

Andrea Camilleri PE CURS
DE COLIZIUNE
Seria „Comisarul
Montalbano”

Traducere
din limba
italiană
Emanuel
Botezat

uNoapte neagră,
infamă, toată o suceală și-o-
nvârteală, un când pe-o parte,
când pe alta, un dă-i trezeală
din oră-n oră și p-ormă pune-
te de-adormi la loc, toată un
scoală-te-n sus și vără-te la
loc în pat. Și asta nu pen' c-ar
fi chiolhănit de cu seară
minicărăcâțiți a *strascinasali*

sau sardine *a boccafico* -
măcar așa blestemata de
insomnie s-ar fi putut explica;
a, nu, domnicule, nici vorbă
să fi avut fie și măcar atâta
mulțumire, pen' că de cu
seară, ieri, stomacul îi fuse
atâta de strâns la gură, că nici
măcar un firicel de iarbă n-ar
fi trecut trecut prin strâm-

toarea-i. Nu, gândurile-i
fuseră pricină, gândurile-
ntunecate de-l pridisera în
urma unei știri de la
televiziunea mare, națională.
„Dacă unu-i gata înecat, dă-i
și-un bolohan în cap”, asta-i
zicala populară - de
consolare, cică - pentru
amărâtul asupra căruia se

abat năpaste una după alta,
de nu le mai dă de capăt. Iar
pentru el, care de luni bune
dădea disperat din brațe în
mijlocul unei mări în furtună,
simțindu-se uneori chiar așa,
gata- necat, știrea cu pricina
venise taman ca un bolohan
pe care oareșicine îl prăvălise
spre el, sau mai bine zis ca un

pietroi încasat drept în țeastă,
care-l paralizase, făcându-l să-
și piardă
până și ultimele, vag-
pâlpâindele urme de vlagă.
Cu un aer absolut
indiferent, crainica de știri
spusese
cum că, la Genova,
Procuratura ajunsese la
concluzia că, în

timpul summit-ului G8

desfășurat în oraș¹, cele două
cocteiluri Molotov descoperite
cu ocazia descinderii violente
a poliției la școala Diaz
fuseseră plasate acolo chiar
de polițiști, ca să-și justifice
astfel intervenția agresivă.
Informația venea - mai
spusese crainica - după o altă
descoperire, și anume aceea

că polițistul care, în cursul
aceleiași intervenții în forță,
se erijase în victima unei
tentative de înjunghiere din
partea unui *no-global*, în
realitate mințise: tăietura de
pe uniformă și-o provocase cu
propria sa mână, încercând
astfel să demonstreze cât de
periculoși erau băiețandrii de

la școala Diaz - deși încet-
încet începea să se contureze
ideea că, de fapt, în noaptea
cu pricina aceștia dormeau în
sfânta pace. Odată informația
procesată, Montalbano
rămăsese preț de mai bine de
juma' de oră așa, așezat în
fotoliul din fața televizorului,
incapabil de vreun gând,

I Referințele la episodul „G8”

scuturat când și când de un amestec de furie și rușine, tot un lac de sudoare. Nu găsise nici măcar forța să se ridice și să răspundă la telefonul ce suna îndelung. Tot cugetând la informațiile pe care presa și televiziunea le ofereau cu pipeta și cu o precauție bine studiată, își făcuse o idee ~~ca „Genova”~~ din această

clară asupra situației:
carevasăzică, colegii lui din
Genova, care, vorba aia, nici
usturoi nu mâncaseră, nici
gura nu le mirosea,
comiseseră în realitate un act
illegal de violență, se
răzbunaseră cu sânge rece,
fabricând apoi probe false.
Ceea ce îi readucea în

memorie episoade de mult
îngropate ale poliției fasciste
sau ale celei conduse de
Scelba². Într- un târziu, se
hotărî să se ducă la culcare.
Pe când se ridica din fotoliu,
telefonul prinse din nou să
facă tărăboiul de pe lume.
Ridică receptorul, parcă fără
să realizeze gestul. Era Livia.
~~Scelba~~ readuc în atenție un caz

-Salvo! Oh, Doamne,
dac-ai ști de câte ori te-am
sunat!
Începusem să-mi fac griji! N-
ai auzit telefonul sau ce?
—Ba, de auzit, l-am
auzit, dar n-aveam tragere de
inimă
să răspund. Și nu știam că
ești tu. —Ce faceai?
-Nimic. Mă gândeam la
ce au spus adineauri la
televizor.
-Despre Genova?
-Da.
—Ah, Da, m-am uitat și eu la
televizor. Pauză. Apoi:

-Aș vrea să fiu acolo, cu tine. Vrei să iau mâine un avion încolo? Am putea sta de vorbă, pe îndelete, știi tu. Ai să vezi că...

-Livia, în situația asta nu mai sunt multe de spus. În ultimele luni am tot vorbit și răsvorbit. De data asta am luat o hotărâre serioasă. -Care? —Îmi dau demisia. Măine mă duc la chestor și-i prezint

demisia. Bonetti-Alderighi o
să fie fericit, de altfel.
Din partea Liviei nu se auzi
nici o replică, iar după o
vreme Montalbano crezu că
linia căzuse. —Alo, Li vi a?
Mai ești?
-Sunt aici. Salvo, după
părerea mea, comiți o
greșeală
gravă plecând așa. -Așa, cum?
-Supărat și dezamăgit. Vrei să
pleci din poliție pentru
că te simți precum cineva
trădat de persoana în care
avea cea

mai de încredere din lume, și
atunci...
—Livia, nu *mă simt* trădat.
Am fost trădat. Nu-i vorba de
simțăminte, de senzații aici.
Mi-am făcut întotdeauna
cinstit
meseria. Ba chiar ca un
adevărat gentilom, aş zice.
Atunci când

mi-am dat cuvântul, fie și în
fața unui delincvent, mi l-am
respectat. De aceea, sunt și
eu, la rândul meu, respectat.
în asta
consta forța mea, înțelegi?
Acum însă, gata, s-a umplut
paharul,
mi s-a făcut lehamite.
—Nu striga, te rog, făcu Livia,
cu vocea tremurândă.

Montalbano însă n-o auzea.
Înlăuntru, adânc în rărunchi,
îi răsuna un sunet straniu, ca
și cum sângele i-ar fi atins
punctul
de fierbere. Continuă.

-Nici măcar
împotriva ălui
mai
scârbavnic
dintre in-

fractori n-am
fabricat
probe.
Niciodată!
Pen' că, de-aş
fi făcut una
ca asta, m-aş

fi coborât la
nivelul lui.
Iar atunci,
da, mese-

6ria mea de zbir ar fi devenit și ea o treabă
scârbavnică. Pfui, îți dai tu seama, Livia? Școala aceea
n-a fost luată cu asalt de fitecine, de mai știu eu ce
caraliu ignorant și violent, nu, descinderea a fost pusă
la cale de chestori, vice-chestori, superiori ai
echipelor de intervenție și toată protipendada! Asta-i!

Abia atunci își dădu seama că sunetele pe care
le auzea

de-o vreme în receptor erau, de fapt, sughiturile de
plâns ale

Liviei. Trase aer adânc în piept.

-Livia?

-Da.

-Te iubesc. Noapte bună.

Și închise. Apoi se duse să se culce. Și așa

încuse, iată, noaptea infamă.

real foarte mediatizat la începutul anilor 2000: al 27-lea
summit al celor mai industrializate 8 țări ale lumii (Genova,
21-22 iulie 2001), considerat momentul de apogeu al
mișcărilor civice anti-globa- lizare. Forțele de ordine care au
reprimat demonstrațiile au fost acuzate de exces de
violență, vătămări corporale grave, „fabricare” de probe și
chiar crimă (n. tr.).

2 Mario Scelba (1901-1991), om politic controversat,
prim-ministru al Italiei (1954-1955) și ministru de Interne în
3 guverne. În această ultimă calitate a inițiat în perioada
1947-1953 o campanie de represiuni politice și anti-
sindicale criticată de mulți istorici, dar considerată de alții
drept o formă bine-venită de întărire a statului. A fost
inițiatorul legii care interzice apologia fascistă în Italia (n.
tr.).

Adevăru-adevărat era că arsoarea pe suflet a lui Montalbano își avea obârșia cu ceva vreme în urmă, când televiziunile îl tot arătau pe musiu prim-ministru fățându-se încolo și-ncoace 'pe străzile din Genova, ba aranjând ici câte-o jardinieră, ba poruncind colo ca locatarii blocurilor să nu-și mai lase chiloții la uscat pe balcoane și ferestre, asta în timp ce ministrul 'mnealui de Interne ordona măsuri de securitate potrivite mai curând unui iminent război civil decât unei reuniuni a unor șefi de guvern: rețele de sârmă oțelită care blocau accesul pe anumite străzi, guri de canal cimentate, închiderea granițelor și a unor gări, patrulare marine, ba chiar și activarea unei baterii de lansatoare de rachete. Era - își spunea atunci comisarul - o desfășurare în exces a forțelor de l'apărare, pe cât de ostentativă, pe atât de provocatoare. Apoi, se întâmplase ce se întâmplase: într-adevăr; scăpase și un mort în rândul protestatarilor; însă cel mai grav i se părea comportamentul unor departamente ale forțelor de ordine, care preferaseră să arunce cu lacrimogene în demonstrații pașnice, lăsându-i însă liberi să-și facă de cap pe cei mai violenți, așa numitele brigăzi black bloc. Pe urmă, venise și pocinogul acela mârșav de la școala Diaz, care numai operațiune de poliție nu fusese, ci mai curând o invazie sălbatică, menită să

defuleze o dorință instinctivă de răzbunare, îndelung reprimată.

La trei zile după G8, pe când un val de polemici cuprinsese întreaga țară, Montalbano ajunse la birou târziu. Opri mașina și coborî, când i se abătu asupra celor doi zugravi apărui de niciunde, care văruiau de zor peretele lateral al comisariatului. —Iha, dom 'le, domnicule! făcu Catarella văzându-l intrând. Măscăreli ne-or seri sără az' noapte!

Montalbano nu părea să înțeleagă: —Cine ne-a scris?

—Apăi, eu n-am la cunoștință cine fuse personalmente-

n persoană ăl de ne scrise.

Ce, Doamne iartă-mă, tot bâiguia acolo Catar ella? — Era o scrisoare anonimă?

—Apăi, nu-să-trăiți, dom 'le, gnonimă nu.

Murală ierea.

Ș-apăi, de-atâta muralitate, az 'de dis-de-diminează,

Fazio chemă

oamenii la vâruială ca să șteargă.

Iar comisarul își explică, în sfârșit, prezenta celor doi zugravi.

—De ce, ce scria?

Catarella se împurpură brusc și încercă o diversiune.

—Or adusără butelii cu cerneală neagră și-or scrisără suduieli, asta or scrisără.

—Bine-bine, da'ce scria?

-Porci-de-câne, răspunse Catarella ținându-și privirea plecată.

-Atâta tot?

-Nu-să-trăiți, dom'le. Și asasini mai stătea scris.

Porci-de-câne asasini.

—Catare, dar de ce pui atâta la suflet? Catarella părea
pe punctul să izbucnească plâns. —Pen' c-aicișă, în
'untru, nu-i niminea porc-de-câne și
asasin, pornind de la 'mneavoastră cel dintâi,
domnicule, și
sfârșind cu mine, carele mi-s ultima roată la căruță.
Montalbano îl băt看 pe umăr a consolare și se îndreptă
spre biroul său. Catarella îl strigă din urmă:
—Iha, domnicule! Uităi să vă spui: și cornute-ncorno-
rate mai stătea scris, așa să știți.
Apăi, cum altfel? Să lipsească vreodată cuvântul
cornutto dintr-o înjurătură? În Sicilia? Vorba aceea era
marcă
DOC, o modalitate tipică de expresie a așa-zisei
sicilitudini. Nu
se așează bine, că intră Mimi Augello. Imperturbabil, cu
fața
destinsă și senină.
—Ceva noutăți? iscodi el.
—Ai aflat ce ne-au scris pe pereți azi-noapte?
—Da, mi-a referit Fazio.
—Și asta nu-ți pare noutate?
Mimi îl privi încremenit.
—Îți arde de șagă sau spui serios?

—Vorbesc serios.—Uite, răspunde-mi cu mâna pe
inimă. Crezi că Livia
îți pune coarne?
De data asta, cel cu privirea încremenită era
Montalbano. —Ce naiba tot spui acolo?
—Carevasăzică nu ești încornorat. Și nici eu nu cred
că
Beba îmi pune coarne. Să trecem la vorba aialtă,
porc-de-
câine. Mie recunosc că două sau trei muieri mi-au
trântit-o-n
față că-s un porc-de-câine. Tie însă cred că nu ți-a
spus nimeni
una ca asta, prin urmare termenul nu se referă la tine.
Iar c-
am fi asasini, nici n-are rost să discutăm. Și atunci?
—Ti, da' mucaliți mai suntem azi, Mimi! Ai o logică
dennă de Integrarea săptămânii, n-am ce zice!
—Scuză-mi întrebarea, Salvo, da' ce, e prima dată când
ne face cineva ticăloși, boi cu țâțe sau ucigași?
—Nu, însă de data asta au dreptate. Cel puțin în parte.
—Hopa, deci așa pul problema?
—Da-să-trăiți, taman așa o pun. Explică-mi tu, te rog,
de ce am acționat într-o asemenea manieră la Genova,
după
atâta amar de ani de când n-am mai avut parte de așa
ceva.
Mimi se uită la el cu pleoapele mult coborâte și nu
spuse nici păs.
—Ei, nu! exclamă comisarul. Răspunde-mi în cuvinte,
nu-ți lua căutătura asta de zbir.
—Bine, bine. Mai întâi însă, am de făcut o precizare.
Nu
am nici cea mai mică intenție să-mi stric apele cu tine
și
s-avem pe urmă război. De acord? —De acord.

—Eu am înțeles bine ce te roade. Faptul că toate astea s-au întâmplat sub un guvern în care nu ai încredere, ba chiar ¹⁰ îi ești împotriva. Crezi că guvernării de azi profită de toată tărășenia, nu-i așa?

—O clipă, Mimi. Ai citit ziarele? Te-ai uitat la televizor?

S-a zis și răzis, mai pe față sau mai voalat, că în blocurile operative de la Genova se aflau în acele zile persoane care n-aveau ce căuta acolo. Miniștri, deputați... și toți din rândurile aceluiași partid. Anume din acel partid care a făcut mereu apel la respectarea legii și a ordinii. Reține însă, Mimi: e vorba de ordinea lor și de legea lor.

—Adicăte! Ce vrea să-nsemne asta? —Înseamnă că o parte din forțele de poliție - anume cea mai fragilă, deși se crede cea mai puternică - s-a simțit protejată, acoperită. Așa că s-a dezlănțuit. Asta în ipoteza cea mai bună.

—De ce, ar putea fi și una mai rea?

—Desigur. Acea că am fost cu toții manipulați, așa

*cum se face cu un mușunache la teatrul de păpuși, de
către
persoane care au ticluit un soi de experiment, —în ce
scop?
—în scopul de a afla cum ar reacționa lumea la
o
operațiune mai amplă de forță. Știi tu, cât la sută
consens, câte
procente contra... Din fericire, nu prea le-a ieșit
pasiënța. —Bleah! făcu Augello, neîncrezător.
Montalbano se hotărî să schimbe subiectul. —
Cum se simte Beba?*

*—Nu prea bine. Are o sarcină grea. Trebuie să
stea mai mult întinsă, însă doctorul spune că n-avem
de ce să ne facem griji.*

*După kilometri și kilometri străbătuți în
solitudine de-a lungul țărmului, după popasuri
îndelungate pe stânca plângerii, unde medita asupra
evenimentelor de la Genova până își afuma și
cerevelu' din cap, după chintale întregi de călia e
simenza îngurgitate și după nenumărate discuții
nocturne la telefon cu Livia, rana din sufletul
comisarului începuse să se cicatrizeze, când, într-o zi,
apăru știrea despre o altă trăsnaie genială a poliției,
de data asta la Napoli³. Câțiva polițiști au fost puși sub*

3 Și episodul „Napoli” face referire la o situație reală din
perioada 2001- 2002 - represiunea unor manifestanți de la
așa-numitul No-Global Forum (Napoli, 17 martie 2001) și
urmările acestei acțiuni: în aprilie 2002, procurorii italieni
declanșează acțiunea în justiție contra unor funcționari

arest de judecători pentru că ridicaseră mai mulți
presupuși manifestanți violenți din spitalul în care
aceștia își tratau rănilor suferite într-o confruntare de
stradă. Duși într-o cazarmă, tinerii fuseseră tratați cu
lovituri de pumn și picioare, în mijlocul unui torent de
insulte, jigniri și înjurături. Însă ceea ce- l răscoli cel
mai mult pe Montalbano se dovedi a fi reacția altor
polițiști la știrea arestării colegilor lor: unii s-au legat
cu lanțuri de gardurile chesturii, în semn de
solidaritate, alții au organizat mitinguri, sindicatele au
protestat, iar un chestor- adjunct care la Genova
tăbărâse cu bocancii peste un mani-
festant căzut pe caldarâm a fost aclamat ca un erou la
Napoli.

Aceiași politicieni aflați în primele rânduri în timpul
summit-
ului G8 de la Genova conduceau acum acea curioasă
(totuși, nu
atât de curioasă pentru Montalbano) semi-revoltă a
unei părți a
forțelor de ordine împotriva judecătorilor care
hotărâseră

superiori și agenți de poliție, acuzați, printre altele, de
sechestrare de persoană, violență și abuz de forță. Acțiunea
a suscitât reacții de solidaritate cu invinuții ale unei părți
din forțele de ordine și ale unor sindicate din poliție (n. tr.).

arestul Iar Montalbano simți că mai mult nu poate
duce. Era un
alt duminică amar, pe care de data asta nu-l mai putea
înghiți.
Într-o dimineață, de cum intră în birou, îl sună pe
domnul
Lattes, șeful de cabinet al chestorului din
Monlelusa. Jumătate
de oră mai târziu, Lattes îi transmite lui Montalbano,
prin
Catarella, că domnul chestor era dispus să-l primească
la orele
douăsprezece punct. Oamenii din comisariat, care
învățaseră să
miroase în ce ape se scaldă șeful încă de cum pășea de
dimineața spre birou, înțeleseseră că nu era de șagă.
Motiv pentru
care în dimineața aceea, cineva aflat în biroul lui
Montalbano
ar fi zis că în comisariat e pustiu nu tu o voce, nu tu
un zgomot
cât de mic. Catarella, de serviciu la intrare, de cum
zărea
apărând câte un uși bulbuca ochii și, ducându-și
degetul la

buze, îl prevenea:
—\$sssttttt!
Și uite-așa, toți ai de aveau treabă la comisariat
pășeau
în 'untru cu mutra ălui de se duce la privegheat
mortu'.
Mai către ora zece, Mimi Augello ciocăni discret și,
obținând permisiunea să intre, se prezentă la raport.
Era negru

la față. Uitându-se la el, Montalbano deveni brusc îngrijorat. —Cum se simte Beba?—Bine. Pot să m-așez? —Bineînțeles. —Pot fuma? —Sigur; mima 'să nu te vadă ministrul. Augello își aprinse o țigară, trase fumul adânc și îl ținu îndelung în plămâni. —Ei hai, acum poți expira, făcu Montalbano. îți acord permisiunea. Mimi îl privi uluit. —Apăi, da, continuă comisarul, că te văd servil precum chinezii în dimineața asta. Îmi ceri permisiunea pentru orice rahat. Ce ai? Îți vine greu să-mi spui ce ai de spus? —Da, recunosc Augello. Stinse țigara, se mai fățăi nițel pe scaun ca să-și găsească locul, trase adânc aer în piept și se hotărî să atace, cu Dumnezeu înainte: —Salvo, știi bine că eu te consider un tată... —Cine ți-a spus? —Ce anume? —Treaba asta, cum că eu ți-aș fi tată. Dacă fost maică- ta, ți-a zis farfantarie, minciuni gogonate. Sunt doar cincisprezece ani diferență între noi doi și, deși de precoce am fost precoce, la cincisprezece ani eu nu... —Păi, bine, Salvo, da' eu n-am zis că ești tata, am spus că te consider ca un tată. —Atunci află c-ai început cu stângul. Renunță la șopăr-căieli dintr-astea cu tatăl, cu fiul și cu sfântu' duh. Zi-mi ce ai de zis și pe urmă dispari din raza mea de acțiune, că azi nu-i

a bună.
—De ce ai solicitat audiență la chestor?
14*
—Cine ți-a spus? —Catarella.
—Las'că mă socotesc eu cu el pe urmă.
—Nu, nu cu el ai să te socotești, ci cu mine. Eu
i-am dat
ordin să mă anunțe dacă îl contactezi pe Bonetti-
Alderighi.
Pen'că mă așteptam să faci asta, mai devreme sau
mai târziu.
—Și de ce ar fi atât de neobișnuit ca eu, care
mi-s comisar de poliție, să vreau să mă-ntâlnesc cu
superiorul meu?
—Salvo, tu lui Bonetti-Alderighi nu suporti să-i vezi
mutra, nu-l ai la ficați. Probabil că, dac-ar fi popă și ar
veni
să-ți dea iertarea de păcate pe patul de moarte, te-ai
ridica și
l-ai izgoni de-acolo cu șuturi în cur. O să-ți spun direct
ce am
de spus, bine?
—Spune cum vrei, futu-i. —Tu vrei să pleci.
—Apăi, olecuță de concediu mi-ar prinde bine, nu
crezi?
—Pfui, Salvo, ești imposibil. Tu vrei să-ți dai demisia.
—Și ce, n-am dreptul? tresări Montalbano, dându-se
mai în față, pe marginea scaunului, gata să sară la
harță în
caz de nevoie.
Augello nu se lăsă impresionat.
—Ai tot dreptul din lume. Mai întâi însă, lasă-mă să
termin ce am de spus. Ți amintești de bănuielile tale
de acum

câtva timp?

—Ce bănuieți?

*—Despre faptul că evenimentele de la Genova
au fost provocate intenționat de unii politicieni care
într-un fel sau altul au asigurat protecția actelor
vătămătoare ale poliției. Îți 15*

amintești? -Da.

*—Acum însă vin și-ți spun eu așa: ce s-a-ntâmplat la
Napoli s-a-ntâmplat pe când la putere era un guvern
de*

*centru-stânga, carevasăzică înainte de G8. Atât doar,
că s-a*

aflat după. Pe asta cum o mai pui?

*—O pun și mai rău decât pe prima. Crezi oare că n-am
reflectat la toate astea, Mimi? Carevasăzică, problema
e cu*

mult mai gravă decât credeam. -Adică?

*—Adică molima asta, toată mizeria pe care am văzut-o
e sădită adânc în noi.*

-Și-mi spui că ai făcut această măreață descoperire

*abia azi? Tocmai tu, ăl de citește mormane de cărți? În
regulă, dacă vrei să pleci, drum bun. Du-te. Dar nu*

*acum. Pleacă pen' c-ai obosit, pen' că ți-ai atins limita
de vârstă, pen' că te ustură-n cur de la hemoroizi, pen'
că cerebelu' nu te mai ajută,*

da 'nu acum, nu în felul ăsta.

—Și de ce, mă rog frumos? —Pen'că acu 'ar fi o ofensă.

—Adusă cui?

—Mie, de exemplu. Care oi fi eu fustangiu, nu
zic nu, da'mi-s om de bine. Lui Catarella, care-i un
înger pe Pământ. Lui Fazio, care-i un domn. Tuturor
celor de aici, din comisariatul din Vigăta. Chestorului
Bonetti-Alderighi, care da, o fi el nevriscos și formalist,
dar e om de nădejde. Tuturor colegilor pe care-i
respecți și care-ți sunt prieteni. Marii majorități a
oamenilor din poliție, care n-au nici în clin, nici în
mâneacă cu 16
cei câțiva mascalzone, fie ei de grad înalt sau nu. Dacă
pleci,
pleci trăndindu-ne ușa-n față. Gândește-te la asta. Te-
am salutat. Se ridică, deschise ușa și ieși. Pe la unspe
jumatate,
Montalbano îi ceru lui Catarella să-îfacă legătura cu
chestura și-i comunică domnului Lattes că n-avea să
ajungă la întâlnirea cu domnul chestor și că, oricum,
ceea ce avea să-i spună
nu avea nicio importanță, dar absolut niciuna.
Odată pus receptorul în furcă, simți nevoia de aer de
mare.
Trecând prin fața centralei telefonice, îi spuse lui
Catarella:
—Acu' că mă spionași, nu uita să dai fuga să-i dai
raportul lui dom 'Augello.
Catarella se uită la el cu privire de câine rătăcit.
—Apăi di ce vreți să mă ofinzați, domnicule? Ofensat.
Pare-se că era ziua când toți se simteau ofenșați de el,
iar el n-avea dreptul să se simtă ofensat de nimeni.
Deodată, simți că nu mai poate sta culcat, tot
rumegând și răsrumegând vorbele schimbate cu Mimi

zilele trecute. Oare nu-i comunicase deja Liviei ce
decizie a luat? De-acum, zarurile fuseseră aruncate.
Privi spre fereastră: începea să filtreze o lumină
plăpândă. Ceasul arăta aproape ora șase. Se ridică și
deschise obloanele. Către levant, licărirea ștearsă a
soarelui ce stătea să răsară desena arabescuri de nori
ușori, diafani, semn că nu era rost de ploaie. Marea se
unduia moale, atârnată blând de briza matinală. Își
umplu de câteva ori plămânii cu aer, simțind cum
fiecare nouă respirație ducea cu ea o părticică din
noaptea infamă. Se duse în bucătărie, pregăti cafeaua
și, cât 17 așteptă să dea în clocot, ieși pe verandă.
Plaja - cel puțin atât cât se putea vedea pe lumina
aceea cenușie - îi apărea pustie și neumblată de
oameni și
bestii. Bău două cești una după alta, își trase slipul pe
el și
coborî pe plajă. Nisipul era umed și compact: cine știe,
poate
că de cu seară îi trăsese totuși o ploicică. Ajuns în
buza mării,
întinse un picior. Apa îi păru mult mai puțin rece decât
se
așteptase. Înaintă precaut, suportând stoic frisoanele
care-1

treceau din când în când pe şira spinării. Oare de ce,
Doamne
iartă-mă - se întrebă el la un moment dat - m-o mânca-
n pe
mine-n fund să fac așa măscarlăcuri la ai cincizeci de
ani
trecuți ai mei?
Ș-apăi te pomenești că m-o prinde și vreo trohneală
dintr-alea de mă ține o săptămână numa'n strănături și
cu capu' cât banița! Începu să înoate cu mișcări de
braț lente și ample. Mireasma de mare era violentă, o
simțea înțepându-i nările, ca bulele de șampanie. Iar
pe Monatlano mai-mai că începea să-l prindă beția
de-a binelea, căci continuă să înoate mai departe, tot
mai departe, cu mintea în sfârșit ușoară de gânduri,
mulțumit de faptul că începea să se transforme într-un
soi de păpușă mecanică. De transformat la loc în om îl
transformă un cârcel neașteptat, care mai-mai că-i
sfârtecă pulpa stângă. Suduind printre dinți, se-
ntoarse cu burta-n sus și se lăsă să plutească în poziția
mortului. Durerea grea îl făcea să scrâșnească, însă
cel puțin știa că, mai devreme sau mai târziu, avea să-l
lase. Blestematele de crampe - își zice - se
îndesiseră în ultimii doi-trei ani. Să fi fost oare un
avertisment al bătrâneții care-l pândea de după colț?

Curentul îl ducea într-o derivă leneșă. Durerea
începea să se stingă, suficient cât să-i permită să dea
din brațe, înotând pe spate. La cea de-a doua mișcare
de braț,
mâna dreaptă se lovi de ceva tare.
Într-o fracțiune de secundă, înțelese că ceva-ul cu pri-
cina era un picior de om. Carevasăzică mai era unu'
care-o fa-
cea pe mortu' prin preajmă, iar el nici vorbă să bage
de seamă. —Mă scuzați, se precipită să spună,
răsucindu-se la loc
pe burtă și privind către celălalt.
Care celălalt nu-i răspunse, pentru că nu, n-o făcea pe
mortu'. Pur și simplu era mort de-adevăratelea. Și,
judecând
după cum se prezenta, era mort cam de mulțisor.
2
Mut de uimire, Montalbano prinse să înoate de jur-îm-
prejurul leșului, căutând să nu agite prea mult apa cu
loviturile
lui de braț. De-acum, lumina zilei era suficientă, iar
cârcelul îi
trecuse. Nu-ncăpea vorbă, mortu' nu era pentru nimic
în lume
proaspăt, ba probabil că stătea de mult timp în apă, de
vreme ce

carne pe oase îi mai rămăsese puțină de tot, iar capul i se transformase practic în craniu. Un craniu cu podoaba capilară alcătuită din alge. Observă că piciorul drept era pe cale să se desprindă de restul corpului. Peștii și marea îl zălhăniseră pe

bietul om - vreun naufragiat sau vreunu' din afara
Europei care 19de foame și din deznădejde își
încercase norocul ca imigrant clandestin, sfârșind însă
aruncat în apă de vreun negustor de sclavi mai mârșav
și mai hain ca alții. Se vedea treaba că leșul plutise
până acolo venind de hăt departe. Și totuși, cum era
oare cu puțință ca într-atâtea amar de zile cât stătuse
în bătaia soarelui să nu fi intrat în raza vizuală a
niciunui vas de pescuit, iaht sau bărcuțe oarecare?
Mda, greu de crezut una ca asta. Ei bine, nu, cineva
trebuie să-l fi zărit, însă se adevase prompt moralei
sociale curente, conform căreia atunci când lovești pe
vreunul în trafic trebuie s-o ștergi iute de la locul
faptei, fără să-i acorzi ajutor; ce pretenții să mai ai
atunci ca un vas de pescuit să se oprească din drum
pentru o trebușoară atât de inutilă cum este un mort?
De altfel, nu auzise oare toată lumea despre acei
pescari care, descoperind în plasele de pescuit resturi
umane, le aruncaseră înapoi în mare ca să evite frecu-
șurile birocratice? „Mila noastră a murit”, trâmbița
profetic un cântec, sau ce-o fi fost el, din urmă cu
mulți, mulți ani. Iată însă că, rând pe rând, intraseră în
agonie și compasiunea, fraternitatea, solidaritatea,
respectul pentru ăi în vârstă, pentru ăi șubrezi cu
sănătatea, pentru ăi mici cu caș la gură, ba chiar

trăgeau să moară și regulile de bună...

—Iha, se trezi moralistu' din tine acu'? făcu Montalbano, adresându-i-se lui Montalbano. Caută mai degrabă să ieși

cumva din capcana asta.
Și, scuturându-se de gânduri, privi către țărm.
Măiculiță
20

sfântă, da' departe mai era! Cum era oare cu puțință să fi ajuns la o așa mare distanță în larg? A, da, și încă ceva: cum, futu-i și iar futu-i, avea să ducă cadavrul la țărm? Care cadavru, târât de curent, se îndepărtase între timp câțiva metri buni. Te pomenesti că acu' i se năzărise să-l provoace la o întrecere de înot! În clipa aceea, în minte îi încolți soluția problemei. Își scoase slipul care, pe lângă elasticul obișnuit, îi cuprindea talia și cu un cordon destul de lung, care de fapt nu folosea la nimic - era pus acolo de frumusețe. Din două zvărlituri de braț ajunse cadavrul din urmă și, după ce cântări preț de o clipă situația, îi trecu costumul de baie pe brațul stâng, adunându-i-l în dreptul încheieturii și i-l înfășură cât putu el de strâns, legându-l cu unul din capetele cordonului. Celălalt capăt îl înnodă de două ori în jurul propriei glezne stângi. Acum era sută la sută sigur că, în eventualitatea că brațul mortului n-avea totuși să se

rupă de restul corpului în timpul tractării - lucru
posibilissim, de altfel -, întreaga târăşenie se putea
putea termina cu bine, însă de bună seamă cu preţul
unei grele osteneli. Prinse să înoate către ţărm. Şi
continuă să înoate mai departe, şi mai departe,
folosindu-şi mai mult braţele, oprindu-se când şi când -
acum ca să-şi mai tragă sufletul, acum ca să verifice
dacă leşul nu se desprinsese din legătură. Pe la
jumătatea distanţei, simţi nevoia unui popas mai lung,
căci suflul îi devenise gros, ca al foalelor de fierărie.
Se răsuci din nou cu bîrdihanu-n sus, s-o facă pe
mortu', numa' că mortu', ăl adevărat, din impulsul
transmis
prin legătoare se suci cu faţa în apă.
-Eh, ai şi 'mneata olecuţă de arăvdare, se scuză
Montalbano.
Când simţi că bojocii nu-i mai horcoteau aşa tare, îşi
reluă cursa. După un timp care-i păru că n-avea să mai
treacă
nicicând, realiză că ajunsese într-un loc unde putea
atinge
fundul mării cu picioarele. Îşi dezlegă cordonul de
gleznă şi,
ţinând capătul în mână, se puse în poziţie verticală.
Apa îi

ajungea până în dreptul nasului. Mai înainte câțiva metri
săltând pe vârfuri, până când, în sfârșit, simți că putea să
pășească cu toată talpa pe fundul nisipos. Simțindu-se acum în
siguranță, dădu să facă primul pas.
Pasul îl făcu, însă de pășit, nu păși deloc. Încercă din nou. Nimic. Oh, Doamne-Dumnezeule, paralizase!
Poftim, acu' stătea ca un par înfipt în mijlocul apei, un par de care era ancorat un mort. Pe plajă - nici urmă de suflet creștinesc la care să fi strigat după ajutor.
Stai o clipă, cu cumva toată tărășenia asta era un simplu vis, un coșmar?
„Ia hai să ne deșteptăm noi acu'„, își zise.
Numa' că nu, nu se trezi. Deznădăjduit, își dădu capul pe spate și scoase un urlet înfiorător, atât de puternic că până și lui i se făcu inima cât un purice. Urletul avu două efecte imediate: mai întâi, o pereche de pescăruși care dădeau roată pe deasupra, savurând sceneta, o luară spăimiți la sănătoasa; în al doilea rând, mușchii, nervii și, în sfârșit, schelăria care-i ținea
22
corpul laolaltă reuși să se pună din nou în mișcare, deși cu

multă greutate. De plajă nu-l despărteau mai mult de
treizeci de
pași, care însă se dovediră o adevărată *via crucis*. Pe
țarm, se
lăsă să cadă pe nisip, rămânând să zăbovească o
vreme așa, în
șezut, cu capătul cordonului în mână. Arăta aidoma
unui pescar
ce nu izbutea să tragă la mal peștele al mare de i se
prinsese în
undiță. Se consolă spunându-și că greul cel mare
trecuse și că
mai rău de-atât n-avea ce să mai fie.
—Măinile sus! se auzi deodată o voce în spatele său.
Luat ca din oală, Montalbano se întoarse să vadă ce se
întâmplă. Al de vorbise, și care acu' îl ținea în cătarea
unui
revorberiu care se vede treaba că apucase răzbelu'
italo-turc
(1911-12), era un septuagenar mergând spre optzeci,
scheletic
și nevricos, cu ochenele zgăurite din orbite și cu cei
trei-patru
ultimi peri din cap drepți precum sârma. Lângă el, o
mamaie, și

ea tot peste șaptezeci, cu pălărie de paie și înarmată
cu o rangă
de fier pe care o agita întruna - nu se înțelegea bine
dacă în
semn de amenințare sau ca manifestare a unei forme
avansate
de Parkinson.
—Un moment, făcu Montalbano. Eu sunt..
-Ești un asasin, asta ești 'mneatale! îl întrerupse
mamaie, cu voce atât de stridentă, încât pescărușii,
care între
timp se arpopiaseră din nou ca să savureze actul doi al
scenetei,
țâșniră departe, chihotind speriați. -Dar, doamnă, eu...

-Să nu-ndrăznești să negi, criminalule, de două ore stau aici și mă uit la tine cu binoclul! Își înalță încă și mai mult vocea mamaie.

Montalbano se simțea descumpănit, complet neputincios. Și, fără să-și dea seama ce face, lăsă capătul cordonului

din mână și se ridică, întorcându-se cu totul către cei doi.

-Oh, Doamne! Îi în pielea goală! strigă bătrâna, dându-se doi pași înapoi.

-Mișelule! Ești mort! strigă bătrânul, dându-se doi pași înapoi.

Și trase. Asurzitoare, lovitura trecu la circa douăzeci de

metri de comisar, îngrozit mai curând de ecoul focului de armă.

îndărâtnic, moșul, pe care reculul îl mutase alți doi pași înapoi,

se pregăti să-l ia din nou în cătare.

-Ce faceți? V-ați țicnit? Eu sunt... —Ține-ți pliscul și nu mișca! porunci bătrânelul. Am anunțat deja poliția, așa să știi. Ajunge imediat.

Montalbano nu se clinti. Cu coada ochiului observă cum, metru cu metru, leșul lua din nou calea către

larg. Mai târziu, când Al de Sus se-nvrednici să-ngăduie a i se face propria voie, două mașini sosiră în

viteză pe șosea și se opriră în dreptul lor. Din prima, Montalbano îi zări coborând în fuga mare pe Fazio și

Gallo, amândoi în civil. Simți că revine la viață, însă

sentimentul avea să fie de scurtă durată, căci din a
doua mașină se dădu jos un fotograf, care începu să
execute poze la foc automat. Recunoscându-l pe
comisar, Fazio prinse a
lihui în gura mare către moșneag: —Poliția! Nu
trageți!
-Da' de unde știu eu, mă rog frumos, că nu sunteți
complicii 'mnealui? veni răspunsul omului.
Și-și îndreptă revorberiu-nspre Fazio. Procedând însă
astfel, își abătu atenția de la Montalbano. Care,
lehămețit de
toată zavera, țâșni înainte, îl prinse pe bătrân de
încheietură și-l
dezarmă. Însă nu putu evita izbitura năucitoare a
rângii de fier
cu care mamaie îl trozni drept în țeastă. Brusc se făcu
beznă,
iar el se lăsă în genunchi și leșină.
În mod cert trecuse de la leșin direct la somn, pen' că
de
trezit, se trezi în patul de acasă, pe când ceasul arăta
unsprezece
și jumătate. Primul lucru care-i veni să-l facă se dovedi
a fi un
strănut, apoi un altul, urmat de un al treilea. Se vedea
treaba că

pân' la urmă tot îl prinsese păătoasa de trohneală de
care-i era
frică; ce să mai zică însă de țeastă, pe care parcă nici
nu și-o
mai simțea de durere. Din bucătărie se auzi vocea
Adelinei,
menajera.
—Deșteptară-v-ăți, domnuțule?
—Da, numa' că mă doare rău țeasta! Te pominești că
mamaie mi-a spart capul?
—Apăi lu' alde 'mneatale nu-ți spage niminea
căpățâna,
nici cu tunu' de-ar trage.
Se auzi telefonul sunând: dădu să se ridice, însă un soi
de vertij îl trânti înapoi în pat. Pfui, da' să știi c-a avut
ceva
forță-n brațe blestemata de mamaie! între timp,
răspunse
Adelina. O auzi spunând:
—Acu-acușica se deșteptă. Bini, bini, îi zic.
25
își făcu apariția cu o ceașcă de cafea aburindă. —
Domnuțu' Fazio ierea. Zice-așa, că-n maxim-maxim
juma' de oră vine la vizită.
—Adeli, da' tu când ai ajuns?
—Apăi, la nouă, ca de obicei, domnuțule.
'Mneatale erai deja culcat la pat, iar domnuțu' Gallo
stătea să vă păzească. îi spusei că dacă tot am vinit,
mă-ngrijesc eu de 'mneatale, așa că el se duse.
Ieși din odaie, dar se întoarse imediat, ducând
un pahar

cu apă într-o mână și o pastilă în cealaltă. —Spirină v-adusei!

Obedient, Montalbano înghiți pastila. Întins în pat

cum stătea, simți că-l trec frisoane reci. Adelina îl

văzu,

deschise bombănind armoarul mare, puse mâna pe un pled

gros și-l întinse peste cearșaf.

—La anii de-îi aveți 'mneatale, nu se cade să vă

mai

dedați la așa mascaralături.

În clipa aceea, Montalbano o urî. Își trase pledul

peste cap și închise strâns ochii.

Auzi telefonul sunând îndelung. Oare ce treabă

avea de

făcut Adelina de nu răspundea? Se ridică cu greutate

și trecu

anevoie în camera cealaltă.

—*Brondo?* făcu el, fonfăit.

—Dom' comisar? Fazio mi-s. Din păcate, nu pot

ajunge.

S-a ivit ceva.

—Grav?

-Nu-să-trăiți, o nimica-toată. Trec pe după-
amiază. Vă las. A, și tratați-vă răceala. închise și trecu
în bucătărie. Adelina plecase, dar îi
lăsase o notiță pe masă.

„Iereați dormit-dus și nu vrusei să vă scol.

Orișicum,

tre' pen' ca s-apară domnuțu' Fazio. Lăsai mâncare la
frigori-

feriu. Adelina”.

N-avea ghes să deschidă frigiderul: numa' de
mâncat

nu-i ardea lui acu'. Realiză brusc că se fațâia de colo-
colo prin

casă în costumul lui Adam - expresie de le place tare
mult

jurnaliștilor, or ălor de se cred plini de duh. își trase pe
el o

cămașă și o pereche de chiloți, apoi se duse să se
așeze în

bătrânul lui fotoliu din fața televizorului. Se făcuse
unu fără un

sfert, ora de difuzare a primului buletin de știri la
Televigâta,

post pro-guvernamental prin vocație, indiferent dacă
la guvern

erau ai de extremă stângă ori ăilalți, extremiștii de dreapta.
Primul cadru de-i apăru în fața ochilor îl înfățișă chiar pe el.
Era complet dezbrăcat, cu gura căscată, ochenele ieșite din găvane și o mână dusă la vintre, ca să-și acopere rușinile. Părea Susana cea castă, olecuță cam înainte cu anii, ce-i drept, și cu pilozitate în exces. Pe ecran apăru și o legendă a fotografiei, care titra:
„Comisarul Montalbano (foto) salvează un mort”. Gândurile lui Montalbano se îndreptară pe loc către fotograful sosit pe plajă odată cu Fazio și Gallo, căruia-i transmise mental cele mai sincere și cordiale urări de viață lungă și realizări. Pe ecran se iți mutra ca de cur de găină a editoriali stului Pippo Ragonese, dușman declarat al comisarului. „Azi dimineată, puțin după răsărit...” Pentru cine nu înțelesese exact, pe ecran apăru un răsărit oarecare de soare.
„...eroicul nostru comisar Montalbano s-a gândit să facă o partidă sănătoasă de înot...”
Apăru o imagine marină, cu un oarecare ce înota la mare depărtare, imposibil de recunoscut.

„Vă spuneți, probabil, că încă nu e sezon de făcut baie în mare și, mai ales, că ora aleasă de eroul nostru nu este chiar cea mai potrivită. Dar ce să-i faci, te poți pune cu gusturile omului? Nu, așa-i place eroului nostru și cu asta basta: cine știe, poate că a simțit nevoia acelei partide de înot pentru a-și alunga din minte anumite idei bizare, la fel ca multe altele cărora le cade adesea victimă. Înotând dumnealui așa, în larg, deodată s-a ciocnit de cadavrul unui necunoscut. În loc să telefoneze autorităților competente... -... îhî, cum nu, cu celularul pe care-l țin încorporat în ștrumeleag, îl întrerupse înfuriat Montalbano, din fața televizorului.

„... comisarul nostru a hotărât să tragă cadavrul la țarm fără ajutorul nimănui, legându-l cu costumului său de baie de propriul picior. Rezolv totul singur - acesta este motto-ul său. Însă manevrele dumisale n-au scăpat atenției doamnei Pina Bausan, care de

dimineață se pusese pe observat întinsul mării prin
binoclu."

Pe ecran se iți atunci mutra doamnei Bausan, a' de-l
28trosnise cu ranga-n țeastă.
„De unde sunteți, doamnă?”
„Eu și soțul meu Angelo suntem din Treviso.”
Lângă mutra mamaiei apăru cea a soțului,
pistolarul.
„Sunteți de mult timp aici, în Sicilia?”
„De patru zile.”
„În vacanță?”
„Da' de unde atâta vacanță? Eu sufăr de astmă,
iar
medicul mi-a spus că aerul de mare îmi face. Fata mea,
Zina,
măritată cu un sicilian care lucrează la Treviso.
Povestirea fu întreruptă de un suspin neconsolat
al
doamnei Bausan, căreia soarta nemiloasă îi dăduse un
sicilian
drept ginere.
„...mi-a zis să venim pentru o vreme aici, în casa
bărbatului ei, pe care ei o folosesc numa' câte o lună,
vara. Și am venit.”
De data aceasta, suspinul neconsolat se făcu
auzit și mai
distinct: tii, să te ții ce viață aspră și plină de primejdii
aici, pe
insula asta sălbatică!
„Spuneți-mi, *signora*, cum se face că stăteți și
scrutați
marea la o asemenea oră?”
„Din moment ce mă trezesc devreme, trebuie
să-mi

găsesc ceva de făcut, nu credeți?”
„Spuneți-ne, domnule Bausan, purtați
întotdeauna acea
armă asupra dumneavoastră?”

„Nu. Eu n-am arme. Revolverul l-am împrumutat
de la

un verișor de-al meu. Din moment ce veneam în
Sicilia,

înțelegeți și dumneavoastră că.

„Susțineți că aici, în Sicilia, vizitatorii trebuie să
vină
înarmați?”

„De vreme ce aici nu există lege, mi se pare ceva logic,
nu credeți?”

Pe ecran reapăru fața ca de cur de găină a lui
Ragonese. „Iar toate acestea au generat un echivoc
de-a dreptul
grotesc. Crezând că.
Montalbano închise televizorul. Dintr-odată, se simțea
pornit rău pe Bausan, dar nu pentru că trăsese cu
pistolul spre
el, ci pentru cele spuse adineauri. Ridică receptorul.

—*Brondo*, Cadarella?

-Uite care-i treaba, cornută-ncornorată carele ești tu și
boule cu țâțe carele...

-Abăi ge, Cadarella, nu mă regunojdi? Zund
Mondalbano.

-Iha, 'mneavoastă iereai, dom'le-domnicule? Da' ce,
guturat sunterăți?

—Nu, Cadare, aja-mi veni mie ghelf ză mă
mămuțarezg.

Dă-mi-l pe Fazio.

—Acușica, domni cule! —La ordin, dom'le!

-Fazio ge z-a-ndâmbat cu revolveru' moșului? -Al lui
Bausan, ziceți? Apăi, i l-am înturnat îndărăt. —Are

permiz pord-armă? Urmă o pauză stânjenită.

-Nu știu, dom'le. în toată bordelualia aia de pe plajă,

îmi ieși cu totul din minte să-ntreb.
 -Bine. Adigădelea nu, voarde rău. Agu', în gliba azda,
 de duği la 'mnealui ji vezi cum zdă gu agdele. Dagă nu-
 i în
 regulă, agționezi gonvorm legii. C-abăi nu budem lăza
 așa,
 liber ga bazărea gerului un mojneag zglerozat gare-
 mbujcă-n
 zdânga ji-n dreabda.
 —'Teles, dom'le.
 Și uite-așa, treaba era făcută! Iar *signor* Bausan și
 amabila 'mnealui consoartă aveau acu' să învețe că și
 aici, în
 Sicilia exista olecuță de lege. Olecuță, într-adevăr, dar
 exista.
 Dădu să se întoarcă în pat, când telefonul sună din
 nou. —*Brondo?*
 —Salvo, *amore*, de ce ai vocea asta? Dormei sau ești
 răcit?
 —Varianda doi.
 -Te-am sunat la birou, dar mi-au spus că ești acasă.
 Spune-mi cum a fost.
 -Abăi, gum ză vie? A vozt o dreabă garaghioază. Eu
 zdădeam agolo-n bielea goală, iar 'mnealui a dras gu
 bizdolu-n
 mine. Ji be urmă m-a brins răgeala. -Tu te, te, te... —
 Ge-nzeamnă dudedede?
 —Tu te... tu te-ai dezbrăcat în fața chestorului, iar el
 te- a împușcat?
 Montalbano amuți instantaneu, ca lovit cu leuca-n cap.
 -Livia, da' de ge, mă rog vrmoz, ar vi drebuit ză mă
 dezbrag în vața ghezdorului?
 -Pentru că aseară așa mi-ai spus, că și de-ar fi să se

năruie cerurile, tu mort-copt în dimineața asta te duci
să-ți prezinți demisia!
Cu mâna liberă, Montalbano își arse o palmă zgomo-
toasă peste frunte. Demisia! Uitase complet de
demisie!
-Vezi du, Livia, azi de dimineață, în dimb ce-o văceam
be mordu', am dat bezde un mord adevărad gare...

—La revedere, îl întrerupse Livia, furioasă. Trebuie să
31
ajung la birou. Sună-mă când îți recapeți uzul
vorbirii.
Unica soluție era acu' să mai ia o „spirină”, să-și tragă
pledul peste cap și să se pună pe asudat din greu.
Înainte să pornească în călătoria către tărâmul
visurilor,
îi trecu prin fața ochilor, cu totul involuntar, un fel de
rezumat
al întâlnirii sale cu cadavrul din largul mării.
Ajuns la momentul în care îi ridica mortului brațul ca
să-și petreacă pe după el propriul costum de baie,
înfașurându- i-l apoi în jurul încheieturii, pelicula sa
mentală se opri brusc și se derulă înapoi, ca la masa
de montaj. Braț ridicat, costum de baie petrecut pe
după braț, costum înfașurat... Stop. Braț ridicat,
costum petrecut pe după braț... Stop. Braț ridicat,
costum petrecut pe după braț... Și în acest punct
somnul se dovedi biruitor.
Către ora șase spre seară era drept de-a-n picioarele
-
dormise ca un copchil de țâță și simțea că puseul de
răceală
aproape-i trecuse. Era însă mai bine să aibă olecuță de
arăvdare
și să rămână acasă.
Încă-l mai încerca un soi de osteneală, însă era de-

nțeles: se strânseseră laolaltă și noaptea infamă, și partida de înot, și truda cu care trăsese mortul la țarm, și pălitura de rangă încasată în țeastă, și, mai ales, căderea de tensiune din momentul când a realizat că uitase de întâlnirea cu chestorul. Se încuie în baie și rămase îndelung sub duș, apoi se bărbieri pe îndelete, cu pedantlâc, și se îmbracă la patru ace, ca și cum ar fi urmat să plece la serviciu. În realitate însă, ridică telefonul și sună la chestura din Montelusa.

-Alo? Comisarul Montalbano sunt. Aș vrea să vorbesc cu domnul chestor. E urgent.

Nu avu de așteptat decât câteva secunde.

—Domnul Montalbano? Sunt Lattes. O, dar ce mai faceți, cum o mai duceți? Și familia? Ce vă mai face familia?

Iha, iar începea torocăleala de pe lume, să te ții acu'!

Domnul Lattes, șef de cabinet, zis și „Laptes și mieres” datorită onctuoasă sale neîntrecute, era unul din ăi de citeau *Prefacerea* și *Familia creștină*. Era încredințat că orice bărbat demn de stimă trebuie să aibă soție și prasilă cât cuprinde. Și cum pe comisarul nostru îl stima totuși, în felul său, nu era chip

să-i scoată ceva din minte ideea că Montalbano era înșurat.

-Sunt toți bine, slavă Preasfintei noastre Fecioare, intonă Montalbano.

De acum învățase că acel „slavă Preasfintei noastre Fecioare” însemna disponibilitate maximă din partea domnului

Lattes.

-Cu ce vă pot fi de folos?

—Aș dori să confer cu domnul chestor.

Să confere! În clipa aceea, Montalbano se autodisprețui.

Însă ce să-i faci, n-ai ce să-i faci: când ai nevoie de birocrați cel

mai bine e să le vorbești pe limba lor.

—Oh, dar domnul chestor nu este. A fost convocat la (pauză) Excelența Sa domnul ministru, la Roma.

Montalbano văzu parcă aievea imaginea ce tocmai se

derulase la celălalt capăt al firului: pauza fusese

provocată de saltul direct în poziție de drepti al

domnului Lattes la

nominalizarea (a nu se înțelege: luarea numelui în

deșert)

Excelenței Sale.

-Ah! făcu Montalbano, ofilindu-se brusc. Și ați ști să-mi spuneți când revine?

-Peste două sau trei zile. Vă pot ajuta eu cumva? —Vă mulțumesc, domnule. Aștept până se întoarce. —... „și timpul zilele le toarce...””, fredonă el pentru sine, trântind furios receptorul în furcă.

Se simțea ca un balon dezumflat. Totuși, cum era

posibil ca, de fiecare dată când se hotăra să să-și dea,
sau să-și
înainteze - că așa trebuia zis acu' - demisia, să apară
câte ceva
care să se pună de-a-ndăratelea. Realiză brusc că, în
ciuda
vlăguiei, agravată acum și de telefonul de adineaori, i
se
ridicase-n stomac o lihneală de lup.
Ceasul arăta șase și zece, nu era încă ora cinei. Da'
unde
scria, mă rog frumos, că unu' tre' să mănânce după un
orar
prestabilit? Se duse în bucătărie și deschise frigiderul.
Adelina
îi pregătise mâncare de oameni bolnavi: pești merluciu
fierți.
Cu precizarea că erau uriași, proaspeți și în număr de
șase. Nu-i
puse la încălzit, merluciu îi plăcea să-l mănânce rece,
stropit
cu ulei și puțină zeamă lămâie, și cu un piculeț de
sare. Pâinea
o cumpărase Adelina de dimineață: un codru sănătos
de pâine

cu *giuggiulena*, semințe de susan, mai gustoase parcă
atunci
când le culegi una câte una de pe fața de masă cu
degetul
înmuat în puțină salivă. Pregăti masa pe verandă și se
ospătă
pe îndelete, savurând fiecare duminică ca și cum ar fi
fost
ultimul din întreaga sa existență pe Pământ.
Când în cele din urmă se ridică să strângă masa era
trecut cu câteva minute de ora opt. Și acum? Cum să-
și omoare
timpul până avea să se facă noapte? Problema o
rezolvă pe loc
Fazio, care tocmai ciocănea la ușa.
-Sara bună, dom'le. Venii să vă raportez. Cum vă
simțiți?
-Mult mai bine, mulțumesc. Stai jos. Cum ai rezolvat-o
cu Bausan?
Fazio se mai fâțâi olecuță pe scaun până-și găsi locul,
trase afară din buzunar un petic de hârtie și începu să
citească. —Numitul Bausan Angelo, fiul lui Angelo și al
lui
Creștin Angela, născut pe...
—Iha, angeli în sus și angeli în jos, peste tot numai
îngerăși în seara asta, îl întrerupse comisarul. E
timpul să alegi.
Ori vâri hârtia înapoi în buzunar, ori te zbor afară cu
șuturi

în cur.
Fazio se văzu nevoit să-și înăbușe din fașă „complexul
anagraf”, cum îl numea comisarul, vârf demn peticul
de hârtie
înapoi în buzunar și spuse:
—Dom' comisar, după ce ați sunată, m-am deplasat
de
îndată la locuința la care stă numitul Bausan Angelo.
Casa,
aflată la câteva sute de metri de aici, aparține
ginerelui
'mnealui, Rotondo Maurizio. Bausan nu posedă permis
port-
armă. Pfui, dac-ați ști câte-am pățimit până l-am făcut
să-mi
predea revorberiu'. M-alesei și c-o izbitură-n cap cu
mătura de
la muierea 'mnealui. Ș-apăi mătura doamnei Bausan îi
o
adevărată armă, iar mamaie are o forță-n braț de... Eh,
da' ere'
că 'mneavoastră știți asta mai bine.
-De ce nu voia să-ți dea pistolul?
-Pen' că după mintea lui trebuie să-l restituie amicului

de la care l-a împrumutat. Acest amic se numește
Pausin
Roberto. I-am transmis datele personale către
chestura din
Treviso. Pe moșneag l-am dus în arest. O să intre pe
mâna
judelui de cameră preliminară.
-Ceva noutăți despre cadavru? -Ăl găsit de
'mneavoastră? -Da' care altu'? A lu' tata?
—Apăi, dom'le, câtă vreme 'mneavoastră ați statără
acas', la Vigăta și primprejur s-or mai aflatără doi
morți. -Pe mine mă interesează ăi de-l aflai eu.
—Ni ci o noutate, dom'le. Precis e vorba de
vreun
extracomunitar înecat în timp ce traversa marea.
Orișicum, cred
că la ora asta dom' doctor Pasquano îi gata cu disecția.
Se auzi telefonul sunând. —Răspunde tu, spuse
Montalbano. Fazio întinse mâna și ridică
receptorul. -Casa comisar Montalbano. Cine mi-
s eu? Mi-s
inspector Fazio, eu. Ah, 'mneavoastră erați? Scuze că
nu v-am
recunoscut. Vi-l dau imediat.
Întinse receptorul comisarului. -Dom' doctor Pasquano.

Să se fi vorbit dinainte, și tot n-ar fi picat atât de la
șanc! Totuși, Pasquano? Când se mai pomenise oare ca

3

dom' doctor Pasquano să-l sune acasă? Stai să vezi că,
de fapt, treaba cumortu' era groasă de tot.

-Alo? Montalbano mi-s. Vă ascult, dom' doctor, —îmi
explici și mie o treabă? —La ordin, spuneți.

—Cum se face că până acum, de fiecare dată când,
galanton cum te știu, îmi trimiteai un cadavru, veneai
pe urmă

să mă freci la icre că vrei fuga-fuguța rezultatul
autopsiei, însă

de data asta te-a durut drept în preamăritu-ți cur?
—Apăi, vedeți 'mneavoastră, se-ntâmplă că...

--Nu, nu, îți zic eu ce se-ntâmplă! Se-ntâmplă că

'mneata-ți închipui așa, că mortu' de l-ai pescuit din
mare era

vreun pribeag neferice ajuns aici de peste mări și zări,
victimă a

vreunui naufragiu; unul dintre ai cinci sute și mai bine
de

năpăstuiți ai sorții de plutesc prin strâmtoarea Siciliei

- atât de

mulți, că te-ai putea plimba la picior până-n Tunisia

pășind pe

cadavrele lor. Și-uite-așa, te spălași frumușel pe

mânuțe. La

urma urmelor, unu' în plus, unu' în minus, ce mai

3

contează, nu-

iaşa?

-Dom' doctor, dacă aşa vă vine 'mneavoastră, să vă
vărsaţi nădufu' pe mine pen' că mai ştiu eu ce nu v-a
mers bine

azi, n-aveţi decât, daţi-i bătaie înainte. Numa' că
'mneavoastră

ştiţi foarte bine că eu nu pun niciodată problema aşa.
în plus,

azi de dimineată...

-Ah, da! Azi de dimineată 'mneatale erai ocupat cu
exhibiţia propriilor înzestrări sexuale, pentru
concursul „Mister

37comisar". Te-am văzut la Televigăta. Aflu că ai avut, cum îi zice, o audiență de invidiat. Felicitări și la mai mare, atunci.

Mda, asta era Pasquano al nostru: mojicos, antipatic, agresiv, nesuferit. Comisarul știa însă că la mijloc era vorba

despre o formă instinctuală, disperată de apărare împotriva a tot

și toate. Trecu la contraatac, abordând tonul care se impunea.

-Dom' doctor, acu' se poate ști cum și în ce scop vă permiteți să mă frecați la icre la ora asta, și încă în timpul meu liber? Pasquano păru mulțumit.

—Pen' că am bănuiala că lucrurile nu sunt așa cum par a fi.

—Adicătelea?

—Până una-alta, mortu-i *nostrano*, băștinaș sadea. -Ah.

-Pe urmă, în opinia mea, a fost omorât. Atenție, n-am făcut decât o recunoaștere superficială deocamdată, nu l-am

deschis încă.

-Ați găsit răni de armă de foc? -Nu.

—De armă albă? -Nu.

-De armă atomică? izbucni Montalbano, iritat.

Ce-i asta, dom' doctor? Un test de cunoștințe

generale? Îmi explicați sau nu odată?

-Treci mâine după-masă pe aici și ilustrul meu coleg, doctorul Mistretta, cel care va executa autopsia, îți va face cunoscută opinia mea, opine pe care, atenție,

'mnealui n-o împărtășește. -Mistretta? De ce Mistretta,
'mneavoastră nu veți fi
acolo?
—Nu, eu nu. Plec din oraș mâine dis-de-dimineată, îmi
38'
vizitez sora care nu stă tocmai bine cu sănătatea.
în clipa aceea, Montalbano înțelese de ce-i
telefonase
Pasquano. Era un gest de curtoazie, de prietenie.
Doctorul știa
cât de mult îl detesta Montalbano pe Mistretta, un
individ cu
aere de superioritate și plin de pretenții.
-Așa cum am spus, continuă Pasquano, Mistretta nu
este de acord cu mine în privința acestui caz. De aceea
am ținut
să-ți spun, în privat, ceea ce cred eu.
-Ajung imediat, zise Montalbano. -Unde?
—La 'mneavoastră la birou.
-Nu sunt la birou, sunt acasă, pregătim bagajele de
plecare.
-Vin la 'mneavoastră acasă.
-Nu, nu. Uite care-i treaba, e cam dezordine la
mine. Hai să ne-ntâlnim la primul bar de pe aleea
Libertă, de acord? A, și nu mă face să ard gazul de
pomană pe acolo, pen' că mâine mă scol devreme.
il concedie rapid pe Fazio, care insista curios să
afle
mai multe, își mai trase o clăteală rapidă, se urcă în
mașină și o

apucă în direcția Montelusa. Primul bar de pe aleea
Libertă

înclina mai curând către statutul de bombă sordidă:

Montalbano trecuse o dată pe acolo și-i fusese de-

ajuns, ba îi și

prisosisse. Intrând, îl zări numaidecât pe doctorul

Pasquano

așezat la o măsuță.

Se așeză lângă el.

-Ce iei? Il iscodi Pasquano, care avea în față o ceașcă

39

cu cafea.

-Ce-ai luat și dumneavoastră.

Rămaseră în tăcere până când sosi chelnerul cu
comanda.

—Așadar? atacă Montalbano.

-Ai văzut în ce stare se afla cadavrul, nu-i așa?

-Păi, da, chiar îmi era teamă să nu i se desprindă
brațul

de corp în timp ce-l remorcam.

—Eh, s-ar fi întâmplat și asta dacă mai insistai olecuță,
făcu Pasquano. Nefericitul acela stătea în apă de mai
mult de

o lună.

—Carevasăzică, moartea a survenit luna trecută. —Cel

puțin. Dată fiind starea cadavrului, mi-e greu să... -

Avea ceva semne particulare. -Da, de glonț.

—Bine, și atunci de ce mi-ai spus că nu... —

Montalbano, mă lași să termin ce am de spus au ba?

Avea o rană veche de armă de foc la piciorul stâng.

Glonțul i-a

farâmițat osul. Dar e treabă veche de câțiva ani. Eu
mi-am dat
seama pentru că piciorul s-a descărnat sub acțiunea
apei de
mare. Se poate să fi umblat ușor șchiopătat. —Ce
vârstă credeți că avea?
—Ca la vreo patruzeci, cu aproximație. Și în mod
limpede era european. De identificat însă, va fi greu de
identificat.
—Amprente digitale, nu? —Șuguiеști?
—Dom' doctor, totuși de unde până unde credeți că-i
vorba de crimă?
—E o opinie personală, bagă bine la cap. Vezi 'mneata,

corpul e plin de răni cauzate de stâncile de mare de
care s-a tot 40lovit plutind în derivă.
-Nu sunt stânci în zona de mare de unde l-am pescuit.
—Da' de unde poți ști 'mneatale de unde venea! La
urma urmei, a navigat mult și bine înainte să vină să ți
se ofere
plocon. L-au mâncat și crabii, că i-am găsit vreo doi,
morți, în
gură... Ziceam însă așa, că leșul e plin de răni
naturale,
nesimetrice și toate post-mortem. Însă există patru
care-s
simetrice și foarte bine definite, de formă circulară. -
Unde?
—La încheieturile mâinilor și la glezne.
—Deci asta era! exclamă Montalbano, sărind de pe
scaun.
Către prânz, înainte s-adoarmă, îi tot revenise în minte
un amănunt pe care însă nu reușise să-l descifreze:
brațul,
costumul de baie înfășurat pe încheietură...
—Era o urmă adâncă de jur-împrejurul încheieturii
stângi, rosti el, lent.
-Ai observat-o și 'mneata? Urme la fel erau și în jurul
celeilalte încheieturi, și la glezne. După părerea mea,
asta
poate-nsemna un singur lucru... -C-a fost ținut legat.
-Exact. Știi însă cu ce? Cu sârmă. Și atât de
strâns, că i-a săpat în carne. Legat cu nylon, rănilor n-
ar fi fost atât de adânci, până aproape de os, dar cu

siguranță am fi găsit anumite urme. Însă nu, înainte
să-l înece, i-au scos legăturile de sârmă, ca să ne
facem să credem că e vorba de un naufragiat
oarecare.
—Nicio speranță pentru ceva probe criminalistice? 41
-Ba, speranțe ar fi. Depinde însă de doctorul Mistretta.
Ar fi nevoie să se ceară niște analize speciale ce se
efectuează
la Palermo, ca să se vadă dac-au rămas urme de metal
sau de
rugină de-a lungul rănilor circulare. Numa' că-i treabă
de
durată. Cam asta-i tot. S-a făcut târziu.
—Mulțumesc pentru tot, dom' doctor.
Își strânsă mâinile. Comisarul se urcă din nou la
volan
și porni; luat de gânduri; înainta cu viteză mică.
Deodată, o
mașină se plasă în spatele său și-l atenționează din
farurile,
reproșându-i lentoarea. Trase de volan către marginea
șoselei,
iar mașina din spate, un soi de nălucă argintie, îl
depăși, apoi i

se opri brusc în față. Suduind printre dinți, comisarul
frână și
el. La lumina farurilor, îl văzu pe șoferul din față
scoțându-și
brațul pe fereastra nălucii și arătându-i semnul cu
două degete
ridicate, în formă de coarne. Înfuriindu-se brusc,
coborî diun
mașină cu chef de gâlceavă. Șoferul nălucii coborî și
el. Iar
Montalbano încremeni-n loc. Era Ingrid, care venea
către el
zâmbind, cu brațele larg desfăcute.
-Ți-am recunoscut mașina, zise șvedeza.
Tii, cât să fi trecut oare de când nu se mai văzuseră?
Cel
puțin un an, mai mult ca sigur. Se strânsesă cu putere
în brațe,
Ingrid îl sărută, apoi, ținându-l încă în brațe, îl
îndepărtă nițel
ca să-l privească mai bine.
-Te-am văzut în pielea goală la televizor, spuse râzând.
Ești bucătică bună încă, n-am ce zice.
-Iar tu ești parcă și mai frumoasă ca înainte, rosti cu
sinceritate comisarul.
Ingrid îl îmbrățișa din nou.
—Li vi a? E aici?
-Nu.

-În cazul ăsta, aş veni să zăbovesc niţel la tine
pe
verandă.
-De acord.
—O clipă, să anulez o întâlnire.
Vorbi o vreme cu voce joasă la mobil, apoi îl
iscodi:
-Whisky ai?
-O sticlă întreagă, nedesfacută. Uite care-i
treaba, Ingrid, ţine cheile de la casă şi ia-o înainte. Nu
pot ţine pasul cu
tine când conduci.
Şvedeza râse, luă cheile şi, până să repornească
Montalbano maşina, se făcuse deja nevăzută. Se
bucura de întâlnirea care avea să-i permită, pe lângă
cele câteva ore petrecute în compania unei vechi
prietene, să se detaşeze de caz, pentru a medita mai
târziu la rece asupra celor revelate de doctorul
Pasquano.
Ajuns acasă, la Marinella. Ingrid veni să-l
întâmpine,
îmbrăţişându-l din nou cu putere.
-Acum sunt autorizată s-o fac, îi şopti la ureche. -De
către cine?
—De către Livia. Când am ajuns am auzit
telefonul sunând şi am răspuns. N-ar fi trebuit, ştiu,
dar a fost o pornire spontană. Ea era. I-am spus că
urmează să soseşti dintr-o clipă în alta, iar ea m-a
înştiinţat că nu va mai suna în seara asta. Mi- a mai

spus că nu te-ai simțit prea bine astăzi și m-a autorizat să-ți fiu infirmieră, să am grijă de tine și să te fac să te relaxezi. 43

Iar eu numai așa știu să am grijă de cineva și să-l fac să se relaxeze.

Futu-i și iat futu-i! Să vezi a naibii că Livia s-a-nveninat de-adevăratele la suflet! Ingrid nu pricepuse, sau, mă rog, se prefăcea că nu pricepue, ironia acidă a Liviei.
-Scuză-mă o clipă, zise Montalbano, eliberându-se din

îmbrățișare. Formă numărul de la Boccadasse, însă în receptor îi suna ton de ocupat. Clar, ridicase receptorul din furcă. Încercă din nou, în vreme ce Ingrid se fâțâia de colo-colo prin casă - găsisese sticla de whisky, adusese cuburi de gheață din congelator, apoi ieșise să se așeze pe verandă. La Boccadasse suna tot ocupat, așa că până la urmă comisarul se ridică și se duse lângă Ingrid pe banca de pe verandă. Era o noapte delicată, cu câțiva norișori lejeri ici și colo, iar dinspre mare plutea murmurul valurilor ce se spărgeau blânde de țărm. Un gând, sau mai curând o întrebare, se prezentă la raport în mintea comisarului, făcându-l să zâmbescă. Oare la fel de idilică ar fi fost noaptea aceea, la fel ar fi perceput-o oare dacă lângă el nu s-ar fi aflat Ingrid care, după ce-și preparase o

doză generoasă de whisky, i se ghemuise acum alături, cu capul sprijinit de umărul lui? Mai apoi, șvedeza începu să vorbească despre ale ei, terminând trei ore și jumătate mai târziu, când din sticlă mai lipseau doar patru degete pentru a fi declarată oficial decedată. Zise despre bărbat-su că era același bou cu țâțe cantotdeauna și că acum erau în divorț, deși trăiau în continuare sub același acoperiș, îi povesti că se întorsese pentru o vreme în Suedia, pentru că i se făcuse dor de familie („voi, sicilienii, m- ați molipsit”), și-l informă despre cele două relații prin care trecuse de când nu se mai văzuseră. Prima, cu un deputat de profundă orientare doctrinară către biserică, pe nume Frisella sau Grisella, nu- nțelesese el prea bine, care înainte să se suie în pat lângă ea se punea-n genunchi pe podea, rugându- se la Țl de Sus să-l ierte pentru păcatul de se pregătea să-l comită; a doua, cu un comandant de navă ieșit anticipat la pensie după ce primise o moștenire - ar fi putut deveni ceva serios, însă ea preferase să încheie conturile cu el. Bărbatul cu pricina, pe nume Lococo sau Lococco, nu- nțelesese el prea bine, îi dădea fiori, inducându-i o stare de disconfort. Ingrid se pricepea ca nimeni alta să surprindă aspectele comice, chiar grotești, ale bărbaților cu care se întâlnea, așa că Montalbano răs-

în seara aceea pe săturate. Rezultă până la urmă o seară chiar mai relaxantă decât un masaj făcut de o profesionistă.

În ciuda unui duș lung cât o zi de post și a celor patru cafele date peste cap una după alta, când se urcă la volan își simțea capul încă tehui de la whisky-ul de peste noapte. În rest, era cu revizia complet pusă la punct.

-Dom'le-domni cule, v-ați revenitără-n puteri după
disturbație? îl iscodi Catarella.

—Da, mi-am revenit, mulțumesc.

45

-Domnicule, apăi vă văzui la televizoriu. Măiculiță sfântă, mai rar așa corporație ca a 'mneavostă, zău dacă nu!

Ajuns în birou, îl chemă pe Fazio, care se precipită de-ndată înăuntru, mâncat de curiozitate să afle ce zisese dom' doctor Pasquano. Cu toate astea nu-ndrăzni să-l iscodească nimic, nu zise nici păs, căci știa mai bine ca oricine că șefu' trecea printr-una din acele perioade-ntunecate când se aprindea dintr-o nimica toată și exploda ca o bumbără. Montalbano îl așteptă să se așeze, continuând să se prefacă interesat de vrafu' de foi din fața sa: pură parșivenie, se-nțelege, pen' că intuia perfect întrebarea lui Fazio, desenată parcă pe curbura buzelor, da' tare-i mai plăcea să-l lase uneori să fiarbă-n suc propriu!

Apoi, hodoronc-tronc, fără să-și ridice ochii din hârtii, rosti: -Omucidere.

Luat pe nepusă masă, Fazio sări-n sus de pe scaun. -L-or împușcată? —Ntț.

-L-or tăiată? —Ntț. L-or înecată.

—Și, mă rog frumos, cum își dădu seama dom' doctor Pasquano că...

—Pasquano a făcut o examinare sumară și și-a format o opinie. E însă tare greu de crezut ca Pasquano să dea vreodată greș.

—Totuși, pe ce se bazează, dom'le?

Comisarul îi relată discuția cu doctorul. Apoi adăugă: -Faptul că Mistretta nu-i de acord cu Pasquano ne ajută. În raport, la rubrica „cauza decesului”, Mistretta va scrie 46

mai mult ca sigur: „î nec” - folosind, se-nțelege, tot soiul de termeni științifici. Iar asta ne va crea acoperirea de care avem nevoie. Putem lucra la caz în sfânta pace, fără frecuşuri cu chestura, cu Brigada Mobilă și tot restu'. -Bine-bine, și eu ce am de făcut? -întâi de toate, faci rost de fișa cu semnalmente a mortului: înălțime, culoarea părului, vârstă, treburi de-astea, știi tu. -Și o fotografie, eventual?

—Fazio, văzuși bine în ce hal arată, nu-i așa?

După părerea ta, omu' ăla mai are față?

Fazio afișă o expresie dezamăgită.

-Ce-ți pot spune, dacă asta te face să te simți mai bine,

este că probabil umbla șchiop de-un picior. Fusese
împușcat cu

ceva timp în urmă.

-Tot greu o să-mi fie să descopăr cine e.

-Tu încearcă oricum. Verifică eventual și anunțurile de
persoane dispărute: Pasquano e de părere că mortu'

nostru se

afra în croazieră de cel puțin o lună.

-Încerc, încerc, făcu Fazio, cu aer neîncrezător. —Acu'
eu ies. Mă-ntorc cam în două ore.

Se duse în port; frână, coborî din mașină și se îndreptă
către o dană unde se vedeau acostate două vase de

pescuit -

restul ieșiseră de mult în larg. Avea noroc, *Maica*

Domnului era

acolo: vreo revizie la motor, probabil. Apropiindu-se, îl

zări pe

comandantul-proprietar, Ciccio Albanese, care

supraveghea

operațiunile de pe punte. —Ciccio!

—Dom' comisariu,

'mneavoastră sunterăți?

Acu' viu. ⁴

7Se cunoșteau de ceva vreme, avându-se destul
de bine.
Albanese, un sexagenar mâncat de aerul sărat al
mării, își făcea
veacu' pe punți de pescadoare încă de pe la șase ani,
despre el
zicându-se că nu-i poate sta nimeni împotrivă în știința
sectorului de mare dintre Vigâta și Malta, până chiar
în Tunisia.
Era atât de priceput, c-ar fi putut corecta cu ușurință
hărțile
nautice și portuare ale zonei. Umbla vorba prin târg
că, ani în
urmă, în vremuri de restriște pentru pescuit, nu se
dăduse în
lături de la contrabanda cu țigări. -Ciccio, te deranjez?
—Nu-să-trăiți, dom' comisar, Pentru
'mneavoastră, orișicând.
Montalbano îi explică ce voia de la el. Albanese
se
limită să întrebe cât avea să dureze. Comisarul îi
spuse. —Băieți, în două ore is înapoi.
Și porni pe urmele lui Montalbano, care se
îndrepta spre
mașină. Călătoriră în tăcere. Paznicul de la morgă îl
informă pe

comisar că doctorul Mistretta nu sosise încă, dar
putea vorbi cu
Jacopello, asistentul. Montalbano simți că i se ia o
greutate de
pe suflet: o eventuală întâlnire cu Mistretta i-ar fi
stricat toată
ziua, cât mai rămăsese din ea. Văzându-l pe comisar,
asistentul
Jacopello, fidel trup și suflet lui Pasquano, se luminează la
față. —Tii, frumusele' moșului!
Comisarul știa că față de Jacopello putea juca cu
cărțile pe masă.
-El e prietenul meu Ciccio Albanese, căpitan de vas.
Dacă ar fi fost să dăm nas în nas cu Mistretta, i-am fi
spus că 48
amicul meu vrea să vadă mortul pentru că se teme să
nu fie un
marinar de-al său dispărut pe mare. Cu tine însă nu-i
nevoie să
fac teatru. Dacă însă te-ntreabă Mistretta de noi, acum
ai
răspunsul pregătit, de acord?
-De acord. Urmați-mă.
În timp, cadavrul devenise parcă și mai veșted. Pielea
îi

părea o foaie uriașă de ceapă aruncată peste un
schelet, cu câte
o halcă de carne prinsă ici și colo, la întâmplare. Câtă
vreme
Albanese examină leșul, Montalbano îl iscodi pe
Jacopello:
-Știi opinia doctorului Pasquano despre moartea
nefericitului de colo, nu-i așa?
-Cum să nu? Eram prezent când s-a contrazis cu
Mistretta. Care n-are deloc dreptate. Uitați-vă și
'mneavoastră. Șanțurile circulare și adânci din jurul
încheieturilor și de
la glezne săreau în ochi datorită nuanței lor cenușii.
—Jacope, crezi că reușești să-l faci pe Mistretta să
ceară
analiza aceea de țesut de care zicea Pasquano?
Jacopello izbucni în râs. —Facem prinsoare că
reușesc? -Să fac prinsoare cu tine? Niciodată.
Jacopello era știut și răștiut drept un împătimit
al
pariurilor. Era capabil să facă prinsoare pe orice, de la
prognoza vremii până la numărul de decedați ce se vor
înregistra în săptămâna care urmează, iar partea
frumoasă era
că rareori se-ntâmpla să piardă.
-O să-i spun că analiza trebuie făcută ca să fim
acoperiți în caz de una, de alta. Că, la o adică, pe
unde-o să
scoatem noi cămașa dacă dom' comisar Montalbano
descoperă

că omu' nostru n-a murit în accident, ci a fost omorât?

Vă spun

eu, Mistretta își ferește și curu', nimic de zis, da' mai
mult își

ferește obrazu'. Vă avertizez însă, dom' comisar, că
analizele

astea nu-s de azi pe mâne, or să cam dureze.

Pe drumul de întoarcere, Albanese se hotărî în
sfârșit să

iasă din muțenie. Deschise gura și murmură: -Hm.

-Apăi, cum așa? replică urzicat comisarul. Te uiți

la mort juma' de oră pe ceas și pe urmă asta-i tot ce ai
de zis: hm?!

-E strâmbă rău tărașenia asta, zise Albanese. Și-
apăi dacă nici eu n-am mai văzut morți înecați la viața
mea... Numa' că ăsta-i...

Se opri brusc, întrerupt parcă de un gând. —De când
zicea dom' doctor că stătea leșu-n apă? —Cam de vreo
lună.

—Apăi nu-să-trăiți, dom' comisar. Are minim-
minim două luni.

-Bine, dar după două luni n-am mai fi găsit un
cadavru,

ci doar bucăți din el.

-De asta și spun că-i strâmbă toată tărașenia. -Explică-
mi mai bine, Ciccio. —Bleah, adevăru-i că nu-mi place
să-ndrug baliverne. -Ehe, dac-ai ști câte baliverne scot
eu pe gură! Hai,

curaj, Ciccio.

-V-ați uitat la rănilor provocate de stânci? -Da.

—Sunt răni superficiale, dom'le. Numa' că luna
trecută am avut mare umflată rău, zece zile la rând.
Dacă leșul se lovea
în timpul ăsta de stânci, n-ar fi avut doar așa răni.
Probabil i-ar
50
fi farâmat țeasta, iar fi făcut coastele ferfeniță sau l-ar
fi
străpuns vreo ieșitură din stâncă.
—Și ce-i cu asta? Poate că-n zilele alea cu furtună de
care spui tu leșul plutea în mare deschisă și n-a
întâlnit stânci în
drum.
-Apăi, dom' comisar, 'mneavoastră-l găsitărați într-un
secol de mare în care curenții merg invers. -Adică?
-L-ați găsităra în zona Marinella, nu-i așa? -Da.
-Acolo, curenții ori duc către larg, ori urmează cursul
paralel cu țărmul. Vă spui eu, în mai puțin de două
zile, leșul
ăla ajungea la capul Russello. Vâr mâna-n foc, dacă
vreți.
Montalbano amuți, reflectând la spusele celuiilalt. Apoi
zise:
-Povestea asta cu curenții de mare trebuie să mi-o
explici mai bine.
-Când doriți 'mneavoastră. —Diseară ești liber?
—Da-să-trăiți. Știți ceva? De ce nu veniți la cină acasă
la
mine? Ți zic muierii, ș-apăi o să vedeți, ne încropește o
chiolhăneală cu barbuni gătiți cum numa' ea știe.
În clipa următoare, Montalbano simți nu că-i lasă gura
apă, ci că limba mai-mai să i se-nece-n salivă!
-Mulțumesc. Spune-mi totuși, Ciccio, tu ce idee ți-ai
făcut despre pocinogul ăsta?
-Îmi dați voie să spui direct ce am de zis? Uitați: în

primu' și-n primu' rând, stâncile nu lasă șanțuri
precum cele pe

care mortu' nostru le avea în jurul încheieturilor și a
gleznelor.-De acord.
-Omu' a fost înecat, însă mai întâi l-or legatără de
mâini și de picioare.
—Cu sârmă, după părerea doctorului Pasquano. —Așa-
i. Pe urmă, or luatără leșul și l-or lăsatără la
macerat în apă de mare, dar într-un loc oarecum mai
ferit. Când
or controlat și-or văzutără c-a ajuns la un grad potrivit
de
saramură, l-or lăsat să fie dus de valuri. —De ce să fi
așteptat atâta vreme? —Dom' comisar, eu zic c-
or vrutără să se creadă că
mortu' venea de hât-departe.
Montalbano îl privi cu admirație. Carevasăzică, Ciccio
Albanese, om al mării, nu numai că ajunsese la
aceleași
concluzii ca doctorul Pasquano, om al științelor, și ca
Montalbano, om al logicii de zbir, dar iată că făcuse și
un mare
pas înainte.
4
Stătea însă scris în stele ca Montalbano al nostru să
nu
adulmece nici măcar de departe aburii de barbuni
fripti
preparați de muierea lui Ciccio Albanese. Către ora
opt seara,
pe când se pregătea să plece de la birou, primi un
telefon de la

vicechestorul Riguccio. Se cunoșteau de ani buni, dar,
deși se
simpatizau, nu depășiseră stadiul relației de
colegialitate. N-ar
fi fost cine știe ce să se devină prieteni, însă niciunul
nu se
hotăra să facă pasul.
—Montalbano? Ți cer mii de scuze, dar am o mare
52
problemă: spune-mi, aveți pe cineva acolo, la
comisariat, care
poartă ochelari de miopie cu dioptrie trei la ambii
ochi?
-Iha, exclamă comisarul. Ce-ți pot spune e că am doi
agenți cu ochelari, Cusumano și Torretta, dar
dioptriile, alea
n-am de unde le ști. Dar de ce întrebi? A ordonat mult-
iubitul
tău ministru un recensământ pe tema asta?
Preferințele politice ale lui Riguccio, foarte apropiate
de
cele ale noului guvern, erau știute și răsștiute.
-Nu-mi arde de șagă, Salvo. Vezi, te rog, dacă găsești o
pereche cu dioptrii potrivite și trimite-mi-o cât mai
repede. Ai
mei tocmai s-au rupt, iar eu fără ochelari sunt
terminat.
—Bine, dar n-ai nicio pereche de schimb la birou? Il
iscodi Montalbano în timp ce trimitea după Fazio. -Ba
da, dar la Montelusa. —Păi, tu unde ești?

—Aici, la Vigâta, în port. Serviciul de primire turiști.
Comisarul îi relatează situația lui Fazio.
-Alo, Riguccio? Am dat dispoziții. Zi-mi despre turiști,
câți sunt de data asta?
—Pe puțin o sută cincizeci, pe două vedete de-ale
noastre.
Au fost detectați pe două șalupe în derivă care
începuseră să ia
apă în timp ce se pregăteau să se izbească de stâncile
Lampedusei⁴. Din câte mi s-a spus, călăuzele i-au
abandonat,
fugind la bordul unei bărci cu motor. N-ar fi avut nicio
șansă, sar fi înecat toți. Vrei să-ți spun ceva,
Montalbă? M-am săturat să
văd atâția și-atâția nefericiți care...
-Auzi, spune-le astea prietenilor tăi din guvern. Fazio
se întoarce cu o pereche de ochelari. —La stângul e
minus trei, la dreptul, minus doi jumate. Montalbano
transmise informația mai departe. -Perfect, spuse
Riguccio. Mi-i trimiți, te rog? Că uite,
vedetele noastre acostează deja la chei.
Fără nicio explicație logică, Montalbano se hotărî să-i

4 Insulă în Marea Mediterană, la cca. 200 km de coasta de
sud a Siciliei și cca 100 km de coasta de NE a Tunisiei.
împreună cu insula Pantelleria, reprezintă teritoriile italiene
cele mai apropiate de Africa. Lampedusa este principala
poartă de intrare în Europa a imigranților din țările Africii,
aici funcționând un important centru de primire și triere (n.
tr.).

ducă ochelarii chiar el, personalmente-n persoană,
cum zicea
Catarella. La urma urmelor, și Riguccio era de felul lui
un
gentleman. Cât despre cina la Ciccio Albanese, avea
să-și ceară
scuze pentru întârziere și cu asta basta.
Slavă Domnului, își zise, că nu era în locul lui
Riguccio. Chestorul încheiase cu Căpitănia portului un
acord prin care chestura din Montelusa era anunțată
în timp real de sosirea fiecărui transport de imigranți
extracomunitari. Și de fiecare dată, Riguccio se vedea
nevoit s-o apuce înspre Vigâta, în fruntea unui convoi
format din autocare dotate corespunzător, camioane
încărcate cu polițiști, ambulanțe, jeep-uri. Și, de
fiecare dată, aceleași tragedii sfâșietoare, scene de
plânsete și jale. Trebuia dat primul-ajutor muierilor
care stăteau să nască, plozilor rătăciți în talmeș-
balmeșul de pe țărm, ălor de li se rătăciseră mintea
sau se îmbolnăviseră pe durata interminabilei
călătorii, petrecute pe punte, în bătaia soarelui și a
vântului. Când în sfârșit ajungeau să debarce, aerul
tare de
mare nu izbutea să mascheze duhoarea insuportabilă
ce le 54

intrase în piele, și care nu, nu era duhoare de oameni nespălați, ci era duhoarea spaimei, a fricii de necunoscut, a suferinței și a deznădejdii ajunse la acea limită dincolo de care nu mai există decât izbăvirea morții. Era cu neputință să rămâi nepăsător la toate astea și de aceea îl și înțelegea pe Riguccio, care-i mărturisise că nu mai poate suporta.

Ajuns în port, comisarul observă că prima vedetă acostase deja, coborându-și pasarela. Polițiștii stăteau dispuși pe două rânduri, formând un soi de coridor uman către primul autocar din convoi, care aștepta cu motorul pornit. În picioare la baza pasarelei, Riguccio abia dacă-i mulțumi în treacăt lui Montalbano pentru ochelari, punându-și-i imediat pe nas.

Comisarul avu senzația că vicechestorul nici măcar nu-1 recunoscuse, într-atât de atent era să țină situația sub control.

Imediat, Riguccio dădu semnalul: debarcarea putea începe. Prima pe pasarelă păși o negresă cu pânțelele într-atât

de îmbolboșat, de-ai fi zis că leapădă pruncul acolo, pe loc.
Nici măcar nu se putea mișca. O ajutau un marinar de pe
vedetă și un bărbat negru. Lângă ambulanță se porni
hărmălaia, pentru că negrul voia să se urce în spate,
cu
negresa. Marinarul le explică polițiștilor că negrul
trebuie să
fi fost bărbatul gravidei, dat fiind c-o ținuse în brațe
tot
drumul. Degeaba, nu se putea și cu asta basta.
Ambulanța
porni în trombă, în urlat de sirene. Rămași pe loc,
marinarul
își petrecu brațul pe sub subsuorii bărbatului negru,
care-ntre
55
timp se pusese pe plâns, și-l conduse încet-încet către
autocar,
vorbindu-i întruna șoptit la ureche. Ros de curiozitate,
corni -
sarul se apropie. Marinarul îi turuia vrute și nevrute în
dialect

- probabil venețian sau, oricum, de prin împrejurimi -,
iar
negrul nu pricepea o iotă, dar se vedea treaba că
vorbele și
tonul prietenos îl mai alinau.
Tocmai se pregătea să se întoarcă la mașină când,
deodată, Montalbano zări o vânzoleală curioasă la
baza
pasarelei, unde un grup de vreo patru-cinci naufragiați
se
clătinară, dezechilibrați, de parc-ar fi fost beți. Nu se
prea
înțelegea ce se petrece. Apoi, printre picioarele
bărbaților țâșni
un *picciddro* care nu părea să aibă mai mult de cinci,
maximum șase ani. Străpungând în viteză aliniamentul
poliștilor, mucosul se făcu nevăzut la fel de iute
precum
apăruse. În vreme ce doi dintre agenți porniră la pas
alergător
după el, Montalbano îl urmări cu privirea pe țângău
care, cu
instinctul sălbăticiunii care fuge de vânător, se
îndrepta către

zona cea mai puțin luminată a cheiului, acolo unde se
aflau

ruinele unui vechi siloz, străjuit de jur împrejur de un
zid.

Deodată, fără să înțeleagă ce resort interior îl
împinsese să facă

asta, strigă în direcția agenților:

-Stați pe loc! Sunt comisarul Montalbano! întoarceți-vă
în dispozitiv. Mă ocup eu de aici. Polițiștii se supuseră.
Între timp, comisarul îl pierduse din ochi pe băiat,
dardrumul pe care o apucase avea o singură destinație
- un loc 56 închis, izolat, un soi de fundătură între
peretele din spate al

silozului și zidul de incintă al portului, de unde nu se
mai

deschideau alte căi de fugă. Pe urmă, spațiul era
înstrâmtorat și

băcsit, tescuit cum era cu canistre și sticle goale, cu
sute de

lădițe pentru pește rupte și cu cel puțin două sau trei
motoare

hrentuite de trauler. Era greu și pe lumină să te miști
prin toată

răscolnița de acolo, darămite acu', sub pâlpâirea stinsă
a unui

felinar de stradă! Presimțind că țângăul îl privea de
undeva, din

penumbra, hotări să se prefacă nepăsător și calm,
întinzându-se lent,
cu pași abia târșiți, aprinzându-și o țigară. Ajuns la
strâmtura
dinspre depozit, se opri și spuse, cu voce joasă și
blândă: —Hai încoa | *piccillidru*, că nu-ți fac
ni'ca. Niciun răspuns. Totuși, ciulindu-și
urechile, dincolo de
ecourile zaverei dinspre chei - un soi de resac alcătuit
din
strigăte, plânsete, jelanii, înjurături, claxoane de
mașină, sirene,
scrâșnete de cauciucuri - percepi deslușit răsuflarea
timidă,
ușor gâfâită, a țăncului care se vedea treaba că se
pitulase chiar
acolo, la câțiva pași de el.
-Curaj, hai afară, că nu-ți fac ni'ca.
Urmă un foșnet, provenit dinspre o ladă de lemn aflată
chiar în fața lui. Înțelese că băiatul stătea pitit acolo,
în spatele
lăzii. Ar fi putut pune mâna pe el dintr-un simplu salt,
însă
preferă să aștepte pe loc, nemișcat. În clipa
următoare, îl văzu

îțindu-și pe rând palmele, apoi brațele, capul și
pieptul. Restul
corpului rămânea mai departe ascuns îndărătul lăzii
de lemn.
Țângăul se postase în poziție de capitulare, cu mâinile
sus, cu 57
globii zgâurți din găvane de spaimă, dar ținându-se să
nu pișe
ochii ca nu care cumva să-l creadă cineva slab de
înger.
Oh, Doamne, oare din ce colț de infern venea
nefericitul
- se întrebă în sinea sa Montalbano, răscolit brusc
până-n
rărunchii inimii -, dacă deja-nvățase, la vârsta lui,
îngrozitorul
gest al mâinilor ridicate deasupra capului, pe care în
mod sigur
nu-l văzuse nici la cinema, nici la televizor?
Răspunsul îi veni prompt, sub forma unui gând
fulgerător, un adevărat *flash* mintal. Iar în acel flash,
pe durata
lui adică, se făcură nevăzute, pe rând, și depozitul, și
aleea, și
portul, ba chiar Vigâta însăși - totul dispăru,
reapărând apoi,

recompuse, în dimensiunile și nuanțele alb-negru ale
unei vechi
fotografii, văzută cu mulți ani în urmă, dar făcută încă
și mai
'nainte, pe vremea războiului, înainte să se fi născut
el, și care
înfățișă un *piccillidro* evreu, sau polonez, ce-o fi fost,
cu
măinile ridicate, cu aceeași, precisă, privire bulbucată
și
aceeași, precisă, voință de a nu se pune pe pișat ochii,
toate
astea în timp ce un soldat îl ținea în cătarea pustii.
Comisarul simți ca o picneală grea în piept, o durere
care-i tăie brusc răsuflarea; înspăimântat, strânse din
pleoape,
redeschizându-le după un timp. Și, în sfârșit, toate din
se
întoarseră la proporțiile normale, la jocul de lumini și
umbre
ale serii, cu *piccillidro* din nou negru, și nu evreu sau
polonez.
Montalbano făcu un pas în față și-i prinse mâna rece
ca un sloi,

ținând-o apoi strânsă între ale sale. Rămase așa o vreme, parcă așteptând ca fie și numai olecuță din căldura mâinilor lui să se transmită în degetele mitite ale copilandrului. Abia când îl simți destinzându-se încet-încet, făcu un pas în direcția cheiului dinspre care veniseră, ținându-i în continuare mânuța în mâna sa. Băiatul îl urmă, dându-i-se docil și încrezător în grijă. Brusc, și lovind mișelește pe la spate, în minte îi incolți o amintire, amintirea lui François, băiețandrul tunisian care i-ar fi putut deveni fiu, așa cum își dorise Livia. Izbuti la timp să-și înăbușe emoția, mușcându-și până la sânge buza de jos. Pe chei, debarcarea își continua cursul. De la distanță, îi atrase atenția o muiere mai curând dolofană pe care păreau s-o treacă toate chinurile cerului și pământului: cu doi țânci atârnați de fuste, urla-ntruna vorbe de neînțeles, smulgându-și părul, bătând cu picioru-n pământ sau sfașiindu-și bluza. Trei agenți încercau, fără succes, s-o țină calmă. Deodată, când muierea îi observă pe comisar și pe *piccillidro*, nimic nu-i mai stătu în cale: îi împinse cât colo pe polițiști și se năpusti cu brațele larg deschise către cei doi. În clipa aceea se întâmplară două lucruri. Mai întâi, Montalbano simți limpede cum țângăul, zărindu-

și mama, se încordă brusc, gata parcă s-o ia din nou la
sănătoasa. De ce oare se comporta astfel, în loc să-i
alerge în întâmpinare? Montalbano se uită la el și
văzu, cu stupeoare, că țângăul nu privea la mumă-sa, ci
la el, cu o întrebare deznădăjduită în priviri. Hm,
poate că-i cerea să-l lase să fugă, ca să nu-l ia mumă-
sa la
59
bastoane pe spinare pen' că scăpase de lângă ea. În al
doilea
rând, se întâmplă că, alergând spre ei, muierea puse
picioru'
greșit în pământ și se prăbuși ca un sac. Polițiștii
încercară s-o
ridice, dar în zadar, căci nu putea sta în picioare,
tânguindu-se
și ținându-se de genunchiul stâng. Între timp, îi făcea
semn
comisarului să-i aducă fiul. Iar când țângăul ajunsese în
dreptul
ei, îl luă în brațe, acoperindu-l cu sărutări de sus până
jos.
Chiar și așa, nu izbutea să se țină pe picioare. Se forța,
dar

cădea înapoi. Atunci, cineva chemă ambulanța, din
care se
dădură jos doi brancardieri; unul din ei, uscat-uscat și
cu
mustață, se aplecă spre muiere și-i atinse piciorul. -
Tre' să fie o fractură, zise.
O urcară în ambulanță laolaltă cu cei trei copii și
porniră. Pe chei, începea debarcarea naufragiaților de
pe cea de
a doua vedetă, însă comisarul se hotărâse să plece
acasă, la
Marinella. Se uită la ceas: aproape ora zece seara -
inutil să se
mai prezinte acasă la Ciccio Albanese. Adio, barbuni
fripiți în
seara aceea! La o asemenea oră nu-l mai aștepta
nimeni. De
altfel, ca să fie sincer, stomacul i se strânsese brusc și
nu-i mai
ardea de mâncare.
Ajuns acasă, la Marinella, îl sună pe Ciccio Albanese,
care-l informă că-l așteptase o vreme, înțelegând apoi
că n-avea
să mai ajungă.
—Dar vă rămân oricând la dispoziție pentru povestea
cu
curenții de mare.

—Mulțumesc, Ciccio

.Andrea Camilleri PE CURS DE COLIZIUNE
Seria „Comisarul Montalbano”

Traducere din limba italiană Emanuel Botezat

u-Dacă doriți, eu pot trece și mâne dimineați pe
la
'mneavoastră la birou, că tot nu ies pe mare la pescuit.
Aduc și
hărți, dacă vreți.
-De acord.
Rămase îndelung sub duș, frecându-se de parcă
ar fi
vrut să-și alunge de pe piele scenele abia văzute, pe
care,
farâmițate în particule invizibile, le simțea pătrunse
adânc în
toți porii. își trase pe el prima pereche de pantaloni
care-i ieși
în cale și se duse în sufragerie, dornic să stea pe
îndelete de
vorbă cu Livia. întinse mâna spre receptor, însă
telefonul prinse
brusc să sune, din proprie inițiativă. Trase brusc mâna
înapoi,

ca fript. O reacție instinctivă și necontrolată, desigur,
care
demonstra însă că, în ciuda dușului de adineauri,
imaginile de
pe cheiul portului îi lucrau încă în minte, iritându-l. —
Ciao, amore. Ești în regulă?
Simți brusc nevoia s-o aibă pe Livia acolo, lângă
el, s-o
strângă în brațe în vreme ce ea îl alina. Numai că, dat
fiind că
era făcut din aluatul din care era făcut, răspunse doar
atât: -Da.
-Ți-a trecut răceala?
-Da.
-De tot?
Ar fi trebuit să priceapă că Livia îi întindea o
capcană,
însă era mult prea
nervos și cu mintea la
altele. -De tot
-Înseamnă că Ingrid te-a îngrijit cum scrie la
carte. Spune-mi și mie ce ți-a făcut? Te-a luat în brațe
și te-a dus la nani? Te-a învelit până sub bărbie? Ți-a
fredonat un cântecel de noapte bună?
Căzuse-n cursă ca un fleț! Singura soluție era
contraatacul.
-Uite ce e, Livia, am avut o zi cu adevărat grea
astăzi.
Sunt foarte obosit și n-am nici cel mai mic chef să... —
Ești obosit rău, zici? -Da.

-Păi, atunci, de ce n-o chemi pe Ingrid să te mai învioreze?

Mda, în fața Liviei trebuia să se recunoască învins în toate războaiele de agresiune. Hm, cine știe, poate că s-ar fi descurcat mai bine într-un război defensiv. —De ce nu vii tu?

Intenția îi fusese să dea o replică tactică, dar o rostise cu asemenea sinceritate, încât Livia probabil rămăsese descumpănită la celălalt capăt al firului. -Vorbești serios?

—Bineînțeles. Ce zi e azi, marți? Perfect, mâine te duci la birou și ceri câteva zile de concediu anticipat. Pe urmă te urci în avion și vii încoa'. —Mai-mai că... —Niciun mai-mai.

-Ah, Salvo, dac-ar depinde numai de mine... Știi,

în perioada asta avem mult de lucru. Oricum, eu încerc.

-Printre altele, aș vrea și să-ți povestesc ceva ce mi s-a întâmplat în seara asta.

-Hai, povestește-mi acum, te rog.

—Nu, vreau să te cat în găvanele... îhâm, scuză-mă,

vreau să te privesc în ochi în timp ce-ți vorbesc.

62

Rămaseră la telefon o jumătate de oră încheiată. Și și-

ar fi dorit să mai stea încă pe-atât.

Din cauza convorbirii cu Livia, pierduse însă buletinul de știri de pe Retelibera.

Deschise oricum televizorul, potrivitându-l pe Televigăta. Mai întâi anunțară că, în timp ce o sută cincizeci de

extracomunitari fuseseră debarcați la Vigâta, pe
partea orientală
a insulei, la Scroglitti, se petrecuse o tragedie. Din
cauza
furtunii, o șalupă înșesată cu viitori imigranți se lovise
de
stânci. Până la momentul transmisiei se recuperaseră
cincisprezece cadavre.
—însă este de așteptat ca bilanțul victimelor să
crească,
se auzi un reporter folosind - Oh, Doamne! - o frază-
șablon.
În acest timp, pe ecran se vedeau trupuri de oameni
înecați, cu brațele plutind inert, cu capetele răsturnate
pe spate,
copii înfășurați inutil în pături ce n-aveau să le mai
insufle
căldură dincolo de moarte, chipuri de salvatori
copleșite de
groază, oameni alergând cu pași convulsivi către
ambulanțe, un
preot ingenuncheat care se ruga. Imagini răscolitoare.
De
acord, dar răscolitoare pentru cine? - se pomeni
întrebându-se

comisarul. Tot văzând și răs-văzând astfel de imagini -
atât de
diferite și totuși atât de asemănătoare între ele -,
lumea încet-
încet se obișnuia. Omu' se uita la ele, zicea un „Vai de
capu'
lor!” și-și vedea mai departe de spaghetti-le lui cu
fructe de
mare.
Imaginile dispărură, făcând loc feței de cur de găină a
63
lui Pippo Ragonese.
„În cazuri precum acestea”, rosti editorialistul
principal
al postului, „este absolut necesar să facem recurs la
realismul
rațiunii și să nu ne lăsăm copleșiți de instinct și de
sentimente.
Trebuie să reflectăm asupra unui aspect elementar:
temeliile
civilizației noastre creștine nu pot fi demantelate de
hoardele
scăpate de sub control ale acestor disperați și
delincvenți care
debarcă zilnic pe coastele noastre. Acești oameni
reprezintă un

pericol autentic pentru noi, pentru Italia, dar și pentru restul lumii occidentale. Legea Cozzi-Pini, recent aprobată de guvernul nostru, este, indiferent ce continuă să susțină opoziția, singura barieră împotriva acestei adevărate invazii. Să ascultăm însă părerea pe această temă a unui politician cu vederi largi, luminate, așa cum este invitatul nostru de astăzi, onorabilul Cenzo Falpalà.”

Falpalà era unu' din ăi de-și iau mutra celui care-și avertizează spectatorii că nu-i de joacă și că pe el nimeni din lumea asta nu-l poate lua peste picior.

„Am doar o scurtă declarație de făcut. Legea Cozzi-Pini își demonstrează astăzi perfectă funcționalitate, iar dacă se întâmplă ca imigranții să moară, este tocmai pentru că legea instituie elementele necesare pentru pedepsirea traficantilor, a

călăuzelor care, în caz de dificultate, nu-și fac scrupule să-i

arunce în mare pe bieții oameni disperați, pentru a nu risca să fie arestați. Aș vrea apoi să mai adaug că. Montalbano sări ca ars din fotoliu și schimbă canalul 64

- mai mult decât înfuriat, era mai curând întristat de prostia uriașă scoasă pe gură de onorabilul. Oamenii aceia își imaginau că pot opri o migrație de dimensiuni epocale ca aceea prin proceduri polițienești sau prin hotărâri de guvern, își aminti atunci că văzuse odată, într-un sat din Toscana, o biserică al cărei porton masiv de la intrare avea țățânile contorsionate de o presiune atât de mare, încât ajunseseră să se rotească în sensul opus celui stabilit prin construcție. Desigur, îi ceruse explicații unui om de-al locului, care-i povestise că, pe vremea războiului, naziștii îi încuiaseră pe toți bărbații din sat în biserică și începuseră să arunce de sus cu grenade în mulțimea dinăuntru. De disperare, oamenii s- au împins și au forțat portonul de la intrare până l-au făcut să se deschidă în sens invers, mulți reușind astfel să scape cu viață.

Așa și-ai ci: mulțimile acelea care soseau din colțurile cele mai sărace și devastate ale lumii aveau atâta forță, atâta

disperare, încât erau capabile să întoarcă din țâțâni
mersul
istoriei, în sens contrar. Cu voia lu' alde Cozzi, Pini,
Falpală și
compania, desigur! Indivizi care erau în același timp și
cauză,
și efect al unei lumi alcătuite, iată, din teroriști care
omorau trei
mii de americani dintr-o lovitură, din americani care
considerau
sutele de civili morți în bombardamentele lor drept
„victime
colaterale”, de șoferi care măcelăreau oameni pe
șosele și nici

**gând să oprească pentru
primul-ajutor, de mame
care-și omorau** ⁶

Splozii în fașă din te miri ce, de fii care-și masacrau
mame, tați,
frați și surori pentru bani, de balanțe financiare
falsificate care,
conform unor legi date peste noapte, nu mai erau
acum
falsificate, de oameni care ar fi trebuit să înfunde de
ani buni
pușcăria, dar care, în schimb, nu doar că erau liberi,
dar făceau
și impuneau legea.
Ca să se negoiască, să-și mai ostoiască olecuță
nevricosenia de-i înfierbântase dintr-odată capul,
continuă să
treacă de la un canal la altul, oprindu-se într-un târziu
la o
transmisie sportivă - o cursă strânsă în care se
întreceau două
bărci rapide cu vele.
„Așteptata confruntare, dură, dar în același timp
foarte
sportivă dintre cele două veliere rivale - *Stardust* și
Brigadoon
- se apropie de final, însă nu reușim încă să
pronosticăm cine

va fi câștigătorul acestei magnifice competiții. Fără
îndoială
însă că următoarea girație va fi hotărâtoare”, spunea
comentatorul.
Urmă o vedere panoramică, din elicopter. Cei doi
concurenți din frunte erau urmați la distanță de alte
bărci, circa
zece la număr.
„Iată-ne ajunși la geamandură, la punctul de cotitură”,
strigă comentatorul.
Unul din cele două veliere efectuează manevra virând cu
multă eleganță, dădu roată geamandurii de
semnalizare și se
încadră pe traseul de întoarcere.

„Ce se întâmplă însă cu *Stardust*? Ceva e în neregulă acolo”, se auzi vocea agitată a crainicului. Cu totul curios, *Stardust* nu dăduse niciun semn c-ar vrea să efectueze curba de girație și, cu vânt bun din pupa, își continua drumul drept, având parcă viteză și mai mare. Era oare cu puțință să nu fi zărit geamandura de semnalizare? Urmă apoi ceva nemaivăzut. *Stardust*, în mod evident scăpată de sub control - poate cu timona ruptă, cine putea ști - se duse să se înfigă violent drept într-un iaht staționat pe direcția sa de mers. „Incredibil! A lovit în plin șalupa comisarilor de concurs! Cele două ambarcațiuni se scufundă! Iată îndreptându-se într-acolo echipajele de prim-ajutor! Incredibil! Se pare totuși că nimeni n-a fost rănit. Credeți-mă pe cuvânt, prieteni, în toți acești ani de când particip la regate de veliere nu s-a întâmplat să văd ceva asemănător!” Spunând acestea, pe comentator îl pufni râsul. Și lui Montalbano îi veni să rădă, apoi închise televizorul.

Dormi rău peste noapte, cu vise scurte din care se trezea
tresărind, nevenindu-i parcă să creadă ce vedea. Unul anume îl
miră peste poate. Il asista pe doctorul Pasquano, care urma să
efectueze autopsia unei caracatițe.
Nimeni din jur nu se arăta mirat, ba chiar Pasquano și subalternii săi tratau operația ca pe un act administrativ cât se
poate de normal. Numai lui Montalbano întreaga situație i se
părea strâmbă.
„Scuzați-mi întrebarea, dom' doctor, zicea el, dar de când se fac aici autopsii la caracatițe?”
67
„Cum, n-ați aflat? E o dispoziție nouă de la minister.”
„Aha. Și cu resturile ce faceți pe urmă?”
„Sunt distribuite populației sărace, pentru hrană.”
Comisarul tot nu reușea însă să înțeleagă.
„Nu, tot nu pot pricepe de ce trebuia dată o asemenea dispoziție.”
Pasquano îl privea îndelung, apoi zicea: „Pentru că lucrurile nu sunt așa cum par a fi.” Montalbano își amintea bine că aceeași, precisă, frază fusese rostită de doctor în legătură cu cadavrul pescuit de el.
„Vrei să te uiți?”, îl iscodea Pasquano, tot mânuind în sus și-n jos bisturiul.
Și brusc, caracatița se preschimba într-un împielit de
de

copchil, un *piccillidro* negru. Mort, desigur, dar cu
ochii în
continuare zgăuriți din orbite.
În timp ce se bărbiera, îi reveniră în minte scenele de
seara trecută, de pe chei. Și, pe măsură ce imaginile i
se
derulau, la rece, prin fața ochilor, începu să perceapă
un
sentiment de disconfort, de iritare. Nu, ceva nu se
potrivea,
exista un detaliu nelalocul lui.
Se încerbici să revadă scenele, de data asta cadru cu
cadru. Nu, nimic. Și se-ntristă brusc. Era un semn cert
de
bătrânețe: altădată ar fi știut să descopere clenciul la
minut, cu
atât mai mult unul distonant față de restul tabloului.
Bleah, mai bine o lăsa baltă - își zise.
5
Trimise după Fazio de cum intră în birou. 68
-Ce noutăți ai?
Fazio se uită la el ca picat din cer. —Apăi, dom'le, abia
de vorbirăm. Încă mă mai ocup de
pretinu' nostru. Am verificat anunțurile de dispariție
de
persoană și de aici, și de la Montelusa...
—Aha. Bravo, bine lucrat! făcu comisarul, cu un
aer
grav.
—Apăi, dom'le, de ce mă luați în târbacă?

-Auzi, tu ce crezi că făcea mortu' nostru, se
deplasa
înot dis-de-dimineată către casă?
-Nu-să-trăiți, numa' că era musai să verific și
posibilitatea asta. Pe urmă, am mai iscodit și eu pe
unu', pe
altu', numa' că nimeni nu pare să știe ce hram poartă.
-Ai făcut rost de fișa cu semnalmente? -Da-să-
trăiți. Vârsta - în jur de patruzeci, înălțime -
unu și șaptezeci și patru, părul negru, ochi căprui.
Constituție
robustă. Semne particulare: o cicatrice veche la
piciorul stâng,
puțin sub genunchi. Probabil schiopăta. Și cu asta
basta. -Nu prea ai ce alege, așa-i? —Exact.
Motiv pentru care am făcut o treabă. —Ce
anume?
-Apăi, știind că 'mneavoastră nu vă-nghețiți
nicipic cu
dom' doctor Arqua de la Criminalistică, mă dusei acolo
și-1
rugai pe un preț bun să-mi facă o favoare. -Adică?
-Să-mi facă pe calculator fața probabilă pe care
o avea mortu' pe când era încă viu. În seara asta ar
trebui să mi-o trimită.

-Uite care-i treaba: eu lu' alde Arqua nu-i cer în vecii

69

vecilor să-mi facă o favoare. Nici mort.
-Ni ci o grijă, dom'le, astă treabă rămâne între mine și
pretinu' meu.
—Bun, și între timp ce ai de gând să faci?
—O s-o fac pe comis-voiajoru'. O oră-două mai am
niște
daraveri de terminat, da' pe urmă iau mașina - a mea,
personală
- și-ncep să iau la cernut sătucele de pe țârm, de la
răsărit la

asfințit. Cum apare ceva nou, vă sun și vă informez de
îndată. Nici nu ieșise bine Fazio, că ușa se redeschise
brusc cu
putere, trântindu-se violent de perete. Însă
Montalbano nu se
clinti, mai mult ca sigur intrase Catarella. Mai-mai că
se
resemnase cu aceste intrări în scenă. Ș-apăi, ce-i
putea face, mă
rog frumos? Să-l împuște?
Să țină ușa biroului deschisă? Neah, olecuță de
arăvdare, asta era tot ce putea face.
—Dom'le-domni cule, să mă scuzăriți, da-mi scăpă,
mâna-mi scăpă.
—Hai, fa-te-ncoa', Catare.
Frază care se potrivea perfect, ca intonație,
legendarei
replici „fa-te-ncoa', cretinule” a fraților De Rege⁵.
-Domnicule, dat fiind pentru că azi de dimineată, la
prima oră, primii o telefonată de la un jurnalist carele
mă iscodi
despre 'mneavoastră personalmente-n persoană, venii
să vă fac
advertență că 'mnealui îmi zise așa, c-o să revină cu
telefonata. —A zis cum îl cheamă? —Pilat din
Pontiu, dom'le.

5 Cuplu de comici din perioada interbelică (n. tr.).
70

Pilat din Pont?! Pfui, Doamne, oare avea să trăiascăzua aia când Catarella va repeta cu exactitate numele și prenumele cuiva?

-Cataré, uite care-i treaba: când revine Pilat din Ponțiu cu telefonata, așa să-i spui, că eu am intrat urgent în ședință cu

Caiafa, în Sinedriu.

-Caiafa ziserăți, dom'le? Apăi, fiți cu inima-n pace, că nu uit eu așa nume.

Și totuși, nu se clintea de lângă ușă. —S-a-ntâmpat ceva, Cataré?

—Se-ntâmplă că azi-noapte pe-nnoptatelea târziu vă văzui la televizor.

-Apăi, Cataré, tu așa-ți treci vremea, uitându-te după pe mine la televizor?

-Nu-să-trăiți, dom'le, casual fuse.

—Și ce văzuși, mă rog frumos? Reluarea cu mine-n pielea goală? Înseamnă c-am făcut audiență, nu glumă!

—Nu-să-trăiți, cu hainele pe 'mneavoastră iereatei. Se făcuse noapte după doișp'ce când vă văzui pe

Retelibera.

Iereatei, colea, pe chei și le ziceați la doi de-ai noștri să se-

ntoarne în dispoziție, că vă ocupați 'mneavoastră de tăta treaba.

Măiculiță mare, da' frumoasă comandantă-n voce mai aveți,

domni cule!

-Bine, Cataré. Mulțumesc, ești liber.

Dintre toți, Catarella îl îngrijora cel mai mult. Și nu

pentru că omul începuse să aibă îndoieli asupra
normalității
sexuale a șefului său, ci pentru că, dacă-și dădea
demisia, așa
cum hotărâse, Catarella ar fi căzut într-o stare de
suferință
animalică, ar fi fost asemenea unui câine abandonat
de stăpân.

Ciccio Albanese se prezentă în birou aproape de
ora
unsprezece, așa cum se înțeleseseră, numai că venise
cu

mâinile goale.
—Și hărțile de care mi-ai spus?
—Ăpăi, dom'le, dacă v-aduceam să vedeți hărțile
nautice, ați fi înțeles ce-i desenat acolo? -Nu.

-Ș-apăi, la ce bun să le mai aduc? Mai bine zic
pe gură ce am de zis.

-Lămurește-mi o treabă, Ciccio. Voi, căpitani de
pescador, chiar vă folosiți de hărțile astea? Albanese
se uită la el descumpănit. —Vă arde de șagă?

Pentru treaba de-o facem noi,
sectoarele de mare le știm din minte, ca pe apă.

Olecuță din ce-
am învățată de la tații noștri, olecuță din ce-am
învățată pe

pielea noastră. Când apar lucruri noi, ne ajută radarul.
 în rest,
 marea-i aceeași, din moși-strămoși.
 -Și atunci, tu de ce operezi cu ele?
 —Apăi, nu operez deloc cu ele, dom'le. Mă uit la
 ele și
 le studiez așa, pen' că-mi place mie să le studiez. Da'
 de luat la
 bord, nu le iau. Altminterea spus, mă încred în
 experiență. —Carevasăzică, ce-mi poți spune? —
 Dom'le, întâi și-ntâi tre' să vă spui că de
 dimineață,
 înainte să viu încoa', trecui să mă văd cu uncheșu'
 Stefanu. —Scuză-mă Ciccio, da' eu nu-l... -
 Stefano Lagumina îi zice pe nume, numa' că noi
 toți îi
 spunem uncheșu' Stefanu. Merge pe nouășcinci anu'
 ista, da'
 are o minte lucidă de cum alta nu-i. Uncheșu' Stefanu
 nu mai
 iese pe mare, da-i știut drept ăl mai bătrân pescar din
 Vigăta.
 La-nceput porni să pescuiască cu o tartană, pe urmă
 avu
 pescador. Ce zice el, literă de lege îi pentru noi,
 aștilalți. -I-ai cerut o consultare, să-nțeleg. -Da-
 să-trăiți. Vrusei să am siguranță pe ce gândeam
 eu
 că s-a-ntâmplat. Iar uncheșu' Stefanu îmi dădu
 dreptate. —Și la ce concluzii ați ajuns?
 —Acu' viu ca să vă spui. Mortu' fuse purtat de un
 curent
 de suprafață știut de mai toată lumea, care purcede
 mereu cu

aceeași viteză dinspre răsărit spre apus. La Marinella,
unde
'mneavoastră v-ați intersectată cu cadaveru',
curentul trece
cel mai aproape de țărm. Pân-aici, mă făcui înțeleș au
ba? —La perfecție. Continuă.
—Orișicum, e un curent lent. Știți câte noduri are? --
Nu, și nici nu voi pentru ca să știu. Dacă te
interesează
- da' asta rămâne numa-ntre noi doi, da? -, nici măcar
nu știu
cât înseamnă un nod sau o milă marină.
-O milă-i o-mie-opt-sute-cincizăci-și-unu de metri și
optzeci-și-cinci. Asta-n Italia. Pen' că în Anglia, de
exemplu... -Las-o baltă, Ciccio.
-Cum ziceți. Curentu' de care vă spusei vine de
departe, nu-i treabă *nostrana*. Suficient să v-amintesc
că dăm
deja de el încă de hăt, de la capul Passero. De acolo,
intră în
apele noastre și merge-n paralel cu țărmu' pân' la
Mazara. Pe
urmă, se duce mai departe în treaba lui.
Apăi, atunci, ura și la vară cald, își zise comisarul.
Însemna că leșul putea să fi fost aruncat în apă din
oricare

punct de pe jumătate din coasta de sud a insulei!
Albaneseremarcă expresia de dezamăgire de pe chipul
comisarului și-i sări în ajutor.
-Eu știu bine ce gândiți 'mneavoastră acuma. Numa'
că
tre' pentru ca să știți un amănunt important. Olecuță
mai sus de
Bianconara, curentul de care vă spusei vine
intersectat de un alt
curent, mult mai puternic, care curge în sens invers.
Drept
pentru care un cadaver aflat pe drum între Pachino și
Marinella
n-ar ajunge-n veci și-n pururi la Marinella, pen' că al
doilea
curent l-ar trimite hât, în golful de la Fela.
—Carevasăzică, mortu' meu vine de undeva de după
Bianconara, nu-i așa?
—Precis mie-n sută, dom'le! Înțăleserăți întocmai,
însemna că aria de cercetări în teren se reducea la
vreo
șaiszeci de kilometri de zonă costieră.
-Tre' să vă mai zic una, continuă Albanese. îi spusei lu'
uncheșu' Stefanu și despre starea în care
'mneavoastră îl
găsirăți pe mort. îl văzui și eu și vă spusei atunci că
omu'

ajunse cadaver cam de vreo două luni. Aşa-i? -Da.
-Atuncea, vine eu ca să zic: nici gând ca un cadaver să
facă două luni pe drum între Bianconara şi Marinella.
Maxim-
maxim, are nevoie de un zece-cinşp'ce zile, judecând
după
viteza curentului.
—Prin urmare?
Ciccio Albanese se ridică şi-i întinse mâna lui
Montalbano, semn că-şi lua rămas-bun.
—Apăi, dom'le, răspuns la întrebarea asta nu-mi stă
mie-n măsură să dau, că mi-s om de mare, da-n schimb
e treaba 74
'mneavoastră, care sunterăţi om al legii.
Fiecare cu rolul lui. Ciccio nu voia să se hazardeze pe
un teren unde nu era stăpân pe situaţie. Lui
Montalbano nu-i
rămânea decât să-i mulţumească şi să-l conducă spre
uşă. Unde
mai zăbovi o clipă, cât să-l cheme pe Fazio. -Ai la-
ndemână o hartă a provinciei? —Fac rost.
Când Fazio se întoarse cu harta, comisarul o analizează
câteva clipe, apoi spuse:
—Uite, în urma informaţiilor primite de la Ciccio
Albanese, îţi iau o povară de pe umeri şi te anunţ că
treaba cu
identificarea Ți-e ușurată: mortu' nostru-și făcea veacu'
în zona
dintre Bianconara și Marinella.
Fazio se uită la el cu gura căscată: -Așa, și?
Comisarul se simți ofensat.

—Adicătelea cum, „aşa, şi”? Aria de cercetări se reduce enorm.

—Apăi, dom'le, aici, în Vigâta, până şi cânele din lanţ ştie de curentu' de mare care pleacă de la Bianconara!

Fiţi pe pace, nici într-un caz nu m-aş fi dus să cer informaţii la Fela!

—Bine, bine. Important este de ştiut că acum ne-au mai rămas numai cinci sate de vizitat. -Cinci?

-Cinci, da-să-trăiţi! Vîno-ncoa' să le numeri pe hartă. - Dom'le. Satele îs în număr de opt. La cele cinci mai tre' să adăugaţi Spigonella, Tricase şi Bellavista. Montalbano îşi aruncă privirea în josul hărţii, apoi şi-o ridică din nou spre Fazio.

—Harta-i de anul trecut. De ce nu-s trecute? 75

-îs sate abuzive.

-Sate? Or fi trei-patru case care...

Fazio îl întrerupse clătînând din cap.

—Nu-să-trăiţi, dom'le. Îs sate, sate-n toată puterea cuvântului. Proprietarii de acolo plătesc legal impozit pe casă

în comuna cea mai apropiată. Satele au tot ce le trebuie -

canalizare, apă, curent, telefon. Şi pe an ce trece, tot se măresc.

Lumea ştie foarte bine că n-o să vină nimenea să le dărâme

casele, pentru că niciun politician nu vrea să piardă voturi.

înțelegeți, nu? Pe urmă, se dă o hotărâre de prescriere
sau de
regularizare și toată lumea-și vede mai departe de
treabă. Ca să
nu vă mai pomenesc de puhoiul de vile și vilișoare
contruite pe
plajă! Patru sau cinci dintre ele au chiar și câte un mic
port
privat.
—Dispari! îi ordonă Mointalbano, infuriat.
-Apăi stați olecută, dom'le, că nu-i vina mea, zise
Fazio în drum spre ieșire.
Către prânz, sosiră și două telefonate menite să-i strice
de tot umoarea, deja întoarsă pe dos. Prima era de la
Livia,
care-l anunță că nu reușise să-și ia concediu anticipat.
A doua
veni de la Jacopello, asistentul lui Pasquano.
-Dom' comisar, zise el cu voce joasă. 'Mneavoastră
sunteți?
—Da, eu, făcu Montalbano coborând instinctiv tonul.
Păreau doi complotiști.

-Să mă iertați că vorbesc așa încet, nu vreau să m-audă colegii. Sunai să vă spui că dom' doctor Mistretta făcu mai 76devreme autopsia și că, din punctul lui de vedere, avem un caz de înec. Asta înseamnă că nu trimite să se facă analizele de le
voia dom' doctor Pasquano. Eu făcui tot ce-mi stătu-n putere ca
să-l conving, da' n-ai cu cine discuta. Vedeți, dacă faceați
prinsoarea cu mine, acu' ați fi câștigat.
Bun, și acu'? Ce-i mai rămânea de făcut pe cale oficială?
Dacă raportul boului cu țâțe care era Mistretta excludea
omuciderea, se închideau toate căile către declanșarea anchetei.
Iar el n-avea la mână nici măcar un banal anunț de dispariție de
persoană. Nicio acoperire, nimic. Atunci, la momentul la care
vorbea, mortu' lui era un fel de *nuddru ammiscatu cu nenti*, un
nimeni amestecat cu nimic. Și totuși, - așa cum zicea Eliot în

poezia lui „Moarte pe ape”, referindu-se la Phlebas, un
fenician
mort înecat: „Păgân sau evreu, / Tu care rotești roata
cârmei cu
fața întoarsă în vânt, / Gândește-te la Phlebas...”⁶ -, el
la acel
mort fără nume avea să se gândească în continuare.
Era o
chestiune de onoare, dat fiind că acela care hotărâse
să-l caute
într-o dis-de-dimineată friguroasă fusese mortul însuși.

6 T.S. Eliot, *Moartea pe ape* (frag. din *Tărâmul pustiit*), în *Opere poetice. 1909-1962*, traduceri de Șerban Foartă, Mircea Ivănescu, Sorin Marculescu și Șerban Foartă & Adriana-Carmen Racoviță, ed. Humanitas Ficuon. 2u 11 (n. tr.).

Se făcuse ora să se ducă la masă. Bine-bine, dar unde?
Confirmarea că lumea pe care o ştia comisarul se
făcea praf şi pulbere venise la nici o lună după G8,
când, la finalul unui ospăţ demn de toată stima,
Calogero, proprietarul-bucătar-
ospătar al birtului San Calogero îl anunţase că,
împotriva
propriei voinţe, trebuia să se retragă. -Mă iei în
batjocură, Calo?
-Nu-să-trăiţi, dom'le. Cum bine ştiţi, am două by-pass-
uri la inimă şi merg pe şaptezeci de ani. Doftoru' aşă-
mi zise,
să mă opresc de tot din treabă.
-Bine, şi eu? îi scăpase lui Montalbano.
Se simţise brusc la fel de nefericit precum personajele
din cărţile populare - fata sedusă şi abandonată pe
care tătâne-
su o alungă de acasă cu pruncu-n pântece, fetiţa cu
chibriturile
sub ger şi ninsoare, băieţandru' orfan care caută prin
gunoaie
ceva de-ale gurii...
Drept răspuns, Calogero îşi desfăcuse larg braţele, cu
un
aer neconsolat. Nu mult după aceea, sosi groaznica zi
în care
Calogero îi spusese şoptit:
—Mâne să nu viniţi. îi închis.
Şi se-mbrăţisaseră, mai-mai să picnească amândoi în
plâns. Şi uite-aşa, pentru comisar începuse pe urmă
drumul

crucii. Restaurante, birturi, taverne - juma' de duzină
din toate
luase la rând zilele următoare, dar în zadar. Nu, nu
putea spune
că găteau prost, numai că bucatelor le lipsea acea tușă
imposibil de definit a mâncărilor lui Calogero.
Hotărâse
atunci ca, pentru o vreme, să se mai domesticească și
să
mănânce acasă, la Marinella, și nu în oraș. Adelina îi
gătea
zilnic un fel de mâncare, numai că asta genera o altă
problemă:
dacă-l dădea gata la prânz, seara trebuia să
încropească ceva cu 78
olecuță de cașcaval, niște măslina, două-trei sardine
sărate sau câteva felii de salam; dacă, viceversa,
păstra mâncarea pentru seară, însemna c-avea de
încropit la prânz ceva cu olecuță de cașcaval, niște
măslina, două-trei sardine sărate sau câteva felii de
salam. Pe termen lung, situația devenise deprimantă.
Așa că pornise din nou la vânătoare. Descoperise un
restaurant bun pe lângă Russello. Pus drept pe plajă,
mâncare rezonabilă și prețuri nu prea mari. Problema
era că, adunat cu totul - dus încolo, mâncat, venit

înapoi -, îi lua minim-minim trei ore, și n-avea mereu
atât de mult timp liber la dispoziție.
În ziua aceea se hotărî să încerce un birt pe care i-l
recomandase Mimi.
—Ai mâncat și tu acolo? îl întrebase suspicios
Montalbano, care nu nutrea nici cea mai mică stimă
pentru
preferințele palatale al lui Augello.
—Nu, eu nu, dar am un prieten mai cusurgiu ca tine
care
mi-a vorbit de bine de local.
Cum birtul - „La Enzo”, așa-i zicea - se găsea în partea
de sus a orașului, comisarul hotărî resemnat să ia
mașina. De
afară, birtul se prezenta ca un soi de construcție din
tablă
ondulată: aceea era sala de mese, căci bucătăria
probabil că
funcționa într-una din casele din vecinătate. Una peste
alta, se
respira un aer de provizoriat, de cârpăceală, care lui
Montalbano-i plăcu. Intră și se așeză la o masă liberă.
Un
sexagenar uscat și tras la față, cu ochii străvezii, care
până
79
atunci supraveghease mișcările celor doi ospătari din
sală, se

apropie și i se proțăpi drept în față, fără să deschidă
măcar gura
să-l salute. Stătea acolo și zâmbea.
Montalbano se uită întrebător la el. -Știam eu, zise
atunci bărbatul. —Ce anume?
—Că după atâta foială încolo și-ncoace, o s-ajungeți și
aici. V-așteptam.
Carevasăzică se răspândise vorba-n sat despre drumul
patimilor pe care-l începuse comisarul după
închiderea birtului
său preferat.
-Apăi, iată-mă-s, făcu Montalbano, laconic. Se priviră o
vreme drept în ochi. Provocarea la duel
fusesse lansată. Enzo îl chemă la el pe unul din
ospătari:
-Aranjează masa pentru domnu' Montalbano și fii cu
ochii-n patru pe sala de mese. Eu mi-s la bucătărie. O
să mă
ocup personal de dom' comisar.
La aperitiv, nimic altceva decât minicaracățiți *alia*
strascianasali, pe care însă le simțea ca materializate
din mare
condensată, care se topeau cum le puneă în gură.
Pastele cu
nivuro de sepie se puteau oricând lua la întrecere ale
lui
Calogero. Cât despre mixtul de barbuni, bibani-de-
mare și
dorade la grătar, comisarul pur și simplu regăsi acea
savoare

paradiziacă pe care o crezuse pierdută pentru
totdeauna.

Deodată, în minte prinse să-i sune un motiv muzical ca
un soi
de marș triumfal. Și se întinse, desfatat, pe scaun,
scoțând un
oftat greu, din rărunchi.

Și iată cum, după o nesfârșită și primejdioasă navigare
80în derivă, Ulise pășise în sfârșit pe îndelung căutata
sa Itaca.

Împăcat, măcar în parte, cu propria existență,
se urcă la volan și o apucă înspre port. N-avea niciun
rost să treacă pe la chioșcul cu *călia e simenza* - la ora
aceea cu siguranță era închis. Lăsă mașina pe chei și o
luă la pas de-a lungul falezei. Pe drum, dădu ochii cu
obișnuitul pescar la undiță, mereu
același, care-l salută cu un fluturat de mână.

-Trage, trage?

—Neah, nici să-l plătești în bani gheață.

La stânca de sub far se așeză. Își aprinse o

țigară și o

savură fum cu fum. Când o termină, aruncă chiștocul
în mare. Purtat de unduirea lină a apei, capătul de
țigară trăgea mai întâi să se atingă de stânca pe care
stătea el, apoi se ducea să mângâie o alta, ceva mai
încolo, întorcându-se pe urmă să refacă traseul. Pe
Montalbano îl fulgeră brusc un gând. Dacă în locul
chiștocului s-ar fi aflat corpul unui om, cu siguranță
acesta s-ar fi plimbat de colo-colo nu ca să se mângâie,
ci ca să se izbească de stânci, chiar dacă nu foarte
violent. Întocmai cum zisese Ciccio Albanese.

Întorcându-și privirea, zări de departe mașina lăsată
pe chei. Brusc, își dădu seama că o parcase în același,
identice, loc în care cu o zi în urmă, în timpul

operațiunii de debarcare a imigranților, se opri
mână-n mână cu țângăul ăl negru, a cărui mumă atâta
se mai dăduse de ceasul morții până-și rupsesse un
picior. Se ridică și o luă la pas înapoi, spre mașină: era
brusc curios să afle cum se terminase 81
toată tărașenia. N-avea nicio-ndoială, muierea trebuia
să fie
acu' în spital, cu picioru-n ghips. Se duse la birou, de
unde-1
sună imediat pe Riguccio:
-Oh, fir-ar să fie, Montalbă, mă făcui de tot rahatu', ce
măi!
-De ce?
—încă nu v-am trimis perechea de ochelari
înapoi. Pur și simplu mi-a ieșit din minte! Da' dac-ai ști
ce vânzoleală-i pe- aici...
—Rigu, nu pentru ochelari te-am sunat. Altceva voiam
să te-ntreb. La ce spitale îi trimiteti pe răniți, pe
bolnavi sau pe
muierile cu burta la gură?
—Sunt duși la trei spitale la Montelusa, la unul din...
—O clipă, mă interesează numai cei debarcați aseară.
-Așteaptă o clipă.
În mod evident, Riguccio fusese nevoit să controleze
multă hârtogărie înainte să răspundă: -Da, aici, la San
Gregorio.
Montalbano îl anunță pe Catarella că avea să stea
plecat
preț de o oră, urcă la volan, frână în fața unui bar,
cumpără trei

tablete de ciocolată și reporni către Montelusa.
Spitalul San
Gregorio se găsea în afara orașului, însă de la Vigâta
era ușor
de ajuns. Nu făcu mai mult de douăzeci de minute pe
drum.
Trase mașina în parcare, apoi se interesă de secția de
îndreptat
oasele. Așteptă liftul, urcă la etajul trei, unde o acostă
pe prima
asistentă care-i ieși în cale.
Îi spuse pe cine căuta - o muiere extracomunitară care
de cu seară își farâmasese piciorul pe când debarca la
Vigâta, în
port. Pentru o mai ușoară identificare, adăugă că
muierea ducea
cu ea trei *picciliidri*. Asistenta îi păru ușor
contrariată. -Vreți s-așteptați un pic aici? Verific
imediat. Se întoarse peste vreo zece minute. —
Exact cum mi-am închipuit. N-avem internată
nicio
femeie extracomunitară cu fractură de picior. Avem, în
schimb,
una cu fractură de braț.
—Pot pentru ca s-o văz?
-Auziți? Da' dumneavoastră cine sunteți, mă rog
frumos?
-Comisarul Montalbano mi-s.
Asistenta îl măsură din cap până-n picioare. Se
vedea

treaba că ceva-ceva o convinse că ăl din fața ei nu
putea fi
decât un zbîr, pentru că spuse: —Urmați-mă.

În primul rînd, extracomunitara cu brațul rupt
nu era neagră, ci maxim-maxim părea olecuță mai
bronzată; în al doilea rînd, era o muiere grațioasă,
slabă de carne și mică la stat.
—Vedeți 'mneavoastră, făcu Montalbano ușor
confuz,
realitatea este că aseară am văzut cum au luat-o
brancardierii
cu ambulanța...

—De ce nu încercați atunci la serviciul de Salvare? Da,
chiar așa! Era posibil ca brancardierii să fi greșit
diagnosticul de fractură. Poate că muierea avusese
doar o
entorsă, ceva, și nu avusese nevoie de internare.
La serviciul de Salvare, din cei trei care
fuseseră de
serviciu cu o seară în urmă, niciunul nu-și amintea să
fi văzut

vreo muiere neagră cu piciorul rupt și cu trei
piccilliddri 83ținându-se după ea.
-Ce doctor a fost de gardă?
—Dom' doctor Mendolia. Numa' că azi are liber.
Cu chiu, cu vai reuși să obțină numărul de
telefon.
Doctorul Mendolia se dovedi foarte amabil, dar și în
aceeași
măsură de categoric: nu, nu văzuse nicio
extracomunitară cu
fractură de picior. Nu, nici cu entorsă. Și cu asta,
salutare și s-
auzim numa' de bine.
Ajuns din nou jos, în curtea spitalului, zări într-o
parte
câteva ambulanțe staționate. Nu departe, mai mulți
bărbați în
alb se întrețineau ca-ntre colegi. Apropiindu-se, îl
recunosc pe
brancardierul uscat-uscat și cu mustață. Și el i se păru
celuilalt
cunoscut.
-'Mneavoastră nu care cumva fuserăți aseară în...? —
Ba da. Comisarul Montalbano mi-s. Ia spuneți-mi,
unde ați dus-o pe muierea cu piciorul rupt, aia de
ducea cu ea
trei copii?
—Apăi, aici am adus-o, la Urgențe. Numa' că n-
avea

picioarul rupt, m-am înșelat eu. Din ambulanță s-a dat
jos de una
singură. Cu greu, dar de una singură. Am văzut-o cu
ochii mei
când intra la Urgențe.
—De ce n-ai însoțit-o?
—Dom' comisar, atunci, pe loc ne-or chemată
în fuga mare la Scroglitti. Masacru, asta am găsită
acolo. Da' de ce- ntrebați de muiere, nu-i dați de
urmare?
5
Acum, la lumina zilei, Riguccio era palid la față, cu 84
pungi mari sub ochi și barba nerasă. Montalbano îl
privea
îngrijorat.
—Te simți rău?
—Sunt istovit. Nici eu, nici oamenii mei nu mai facem
față. Nu trece seară fără o nouă debarcare și de
fiecare dată sunt
între un minimum de douăzeci și un maximum de o
sută
cincizeci de imigranți clandestini. De asta s-a și dus
chestorul
la Roma: să explice situația și să ceară întăriri de
efectiv. Da'
parcă și văd! O s-aducă-n tolbă numa' vorbe frumoase
meșteșugite. Ce să-i faci, n-ai ce să-i faci!

Când Montalbano îi relată povestea dispariției muierei
și
a celor trei *picciliddri*, Riguccio nu zise nici că-i laie,
nici că-i
bălaie. Se limită să-și ridice ochii din teancul de
hărtoage de pe
birou și să-l privească lung.
—Ți se cam rupe-n paispe, bag seama, pufni
comisarul. -Adicăte! ce-ai trebui eu să fac, după
părerea ta?
replică Riguccio.
-Pfui, nu știu, să demarezi cercetări, să trimiți
materiale
înregistrate ieri...
-Auzi, nu cumva ți s-a cășunat pe năpăstuiții ăștia? -
Mie?
—Apăi, da, ție. Îmi pare că te-ai îndăijit să pui
mort-copt mâna pe ei..
—M-am îndârjit contra lor? Eu? Dintre noi doi, tu ești
ăl
care-i de acord cu guvernul de-acuma!
-Nu întotdeauna. Uneori da, alteori nu. Montalbă, ca
să-ți explic cât mai pe scurt: eu sunt genul de om care
duminica
se duce la liturghie din credință. Și cu asta basta.
Acum o să-ți zic ce s-a întâmplat de fapt, pentru că nu-
i primul caz de felul
ăsta. Vezi tu, muierea de care spui v-a dus cu preșu' pe
toți: și
pe tine, și pe brancardieri, și pe...
-Adicăte! n-a căzut de-adevăratelea? S-a prefăcut? -
Da-să-trăiți, teatru mie-n sută. Pe ea o interesa să fie

dusă la Urgențe, unde-i ușor să intri și să ieși fără să
te vâre
nimeni în seamă.
-Bine, dar de ce? Avea ceva de ascuns?
—Probabil că da. După părerea mea, la mijloc e vorba
de o reîntregire de familie făcută prin ocolirea legii. —
Fii mai explicit.
-Bărbat-su e aproape sigur un imigrant clandestin,
fără permis de rezidență, ajuns mai demult aici și care
și-a găsit
de lucru la negru. Așa că și-a chemat și familia,
apelând la
indivizi care cu asta-și câștigă traiul. Dacă muierea ar
fi urmat
calea legală, ar fi trebuit să declare că bărbat-su e
imigrant
clandestin în Italia. Dar, conform prevederilor noii
legi, s-ar fi
trezit cu toții expulzați înapoi în țara lor. Așa că au
recurs la un
accurzo, o scurtătură.
-Am înțeles, spuse comisarul.
Trase-afară din buzunar cele trei tablete de ciocolată
și
le lăsă pe birou.
—Le cumpărasem pentru ai trei *picciliiddri*, murmură. -
Le duc lu' al meu, făcu Riguccio, strecurându-le în
propriul buzunar.
Montalbano îl privi înmărmurit. Din câte își aducea

aminte, colegul său, însurat de-acu' de vreo șase ani,
își
pierduse speranțele de a mai avea vreodată copii.
Riguccio
intui ce anume îi frământa mintea.
—Teresa și cu mine am reușit între timp să
adoptăm cu
băiat din Burundi. Tii, la naiba, era să uit. Uite aici
ochelarii.
Catarella părea prins până peste urechi în fața
computerului, dar lăsă totul baltă când îl zări pe
comisar,
alergându-i în întâmpinare.
—Iha, dom'le, domni cule! Începu.
—Cu ce te ocupai acolo, la computer? îl iscodi în
replică
Montalbano.
—Ah, aia? Apăi, se tratează despre o
intitificațiune
primită de la dom' Fazio. A mortului natant de-l
găsirați pe
când și 'mneavoastră-notați ca el.
—Bine-bine. Ce aveai să-mi zici?
Catarella încremeni, apoi își plecă privirile,
căutându-și
parcă vârful pantofilor. —Deci?
—Vă cer pardonanță, dom'le, da' nu mai știu.
—Lasă, nu-i nimic, când îți vine mintea la loc, vii
și-
mi...
—Ete că-mi veni, dom'le! Sună iarăși din nou
Pilat din Pontiu, așa să știți. Eu îi spusei spunerea de

mi-ați spusă ră 'mneavoastră ca să i-o spui, adicătelea
că sunterăți la ședință cu dom' Caiafa și cu dom'
Sinedriu, numa' că el nu vru să- nțăleagă și pace, îmi
zise să vă spui că are o spunere de spus ca să vă
spuie.

—Bine-bine, Catare. Dacă sună iar, spune-i să-ți spuie
ție spunerea de vrea să mi-o spuie mie și vii pe urmă
să mi-o spui.-Dom'le, acu' să mă iertați că vă-ntreb, da'
mă tăcurăți
curios. Pilat din Ponțiu nu cumva fuse ăl care... știți
'mneavoastră?
-Ăl care ce?
-Ăl care de mult, pe vremea veche, se spală pe mâni? -
Ba da.
—Carele vasăzică aista de telefonează îi vreun
scoborător de-al lui?
-N-ai decât să-l întrebi chiar tu când telefonează din
nou. Acu' ia spune-mi, Fazio-i pe aici?
-Da-să-trăiți, dom'le. Acușica se-ntoarse. —Trimite-l
încoa'.
—Permiteți să m-așez? zise Fazio în loc de salut. Cu
respect vă spui că țurloaiele-mi scot fum de-atâta mers
pe jos.
Și abia mi-s la-nceput.
Se așeză, apoi trase din buzunar un teanc de fotografii
și
le întinse comisarului.
-Abia ce mi le trimese pretinu' de la Criminalistică.
Montalbano le examină. Înfașau mutra unui bărbat
oarecare de circa patruzeci de ani - într-una avea
părul lung,
într-alta purta mustață, într-a treia avea părul tuns
foarte scurt,
și tot așa. Numa' că toate erau, cum să spună, toate
erau cu
totul anonime, inerte, nu aveau personalitatea aceea
pe care ți-o

dă licărirea vie a ochilor.
—Tot mort pare, rosti comisarul.

—Apăi ce-ați fi vrut, să-l înviem noi? sări-n sus Fazio.
Mai bine de-atât nu se putea. Doar v-amintiți
cum i se prezenta fața? Să știți că mie-mi sunt
de mare ajutor. I-am dat și lui 88Catarella o
tranșă, ca să facă o confruntare cu ce avem prin
arhive, da' eu zic că-i treabă de durată. Un balamuc
întreg, ce
mai la deal, la vale.
-De acord cu tine, spuse Montalbano. Auzi, mi se pare
mie sau ești olecuță pus pe harță azi? S-a-ntâmplat
ceva?
-S-a-ntâmplat că, poate, toată truda de-o făcui și-mi
mai rămase încă de făcut îi în zadar. -De ce?
—Pen' că noi ne-am pusără pe căutat numa-n satele de
la
țărmlul mării. Cine ne spune nouă însă că omu' nostru
n-a fost
omorât într-un sat oarecare din mijlocul insulei, urcat
într-un
portbagaj, dus la țărm și aruncat în mare?
—Nu, nu cred. De obicei, ăi de-s omorâți la câmp sau
în
sate de interior sfârșesc într-o fântână sau sub un
munte de
pietroaie. Chiar și să ai dreptate, ne poate face cineva
plângere
că de ce am pornit căutările de la satele de pe țărm?
-Apăi, da, dom'le, biete țurloaiele mele fac plângere,

aşa să ştiţi!
înainte să se vâre-n pat o sună pe Livia. O găsi
supărată
foarte, din pricină că nu putea veni-n jos, la Vigâta. Cu
înţelepciune, Montalbano o lăsă să răbufnească în voia
cea
bună, mormăind din când în când câte un „ei, da”,
drept
confirmare c-o urmărea cu atenţie. Deodată, fără să fi
ajuns la
nicio concluzie în privinţa planurilor de viitor, îl iscodi:
-Ce voiai să-mi spui? —Cine, eu?
—Ei, hai, Salvo. Data trecută mi-ai spus că vrei să-mi
89
spui ceva, dar că preferi s-o faci în prezenţa mea. Cum
nu pot fi prezentă acolo, îmi vei spune ce-aveai de
spus chiar acum, la telefon.
Montalbano îşi blestemă gura slobodă. Realitatea era
că, dacă Livia ar fi fost de faţă în timp ce el îi spunea
povestea
ţângăului evadat în timpul debarcării imigranţilor, ar fi
avut
posibilitatea să-şi dozeze cu exactitate vorbele, tonul
şi
gesturile, în aşa fel încât ea să nu cadă în butoiul cu
melancolie,

amintindu-și de François. La prima, minusculă,
schimbare a
expresiei de pe chipul ei, Montalbano ar fi știut
întocmai cum
să-și nuanțeze istorisirea, pe când așa... încercă o
ultimă
eschivă defensivă.
-Tii, ce chestie! Zău dacă mai țin minte ce voiam să-ți
spun!
În clipa următoare își mușcă adânc buzele: o făcuse de
oaie! Și la zece mii de kilometri depărtare să se fi
aflat, Livia
își dădea seama din zbor când, la telefon, comisarul
încerca să-i
toane *farfantie*, scorneli.
—Salvo, nu-ți încerca norocul, că nu-i momentul. Hai,
dă-i drumul, spune!
Preț de zece minute cât vorbi, Montalbano păru unu'
care pășește pe un câmp minat. Livia nu-l întrerupse
nici
măcar o dată și nu făcu niciun comentariu.
—...drept pentru care colegul meu Riguccio este
convins
acum că a fost vorba despre o reîntregire de familie -
cum îi

zice el - cu final fericit, trase el concluzia, ștergându-se de sudoare.
Dar nici chiar acest happy-end nu produse vreo reacție din partea Liviei. Comisarul deveni îngrijorat. —Livia, mai ești? —Da. Mă gândesc.
Tonul era ferm, vocea fără nicio urmă de asprime. -La ce? N-ai la ce să te gândești, e o întâmplare fără nicio importanță.
-Nu vorbi în dodii. A, și să știi că am înțeles de ce ai fi preferat să spui povestea asta în prezența mea. —Ce tot îți trece prin minte, eu n-am... -Las-o baltă.
Montalbano nu mai zise nici păs.
-Fără-ndoială că e straniu, o auzi pe Livia, câteva clipe mai târziu.
-Ce anume/
—Ție ți se pare în regulă?
—Ufa, dacă nu-mi spui la ce te referi, eu cum să...?
-La comportamentul băiatului.
-Ți se pare straniu, zici?
—Desigur. De ce să fi încercat să fugă?
—Livia, încearcă totuși să surprinzi tot tabloul! Fără îndoială că pe copil l-a cuprins panica! -Nu cred.
—Și de ce nu, mă rog frumos?
—Pentru că un copil căzut pradă panicii, dar care o are pe maică-sa alături, se prinde cu toate puterile de fusta ei, la fel cum chiar tu îmi spuneai că au procedat ceilalți copii ai femeii. „Asta-i drept”, recunosc în sinea lui comisarul. —Când s-a predat, continuă Livia, nu a făcut-o pentru că se recunoștea învins de inamicul reprezentat de tine, ci

—constrâns de împrejurări. Mai exact, a realizat cu luciditate că 91 nu mai avea pe unde să fugă. De unde atâta panică, aşadar?

-Presupui cumva, interveni Montalbano, că băiatul a

profitat de fapt de operaţiunea de debarcare ca să

scape de

mama şi fraţii săi?

-Dacă lucrurile s-au desfăşurat întocmai cum mi le-ai povestit tu, atunci da, sunt sigură că da. —Bine, dar de ce?

—Asta n-am cum să ştiu. Poate nu vrea să-şi

revadă tatăl, poate altceva... Oricum, o explicaţie

logică trebuie să existe.

—Preferând, cu alte cuvinte, să plece hai-hui printr-o ţară necunoscută a cărei limbă n-o ştie, fără un ban, fără un

sprijin, fără nimic? Totuşi, e vorba de un copil de nici şase ani! —Salvo, ai avea dreptate dacă ar fi vorba despre cineva

de aici, dar copiii aceia... Copiii aceia doar par a avea

cinci sau

şase ani, căci la câtă experienţă de viaţă au deja, pot fi

consideraţi foarte bine bărbaţi în toată puterea

cuvântului.

Foametea, războaiele, masacrele la care au fost

nevoiţi să

asiste, moartea şi frica - toate acestea îi poartă rapid

la

maturitate.

„Mda, și asta-i drept”, recunosc din nou Montalbano în sinea lui.

Sprijinindu-se cu o mână pe saltea, dădu cearșaful deoparte cu cealaltă, apoi își ridică piciorul stâng și, deodată,

rămase ținut în poziția aceea, fulgerat de un gând. Pur și simplu rămăsese stană de piatră. Pentru că-i revenise brusc în minte privirea pe care i-o aruncase țângăul
92

pe când el îl ținea de mână, iar mumă-sa alerga către ei să și-l ia înapoi. Atunci, pe loc, nu pricepuse sensul căutăturii băiatului, dar acum, după cele rostite de Livia, da, îi spuneau așa: te implor, dă-mi voie să plec, lasă-mă să fug. Recăpătându-și uzul mișcării, dădu să se culce, învinovățindu- se însă amar pentru faptul că nu știuse să priceapă pe loc semnificația acelei priviri. Mda, îi era greu să admită, dar realitatea era că începuse să dea din ce în ce mai des rateuri. Cum fusese oare cu puțință să nu priceapă că, vorba doctorului Pasquano, lucrurile nu sunt așa cum par a fi?

—Dom'le? La telefon îi o infermeră de spital de la Montelusa, de la San Gregorio...

Hm, oare ce se-ntâmplă cu Catarella? Rostise corect numele spitalului. —Ce vrea?

-Să vorbească personalmente-n persoană cu
'mneavoastră. Zicea așa, c-o cheamă Militello Agata.

Ce fac, v- o dau?

-Da.

-Domnu' comisar Montalbano. Mă cheamă
Agata Militello și...

Miracol! Chiar așa o chema! Nu, lui Catarella în
mod cert i se-ntâmpla ceva, de vreme ce nimerise
două nume la rând!

...sunt soră medicală la San Gregorio. Auzii că
trecurăți ieri pe aici s-aflați vești despre o
extracomunitară cu
trei copii de care nu mai știați nimic. Apăi, aflați că eu
pe
fimeia aia și pe ai trei copchii ai ei îi văzui. -Când?
—Alaltăseară. Vedeți 'mneavoastră, m-or chemată de
urgență la servicii pen' că-ncepuseră să vină răniții de
la

Scroglitti. În mod normal, era tura mea liberă. Stau cu
casa

aproape de spital, drept pentru care vin la servicii pe
jos. Așa se

face că, ajunsă aproape de spital, o văzui pe muieră
de-o

căutați 'mneavoastră venind în fugă către mine,
trăgând după

ea tustrei copchiii. în dreptul meu frână atunci brusc o
mașină,

iar bărbatul de la volan îi făcu semn femeii să vină. S-
or suitără

tuspatru și-or plecatără în graba mare.
—Uitați care-i treaba, o să vă pun o întrebare care o să
vă pară cam stranie, însă vă rog să vă gândiți bine
înainte să-mi
răspundeți. Ați remarcat ceva nelalocul lui? —în ce
sens?

-Păi, nu știu... De exemplu, copilul cel mare a încercat
cumva să fugă sau a refuzat să se urce în mașină?
Cu responsabilitate civică; Militello Agata își luă răgaz
să se gândească pe îndelete.

-Nu, dom' comisar. Copchilu' ăl mare s-a suit primul,
împins de mumă-sa. Pe urmă, ăilalți doi copchii, iar la
sfârșit,

mama.

-Ați reușit să luați numărul de înmatriculare? —Nu. Nu
mi-a trecut prin minte. Nu exista motiv, într-adevăr.
Vă mulțumesc.

Iată, aşadar, mărturia care venea să închidă definitiv
cazul. Riguccio avea dreptate, la mijloc era vorba
despre o 94reîntregire familială. Chiar dacă
picciliddro ăl mare avea opinii şi sentimente diverse
cu privire la o astfel de reîntregire.
Uşa se izbi violent de perete, Montalbano sări-n sus de
pe scaun, iar o bucată de tencuială se desprinsese din
perete, în
ciuda faptului că ultima renovare data de mai puţin de
o lună.
Ridicându-şi privirea, comisarul îl văzu pe Catarella
oprit drept
în prag, numai că de data asta nici măcar nu se mai
deranjă să
explice că-i scăpase mâna. Avea pe chip o asemenea
expresie,
încât i s-ar fi asortat perfect un marş triumfal drept
fond sonor. -Ei? îl iscodi Montalbano.
Catarella îşi umflă bojocii şi scoate un soi de
rânchezat.
Din biroul alăturat se precipită Mimi, alarmat. -Ce se-
ntâmplă?
—Îl încălbărai! Intintificaţiunea-i gata! urlă Catarella
întinzându-şi depunând pe birou o fotografie mărită şi o
fişă
electronică tipărită de pe computer.
Atât fotografia mare, cât şi cea mică din colţul din

stânga-sus al fișei păreau să înfățișeze una și aceeași
 figură
 masculină.
 —îmi explică și mie ceva ce se întâmplă? se auzi
 timid
 vocea lui Mimi Augello.
 —Cum nu, dom'le, roști Catarella, mândru nevoie
 mare.
 Fotorafia aiasta mare mi-o dete dom' Fazio și-l
 raprezintă pe
 mortu' care înota într-o dis-de-diminează cu onor dom'
 comisariu. Pe când fișeta asta mică o intintificai io
 acu'. Uitați-
 vă și 'mneavoastră. Așa-i că-s bucățică turnată?
 Mimi dădu roată biroului, trecu în spatele comisarului
 și
 95
 rămase privind în tăcere. După un timp, enunță
 verdictul: -Seamănă. Dar nu-s una și aceeași
 persoană. —Dom'le, 'mneavoastră tre' pentru ca
 să luați în
 considerare o considerațiune. —Care anume?
 -Că fotorafia mare nu-i o fotorafie ca orișicare, îi un
 desen-fotorafie a mutrei probabilistice a unui om mort.
 Carele
 vasăzică, îi desen. Carele poa' ca să aibă și greșeli,
 îndărătnicit, Mimi părăsi biroul spunând: -Nu-s
 una și aceeași persoană.
 Catarella își desfăcu larg brațele, uitându-se lung
 către
 comisar, semn că-și punea destinul în mâinile lui. Ori
 la bal, ori

la spital. Mda, o anumită asemănare exista, acest lucru nu putea fi negat. Însă pentru orice eventualitate se impunea o verificare.

Bărbatul se numea Errera Ernesto, la fișa lui era anexată o listă

întreagă de infracțiuni, toate comise la Cosenza și prin împrejurimi, începând cu furturi prin efracție până la tâlhărie

cu mână armată, omul nostru fiind dat în urmărire generală de mai bine de doi ani. Dacă voiau să economisească timp, era de preferat să evite procedurile legale.

—Catare, du-te dincolo la domnul Augello și întreabă-1 dacă avem vreun prieten la chestura din Cosenza.

Catarella ieși, reveni, deschise gura și zise: - Vattiato, dom'le. Așa-l cheamă. Hm, chiar așa îl chema. Pentru a treia oară într-un interval scurt de timp, Catarella nimerise numele exact. Să fi fost oare sfârșitul lumii aproape?

-Sună la chestura din Cosenza, cere cu domnul comisar Vattiato și dă-mi-l la telefon.

Colegul de la Cosenza era un om ursuz și cam far' de caracter. Nu se dezminți.

—Ia zi-i, Montalbano, ce vrei?

—Există probabilitatea să fi dat peste un urmărit general de-al vostru, un anume Errera Ernesto.

—Ei, nu zău?! Și ce făcuși, l-ai arestat au ba? Așa ceva,

mai rar, zău dacă nu!
Hm, oare de ce se tot mira atâta? Lui Montalbano nu-i mirosea a bine.

Preferă să se replieze în defensivă.

-Da' de unde! Cel mult i-am găsit cadavrul, dac-o fi el.

—Auzi, du-te de plimbă ursu' de-acilea! Errera-i mort de un an și mai bine, mort și-ngropat la cimitir. La cimitirul de

aici, așa cum vruse muiera lui.

De rușine, Montalbano simți că-i vâjâie capul de furie.

—Apăi, băga-mi-aș și iar băga-mi-aș, de ce nu i-ați anulatără fișa, mă rog frumos?

-Noi am comunicat decesul. Dacă, pe urmă, ai de la baza de date n-au operat fișa omului, cu ce obraz vii tu să te iei de noi?

Trântiră receptoru-n furcă în același timp, fără să se salute. Preț de o clipă, avu tentația să-l cheme pe Catarella și să-l facă să plătească cu vârf și îndesat rușinea pățită cu Vattiato. Apoi se răzgândi. Ce vină avea bietul Catarella? De vină era chiar el, Montalbano, pen' că nu se încrezuse în părerea lui Mimi că pista trebuia abandonată, învârtoșindu-se să insiste. În clipa următoare îl fulgeră un alt gând. Cu ani în urmă, ar fi avut oare acea capacitate de a distinge între cine are dreptate și cine nu? Ar fi admis el cu aceeași seninătate de azi că a comis o greșeală? Prin urmare, nu era oare acesta un semn de

maturitate sau, ca s-o spună pe-a dreaptă, de bătrânețe?

-Dom'le, domni cule! La telefon îi domnu' Lapte cu un „s” în fund. Ce fac, vi-l trec au ba? —Bineînțeles.

—Domnul Montalbano? Ce mai faceți? Familia-i bine, sănătoasă?

-N-am a mă plânge. Vă ascult.

-Domnul chestor tocmai s-a întors de la Roma și a convocat o ședință generală pentru mâine după-amiază, la ora cincisprezece. Veniți, nu-i așa? -Desigur.

-I-am notificat domnului chestor cererea dumneavoastră de audiență. Vă va asculta mâine, după ședință. -Mulțumesc, domnule Lattes.

Și uite-așa, zarurile erau aruncate. A doua zi avea să-și prezinte demisia. Și cu asta, multe salutări la toată lumea - iar aici era inclus și mortul natant, cum îi spunea Catarella.

Seara, acasă, la Marinella, îi relată Liviei la telefon mărturia sorei medicale de la San Gregorio. La sfârșit, când comisarul credea că-i alungase cu totul îndoielile, Livia emise un „hm!” mai dubitativ ca oricând.

—Dumnezeule mare, Livia! sări ca ars Montalbano. Ai

făcut o obsesie, zău așa! Nu dai două parale nici
măcar pe
probele care sar în ochi!
-În schimb, tu te dai prea ușor bătut. -Ce vrea să-
nsemne asta?
—Vrea să-nsemne că pe vremuri ai fi trecut prin
ciur și dârmon o astfel de mărturie, ca să-nțelegeți dacă-
i adevărată sau nu.
Montalbano se înfurie brusc. „Pe vremuri!”. Adicăte! ce,
era bătrân precum un cuc? Era Matusalem sau ce?
—Nu am trecut-o prin niciun ciur pen' că, așa cum am
spus deja, e o poveste fără importanță. Pe urmă...
Se întrerupse atât de abrupt, încât îi păru că aude
până-n
străfundul cerevelului scrâșnet de cauciucuri frânate
brusc. —Pe urmă? Il încolți Livia.
Să tergiverseze? Să scornească o basnă oarecare? Nici
gând! Livia și-ar fi dat seama pe loc. Cel mai bine era
să-i
spună adevărul.
-Pe urmă, mâine după-masă mă întâlnesc cu chestorul.
-Ah.
—Îi voi prezenta demisia. -Ah.
Pauză sinistră. —Noapte bună, spuse Livia. Și închise.
7
Se deșteaptă când se crăpa de ziuă, dar rămase
în pat, cu ochii deschiși, privind tavanul care se
limpezea lent, odată cu cerul de afară. Lumina
plăpândă care filtra prin fereastră era fermă,
constantă, fără variații de intensitate provocate de
nori. Carevasăzică era de așteptat o zi frumoasă. Mai
bine, pen' că

vremea închisă nu-i era deloc de ajutor. Așa însă, avea
să fie
mai hotărât, mai convingător când îi va explica
domnului
chestor motivele demisiei. Odată cu respectivul cuvânt
îi reveni
în minte un episod petrecut pe vremea când, proaspăt
intrat în
Poliție, încă nu ajunsese la Vigăta. Imediat își aminti și
de
întâmplarea aceea, când... Și de întâmplarea cealaltă,
când...
Deodată, comisarul pricepu de ce îl copleșise pe
nepusă masă
un adevărat noian de amintiri: umblă vorba că, atunci
când
omul ajunge în pragul morții, prin fața ochilor i se
derulează,
ca-ntr-o peliculă, momentele cele mai importante din
viață.
Adicătelea asta să se fi întâmplat și cu el? Să fi
resimțit oare, în
adâncul său, demisia ca pe o moarte propriu-zisă? Se
scutură

din gânduri când auzi țărâitul telefonului. Se uită la
ceas: se
făcuse deja ora opt, iar el nici că-și dăduse seama.
Măiculiță
sfântă, da' lung film al vieții mai avea, zău așa! Mai
ceva ca *Pe*
aripile vântului! Se ridică din pat și se duse să
răspundă.
—'Neata, dom'le, Sunt Fazio. Mă pregătesc de plecare,
c-o iau de la capăt cu cercetările...
Vru să-i spună s-o lase baltă, dar se căi imediat. —.. și
cum am aflat că după-masă vă întâlniți cu dom'
chestor, v-am lăsat pe birou hârtiile de iscălit și tot
restul. -Mulțumesc, Fazio. Altceva, noutăți? —
Niciuna, dom'le.
Cum avea drum la chestură la primele ore ale
amiezii și nu-i rămânea timp să se întoarcă acasă să se
schimbe, se văzu nevoit să se costumeze la patru ace.
Cravata însă și-o îndesă în buzunar - avea să și-o pună
la momentul oportun. Nu-i plăcea defel să umble
creanga prin târg de dimineață cu ștreangul atârnat
de gât.
Teancul de hârtoage de pe birou îl aștepta într-
un echilibru instabil. Dacă ar fi intrat Catarella trântind
ușa de perete, cum îi era felul, ar fi asistat la o
reconstituire a prăbușirii turnului Babei. Preț de o oră
iscăli fără să-și ridice ochii din hârtii, apoi simți nevoia

să se repaubeze olecuță. Hotărî să iasă la fumat afară.
Ajuns pe trotuar, își duse mâna la buzunar, după țigări
și brichetă. Degeaba, le uitase acasă, la Marinella. În
compensație, în locul lor dădu peste cravata verde cu
buline roșii pe care o alesese de dimineață. O îndesă
imediat la loc în buzunar, uitându-se de jur împrejur,
ca un şuț care dosește portofelul abia sfeterisit. Iisuse!
Oare când și în ce împrejurări se nimerise o asemenea
cravată ignobilă în garderoba sa? Și cum se face că
nu-i remarcase culorile atunci
când o pusese în buzunar? Intră înapoi.
—Cătaré, vezi dacă-i vreunu' care să-mi
împrumute o
cravată, zise trecând către biroul său.
Catarella se prezentă peste cinci minute cu trei
cravate.
—Ale cui sunt?
—Ale lu' Torretta, dom'le.
—Ăl de i-a împrumutat ochelarii lui Riguccio?
—Da-să-trăiți, dom'le.

O alese pe cea care distona cel mai puțin cu costumul
său cenușiu. După încă o oră și jumătate de
iscălit, dădu însfârșit gata teancul, începu să
caute mapa în care-și ducea
documentele atunci când se prezenta la raport la
chestor.
Răsturnă biroul cu susul în jos, suduind printre dinți,
dar nici
urmă de mapă.
—Catarella! -Comandați, dom'le! —Văzuși mapa mea,
din întâmplare? —Nu-să-trăiți, dom'le.
Aproape sigur o luase cu el acasă, la Marinella, și o
uitase acolo.
-Vezi dacă nu cumvai vreunu' care...
-Dau de-ndată dispozanță, să trăiți.
Se întoarse cu două mape aproape noi, una neagră,
cealaltă maro. Montalbano o alese pe cea neagră. -
Cine ți le-a dat? -Torretta, dom'le.
Te pomenești că alde Torretta ăsta își deschisese
ditamai
bazarul chiar acolo, în comisariat! Preț de o clipă se
gândi să-i
facă o vizită în birou, apoi își aduse aminte că, dată
fiind
situația, nu mai avea de ce să-i pese. Intră Mimi
Augello. -Dă-mi o țigară, îl întâmpină
Montalbano. —Nu mai fumez.
Comisarul se uită la el cu gura căscată.
-Ți-a interzis medicul?
—Nu. Din proprie voință.
-Am înțeles. Trecuși pe cocaină, nu-i așa?
—Ce prostii tot debitezi acolo?
—Nu-s chiar prostii, Mimi. Uită-te și tu, se dau legi

drastice, aproape persecutorii împotriva fumătorilor,
urmând și
aici modelul american, în vreme ce cocainomanii sunt
tratați cu
toleranță - la urma urmelor, prizează toată lumea,
subsecretari 102
de stat, politicieni, directori... S-a ajuns până acolo că,
dacă
tragi dintr-o țigară, ăl de lângă tine te poate acuza că-l
otrăvești
cu fumul pasiv, în vreme ce nimeni nu scoate o
vorbuliță de
cocaina pasivă. Altfel spus, cocaina e mai puțin
dăunătoare
social decât fumul de țigară. Carevasăzică recunoaște,
Mimi:
câte linii tragi pe nas într-o zi?
—îmi pare că băuși oțet de dimineață, de-mi ești așa
acrit. Acum gata, te răcoriși? —Oarecum.
Totuși, ce se-ntâmplă în jurul lui? Catarella rostea
numele corect, Mimi se transforma în preacuratu'...
Nu, era
limpede, în microcosmosul pe care-l reprezentase
până atunci
secția de poliție Vigăta avea loc o prefacere, alt semn
că venise
vremea să-și vadă de drum.

—După-amiază mă prezint la raport la chestor,
împreună
cu alți colegi. Am cerut să-i vorbesc în privat. Îi voi
spune că-
mi dau demisia. Tu ești singurul care știe. Dacă
domnul chestor
acceptă pe loc, diseară la dau vestea și celorlalți.
—Faci cum vrei, zise pe un ton indiferent Mimi,
ridicându-se și îndreptându-se spre ușă. În prag se
opri, întorcându-se.
-Află că am hotărât să nu mai fumez ca să-i feresc pe
Beba și pe copilul de stă să vie pe lume. Cât despre
demisie, eu
zic așa: bine faci că pleci, pen' că te-ai prăfuit, ți-ai
pierdut
strălucirea, ironia, agilitatea, ba chiar și afurisenia.
-Du-te la dracu'. Și trimite-mi-l încoa' pe Catarella!

strigă comisarul în urma lui. Nu trecură nici două secunde și Catarella se și materializă în fața lui.

-Comandați, dom'le!

—Vezi dacă nu cumva Torretta are un pachet de Multifilter roșii, tărie medie și o brichetă.

Catarella nu păru mirat de solicitare. Se făcu nevăzut și

reapăru imediat cu țigările și bricheta. Comisarul i le plăti și ieși din clădire, întrebându-se totuși dacă nu cumva la bazarul lui Torretta ar fi putut găsi și niște șosete, dat fiind că printre ale lui de acasă se cam instalase penuria. Din nou în stradă, îi veni poftă de-o cafeluță făcută așa cum până și îngerii s-ar linge pe buze. În barul de lângă comisariat, televizorul stătea, ca de obicei, deschis. Se făcuse deja ora douăsprezece treizeci, apăruse sigla jurnalului de știri de pe Televigăta. Se iți pe ecran jumătate din bustul Cariei Russo, o jurnalistă a postului care enumeră știrile zilei, într-o ordine a importanței ce ținea cont de preferințele telespectatorilor. Întâi și-ntâi, anunță un fapt de cronică neagră - o dramă din gelozie în care un soț octogenar își înjunghiasă moartal muierea septuagenară. Urmau: un impact violent între un autoturism cu trei pasageri, toți morți pe loc, și un TIR; jaf cu mână armată la filiala din Montelusa a unei bănci; șalupă păraginită detectată în larg, cu circa o

sută de imigranți clandestini la bord; nou act de
agresiune criminală pe stărzile provinciei: băiețel
extracomunitar, cu identitate necunoscută, lovit
mortal de un autovehicul care a fugit de la
locul accidentului.
Montalbano își sorbi cafeluța în sfânta pace, plăti,
salută, ieși, își aprinse o țigară, o termină de fumat, o
stinse de
pragul comisariatului, îl salută pe Catarella, se duse în
birou, se
așeză și, brusc, pe peretele din față îi apărură televizorul
de la
bar, iar dinăuntru televizorului, jumătatea de bust a
Cariiei
Russo, care-și tot deschidea și închidea gura, fără să
scoată însă
niciun cuvânt, căci toate cuvintele ce trebuiau spuse
comisarul
le auzea deja acolo, în mintea lui.
„Băiețel extracomunitar, cu identitate necunoscută...”.
Se mai dezmetici când era deja în picioare, făcând
cale-
ntoarsă în fuga mare, fără însă să știe bine de ce. Sau,
mai bine
zis, motivul îl știa, numai că nu voia să-l admită: latura

rațională a cerevelului său refuza ceea ce latura lui
irațională
comanda în clipa aceea restului corpului să facă,
adicătelea să
dea ascultare unui presentiment altminteri absurd.
—Uitarăți ceva? Il iscodi barmanul văzându-l intrând
glonț înapoi.
Nu catadicsi să-i răspundă. Schimbaseră canalul,
acum
pe ecran apărea sigla ălor de la Retelibera, care
transmiteau o
scenetă comică.
—Dă-l imediat înapoi pe Televigăta. Acum, în clipa
asta!
roști comisarul, cu un ton glacial și solemn care-i
alungă
barmanului culoarea din obraji, făcându-l să se supună
fără
crâcnire.
Ajunsese la timp. Știrea era atât de puțin importantă,
încât nici măcar nu era însoțită de imagini. Caria
Russo relată ' 105
că un țăran de prin partea locului, îndreptându-se dis-
de-
dimineață spre munca câmpului, asistase la momentul
în care

un băiețel extracomunitar era lovit în plin de un
autoturism
rămas neidentificat. Omul dăduse alarma, dar cu toate
acestea
băiețelul încetase deja din viață la momentul când a
fost adus la
spitalul din Montechiaro. După care Caria Russo, cu
un zâmbet
care-i despica fața dintr-o parte într-alta, le ură
tuturor poftă
bună și o după-amiază liniștită, făcându-se apoi
nevăzută.
Urmă un soi de luptă, dusă între picioarele
comisarului,
care-ar fi vrut s-o tulească în fuga mare de-acolo, și
cerevel,
care lansa comanda pentru pas normal și dezinvolt. În
mod
evident, se ajunsese la un compromis, rezultatul fiind că
Montalbano se-ndreptă spre comisariat asemenea unei
păpuși
mecanice căreia i se descarcă bateria, înaintând când
cu pas
frenetic, când cu încetinitorul. Se opri în prag și strigă
spre

înăuntru:
—Mimi! Mimi!
-Ce-i asta, o arie din *Boema* sau ce? făcu Augello
ițindu-se pe ușă.
-Deschide-ți bine urechile. Nu mă pot prezenta la
raport la chestor. Te duci tu. Găsești la mine pe birou
actele pe
care le-a cerut.
-Da' ce pățiși?
—Nimic. Pe urmă, îți ceri iertare în numele meu și-i
spui

c-o să-i vorbesc altă dată despre problema mea personală. —Bine-bine, și ce scuză să-i torn? —Una din acele scuze la care ești mare meșter când n-ai chef să dai pe la serviciu.

-Pot ști și eu încotro pleci?

-Nu.

Îngrijorat, Augello rămase în pragul secției, urmărindu-l cum se îndepărtează.

Presupunând că anvelopele - de-acum netede precum

fundulețul unui nou-născut - aveau să facă față drumului; presupunând că rezervorul de benzină n-avea să se bortească pe de-a-ntregul; presupunând că motorul avea să reziste la o viteză mai mare de optzeci la oră; presupunând, în sfârșit, că n-avea să prindă trafic intens, Montalbano calculă că o oră și jumătate i-ar fi fost suficient să ajungă la spitalul din Montechiaro.

Se ivi un moment, în timp ce gonea ca din pușcă, riscând să se înfigă într-o altă mașină sau într-un copac - pen' că talent de șofer n-avusese el niciodată -, un moment, deci, în care simți crescând în el sentimentul ridicolului. La urma urmelor, pe ce se bazase el când se pornise să facă ce-avea de gând să facă? Țângăi extracomunitari existau, de bună seamă, cu sutele în Sicilia; prin urmare, ce-l autoriza oare pe el să suspecteze că acel *nicaredro* călcat de mașină

era unul și- același cu ăl de se ținuse cu el de mână pe
chei, cu câteva seri în urmă? De un lucru era însă
sigur: ca să-și pună conștiința în pace, trebuia mort-
copt să-l vadă pe băiețel, altminteri suspiciunea ar fi
rămas acolo, în rărunchi, măcinându-l și
frământându-l pe vecie. Iar dacă nu era el, cu atât mai
bine.
Ar fi însemnat că reîntregirea familiei, așa cum o
numea
Riguccio, reușise la perfecție.
La spitalul din Montechiaro îl trimiseră să discute cu
doctorul Quarantino, un flăcăiandru afabil, politicos.
—Domnule comisar, când a ajuns aici, copilul era deja
mort. Presupun că a murit pe loc, din impact. Care a
fost foarte,
foarte violent. Pur și simplu i-a zdrobit șira spinării.
Pe Montalbano parcă-l ajunse brusc o rafală înghețată.
-A fost izbit din spate?
-În mod sigur. Probabil că băiețelul se afla pe
marginea
șoselei, iar mașina i-a venit din spate cu viteză mare,
șoferul
pierzând probabil controlul volanului, lansă o ipoteză
doctorul
Quarantino.
-îmi puteți spune cine l-a adus?
—Da, o ambulanță de-a noastră, chemată de poliția
rutieră, care a ajuns foarte repede la locul
accidentului. —Poliția rutieră din Montechiaro?
-Da.
Nu, nu mai putea amâna întrebarea pe care încă nu
reușise s-o rostească, pentru că nu găsisese încă forța
necesară. -Băiețelul se află încă aici? —Da, la
morgă.

—Aș putea... aș putea să-l văd? —Desigur. Urmați-mă.
Străbătura un coridor, luara un ascensor, ajunseră la
subsol, se încadrara pe un alt coridor, mult mai
sinistru ca cel
dintâi și, în sfârșit, doctorul se opri în fața unei uși. —
Aici e.

O încăpere strămtă, rece, cu lumină pâlpăită. O
măsuță, 108două scaune, un fișet metalic. Tot
metalic apărea la prima
vedere și unul din pereți, în realitate un bloc de casete
frigorifice. Quarantino trase de unul din sertare, care
culisă
înspre afară. Trupușorul plăpând era acoperit cu un
cearșaf.
Doctorul îl ridică lent, cu delicatețe, iar Montalbano
văzu întâi
și-ntâi perechea de ochi zgăuriți din găvane, aceeași
căutătură
care îl implorase să-i dea voie să plece, să-l lase să
fugă. Era el,
țângăul de pe chei, nu exista niciun dubiu.
—Suficient, zise cu o voce atât de scăzută, încât păru
mai curând un murmur.
Judecând din privirea cu care îl analiza Quarantino,
înțelese că se schimbase ceva în propria înfățișare. —
II cunoșteai? -Da.
Quarantino închise sertarul la loc.
—Mergem?
-Da.
Însă nu, nu se putea urni din loc. Picioarele pur
și simplu refuzau să se pună-n mișcare, erau două
bucăți inerte de lemn. Cu tot frigul în încăpere, își
simți cămașa plină de sudoare. Făcu o sfortare, care-l
costă un vertij, și în cele din urmă prinse a se mișca.

De la poiltia rutieră îi explicară unde se petrecuse
accidentul: la patru kilometri de Montechiaro, pe un
drum
construit abuziv, neasfaltat, care lega satul - construit
abuziv -
de pe țarm numit Spigonella cu un alt sat costier, la fel
de
abuziv construit și ăsta, numit Tricase. Drumul acesta
nu 109
înainta în linie dreaptă, ci făcea un lung ocol peste
câmpuri, deservind alte și alte case construite abuziv,
de data asta pentru ai de preferau aerul de deal celui
de mare. Un inspector de poliție își împinse
amabilitatea până-ntr-acolo încât îi desenă o schiță
precisă a traseului pe care dom' comisar îl avea de
făcut ca să ajungă la locul faptei.

Drumul nu numai că nu era asfaltat, dar se vedea limpede că nu era altceva decât o veche cărare pe câmp, ale cărei denivelări - o parte, nu toate - fuseseră acoperite de mântuială. Era oare cu puțință ca o mașină să meargă cu viteză mare pe acolo fără să se rupă-n bucăți? - se întreabă Montalbano. Și continuă: Dar în cazul în care drumul îi era deschis de o altă mașină? După o curbă, comisarul înțelese că ajunsese la locul faptei. Pe marginea din dreapta a drumului, la poalele unei movile de pietriș, se vedea un buchet de flori de câmp. Opri mașina și coborî ca să privească de aproape. Movila prezenta o deformare vizibilă, ca și cum ar fi fost lovită de ceva. Pietrișul era pătat cu stropi mari de sânge închegat. De jur împrejur nu se zărea nicio casă, numai ogoare arate. La vreo sută de pași mai la vale de drum, un *viddrano*, om de-al locului, dădea la sapă. Montalbano se îndreptă către el, înaintând cu pași nesiguri pe pământul moale. Țăranul nostru era un sexagenar uscat și strâmb de spate, care nu-l învrednici nici măcar cu o privire.~'Nă ziua. ~'Nă ziua.

—Sunt comisar de poliție. —Văzui.

Adicătelea cum vine aia: văzuse? Mda, mai bine să nu insiste.

-Mneatale lăsași florile sus, la măglă?

—Da, dom'le.

—Îi știai pe copchil?

-Da' de unde atâta, dom'le.

-Ș-apăi atuncea ce-ți dădu ghes să lași flori acolo?

—Suflet de om era, aracan de el, nu dihanie.

—Văzuși accidentul?

-Apăi, văzui și nu prea văzui, cam asta-i. -Adicătelea cum? —Haiderăți cu mine, să v-arăt.

Montalbano îl urmă. După vreo zece pași, *viddrano* se opri.

—Azi de dimineață în jur de ora șapte, dădeam la sapă

precis aici, în locul aista. Și numa' odată auzii o voce
care
striga - cam a deznădejde, mă gândii eu atunci. Ridicai
ochii și
văzui un *picciliddro* ițindu-se de după curbă, fugind de
mânca
pământu'. Ca un iepuroi de tare fugea și tot striga
întruna. —Ai înțeles cumva ce striga?
—Nu, dom'le. Când ajunse în dreptu' măglei de
coala, de după curbă apăru o mașină în viteză mare.
Țângăul se- ntoarse s-o vadă și vru să se dea-ntr-o
parte de pe drum. Mă gândesc c-o fi vrut să vie-ncoa',
spre mine. Numa' că eu nu-l văzui pe urmă, că-
ntre noi se puse mâgla de balastru. În dreptu'
țângăului, mașina trase-ntr-o parte de volan. Iar eu nu
mai văzui ni'ca. Îmi ajunse la urechi un fel de
bufnitură. Pe
urmă, mașina dădu olecuță înapoi, intră înapoi pe
drum și
dispăru la curba următoare.
Nu exista spațiu pentru niciun echivoc, cât de mic,
totuși Montalbano insistă, ca să fie sigur:
-Nu mai era și o mașină care o urmărea pe prima? —
Nu, dom'le. Singură fuse.
—Și spui c-a tras intenționat de volan în dreptul
copilului?
—Apăi, n-am a ști dac-o făcu sau nu cu intenție, da' de
tras, o tras de volan, da.

-Ai reușit să vezi numărul de înmatriculare? -Apăi, cum aș fi putut? Uitați-vă și 'mneavoastră singurel dacă se poate sau nu vedea de aici vreun număr de matriculare.
Într-adevăr, nu era posibil, între ogorul țăranului și movilă fiind o diferență prea mare de nivel. -Și p-ormă ce făcuși?
—O luai la fugă-n sus, spre măglă. Ajuns sus, înțelesei pe loc că *picciliddro* era mort sau trăgea să moară.
Atunci o
luai iar la fugă pân' la mine acasă - nu, n-o puteți videa de-
aicea - și dădui o telefonată la Montechiaro.
-Le-ai istorisit și polițailor de la Rutieră ce-mi istorisiși mie?
—Nu, dom'le. —Apăi de ce?
-Pen' că nu m-or întrebatără.
Logică de fier, ce mai la deal, la vale: cum ar veni, dacă-ntrebare ioc, și răspuns tot ioc.
—în schimb, eu te întreb direct: crezi că l-au lovit 112 intenționat?
Se vedea treaba că *viddrano* al nostru se gândise și se tot gândise, întorcând cele văzute pe toate fețele. Răspunse tot c-o întrebare:
-Nu se poate oare ca mașina să fi sărit fără voie-ntr-o parte din cauza vreunui pietroi?
—Ba se poate. Da 'mneata, în sufletul 'mneatale, ce crezi?
—Eu nu cred ni'ca, domnuțule dragă. Nu vreau ca să mai cred ni'ca, așa să știți. *Troppo tintu e addivintatu lu munnu.*

Ultima frază era lămuritoare întru totul. Se-nțelegea
limpede că *viddrano* al nostru își făcuse o idee precisă
despre
cele întâmplare. Țângăul fusese lovit intenționat. Pur și
simplu
masacrat, dintr-un motiv inexplicabil. Numai că
imediat după
aceea, *viddrano* al nostru a vrut să-și șteargă din
minte această
idee precisă. Prea rea devenise lumea: mai bine nu ne
mai
gândim la asta.
Montalbano scrisese pe un petic de hârtie
numărul de
telefon de la comisariat și i-l întinse omului cu sapa.
-Ai aici numărul de telefon de la biroul meu din Vigâta.
—D-apăi ce să mă fac cu el?
—Nimica. II ții. Iar în caz că te-ntâlnești cu
mama, cu
tatăl sau cu vreo rudă a băiatului, te interesezi unde
locuiesc și-
mi comunică.
—Cum ziceți 'mneavoastră. -'Nă ziua. -'Nă ziua.
Urcușul până la drum se dovedi mai dificil decât
coborârea. îl luă cu gâfâială. în cele din urmă ajunse la
mașină, deschise portiera, se urcă la volan, dar, în loc
să pornească, rămase pe loc, cu brațele pe volan,
capul lăsat pe brațe, cu ochii ferecați, încercând să

alunge, să nege lumea din jur. Asemenea celui
viddrano, care se întorsese la ogorul lui, conținând să
dea la sapă până la lăsarea serii. Deodată, în minte i
se iți un gând, o lamă de gheață care, după ce-i
spintecă cerevelu', o zbughi ca să se proțăpească, sub
forma unui junghi devastant, în capul pieptului: când îl
ținuse de mână pe bietul *piccillidro*, el, atât de
competentul și uimitorul comisar Salvo Montalbano
săvârșise de fapt un act de complicitate voluntară,
dându-l pe mâna ucigașilor.

8

Era încă prea devreme ca să se retragă la
bârlogul de la Marinella, totuși era de preferat s-o ia-
ntr-acolo decât să treacă pe la secție. Furia care-l
devora pe dinăuntru îi făcea sângele să clocotească,
dacă nu cumva îi produsese și un puseu de febră. Era
așadar mai bine să se răcorească pe cont propriu, să
nu-și lase furia să se reverse asupra celor din
comisariat, pândind un pretext oarecare. Prima
victimă îi căzu o vază de flori primită cadou de la nu se
știe cine și față de care nutrea brusc o colosală
antipatie. O ridică cu ambele mâini deasupra capului
și
o trânti de pardoseală cu satisfacție, acțiune
acompaniată de o

viguroasă sudalmă. Numai că, în ciuda bufniturii sonore, Montalbano se văzu nevoit să constate că vaza nu suferise nici cea mai mică ciobitură.

Cum așa? Se aplecă, o înșfacă din nou, o înălță deasupra capului și o lansă cu toată puterea. Nimic. Și nu doar atât: o placă de gresie se crăpase. Iha, doar n-avea să-și distrugă bunătate de casă din cauza unei blestemate de vaze! Se duse la mașină, deschise torpedoul, trase afară pistolul, se întoarse în casă, ieși pe verandă apucă din mers vaza, ieși pe plajă, se duse până la linia țărmului, lăsă vaza în nisip, armă pistolul, luă ținta, trase, dar rată. —Asasinule!

O voce de muiere. Se întoarse, căutând să înțeleagă ce se petrecea. De la terasa unei vilișoare îndepărtate, două siluete stăteau cu fața orientată către el. —Asasinule!

De data asta, o voce de bărbat. Cine naiba să fi fost

oare? Deodată, își aminti: soții Bausan din Treviso! Ți de-i

făcuseră pocinogul cu apariția în pielea goală la televizor. Ți

trimise în gând la origini, luă din nou ținta cu băgare de seamă

și trase. De data asta, vaza explodă. Mulțumit, se întoarse spre

casă, acompaniat de un cor din ce în ce mai slab perceptibil:

„Asasinule! Asasinule!”

Se dezbracă, se vâri sub duș, se și bărbieri, apoi se

îmbracă la patru ace, ca pentru o întâlnire în oraș. De întâlnit, trebuia însă să se întâlnească doar cu el însuși, numai că de data asta trebuia să fie prezentabil. Se duse să se așeze pe verandă și se puse pe meditat. Pentru că, deși nu în cuvinte sau în gând, o promisiune solemnă tot le făcuse celor doi ochi mititei zgăuriți din găvane care-l priviseră de acolo, din caseta frigorifică. îi reveni în minte un roman de Diiren matt în care un comisar ca el își dedică întreaga existență aflării asasinului unei fatuci, ca să respecte promisiunea făcută părinților acesteia... Un asasin care între timp a murit, însă comisarul n-are de unde să știe.

Vânătoarea lui e o simplă fantasmă. Numai că aici, în cazul țângăului extracomunitar, nu doar asasinul, dar și victima era o fantasmă - nu știa despre el nici numele, nici de unde venea, nimica-nimicuța. La fel cum, de altfel, nu știa nimica- nimicuța nici despre victima din celălalt caz de care se ocupa: un

necunoscut la vreo patruzeci de ani omorât prin înec.
Însă mai presus de toate, acestea nici măcar nu erau
anchete propriu-zise, căci nu se deschisese niciun fel
de dosar: iată, necunoscutul figura, ca să folosească
limbajul birocratic, drept decedat prin înec, iar
țângăul era doar o alta din nenumăratele victime ale
șoferilor inconstienți. Carevasăzică, ce să fi rămas
de anchetat? Un zero barat. *Nada de nada*.
„Uite - reflectă comisarul -, acesta este genul de
anchete
care m-ar putea interesa când o să fiu la pensie.
Totuși, din moment ce mă ocup acum de ele, să-
nsemne oare că mă simt
deja pensionar?
Și-odată-l lovi melancolia... Melancolie pentru care
116
comisarul avea două antidoturi probate și răs-probate:
primul consta în a se ascunde în pat, trăgându-și
pătura până peste cap; al doilea consta într-un ospăț
pe cinste. Se uită la ceas: prea devreme ca să se ducă
la culcare, probabil că ar fi adormit și s- ar fi trezit
undeva, pe la trei noaptea, iar atunci chiar că ar fi
luat-o razna de la atâta fațâială de colo-colo prin casă!
N-avea altceva de ales decât ospățul, și, de altfel, își
aminti că peste zi nu găsisese timp să-și pună burta la
cale. Se duse în bucătărie și deschise frigiderul. Doar

Al de sus putea ști motivul pentru care Adelina se gândise să-i gătească rulouri cu carne. Nu, nu asta voia. Ieși, se urcă la volan și se duse direct la *trattoria* La Enzo. La primul fel, spaghete *al nlvuro* de sepie, melancolia începu să se mai înmoaie. La sfârșit de felul doi - mini-calmari fripți, crocanți -, melancolia dispăru în fuga mare la orizont. Pe drumul de întoarcere către Marinella simți că angrenajele cerevelului mergeau acum unse, ca noi. Așa că se duse din nou să se așeze pe verandă.

Întâi și-ntâi, trebuia să recunoască faptul că Livia intuise totul perfect, anume că țângăul nu degeaba se comportase atât de straniu atunci, la momentul debarcării. Era evident că *piccilliddro* căutase să profite de confuzia de moment ca să spele putina. Numai că nu reușise pentru că el, sublimul, scânteitor de inteligentul comisar Montalbano, îl oprise-n loc. Una peste alta, admitând totuși că la mijloc era vorba despre o 117 reîntregire familială contestată, așa cum era de părere Riguccio, care să fi fost oare motivul pentru care țângăul fusese ucis cu atâta brutalitate? Oare pen' că avea năravul să spele putina, indiferent unde l-ai fi pus? Apăi, câți țângăi din lumea asta, de toate culorile, că-s albi, negri sau galbeni, nu fug oare de-acasă, pe urmele cine știe

cărei fantezii din creierul lor? Sute de mii, probabil.
Așa, și? Sunt oare cu toții osândiți la moarte? Pe
naiba. Și atunci? Fusese oare masacrat pen' că era o
obraznică, răspundea urât, nu-l asculta pe tată
ori pen' că nu voia niciodată să pape toată supica? Ei,
pe dracu'! În contextul acelei crime, teza lui Riguccio
era acum de tot râsul. Altceva era la mijloc - cu
siguranță o bombă neexplodată pe care bietul
picciliro o purta cu el încă de la plecarea din țara
lui, care-o fi fost aia.
Cel mai bine era să ia tot filmul de la-nceput, fără să
sară peste detalii care la prima vedere puteau părea
absolut
inutile. Și avansând pe porțiuni, pe fragmente de film,
fără a
reține prea multe informații de pus cap la cap.
Carevasăzică,
să-ncepem. În seara cu pricina, el, Montalbano, se afla
la birou,
așteptând să se facă ora când avea să-l viziteze acasă
pe Ciccio
Albanese, atât ca să obțină informații despre curenții
marini,
cât și ca să - aspect în niciun caz de importanță
secundară -

huzdupe pe gât în jos barbunii la grătar ai doamnei
Albanese.

La un moment dat, primește telefon de la
vicechestorul

Riguccio: se află în port, unde trebuie să organizeze
preluarea a 118

circa o sută cincizeci de imigranți clandestini, dar i s-
au rupt ochelarii și îl roagă să-i facă rost de o pereche
pe măsură. El îi procură ochelarii și hotărăște să-i
înmâneze personal. Ajunge pe chei în momentul în
care una din cele două vedete a coborât pasarela.

Dintâi coboară o muiere grasă și-mpovărată cu prunc,
care e dusă direct la o ambulanță. Apoi e rândul unui
grup de patru imigranți care, ajunși la capătul
pasarelei, se dezechilibrează din cauza unui țângău
care se strecoară printre picioarele lor. *Picciliddro*
reușește să-i evite pe poliștii de pe chei și- o ia la
fugă către vechiul siloz din port. Montalbano se
repede în urmărirea lui și intuiește că s-a ascuns într-
un soi de fundătură ticsită cu gunoaie. Țângăul își dă
seama că n-are cale de scăpare și se predă -
literalmente. El îl ia de mână și-l conduce înapoi către
punctul de debarcare, unde zărește o muiere, mai
curând dolofană, pe care o trec toate chinurile cerului
și pământului, cu alți doi țânci atârnați de fuste. Când

il vede pe el de mână cu *piccillidro*, muierea o ia la
fugă-nspre ei - în mod evident, este muma ălui mic. În
clipa aceea, țângăul se uită la el lung (dar mai bine să
trece peste acest episod...), iar muma se-mpiedică și
se prăvale la pământ. Polițiștii încearcă s-o pună la loc
pe picioare, dar în zadar. Cineva
cheamă o ambulanță și...
Stop. O clipă. Să reflectăm o clipă. Nu, în realitate el
n-
a văzut pe nimeni chemând o ambulanță. Ești sigur,
Montalbano? Ia, să mai vedem o dată scena. Nu,
nimeni, acum 119
sunt sigur. Hai s-o punem așa: cineva trebuie să fi
chemat
ambulanța. Din vehicul au coborât doi brancardieri,
iar unul
din ei, ăl uscat-uscat și cu mustață, atinge piciorul
muierii și
spune că tre' să aibă fractură. Muierea cu ăi trei
prunci ai ei
sunt urcați în ambulanța care pleacă înspre
Montelusa.
Acu' să facem un rezumat, pentru siguranță. Ochelari.
Chei. Debarcare muiere-mpovărată cu prunc.
Picciliddro care
se ițește printre picioarele a patru imigranți.
Picciliddro care

fuge. El, care îl urmărește. *Picciliddro* care se predă.
întoarcere
în doi către punctul de debarcare. Mumă care-i
zărește și o ia la
fugă-nspre ei. *Picciliddro* care privește la el. Mumă
care se-
mpiedică, se prăvale, nu se poate pune la loc pe
picioare.
Ambulanță care sosește. Brancardier cu mustață care
spune că
picioru-i rupt. Muiere și tustrei prunci în ambulanță.
Mașină
care pleacă. Sfârșitul episodului unu.
Concluzie: aproape sigur, ambulanța n-a fost chemată
de nimeni. A ajuns acolo din proprie inițiativă. Bine,
dar de ce?
Pentru că vizualizase scena cu muma prăvălită la
pământ?
Posibil că da. Pe urmă: brancardierul diagnostichează
fractura
de picior. Iar cuvintele lui autorizează transportul la
spital cu
ambulanța. Dacă brancardierul ar fi tăcut, unul din
polițiști ar fi

chemat pe vreunul din medicii care, ca întotdeauna,
asistă la
operațiuni. De ce totuși nu s-a cerut părerea unui
medic? Nu i
s-a cerut părerea pentru că n-a fost timp de așa ceva:
sosirea
intempestivă a ambulanței și diagnosticul
brancardierului au

12

Ofăcut ca evenimentele să curgă în sensul dorit de
 regizor. Ei,
 bine, da, exact cum s-a auzit. Regizor. Totul nu fusese
 altceva
 decât o piesă de teatru pusă în scenă cu multă
 inteligență, în ciuda orei târzii, se repezi la
 telefon. —Fazio? Montalbano mi-s.
 —Dom'le, nu, n-am noutăți, dacă aflu ceva v-aș fi... —
 Nu te mai obosi. Altă treabă vreau să-ți cer acu'.
 Măine de dimineată ce faci, o iei de la capăt cu
 cercetările? -Da-să-trăiți.
 -Mai întâi vreau să mă rezolv cu altceva. —Ordonăți.
 —La spitalul San Gregorio există un brancardier
 slăbănog foarte, cu mustață, la vreo cincizeci de ani.
 Vreau să-mi afli tot despre el. Da' știi tu, și pe-alea
 știute, și pe-alea neștiute, înțelege ce vreau să spun,
 nu-i așa? —Da-să-trăiți, la perfecție.
 închise și formă imediat numărul de la spitalul San
 Gregorio.
 -Sora Agata Militello este?
 -O clipă. Da, este.
 —Aș vrea să vorbesc cu dumneaei.
 —Este în tură. Avem ordin să nu...
 -Ascultați-mă bine, eu comisarul Montalbano mi-s. E-
 ntr-o problemă serioasă.
 -Așteptați s-o caut.
 începuse să-și piardă speranțele când, într-un târziu,
 auzi vocea sorei.
 —Dom' comisariu, 'mneavoastră sunterăți? —Da. Să
 mă scuzați dacă... -Nu face ni'ca. V-ascult, dară.
 -Trebuie să ne întâlnim și să stăm de vorbă. Cât de
 repede puteți.
 -Uitați cum facem, dom' comisariu. Eu mi-s tură
 de
 noapte acu', iar mâine de dimineată vream ca să dorm
 și eu

olecută. Se poate să ne vedem pe la unșp'ce? -Desigur.
Unde?

—Apăi, poate ne vedem aici, în fața spitalului. Se
pregătea să spună că da, însă se răzgândi imediat.
Dacă, printr-o-nțămplare nefericită, brancardierul de
pe ambulanță îi vedea bot în bot?
—Aș prefera în fața casei dumneavoastră. —Bine și-
așa. Via della Regione 28. Pe mâne.

Dormi ca un pruncușor nevinovat care nici
gânduri, nici probleme pe cap n-are. I se-ntâmpla
adesea asta când, la început de anchetă, intuia că
pornise la drum cu dreptul. Ajuns la birou proaspăt și
surâzător, găsi pe birou un plic scris de mână,
adresat lui. La expeditor nu stătea scris nimic. —

Catarella! —Comandați, dom'le! —Cine a adus
scrisoarea asta? -Pilat din Ponțiu, dom'le. Ieri-
aseară o aduse. O puse în buzunar, avea s-o
citească mai târziu. Sau
poate că niciodată. Mimi Augello se prezentă imediat
la raport. —Cum a mers întâlnirea cu chestorul?
—Mi se păru cam la pământ cu moralul, nu mai
avea ȧan-

ȧoșeala de altădată. Mai mult ca sigur că de la Roma s-
a-ntors în

tolbă numa' cu vorbe goale și măgele colorate. Ne-a
zis așa, că

un lucru-i clar: fluxul migrator s-a mutat din Adriatică
în Medi-

terana și că va fi mai greu de oprit. Numa' că lucrul
 ăsta, așa clarcum e, întârzie din câte se pare să
 fie recunoscut de ăi de tre' să
 ia măsuri. Pe de altă parte, ăi de tre' să ia măsuri
 întârzie să
 recunoască și că s-au înmulțit furturile, la fel și
 tâlhăriile... în
 sfârșit, ei doar cântă-n cor „Totul este bine, doamnă
 marchiză”⁷,
 iar nouă nu ne rămâne decât să mergem mai departe
 cu ce avem. —Ți-ai cerut scuze în numele meu
 pentru absență? -Da.
 -Și ce-a zis?
 —Salvo, da' ce-ai fi vrut, mă rog frumos? Să se pună
 pe
 bocit? A zis: bine. Punct. Acum, îmi explici și mie ce
 te-a
 apucat ieri după-amiază?
 —Nimic, a fost un contratimp, atâta tot.
 —Auzi, Salvo, tu mă iei de prost? Întâi îmi zici că tre'
 să
 te vezi cu chestorul ca să-i prezinți demisia, iar după
 nici un
 sfert de oră te răzgândești și vii să-mi spui că nu, la-
 ntâlnirea

7 în orig. (fr.): *Tout va très bien madame la marquise* -
 cântec celebru din anii '30 caie parodia atitudinea laxă a
 autorităților franceze în fața iminenței războiului (n.tr.). 123

cu chestorul tre' să mă duc eu. Adicătelea ce
contratimp ar fi

ăsta?

—Dacă chiar vrei să știi...

Și-i istorisi întreaga poveste cu țângăul cel negru. La
sfârșit, Mimi rămase gânditor, fără să zică nimic.

-Ceva ce nu-ți iese la socoteală? îl iscodi Montalbano. -

Nu, îmi ies toate la socoteală. Până la un punct. -

Adică?

—Tu faci o legătură direct între moartea

băiatului și încercarea lui de evadare din momentul

debarcării. Și e posibil să te înșeli.

—Nu, zău așa, Mimi! Spune tu, atunci, de ce să fi vrut
să fugă? Să te-aud.

-O să-ți istorisesc o întâmplare. Cu o lună în

urmă, un

amic de-al meu a fost la New York, în vizită la un

prieten american. într-una din zile au ieșit să ia masa

în oraș. Amicului meu i s-a pus în față o friptură uriașă

cu cartofi. Omul nu face față să mănânce tot, așa că

lasă aproape jumătate în farfurie. La sfârșit, ospătarul

îi înmânează un pachetel cu mâncarea neterminată.

Amicul îl ia și, la ieșirea din restaurant se duce să-l

dea unor cerșetori din apropiere. Prietenul american

însă îl oprește și-i spune că cerșetorii nu vor accepta,

iar dacă chiar vrea să-i miluiască să le dea o jumătate

de dolar. „Păi, de ce să nu accepte o bucată de

friptură?”, întreabă amicul. Iar celălalt: „Pentru că pe aici sunt oameni care le oferă mâncare otrăvită, cum faci

cu câinii vagabonzi”. Acu' ai înțeles?

-Nu.

-Se poate ca țângăul cel negru, surprins în timp ce mergea liniștit pe drum, să fi fost lovit intenționat de vreunu' - un ticălos fără suflet, de bună seamă - pur și simplu de distracție sau din considerente rasiste.

Altfel spus, de vreunu' care

n-avea nimic de-a face cu momentul când băiatul a debarcat aici.

Montalbano oftă din rărunchi.

-Măcar de-ar fi așa! Dacă lucrurile ar sta cum zici tu, poate că m-aș simți și eu mai puțin vinovat. Din păcate, opinia mea e formată deja în sensul că toată povestea asta are o logică proprie și precisă.

Agata Militello era muiere la vreo patruzeci de ani,

124

toată muchilipsită, cu o fire deschisă, dar și cu periculoase

tendințe de îngrășare. Era cam slobodă la gură,

dovadă stând

faptul că, în ora petrecută în compania comisarului,

vorbi

numai ea. Zise că-n dimineața aceea nu se afla într-o
dispoziție
prea bună din cauza fiului său, student la universitate
(„Știți,
dom' comisariu, avui nenorocu' să mă înamorez la
șaptișp'ce
ani de un becisnic, o cornută-ncornorată care, când
auzi că mi-s
împovărată cu prunc, se duse de la mine și dus o
fost”), care
vrea mort-copt să-și puie pirostrile („d-apăi, zic eu,
chiar nu
mai puteți aștepta olecuță? Ce-i așa mare zor ca să vă
luați
acu', în clipa asta? Faceți-vă meandrele cât puteți, ș-
apăi pe
urmă mai videm”). II mai informă și că la serviciu, la
spital
adicătelea, avea parte numa' și numa' de cornute-
ncornorate
printre colegi, motiv pentru care era prima-dintâi
chemată la
ture suplimentare, iar ea, fimeie cu inima cât o pâne,
ce să facă,
dădea fuga, pen' c-așa-i era felu'.

—Aici fuse, făcu ea deodată, oprindu-se-n loc. Se aflau pe o străduță îngustă și scurtă, mărginită practic de partea din spate a două clădiri uriașe, fără uși de locuință sau de magazin la parter.

—Bine, dar nu se vede nicio intrare, nicăieri! făcu Montalbano.

—Așa-i. Aici suntem chiar în spatele spitalului, care-i clădirea asta din dreapta. Eu fac mereu drumul ăsta, pen' că

intru pe la Urgențe, prima ușă cum dăm colțu'.

—Care va să zică femeia cu cei trei copii a ieșit de la 125 Urgențe, a făcut stânga și a luat-o pe străduța asta, de unde a venit s-o ia o mașină, -întocmai.

—Mașina din ce parte venea? Dinspre Urgențe sau din altă parte?

—Nu știu, nu văzui.

—Când mașina s-a oprit, ați putut zări câte persoane erau înăuntru?

-Înainte să se suie femeia cu copchiii? -Da.

—Numa' șoferu' ierea.

—Ați observat vreun semn particular la șofer? -Dom' comisariu, d-apăi cum puteam? Omu' nu se dădu jos batâr o secundă, numa-n mașină stătu! Negru însă nu,

nu era, asta poci pen' ca să vă spui cu mâna pe inimă.

-A, nu? Era așa, ca noi?

-Da, dom' comisariu. Numa' că, cum să vă spui eu...

'Mneavoastră știți deosebi un tunisian de un sicilian de-al nostru? Mie, odată, mi s-a-ntâmplat că...

-Câte ambulanțe are spitalul? i-o tăie scurt comisarul.

—Patru, da' nu ne ajung. Ne-ar mai trebui cel puțin una,

da' nu-s gologani.

—Când o ambulanță pleacă în misiune, câte persoane

sunt la bord?
—Două. E lipsă de personal. Un brancardier și șoferul,
care-i și ajutor la targă. —Îi cunoașteți?
-Apăi cum nu, dom' comisariu?
Vru s-o iscodească despre brancardierul uscat-uscat și

cu mustață, dar se răzgândi: prea slobodă la gură era 'mneaei. 126Era-n stare ca, după ce se despărteau, să dea fuga la brancardierul de pe ambulanță și să-l anunțe că dom' comisariu o iscodise despre el.

-Pot să vă invit la o cafea?

-Da, dom' comisariu. Deși, știți 'mneavoastră, n-ar trebui să abuzez. Închipuiți-vă că odată băui patru cafele una după alta și...

La secție îl aștepta Fazio, nerăbdător să-și reia cercetările în cazul necunoscutului găsit mort în largul mării. Fazio era genul de copoi care, când adulmeaca vânatul, nu slăbea urmărirea până când sălbăticiunea nu era pusă la pământ.

—Dom'le, pe brancardierul de pe salvare îl cheamă Marzilla Gaetano. Și se opri.

—Și? Asta-i tot? întrebă Montalbano, surprins. - Dom'le, facem un pact? —Ce pact?

—'Mneavoastră mă lăsați să-mi satisfac olecuță complexul meu anagraf, cum vă place să-i spuneți, pe urmă eu vă spun ce aflai despre el.

—S-a făcut, acceptă resemnat comisarul.

—Marzilla Gaetano, născut la Montelusa, 6 octombrie

1960, fiul lui Stefano și al lui Diblasi Antonia,
domiciliat la
Montelusa, via Francesco Crispi 18. Stare civilă:
căsătorit cu
Cappuccino Elisabetta, născută la Ribera, 14 februarie
1963,
fica lui Emanuele și a lui Ricottilli Eugenia, care...
—Oprește-te aici sau te împușc pe loc, zise
Montalbano. —Bine, bine. Mi-a prins bine și numai
atât, făcu Fazio
vărând satisfăcut peticul de hârtie în buzunar.
-Carevasăzică, îmi spui ceva serios despre el au ba? —
Desigur. Marzilla ăsta al nostru a făcut școala de asis-
tenți, iar de la absolvire a lucrat numai la spitalul din
Monte- lusa. Nevastă-sa a primit zestre de la mamă-sa
o dugheană cu articole pentru aniversări, magazin
care însă a fost distrus de un
incendiu acum trei ani.
-Incendiu provocat?
—Da, însă magazinul nu era asigurat. Umblă vorba că
incendiul a fost pus pentru că Marzilla a refuzat la un
moment
dat să plătească taxa de protecție. Pe urmă însă, știți
ce-a făcut
Marzilla al nostru?
—Fazio, genul ăsta de întrebări mă scoate din pepeni.
Nu, uite că nu știu nici pe dracu' să te ia, e sarcina ta
să-mi

aduci la cunoștință cum stau lucrurile. Înțeles?

—Marzilla a înțeles lecția și cu siguranță și-a reglat situația cu taxa de protecție. Simțindu-se tot mai sigur pe picioare, a cumpărat magazinul alăturat, mărindu-l și renovându-l complet pe al lui. Ca s-o scurtez, s-a ngropat în datorii și, cum de la o vreme afacerile merg tot mai prost, umblă vorba că la ora asta ar cam fi strâns cu ușa de cămătari. Sărăcan de el, zic, acu' omu-i disperat, silit să caute-n stânga și-n dreapta ca să-mpuște francu'.

—Eu cu omu' ăsta trebuie mort-copt să am o vorbă. Cât mai curând posibil, zise Montalbano după o pauză de reflecție. -Cum procedăm? Că de arestat, îi clar că nu-l putem

aresta! făcu Fazio.-Am pomenit eu ceva de arestare?
Nu. Totuși... -Totuși?

—Dacă i-ar ajunge la ureche că... -Că?

-Nimic, mă trecuse un gând. Știi adresa
magazinului.

—Cum nu, dom'le? Via Palermo 34.

—Mulțam. Acu' hai, înapoi la opincărit pe
coclauri.

9

Odată Fazio plecat, mai rămase o vreme pe

gânduri: ca

să-și facă o idee limpede despre caz, avea nevoie de
un plan de

bătaie. îl chemă pe Galluzzo.

—Ascultă, dă o fugă până la tipografia Bulone și
cere-le

să facă vreo câteva cărți de vizită.

—De-ale mele? îl iscodi Galluzzo, descumpănit. -Gallu,
te molipsiși de la Catarella sau ce? De-ale
mele.

-Și ce să le zic să scrie?

-Esențialul. Dl. Salvo Montalbano, iar dedesubt -
Comisariatul de poliție Vigăta. în stânga jos spui să
treacă

numărul nostru de telefon. îmi sunt suficiente vreo

zece bucăți. -Apăi, dom'le, dacă tot facem

comandă... —Și ce să fac, să comand câteva mii

sau ce? Ce să fac,

să-mi tapițez toaleta cu ele? Zece sunt de-ajuns, și-

ncă-mi mai

și rămân. Le vreau pe acest birou azi, până-n ora

patru. Nu

admit scuze. Hai, ia-o din loc, că se-nchide.

Se făcuse ora prânzului, probabil că oamenii se așezaseră pe la casele lor, așa că merita să încerce să-și pună planul în practică.

—Halo? Gine vorbezg agolo? se auzi o voce de muiere 129

care minim-minimorum venea din Burkina Faso.

-Comisarul Montalbanu mi-s eu. Doamna Ingrid este?

—Ajdebd la dine agolo.

Devenise o tradiție: de câte ori o suna pe Ingrid, răspundea câte-o fată-n casă sosită din țări imposibil de găsit pe hartă. -*Ciao*, Salvo. Ce s-a întâmplat?

-Am nevoie de un mic ajutor din partea ta.

După- amiază ești liberă?

-Da, am o întâlnire abia pe la șase.

—Mă încadrez. Ce zici, ne vedem la patru și jumătate în fața barului Della Vittoria din Montelusa? —Desigur. Pe mai târziu.

Acasă, la Marinella, descoperi în cuptor o porție dublă de

pasta 'ncasciata, fragedă și malițioasă (mda, suferea de

atrofierea capacității de adjectivare - nu știa cum s-o definească

altfel), pe care o lichidă plescăind de plăcere. Apoi se schimbă

de haine, punându-și un costum la două rânduri, gri, combinat cu

o cămașă bleu și o cravată roșie. Trebuie să fi avut un aspect echivoc, ceva între un funcționar și un suspect de serviciu. Când termină, se duse să se așeze cu o cafea pe verandă și să fumeze o țigară.

Înainte să iasă, scormoni prin casă după o pălărie verde *alia tirolese*, practic nepurtată, și după o pereche de ochelari cu lentile fără dioptrii, de care avusese nevoie odată, într-o împrejurare de care nu-și mai amintea. La ora patru, când ajunse la birou, găsi pe masă cutia cu cărți de vizită. Alese trei

și le vâri în portofel. Ieși din nou, deschise portbagajul în care păstra un trenchi *alia Bogart*, îl trase pe el, își puse pălăria și ochelarii, apoi porni la drum.

Dând ochii cu el, așa împupăzat cum era, pe Ingrid o pocni o asemenea criză de râs, încât mai întâi îi dădură lacrimile, apoi se văzu obligată să intre în barul de vizavi, unde se închise în toaletă. Când în cele din urmă se întoarse la mașină, o pufni din nou râsul. Montalbano își luă o expresie dură. —Hai, urcă odată, n-am timp de pierdut. Ingrid se supuse, făcând eforturi evidente să-și stăpânească râsul. —Știi cumva un magazin de cadouri în via Palermo, numărul 34?

-Nu. De ce?

-Pentru că mergem acolo. —Ca să facem ce?

—Ca să alegem un cadou pentru o prietenă de-a noastră care se căsătorește. Și, atenție, trebuie să mă strigi Emilio pe nume.

Ingrid păru să explodeze literalmente. Hohotul ei de râs semănă mai curând cu un soi de detunătură. Apoi își prinse capul între palme și, o vreme,

Montalbano nu înțelese dacă râdea sau plângea.

—Bine, uite, te duc înapoi acasă, făcu deodată comisarul, îmbufnat.

—Nu, nu, îngăduie-mi o clipă, te rog. Își suflă de două ori nasul și-și șterse lacrimile, -în regulă, spune-mi ce trebuie să fac, Emilio. Montalbano îi explică.

Pe firma magazinului stătea scris: Cappuccino - cu

litere groase iar dedesubt, cu caractere mai mici:

argintărie,

cadouri de nuntă, în vitrine, fără doar și poate

elegante, stăteau

expuse obiecte orbitor de lucioase, de un gust

rudimentar.

Montalbano încercă ușa, care însă era încuiată.

Măsură de

protecție anti-jaf, în mod evident. Apăsă pe sonerie, iar

ușa se

deschise, deblocată dinăuntru. În magazin, doar o

muiere la

vreo patruzeci de ani, mărunțică și bine îmbrăcată,

dar cu

atitudine defensivă, într-o stare evidentă de

nervozitate.

-Bună ziua, zise, neobosindu-se să afișeze obișnuitul

zâmbet de bun-venit adresat clienților. Ce doriți?

Montalbano avu certitudinea că aceea nu era o

vânzătoare oarecare, ci *signora* Cappuccino în

persoană.

—Bună ziua, răspunse Ingrid. Avem o prietenă care se

căsătorește, iar Emilio și cu mine am vrea să-i facem

cadou un

platou de argint. îmi puteţi arăta ce aveţi?
—Desigur, încuviinţă *signora* Cappuccino.
Şi încep să tragă de pe rafturi tot felul de modele de
platouri, unul mai respingător ca altul, depozitându-le
pe
tejghea. între timp, Montalbano se uita de jur
împrejur, cu „o
privire evident suspectă”, cum se scrie în ziare şi în
rapoartele
de poliţie. într-un târziu, Ingrid îl chemă. —Emilio,
vino puţin.
Montalbano se apropie, iar Ingrid îi arată două tăvi. -
Sunt nehotărâtă între acestea două. Ție care-ți place?
în timp ce o făcea şi el pe nehotărâtul, comisarul
observă că *signora* Cappuccino îl studia lung pe sub
gene de 132
câte ori prindea ocazia. Poate că-l recunoscuse, așa
cum, de
altfel, spera şi el.
-Hai, Emilio, hotărăște-te, îl încuraja Ingrid.
în cele din urmă, Montalbano se hotărî. în timp ce
signora Cappuccino împacheta platoul, pe Ingrid o
trecu altă
sclipire de geniu.
—Emilio, ia uite ce frumoasă e cupa asta! Nu-i așa că
ar
sta bine la noi acasă?
Montalbano o fulgeră cu privire, murmurând ceva de
neînțeles.
—Hai, Emilio, te rog, mi-o cumperi? îmi place așa de
mult, zău dacă nu! insistă Ingrid, cu ochii sticlindu-i
de plăcere,
pentru farsa pe care i-o juca.

—O cumpărați? îl iscodi *signora* Cappuccino. -Altă dată, răspunse comisarul pe un ton hotărât. *Signora* Cappuccino se mută la casa de marcat, ca să bată bonul fiscal. Montalbano dădu să tragă afară portofelul din buzunarul de la spate al pantalonilor, care însă se prinse în deschizătură, lăsând să se reverse tot conținutul pe jos. Comisarul se aplecă să-și culeagă de pe pardoseală banii, cărțile de vizită și tot felul de cârduri. Ridicându-se, trimise cu o lovitură de picior una din cărțile sale de vizită, lăsată intenționat pe jos, lângă postamentul casei de marcat. Mizanscena le ieșise perfect. Ajunseră afară. —Ești un rău, Emilio, că nu mi-ai cumpărat cupa aceea! spuse Ingrid în mașină, prefacându-se bosumflată. Apoi,

schimbând tonul: Ia zi-i, merit felicitări sau nu? —Cu
vârf și îndesat.—Și cu platoul ăsta ce facem acum? -Îl
ții tu.
—Păi, ce, crezi că scapi numai cu atât? Diseară luăm
masa în oraș. Te duc într-un loc unde se gătește un
pește grozav. Nu era însă cazul. Montalbano era
convins că sceneta
jucată mai devreme urma să aibă rezultate imediate,
așa că era
mai bine să rămână la birou.
—Putem lăsa pe mâine seară? -De acord.
—Iha, dom'le, domnicule! i se lamentă Catarella de
cum
puse piciorul în comisariat. -Ce e?
—Prin toată arhivărea trecui, dom'le. Mai-mai că nu
mai văd ni'ca, îmi fac ochii nino-nino în cap. Nu-i
niciunu'
semănător care să se-asemene cu mortu' natant.
Singur Errera
era. D-apăi, dom'le, chiar nu-i nicicum posibilă
posibilitatea să
fie el, Errera adicătelea?
—Cataré, ce-ai vrea să fac, de vreme ce de la Cosenza
ne-au spus că Errera-i gata mort și-ngropat?
—Bine-bine, dom'le, dar n-ar fi posibilitate ca mortu'
să
se-ntoarne vivan, ca pe urmă să moară iarăși din nou,
ajungând
natant?
—Cataré, tu ce vrei, de fapt, să mă ia durerea de cap
sau
ce?
—Nicidecum, dom'le. Numa' că eu ce mă fac acum cu

fotografiile astea?
-Lasă-le aici, pe birou. O să i le dăm lui Fazio.
După două ore de așteptare în van, un puseu irezistibil
134
de somn îl trosni drept în moalele capului. Dădu
hârtoagele
deoparte, își încrucișă brațele pe birou, își sprijini
capul pe ele,
și adormi cât ai zice pește. Și-ncă atât de adânc, încât,
când
sună telefonul și el deschise ochii, preț de câteva
secunde bune
nu înțelese unde se afla.
—Alo, dom'le, îi unu' care vrea să vorovească cu
'mneavoastră personalmente-n persoană. -Cine-i?
-Apăi aista-i bizinisu', dom'le. Zice că nu zice cum îl
cheamă.
—Dă-mi-l.
—Montalbano mi-s. Cu cine vorbesc?
—Dom' comisariu, 'mneavoastră ați venitără azi de
după-masă la magazinul fimei mele, cu o madamă. -
Cine, eu?
-Da-să-trăiți, 'mneavoastră.
—Auziți, îmi spuneți sau nu cum vă cheamă?
-Nu. '
-Apăi, la revedere, atunci.
Și închise. O mișcare riscantă - era posibil ca
Marzilla să-și fi consumat tot curajul și să nu mai
găsească forța să sune din nou. Se vedea însă treaba
că Marzilla se prinsese cu atâta strășnicie în capcana
întinsă de comisar, încât sună înapoi imediat.

-Dom' comisar, să mă scuzați pentru adineauri, da' vă rog să mă-nțelegeți și pe mine. Ați venitără la magazin, la nevastă, care v-a recunoscut de-ndată. Numa' că 'mneavaostră erați travestit și ziceați că vă cheamă Emilio. În plus, nevasta găsi pe jos o carte de vizită căzută de la 'mneavaostră. Așa că-i 135 de înțeleș dacă-s olecuță nervos, nu credeți? -De ce? —Pen' că-i limpede că faceți o anchetă care mă privește și pe mine. —Ah, puteți sta liniștit dinspre partea asta. Investigațiile preliminare s-au încheiat. —Ați spusără cumva că pot sta liniștit? -Desigur. În noaptea asta, cel puțin. Auzi cum respirația lui Marzilla se oprește brusc. —Ce... ce vrea ca să-nsemne asta? —Că de mâine trec la faza a doua. Cea operativă. -A... adică? -Eh, știți probabil cum e cu procedurile astea: arestări, rețineri, interogatorii, procurori, ziaști... —Bine, da' eu n-am ni'ca de-a face cu povestea asta! —Scuze, dar la ce poveste vă referiți? -Păi... păi... păi... nu știu... povestea care... D-apăi pen' ce ați venitără azi la magazin? -Ah, aia? Ca să cumpăr un cadou de nuntă. -Și de ce vă spuneți Emilio? —Așa-i place să mă strige doamnei care mă însoțea. Ascultați, domnule Marzilla, e târziu. Eu o să mă duc acasă, la Marinella. Pe mâine!

Și închise. Mai ticălos de-atât, nici că se putea! Acum

putea pune mâna-n foc că, în maxim-maxim o oră,
Marzilla avea să bată la ușa casei sale. De
adresă putea face rost ușor, din cartea de
telefoane. Carevasăzică bănuise bine: brancar-
dierul nostru era amestecat, și încă bine de tot,
în episodul petrecut în timpul operațiunilor de
debarcare. Careva trebuie să-i fi dat sarcină să
facă ce-o ști ca muierea și cei trei *piccillidri*
136să fie urcați în ambulanță și lăsați la spital,
în fața la Urgențe.
Iar el se executase.
Urcă la volan și porni, ținând toate ferestrele deschise.
Fața lui simțea nevoia să fie biciuită de aerul tare și
sănătos al
mării nocturne.
O oră mai târziu, întocmai cum cu exactitate
prevăzuse,
o mașină frână pe tăpșanul din fața casei: o portieră
trântită,
urmată de soneria de la ușă. Se duse să deschidă.
Dădu peste un
Marzilla diferit de cel pe care-l întâlnise în parcare
spitalului.
Neras, cu un aer bolnăvicios. -Să mă iertați dacă... —
Vă așteptam. Intrați.
Montalbano hotărâse să schimbe tactica, iar Marzilla
părea descumpănit de felul în care fusese întâmpinat.
Intră cu
pași nesiguri și mai mult se lăsă să cadă decât se
așeză pe
scaunul oferit de comisar.

—O să vorbesc eu, zise Montalbano. Ca să nu ne pierdem inutil timpul.
Bărbatul făcu un gest a resemnare.
-Acum câteva seri, în port, dumneavoastră erați deja la cunoștință cu faptul că, în timpul debarcării imigranților, o femeie cu trei copii avea să mimeze o căzătură, pretinzând că și-a rupt piciorul. Misiunea dumneavoastră era să vă postați la fața locului cu ambulanța pregătită, evitând preluarea oricărui alt caz, pentru ca ulterior să vă apropiați de locul incidentului, s-o diagnosticați pe femeie cu fractură de picior, s-o urcați împreună cu cei trei copii în salvare și să plecați către Montelusa. Am dreptate? Răspundeți cu da sau nu. Marzilla izbuti să răspundă abia după ce înghiți în sec și-și trecu limba peste buze. -Da.
—Bine. Ajunși la spitalul San Gregorio, dumneavoastră trebuia să-i lăsați pe femeie și pe cei trei copii la intrarea de la Urgențe, fără a-i însoți înăuntru. Și v-ați executat întocmai. De altfel, ați avut norocul să fiți chemat de urgență la Scrogliatti,

obținând astfel o bună acoperire pentru modul în care
ați
procedat. Răspundeți. -Da.
—Șoferul de pe ambulanță vă e complice? —Da. îi dau
câte o sută de euro de fiecare dată. -De câte ori ați
facut-o? -De două ori.
—Și de fiecare dată, adulții preluați erau însoțiți de
copii?
Marzilla înghiți în sec de două sau trei ori înainte să
răspundă.
-Da.
-Pe durata călătoriei, în ce parte a dubitei stați? -
Depinde. Fie lângă șofer, fie în spate, cu ai de i-am
preluat.
-în voiajul care mă interesează pe mine unde ați stat?
—Pentru o porțiune de drum, în față.
—Pe urmă ați trecut în spate?
încolțit, Marzilla începuse să transpire.
-Da.
-De ce?

—Pot bea puțină apă?-Nu.
Marzilla îl privi încremenit.
—O să vă spun eu, dacă dumneavoastră nu vreți. V-ați
văzut obligat să treceți în spate pentru că unul dintre
copii, cel
mai mare, de șase ani, voia cu orice preț să se dea jos,
voia să
fie eliberat. Așa-i?
Marzilla încuviință din cap.
—Iar dumneavoastră ce ați făcut?
Brancardierul rosti ceva, dar cu o voce atât de stinsă,
încât comisarul mai curând intui decât auzi. —O
injecție? Somnifer? -Nu. Calmant.
—Și pe copil cine-l ținea în timpul ăsta? —Maică-sa.
Sau ce i-o fi fost ea. -Și ceilalți copii? -Plângeau.
—La fel și cel cu injecția? —Nu, el nu. -Dar ce făcea?
-Și-a mușcat buzele până i-a dat sângele. Montalbano
se ridică încet: picioarele îl furnicau de sus
până jos.
—Uitați-vă la mine, vă rog.
Brancardierul își înalță privirea spre el. Prima
scatoalcă,
drept în falca stângă, veni atât de violent, încât capul
bărbatului
făcu o rotație aproape completă; a doua îl prinse în
plin imediat
ce fața i se întoarse către comisar, turtindu-i nasul, din
care
începu să se prelingă un firicel de sânge. Bărbatul nici
măcar

nu încercă să se șteargă, lăsând sângele să-i picure pe
câmașă și
pe haină. Montalbano se duse să se așeze la loc.
—îmi faceți mizerie pe jos. în capăt, pe dreapta, găsiți
139
baia. Mergeți să vă spălați. Vizavi e bucătăria,
deschideți frigiderul, ar trebui să găsiți niște gheață.
De altfel, dumneavoastră, pe lângă schingiuitor de
copii, sunteți și asistent medical, așa că
știți mai bine ca mine ce aveți de făcut.
Câtă vreme omu-și făcu de lucru la baie și bucătărie,
Montalbano se sforță să nu se gândească la scena abia
istorisită
de Marzilla, la tot iadul condensat în spațiul strâmt din
duba
Salvării, la spaima din ochii aceia zgăuriți din găvane
în fața
violenței...
Iar cel care dusesse biata creatură de mână către
oroare
fusese chiar el, Montalbano. Nu se putea ierta pentru
asta, și
era inutil să-și tot repete întruna că el crezuse că-i
face un
bine... Nu, nu trebuia să se mai gândească la asta, nu
trebuia să

se lase copleșit de mânie dacă voia să ducă
interogatoriul la
bun sfârșit. Marzilla reveni în cameră. își
confectionase din
batistă un soi de pungă cu gheață, pe care o ținea cu o
mână la
nas, mergând cu capul ușor dat pe spate. Se așeză pe
scaunul
din fața comisarului, fără să zică nici păs.
-Acum o să vă spun și de ce v-a speriat atât de tare
vizita mea la magazin. Tu...
Marzilla Tresări. Resimțise trecerea bruscă de la
dumneavoastră la tu ca pe un foc de pistol.
-...tu aflaseși deja că băiatul, cel căruia i-ai făcut injec-
ția, fusese lichidat, măcelărit mai rău ca o dihanie
sălbatică.
Nu-i așa?
-Ba da.—Prin urmare, ai prins frică. Pentru că tu ești
un 140 infractor de doi bani, un găinar, o lepădătură,
un rahat cu ochi,
dar o așa povară, de complicitate la omor, asta nu, nu
ai putere
s-o duci. Cum anume ai aflat că țâncul din Salvare e
unul și
același cu ăl de-l călcă mașina, asta ai să-mi zici mai
târziu.
Acum însă ai să-mi spui cum de s-a ajuns aici. Și uite,
te mai

scutesc odată să-ți irosești plămânii spunându-ți că da,
știi că
ai intrat pân' la gât în datorii, că ai nevoie ca de aer de
bani, și
încă de foarte mulți bani, ca să-ți poți plăti cămătarii.
De aici
încolo, continuă tu.
Iar Marzilla prinse să-și depene povestea. Se vedea
treaba că, pe de o parte, scatoalcele primite îl
buimăciseră, dar
pe de altă parte îi mai domoliseră agitația de mai
devreme: la
urma urmelor, ce făcuse era bun făcut.
-Când băncile nu mai vrură să-mi dea credit, întrebai
și
eu pe unu', pe altu' de cine m-ar fi putut ajuta, ca să
nu pierd
chiar tot ce-aveam. Mi s-a spus un nume și m-am dus.
Și uite-
așa începui drumul spre o pierzanie mai rea ca
falimentul. Pen'
că de dat banii, domnul acela mi-i dădu, nimic de zis,
numa
că-mi puse o dobândă de mi-e și rușine să v-o spui. O
vreme

m-am descurcat, pe urmă însă n-am mai putut face
față. Atunci,
domnul ăsta - treaba se întâmpla cu vreo două luni în
urmă -
îmi făcu o propunere.
-Spune-mi numele lui.
Marzilla scutură din capul pe care-l ținea în
continuare dat pe spate.
—Mi-e frică, dom' comisar. Ăla-i în stare să ne facă
141
felul și mie, și nevestii.
-Bine-bine, continuă. Ce propunere ți-a făcut? —îmi
zise așa, că vrea să ajute câteva familii de extraco-
munitari să se reunească aici, la noi. Se-ntâmpla că
oamenii își
găsiseră de lucru, dar, stând aici clandestin, nu-și
puteau aduce
încoace nevestele și copiii. În schimbul ajutorului meu,
urma
să-mi deducă o parte din dobândă, -îți reducea un
procent fix?
—Nu, dom' comisar. Urma să stabilim de fiecare dată
cota.
—Cum făcea să te anunțe?
-Mă suna în ziua dinaintea debarcării. Îmi descria
persoana pe care urma s-o iau cu ambulanța. Prima
dată a mers
totul ca pe roate, era o bătrână cu doi țânci. A doua
oară s-a-

ntâmplat ce vă spusei: țâncul ăl mai mare s-a răsculat.
Marzilla se opri, apoi oftă din rărunchi. -Tre' să
mă credeți, dom' comisar. N-am pus geană pe
geană. Nu-mi puteam alunga scena din fața ochilor:
muierea
care-l ținea, eu cu seringă, ăilalți țânci care boceau...
cum să
pot dormi, zău așa? Alaltăieri de dimineată, pe la ora
zece, îi
făcui o vizită domnului de vă spusei, ca să ne-nțelegem
pe
deducerea de dobândă. Iar el îmi zise că tura asta nu-
mi scade
nimic: afacerea eșuase, iar marfa era avariată. Exact
așa-mi
spuse. Și m-a dat pe ușă afară, spunându-mi însă că
am
posibilitatea să recuperez, dat fiind că se așteaptă un
transport
nou. Când am ajuns acasă eram tot întors pe dos. Apoi
am auzit
la telegazetă că un țânc extracomunitar fuse călcat de
un pirat al
șoselelor. Atunci am înțeles ce a vrut să spună,
probabil,

domnul acela declarând că marfa era avariată. Pe urmă ați venit și 'mneavoastră la magazin, după ce mă întrebaserăți de una, de alta și la spital... în sfârșit, am înțeles că trebuia mort-copt să ies din pocinogul ăsta. Montalbano se ridică și ieși pe verandă. Murmurul mării se auzea stins, precum respirația unui *piccillidro*. Rămase o vreme ascultând, apoi se întoarse în casă și-și reluă locul. —Ascultă. Carevasăzică nu vrei să-mi zici numele acestui așa-zis domn... —Nu că nu vreau, nu pot! aproape că strigă brancardierul. —Bine-bine, calmează-te, nu te agita atât, că te bușește iar sângele pe nas. Uite, facem un pact. —Ce pact? —Ai înțeles, sper, că te pot trimite oricând la pușcărie. —Da. —Ceea ce ar însemna ruina ta definitivă. Ți pierzi slujba de la spital, iar nevasta va trebui să-și vândă magazinul. —Am înțeles. —Prin urmare, dacă ți-a mai rămas olecuță de glagore-n cap, trebuie să faci un singur lucru: să mă anunți imediat ce-ți telefonează individul. Atât, nimic altceva. De restul ne ocupăm noi. —Iar eu n-o să am niciun amestec? —Una ca asta nu-ți pot garanta. Însă ți pot limita pagubele. Ți dau cuvântul. Iar acum hai, fa pași din fața mea. —Multumesc, zise Marzilla ridicându-se și îndreptându-se către ușă cu genunchii ca de brânză.

-N-ai pentru ce, i-o întoarse Montalbano.

Nu se duse imediat la culcare. Descoperi o sticlă de whisky pe jumătate plină și se duse pe verandă s-o dea gata. Și, de fiecare dată, înainte să ducă sticla la gură, o ridica în aer - un toast în cinstea micului războinic care luptase cât îl ținuseră puterile, fiind însă în cele din urmă răpus.

10

Dimineață vântoasă și
împăclită, cu soare
plăpând și adesea
ascuns de nori repezi,
încenușați: era îndeajuns
și chiar mai mult decât
atât pentru ca umoarea
deja neagră a comi-
sarului să dea în clocot.
Se duse în bucătărie,
puse de cafea, bău o
primă ceașcă, fumă o

țigară, făcu ce-i de făcut
dimineața, se vârî sub
duș, se bărbieri, apoi se
îmbrăcă cu același
costum pe care îl purta
de două zile. înainte să
plece, intră din nou în
bucătărie, cu chef să bea
și a doua ceașcă de
cafea, însă reuși s- o
umple numai pe
jumătate, restul
vărsându-și-o pe
pantaloni. Din proprie
inițiativă, brațul i se
contractase brusc, într-
un spasm. Pfui, încă un
semn al apropiatei

bătrâneți? Suduind mai
abitir ca un pluton de
birjari aliniați unul în
spatele celuilalt, se
dezbracă de costum,
lăsându-l pe spătarul
unui scaun, să-l vadă
Adelina, să-l spele și să-l
calce. Scoase tot din
buzunare, cu gând să
transfere conținutul în
costumul nou, iar în
grămada de lucruri
descoperi surprins un
plic sigilat. îl privi
descumpănit

.De unde apăruse? Apoi își aminti: era scrisoarea despre care Catarella, înmânându-i-o, spusese că era adusă de ziaristul Pilat din Ponțiu. Primul impuls fu să arunce scrisoarea la gunoi, însă, numai Al de Sus știa de ce, se hotărî s-o citească totuși: la urma urmelor, nu-l obliga nimeni să și răspundă. Privirea îi alunecă la semnătura din josul paginii: Melato Sozio, ușor traducibil în limbajul catarellian drept Pilat din Ponțiu. Era foarte scurtă, ceea ce deja constituia un punct mare în favoarea celui care o scrisese. Stimate domnule comisar Monialbano, sunt un ziarist ie niciunui mare trust de presă, dar care colaborează constant cu diverse cotidiene și reviste. Un freelancer, cum se mai spune. Activitatea mea cuprinde investigații destul de importante despre mafia din regiunea Veneto, despre traficul cu armament în țările din Est, iar de o bună bucată de timp m-am dedicat unui aspect particular al imigrației clandestine din Adriatica și Mediterana. Acum câteva seri, în timpul unei obișnuite operațiuni de preluare a imigranților clandestini, v-am zărit pe chei. Vă știu fama și mi-am spus că poate amândurora ne-ar fi util un schimb de opinii (nu, în

niciun caz un interviu, căci știu cât de mult le
detestați). Notez în încheiere numărul meu de
mobil. Mai poposesc pe insulă încă două zile.
Acordați-mi încredere, Al dumneavoastră,
Melato Sozio.

Tonul franc al scrisorii îi plăcu. Se hotărî să-l
sune pe ziarist - în caz că acesta se mai afla în zonă -
de îndată ce ajungea la secție. Acum însă trebuia să
găsească un alt costum.

Ajuns la comisariat, întâi și-ntâi se grăbi să-l
convoace
la el pe Catarella, în prezența lui Mimi Augello.

—Catarella, deschide urechile și ascultă-mă cu
maximă

atenție. Urmează să fiu sunat de un anume Marzilla.

Imediat ce

telefonează...

—Pardonanță vă cer, dom'le, îl întrerupse Catarella.
Cum spuserăți că-l cheamă pe Marzilla ăsta? Cardilla?

Lui Montalbano îi veni sufletul la loc. Din moment ce

Catarella reîncepuse să repete numele aranjându-le
fără nicio

noimă, însemna că sfârșitul lumii era încă departe.

—Iha, dar de ce, sfântă și neprihănită Măicuță a

Domnului, tre' să-l cheme Cardilla dacă tu cu gurița ta
l-ai

numit acu', în clipa asta, Marzilla?

—Zău? se minună Catarella. D-apăi atuncea, cum e că-
1
cheamă pe 'aracan omu' ista?

Comisarul luă o coală de hârtie și cu un marker roșu scris pe ea MARZILLA, cu litere capitale, apoi i-o întinse lui

Catarella.

—Citește.

Catarella citi corect.

-Foarte bine, făcu Montalbano. Foaia asta de

hârtie o lipești în fața ta, lângă centrala telefonică. Imediat ce telefonează, mă pui în legătură cu el, indiferent că mă află aici 146

sau c-am plecat, știu eu, în Afghanistan. Înțeles?

-Da-să-trăiți, dom'le. 'Mneavoastră duceți-vă în sfânta pace în Agfastan, că eu vă pui în legătură, nu-i bai.

—Auzi, de ce m-ai pus să asist la sceneta asta ca la o

avanpremieră? îl iscodi Augello după ce Catarella ieși.

—Pentru că tu ai sarcină să te duci la Catarella

de trei ori

în fiecare dimineață și de trei ori în fiecare după-

amiază și să-1

întrebi dacă a telefonat Marzilla.

—Se poate totuși ști cine-i Marzilla ăsta?

—Îți zic, da numa' dacă l-ai ascultat pe tăticu' și ți-ai

făcut lecțiile.

Pentru tot restul dimineții nu se întâmplă mai nimic. Sau, mai bine zis, se petrecură doar evenimente normale, de ordin administrativ: o solicitare de intervenție pentru o violentă încăierare de familie, care se transformă apoi într-o plângere din partea

întregii familii, brusc re-cimentate, împotriva lui Gallo și Galluzzo, vinovați că încercaseră să-i împace; un denunț făcut de viceprimar, palid precum moartea, care găsisese în poarta casei un iepure jumulit; focuri de armă trase de ocupanții unei mașini care trecuse în viteză pe lângă o stație de benzină în direcția unui oarecare ce-și făcea veacul pe-acolo, care, scăpând nevătămat, se urcase la volan și se pierduse în neant, înainte ca omul de la pompă să apuce să-i rețină numărul de înmatriculare; și, desigur, jaful aproape cotidian de la super-market. Telefonul mobil al ziaristului Melato rezulta cu obstinație închis. În concluzie, dacă nu se plictisi pe de-a-ntregul, lui Montalbano nici mult nu-i mai lipsi. își luă răsplata la *trattoria* La Enzo. Către patru după-amiază se făcu auzit Fazio la telefon. Suna de la Spigonella, de pe mobil. —Alo, dom'le? Am ceva noutăți. -Ascult. -Sunt în zonă cel puțin două persoane care spun că s-ar putea să-l fi văzut pe mortu' găsit de 'mneavoastră. L-or recunoscută în fotografia în care are mustață, —îi știu numele? -Nu. —Locuia în zonă? —Nu știau. -Au cunoștință ce făcea prin părțile alea? -Nu. —Dar atunci ce, Doamne iartă-mă, știu? Fazio preferă să nu-i dea un răspuns direct. -Dom'le, da' nu s-ar putea ca să veniți până-ncoa'? Așa vă dați seama în persoană de situație. Puteți veni fie pe șoseauă

litorală, numa' că-i mereu aglomerată, fie o luați pe la
Montechiaro, pe urmă virati la... -Drumul ăsta îl știu.
Îl știa când se dusesse să vadă locul unde fusese
omorât
Țângăul cel negru. O sună pe Ingrid, cu care ar fi
trebuit să iasă
seara la cină. Șvedeza se scuză de la bun început: nu
se puteau
întâlni pentru că, fără știința ei, soțul său invitase
niște prieteni
acasă, iar ea trebuia să-și joace rolul de amfitrion.
Rămase
stabilit ca ea să treacă pe la comisariat în seara
următoare, pe la

opt și jumătate. Iar dacă nu-l găsea, să-l aștepte. îl sună din nou 148 pe ziaristul Melato Sozio, care de data aceasta răspunse.

-Domnule comisar! N-am crezut că o să mai sunați.

—Spuneți-mi, ne putem vedea undeva?

-Când.

-Chiar și acum, dacă sunteți dispus.

-Mi-ar fi greu. Am fost nevoit să trag o fugă la

Trieste, mi-am petrecut toată ziua pe aeroporturi și în avioane aflate mereu în întâziere. Din fericire, mama mea nu e atât de bolnavă pe cât a vrut să mă facă să cred sora mea. -Mă bucur. Și atunci?

—Uitați cum facem. Dacă totul merge bine, sper ca mâine dimineață să pot lua un avion spre Roma și să găsesc o legătură de acolo. Vă țin la curent.

Trecuse de Montechiaro și se încadraseră pe drumul către

Spigonella când, deodată, recunosc bifurcația către Tricase.

Ezită preț de o clipă, apoi se hotără: nu irosea decât cel mult

zece minute. Ajunse la curbă: *viddrano* cel bătrân nu se vedea

la lucrul câmpului și nici măcar un lătrat de câine nu tulbura

liniștea locului. La poalele movilei de pietriș, buchetul de flori de câmp se ofilise.

Se folosi de toate abilitățile sale, scăzute, de altfel, de șofer ca să meargă în marșarier prin hârtoapele fostei poteci de acces, pentru a-și relua apoi drumul către Spigonella. Fazio îl aștepta în poziție de drepti lângă propria mașină, trasă în dreptul unei vilișoare în alb și roșu, în mod evident nelocuită. Freamătul zgomotos al mării învârtoșate se distingea limpede. —De la vilișoara de colea începe Spigonella, îl informă Fazio. Eu zic că-i mai bine să urcați în mașina mea. Montalbano încuviință, iar Fazio, pornind motorul, își luă în primire rolul de ghid. —Spigonella se află pe un platou stâncos, iar ca să ajungi la mare trebuie să urci și să cobori o mulțime de trepte săpate în piatră, ceea ce pe timp de vară te poate aduce în pragul infarctului. Se poate ajunge la mare și cu mașina, numai

că se merge pe drumul pe care veni răți și
dumneavoastră, după
care se deviază spre Tricase și se virează iar în
direcția asta. Mă
făcui înțeles? --Da.
—în schimb, Tricase e chiar în buza mării, numai că
locuitorii nu-s la fel. —în ce sens?
—în sensul că aici, la Spigonella, și-au făcut vilă
oamenii cu bani, avocați, doctori, negustori, în vreme
ce la
Tricase sunt mai mult un fel de căscioare, ridicate una
lângă
alta, ocupate toate de lume neînsemnată.
—Totuși, atât vilele, cât și căsuțele sunt ridicate
abuziv,
nu-i așa?
—Asta mie-n sută, dom'le. Altceva vream eu ca să zic,
anume că aici fiecare vilă e trasă-n parte, pe locul ei,
cum
puteți vedea și singurel. Ziduri mari de incintă, tot
felul de tufe
strânse una-ntr-alta în dreptul porților... Greu de văzut
de afară
ce se întâmplă înăuntru. Pe când la Tricase,
căscioarele zici că-
s ca-n familie, par că stau la taifas între ele.
-Apăi ce, ai ajuns și poet acuma? îl iscodi Montalbano.
Fazio se îmbujoră.
-Când și când mă mai prinde, mărturisi.

Ajunși în buza tăpșanului, coborâră din mașină.
Dedesubt, în hău, marea era albă, înspumată de
valurile care se
izbeau de stânci, iar ceva mai într-o parte inundase
complet o
mică plajă. Un țărm neobișnuit, își zise comisarul, un
țărm
alternând porțiuni de stâncă abruptă cu mici întinderi
de nisip.
O vilă solitară își găsisese locul drept în extremitatea cu
care un
mic promontoriu dădea să se înfigă în mare. Terasa
de-a dreptul
grandioasă părea, nici mai mult, nici mai puțin,
suspendată
deasupra valurilor. Dedesubt, segmentul de țărm se
prezenta ca
o îngrămădire de *faraglioni*, un soi de coloane
stâncoase înalte,
care fuseseră - în mod abuziv, bineînțeles -
împrejmuite pentru
uzul privat. Altceva nu era de văzut acolo. Se
întoarseră la
mașină.
-Acu' vă duc să stați de vorbă cu unu' care...

--Nu, zise comisarul. N-are rost, îmi povestești
tu ce ți-
au spus oamenii. Să ne întoarcem.

Pe tot drumul de dus și pe tot cel de întors nu
întâlniră
nicio mașină. Nici măcar vreuna parcată prin cine știe
ce
ungher.

În fața unei vile luxoase în toată puterea
cuvântului, așezat pe un scaun din paie, un bărbat
fuma un *sicarro*, o țigară de foi.

—Domnul de colea, îl informă Fazio, e unul din ai doi
de-mi spuseră că l-au văzut pe bărbatul din
fotografie. E paznic aici. Îmi zise că în urmă cu
vreo trei luni, pe când stătea pescaun cum stă și
acuma, văzu venind dinspre mâna stângă o
mașină care mergea așa, mai mult în salturi. Mașina
se opri
drept în fața lui, iar din ea se dădu jos un bărbat, chiar
ăl din
poză. Rămăsese fără benzină. Atunci, paznicul nostru
se oferî
să-i aducă o canistră de la stația de alimentare de
lângă
Montechiaro. Se duse până acolo, iar la întoarcere,
bărbatul îi
dădu peșcheș o sută de euro.
—Carevasăzică nu știe de unde venea.
—Nu. Și nici nu-l mai întâlnise vreodată. Cu a doua
persoană care l-a recunoscut am reușit să vorbesc
numai așa, pe
fugă. îi pescar de felul lui. Se ducea la Montechiaro cu
un coș
plin cu pește, să-l vîndă. Zise așa, că-l văzu pe
bărbatul din
fotografie cu vreo trei-patru luni în urmă, pe plajă.
—Acum trei-patru luni? Bine, dar era în plină iarnă! Ce

venise să facă pe plajă?
—La fel se-ntrăbase și pescarul nostru. Abia trăsesese
barca la mal când zări îl pe bărbatul din fotografie
cocoțat pe o
stâncă din apropiere. —Pe o stâncă?
-Da-să-trăiți. Una din stâncile de sub vila cu terasa
largă de mai devreme.
—Și ce făcea acolo?
-Nimica. Se uita la mare și vorbea la telefonul mobil.
Pescarul nostru zice că-l văzu bine pe bărbat, pentru
că la un
moment dat ăla se-ntoarse spre el, privindu-l. Iar
impresia lui
fuse că omu' de pe stâncă îi zicea ceva din priviri. -
Adicătelea ce?
—Marș mai repede de-aici. Ce fac?

152--Nu, n-am înțeles. Cum adică ce faci?
-Continui căutările sau mă opresc?
—Bleah, îmi pare inutil să te mai fac să-ți irosești timpul. Intoarce-te la Vigâta.
Fazio răsuflă ușurat. Scăpa de operațiunea de căutare pe care o detestase de la bun început.
—Păi 'mneavoastră nu veniți?
-Te urmez, numai că trebuie să fac o oprire scurtă la Montechiaro.
Era o simplă *farfantaria*, o scorneală, n-avea nimic de făcut la Montechiaro. Prin urmare, se ținu o vreme după mașina lui Fazio, apoi, când îl pierdu din vedere, execută o întoarcere în U și făcu cale-ntoarsă. Spigonella îl impresionase, asta era limpede. Era oare cu puțință ca în hățișul acela de case - fie și la ceas târziu de seară, ca atunci - să nu existe alt suflet de creatură decât paznicul cu *sicarro*? Nu, nu zărise barem un câne sau o mână sălbătică de singurătatea locului.
Era locul

ideal pentru unu' care voia să-și facă de cap, unu'
care-ar vrea
să tăvălească o muiere, s-o pună de un tripou, de-un
zamparlâc sau de o partidă colosală de tras prafuri
pe nas.
Suficient să fie trase obloanele la ferestre ca să nu mai
răzbată
afară niciun fir de lumină, și nimeni din exterior n-ar fi
putut ști
ce se întâmplă dincolo de gard sau de ziduri. Fiece vilă
avea un
spațiu atât de larg de jur împrejur, încât cu siguranță
toate
mașinile puteau intra și staționa înăuntru, ferite de
gardul sau
zidul de incintă. Și, odată porțile închise, ar fi fost ca
și cum 153
acele mașini n-ar fi sosit niciodată. Tot rulând încolo
și-ncoace
cu mașina, deodată îi veni o idee. Frână, coborî și o
luă la pas,
concentrat, lovind din când în când ușor cu piciorul
câte o
pietricică albă ițită din colbul drumului.

Carevasăzică, marea evadare a țângăului cel
negru,
începută pe cheiul portului din Vigâta, se sfârșise în
apropiere
de Spigonella. Și, în mod aproape cert, departe de ăst
loc, de
Spigonella, fugea bietul de el atunci când fusese
stâlcit sub
roțile mașinii.

Tot în ăst loc, la Spigonella, fusese văzut și
mortul fără nume, ăl de-l găsisese el natant. Și era,
foarte probabil ca tot în ăst loc, la Spigonella, să fi fost
mătrășit. Cele două cazuri păreau să meargă în
paralel, și totuși lucrurile nu ar fi trebuit să stea astfel.
Îi reveni în minte faimoasa expresie a unui politician
asasinat de Brigăzile Roșii, referitoare la
„convergențele paralele”. Adicătelea să-nsemne
cumva asta că, în cele două cazuri, ultimul punct al
convergenței era chiar acel sat-fantomă,
Spigonella? Și de ce nu, mă rog frumos?

Totuși, de unde să-nceapă? Să-ncerce oare să
afle cine
era proprietarul fiecărei vile în parte? Acțiunea i se
dezvăluie pe

loc ca fiind imposibilă. Cum toate acele construcții erau în mod riguros abuzive, era inutil să ceară lămuriri la cadastru sau la primărie. Descurajat, se sprijini de un stâlp de iluminat. Nici nu atinse bine stâlpul de lemn cu umărul, că sări într-o parte, ca și cum ar fi fost curentat. Ah, da, lumina, cum de nu se gândise?

Vilele trebuie să fi avut, toate, energie electrică, prin urmare proprietarii făcuseră mort-copt cereri de racordare, cu nume și prenume! Însă entuziasmul îi fu de scurtă durată. Parcă vedea în fața ochilor răspunsul societății de electricitate: cum la Spigonella nu existau străzi cu denumire și nici numere civice - neexistând în fapt nici chiar Spigonella însăși -, facturile pentru casele din Spigonella se trimiteau la adresele de rezidență ale proprietarilor. Iar operațiunea de cernere a acestor proprietari ar fi fost în mod cert lungă și anevoioasă. Iar în caz că Montalbano s-ar fi aventurat să întrebe cam cât de lungă putea fi, răspunsul ar fi fost de o ambiguitate aproape poetică. Atunci, să încerce oare cu societatea de telefonie? Ei, pe naiba!

Lăsând deoparte faptul că răspunsul din partea
societății

de telefonie ar fi avut multe puncte în comun cu al
celelalte de electricitate, cum proceda în privința
telefoanelor mobile? Uita oare faptul că unul din
martori, pescarul, declarase că, atunci când îl zărise,
mortul anonim tocmai vorbea la mobil? Nu, n-avea
sens, oricum ar fi întors-o, se izbea cu capul de un zid.
Brusc, îi trecu un gând prin cerevel. Se urcă în
mașină, porni motorul și-o luă din loc. Nu-i veni prea
ușor să găsească drumul - de două sau trei ori trecu
iar și iar prin fața uneia și aceleiași vile -, totuși într-
un târziu zări în depărtare ceea ce căuta. Paznicul era
așezat pe același scaun din paie ca mai devreme, cu
sicarro de-acum stins încă-ntr-o buze. Montalbano
frână, cobori și se apropie. ~'Nă ziua.
-Dacă 'mneatale-ți pare bună... 'Nă ziua. —Sunt
comisar de poliție.
—Luai sama. Ați trecutără cu ăl'lalt polițai, ăl de-mi
arăță fotografia.
Ochi fin, nea paznicu' nostru, gândi Montalbano. -
Vream să vă iscodesc de-o treabă. —Facă-se.
—Se află ceva extracomunitari prin părțile astea?
Paznicum se uită la el înmărmurit. -Extracomunitari?
Domnuțu' meu, pe-aicișă nu se
vede picior nici de comunitar, nici de extra. Pe-aicișă
se vād
numa' ăi de au casă prin părțile astea, atuncea când
vin și ăia.
Auzi la 'mnealui, extracomunitari! Ha!
-Scuzați, da' de ce vă pare o așa mare bazaconie? -Pen'
că pe-aicișă, domnuțu' meu, trece tot la două
ceasuri o mașină cu pândaci privați. Ș-apăi dacă
pândacii ar
prezări un extracomunitar dintr-ăsta, l-ar expedia cu
un șut în
cur direct acolo, la el, în țara de pe unde o vinit încoa'!
-D-apăi cum se face că, azi, pândacii ăștia nu se vād pe

nicăieri?
-Pen' că azi au grevă preț de juma' de tură. —Mulțam.
—Nu, eu vă mulțănesc 'mneavoastră, că-mi mai trecui
și eu olecuță vremea.
Urcă din nou în mașină și reporni la drum. Ajuns însă
în
dreptul vilioarei în alb și roșu unde se întâlnise cu
Fazio, făcu
iarăși drum îndărăt. Da, știa că n-avea nimic de
descoperit prin
locurile alea, însă ceva-ceva nu-l lăsa să-ntoarcă
spatele și să
plece. Se opri din nou la marginea tăpșanului, în buza
156
surupistei. Începea să se-ntunece. În contre-jour, vila
cu terasă largă era pur și simplu spectrală. Și totuși,
în ciuda construcțiilor luxoase, a arborilor atent
îngrijiți care se șteau de după zidurile de incintă, a
vălului verde așternut peste tot locul, Spigonella era
un tărâm pustiit, dacă tot îl citase odată, de curând, pe
Eliot. Desigur, toate localitățile de litoral, mai ales cele
pline vara de turiști, par moarte în extrasezon. Însă
Spigonella trebuie să fi fost moartă încă de la
momentul nașterii. În începutu-i stătea sfârșitul, ca să-
l mai scâlâmbăiască nițel pe Eliot. De data aceasta,
când se urcă în mașină, nu se
mai opri până la Vigăta.

-Catare, Marzilla al nostru dădu sau nu vreun
semn de
viață?
--Nu, dom'le. El nu dădu tilifon, da' dădu Pilat
din
Ponțiu.
-Și ce-a zis.
--Zise așa, că mâne nu poa' pentru ca să prindă
aeroplanu', da' după mâne, da, așa că după-masa de
după
mâne-i încoa'.
Intră în birou, însă rămase în picioare, formând
un
număr de telefon. Voia să verifice dacă putea face un
lucru care
tocmai îi trecuse prin minte în timp ce-și parca
mașina.

—Doamna Albanese? Bună seara, ce mai faceți? Comisarul Montalbano mi-s. Îmi puteți spune la ce oră se-ntoarce soțul dumneavoastră de pe mare? Ah, astăzi n-a ieșit în larg? E acasă? Mi-l puteți da la telefon? Ciccio, da' cum de ești acasă? Un val de răceală? Și acum ți-e mai bine? A trecut cu totul? Foarte bine, mă bucur. Uite ce e, voiam să te iscodesc de-o treabă... Cum spui? De ce nu vin la tine, la cină, să stăm de vorbă față-n față? Ca să fiu sincer, n-aș vrea să profit, s-o deranjez pe doamna... Ce zici? Paste cu *ricotta* proaspătă? Iar la felul doi, *fragaglia*, grătar-mixt de pește? În maxim juma' de oră-s acolo. Pe toată durata cinei nu reuși să scoată nici măcar o șoaptă. Când și când, Ciccio Albanese se hazarda să-l întrebe: -Ș-apăi despre ce vreați ca să mă iscodiți, dom' comisar?

Însă Montalbano nu-i răspundea, doar își învârtea arătătorul de la mâna stângă, în acel gest cu semnificația: „mai târziu, mai târziu”. Asta pen' că avea gura mereu plină și nu voia s-o deschidă, de teamă că aerul, pătrunzând, i-ar fi putut risipi gustul tăinuit cu sfințenie între limbă și palat. Abia când, în cele din urmă, sosi cafeaua, se hotărî să

spună de ce venise, însă numai după ce o feliită pe
doamna

Albanese pentru cum gătise.

—Ai avut dreptate, Ciccio. Mortul nostru a fost văzut
cu

trei luni în urmă la Spigonella. Lucrurile trebuie să fi
decurs

exact așa cum ai spus tu: omul a fost omorât și pe
urmă aruncat

în apă la Spigonella sau undeva, prin preajmă. Ești
meșter

mare, ce mai la deal, la vale, așa cum spune toată
lumea.

Ciccio Albanese recepționează elogiul fără măcar să
clipească, ca pe un gest pe deplin meritat.

158

—Și-acuma cu ce vă mai pot fi de folos? se limită
el să iscodească.

Montalbano îi spuse. Albanese rămase o vreme
pe

gânduri, apoi se întoarse către nevastă.

—Ce știi de Tanino, îi la Montelusa ori la
Palermo?

—De dimineață îmi zise că-i aicișă.

Înainte să sune la Montelusa, Albanese se simți

dator cu

o explicație.

—Tanino îi ficioru' unei surori de-a muierei mele.
Învață

la Drept, la Palermo. Tătâne-su are o căscioară la
Tricase, iar

Tanino merge pe-acolo destul de des. Are o barcă de
cauciuc, îi

place să înoate pe sub apă.
Convorbirea telefonică nu dură mai mult de cinci
minute.

-Mâne de dimineață, la opt, Tanino-i acolo să vă
aștepte. Și-acu' să vă spui cum se ajunge.

-Fazio? Scuză-mă că te deranjez la ora asta. Îmi pare
că l-am văzut zilele trecute pe unul din oamenii noștri
umblând

cu o mini-cameră de filmat care...

-Da-să trăiți, dom'le. Torrisi era. Abia ce-o cumpăraseră.
Torretta i-a vândut-o.

Măi, să fie! Te pomenesti că Torretta ăsta transferase
tot

bazaru'-Zanzibaru' în secția de poliție din Vigata.

—Trimite-mi-l îndată pe Torrisi acasă, la Marinella, cu
telecameră și cu tot ce are nevoie ca să funcționeze.

11

Când dădu obloanele-n lături, inima mai-mai că-i tre-
159

săltă în piept. Dimineața se prezenta ferice foarte că
era așa cum era, plină de lumină și culoare. Sub duș,
Montalbano se hazardă chiar să încerce să cânte, așa
cum arareori făcea, dar cum era cam distonat, se
limită să murmure motivul muzical. Nu, nu era în
întârziere, dar cu totea astea-și dădu seama că făcea
lucrurile în grabă, nerăbdător să lase în urmă

Marinella pentru Tricase. La fel, în mașină, realizează la un moment dat că rula cu viteză prea mare. La răscrucea Spigonella-Tricase viră la stânga, iar după de-acum bine-cunoscuta curbă se regăsi în dreptul mobilei de pietriș. Buchetul de flori nu mai era, iar un muncitor cu lopata în mână își umplea târboanța cu pietriș. Ceva mai în față, alți doi muncitori își vedeau de lucru la drum. Totul dispăruse, nimic din puțintelul care să amintească de moartea și de existența bietului țângău negru nu mai exista, probabil că la ora asta trupul lui prizărit fusese deja îngropat, anonim, în cimitirul din Montechiaro. Ajuns la Tricase, urmă cu sfințenie indicațiile lui Ciccio Albanese și, foarte aproape de țarm, se regăsi în fața unei căscioare galbene. În ușă stătea un flăcăiandru la vreo douăzeci de ani, în pantaloni scurți și desculț, cu un aer simpatic. Nu departe, o barcă de cauciuc cu motor se legăna pe valuri. Își strânseseră mâinile. Tanino îl privi cu o anumită curiozitate pe comisar, care abia în clipa aceea realizează că se echipase ca un turist pursânge, căci, pe lângă camera de filmat din mână, mai purta și un binoclu la gât.

—Mergem? făcu flăcăiandrul.

-Desigur. Mai întâi însă, vreau să mă schimb de haine.
-Poftiți.

Intră în căscioară și ieși echipat în costum de baie.
Tanino încuie ușa și se îndreptară spre barca de
cauciuc. Abia

atunci flăcăiandrul îl întreabă: —Unde avem de mers?

—Nu ți-a spus unchiul tău?

-Unchiul mi-a spus doar să mă pun la dispoziția
dumneavoastră.

-Vreau să iau imagini din larg ale țărmului din dreptul
satului Spigonella. însă nu trebuie să ne facem
remarcați.

-Domnule comisar, cine, Doamne iartă-mă, să ne
remarce? La ora asta, în Spigonella nu-i nici urmă de
creatură

umană.

-Tu fă cum îți spun eu.

După nici jumătate de oră de cursă pe valuri, Tanino

încetini barca.

—Acolo se văd primele vile din Spigonella. Vă convine
viteza asta?

—La perfecție.

-Să mă apropii mai mult?

-Nu.

Montalbano începu să manevreze camera video, dar

își dădu seama cu groază că nu știa s-o folosească.

Instrucțiunile pe care i le dăduse Torrisi de cu seară,

târziu, se transformaseră în cerevelu' său într-un fel

de tocăniță împrăștiată. —Dumnezeul mare! Am uitat

tot! gemu el. —Vreți să mă ocup eu? Am una la fel

acasă, știu cum

s-o folosesc.Schimbară locurile, cu Montalbano

trecând la timonă: o 161 ținea cu o mână, în timp ce cu

cealaltă își duse binoclul la ochi. -Iar aici se termină
Spigonella, spuse la un moment dat
Tanino, întorcându-se către comisar.
Montalbano nu răspunse: părea pierdut în urmărirea
unui gând. Binoclul îi pendula la piept. —Domnule
comisar? -Eh?
-Ce facem acum?
-Ne întoarcem. Dar, dacă se poate, ceva mai aproape
și
cu viteză mai mică.
—Da, se poate.
—Și încă ceva: când ajungem în dreptul vilei cu terasă
largă, ai putea oare focaliza asupra acelor *faraglioni*,
coloanele
de stâncă de dedesubt?
Refăcură traseul, iar în cele din urmă lăsară
Spigonella
în spatele lor.
—Și acum?
-Ești sigur că a ieșit bine? -Vâr mâna-n foc.
—Bine, atunci ne întoarcem la țarm. Știi cumva a cui e
vila aceea cu terasă?
—Da, domnule. Zice-se că un american a plătit să i se
contruiască acolo, pe vremea când eu abia urma să mă
nasc. —Un american, zici?
-Să fiu mai explicit. Un fiu de emigranți care de loc
erau din Montechiaro. La început, a venit pe aici de
câteva ori
- cel puțin așa mi s-a spus. Pe urmă, nimeni nu l-a mai
văzut.
Umbla vorba că fusese arestat. —Aici, la noi?
—Nu, domnule, în America. Pentru trafic. —Droguri?
—Și țigări. Se zice că, într-o vreme, americanul nostru
controla tot traficul din Mediterana.
-Tu ai văzut vreodată de aproape șirul acela de
coloane
stâncoase?
-Domnule comisar, aici fiecare își vede de treburile
sale. —A locuit cineva acolo de curând? —De curând,

nu. Anul trecut însă, da. -Carevasăzică e de închiriat?
—Bineînțeles.
—Se ocupă vreo agenție imobiliară?
—Habar n-am, domnule comisar. Dacă însă doriți, mă pot interesa.
-Nu, mulțumesc, te-am deranjat deja destul.

Ajunse în piața centrală din Montechiaro taman
când orologiul comunal bătea ora unsprezece și
jumătate. Frână, coborî din mașină și se duse direct
spre o ușă din sticlă deasupra căreia stătea scris
AGENȚIE IMOBILIARĂ. Înăuntru, o

fatucă rotofeie și amabilă.
-Nu, nu ne ocupăm noi de închirierea vilei de care
spuneți.
-Atunci, știți cumva cine se ocupă?
—Nu. Vedeți dumneavoastră, rareori se întâmplă ca
proprietarii acelor vile de lux să recurgă la agenții
imobiliare. —Atunci, cum procedează?
-Cum să vă spun, sunt oameni din pătura bogătaşilor,
se cunosc între ei... fac informația să circule în mediul
lor...
„întocmai ca infractorii, și ăia fac informația să circule
în mediul lor”, își zise în gând comisarul.

Între timp, fatuca se uita
când la el, când la
camera d

eluat vederi.
-Sunteți turist?
—Cum de-ați ghicit? făcu Montalbano.
Plimbarea pe mare îi stârnise o foame irezistibilă, o
simțea dând năvală pe dinăuntru ca un râu ieșit din
matcă.
Desigur, *trattoria* La Enzo ar fi însemnat punct ochit,
punct
lovit, chiar de trebuia să bată drum lung până acolo,
numai că
era nevoit să riște și să se rezume să deschidă
frigiderul sau
cuptorul de acasă, de la Marinella, căci voia să
vizioneze
imediat materialul filmat. Nici nu intră bine în casă și
se și
repezi să descopere, cu o anumită emoție, cât de
inspirat fusese
în ziua aceea estrul Adelinei: în cuptor găsi un pe cât
de
neășteptat, pe atât de jinduit iepure *alia cacciatore*.
Până se
încălzea, avea timp să dea un telefon. —Torrissi?
Montalbano mi-s. -V-ați descurcată până la
urmă, dom'le? —îmi pare că da. Ascultă, poți da
o fugă până la mine
acasă peste circa o oră?

Când omu' mănâncă de unu' singur, își permite să facă
tot felul de lucruri pe care în compania altcuiva nu s-
ar hazarda
să le facă. Unu' se așează la masă numa' cu chiloții pe
el, altu'
chiolhănește întins în pat sau în fotoliu, la televizor.
Cât despre
comisarul nostru, lui de multe ori îi plăcea să mănânce
fără
tacâmuri, direct cu mâna. Așa procedă și acum, cu
iepurele *alia*
cacciatore. Pe urmă însă rămase aproape juma' de oră
cu
mâinile sub robinet, în tentativa de a se scăpa de
grăsimea și

164sosul de pe degete. Cineva sună la ușă. Se duse să deschidă, era Torrisi.
—Fă cumva să-mi arăți ce s-a înregistrat.
—Dom' comisar, se face uite-așa, priviți. Se scoate mufa SCART și apoi se...
 în timp ce vorbea, executa și operațiunile enumerate,
așa că Montalbano nici măcar nu-l mai asculta. Era complet „afon” într-ale tehnicii. Pe ecranul televizorului apărură primele imagini înregistrate de Tanino.
 —Oho, dom' comisar, făcu Torrisi pe un ton admirativ,
da' știți că imaginile astea îs chiar frumoase? Apăi chiar vă pricepeți, zău așa! Uite, n-avurăți trebuință decât de o singură lecție teoretică aseară și...
 —Eh, comentă cu mină de om modest Montalbano, n-a fost prea dificil...
 în filmarea de pe drumul de dus, stâncile de sub vila cu terasă largă apăreau dispuse asemenea dinților de jos ale unei

guri de om, mult mai neregulați însă - unul mai în față,
altul
mai îndărăt, unu mai scund, altul mai înalt, unul
aplecat într-o
parte, altul mai vertical. Numai că pe drumul de
întoarcere,
filmate cu *zoom* mai apropiat, același șir de stânci
dezvăluia
lipsa unui dinte - o breșă nu foarte largă, desigur, însă
suficientă ca să lase să treacă o barcă de cauciuc cu
motor sau o
mică șalupă.

—Stopează aici.

Montalbano analiză cu atenție imaginea. Ceva-
ceva nu-l convingea la acea breșă, era ca și cum apa
mării, dând să 165
pătrundă prin acea cale de acces, avea un moment de
ezitare.
Când și când, dădea senzația că vrea să se-ntoarcă-
ndărăt. -Se poate mări? —Nu, dom'le.

Acum, când Tanino nu mai focaliza în plan
apropiat, se putea zări scara foarte abruptă săpată în
piatră care cobora dinspre vilă către micul port
natural format de colonada de stânci.

—Dă înapoi, te rog.

Iar de data aceasta observă și plasa metalică
înaltă care,

sudată din loc în loc de stâlpi de fier fixați în stâncă,
împiedica
orice încercare a vreunui curios de a se cățăra pe
pietre, pentru
a vedea ce se petrece în micul port. Prin urmare, nu
doar că vila
era construită abuziv, dar tot în mod abuziv fusese
întreruptă
linia litoralului: acum era cu neputință să fie parcurs
la picior
pe toată lungimea sa, fie și cățărându-te pe stânci,
pentru că la
un moment dat te găseai în fața unei bariere
insurmontabile de
rețele metalice. Și totuși, nici de data aceasta nu
izbuti să
priceapă de ce marea avea un asemenea
comportament ciudat
în fața aceluia dinte lipsă.
—în regulă, Torrisi, mulțumesc. îți poți lua
înapoi
camera video.
-Domnule, zise agentul, ar exista totuși o
modalitate de
a mări imaginea de vă interesază pe 'mneavoastră. Eu
încadrez

fotograma pe care o vreți, o tipăresc la imprimantă, i-o dau lu'

alde Catarella, care cu computerul...

—Bine, bine, rezolvă tu, i-o tăie abrupt

Montalbano.

-A, și încă o dată, felicitări pentru filmare, mai zise Torrisi în timp ce ieșea.

-Mulțumesc, răspunse comisarul.

Și, cu obrazul gros pe care știa să și-l scoată când și când la bătaie, Montalbano-uzurpatorul nu roși niciun pic.

—Catare, Marzilla dădu vreun semn de viață au ba?

-Nu-să-trăiți, dom'le. Iha, vream numa' ca să vă spui că de dimineață sosi o scrisorică cu poștașu' prioric, pentru

'mneavoastră personalmente.

Plicul era comun, fără niciun antet. Comisarul îl deschise și trase dinăuntru un articol decupat dintr-un ziar. Se mai uită o dată în plic, nu mai se mai găsea nimic acolo. Era un scurt articol datat: Cosenza, 11 martie. Titlul spunea așa: „TRUPUL URMĂRITULUI GENERAL ERRERA, DESCOPERIT”. Articolul continua:

Ieri dimineața, în jurul orei șase, un cioban pe nume Antonio Jacopino, care-și purta turma la păscut, în timp ce traversa calea ferată în apropiere de localitatea Paganello, a descoperit cu oroare mai multe resturi umane împrăștiate de-a lungul șinelor. Din primele cercetări ale Poliției, ajunsă cu promptitudine la fața locului, rezultă în mod evident faptul că la mijloc a fost vorba despre un nefericit accident: aproape cert, victima, un bărbat, a alunecat pe rambleul umed din cauza ploilor recente, exact în momentul în care prin punctul cu pricina trecea trenul rapid de ora 23.00 către 167Cosenza. La interogatoriu, mecanicii de locomotivă au declarat că nu și-au dat seama de nimic. Identificarea victimei accidentului a fost posibilă pe baza actelor din portofelul acestuia și a verigheții. Este vorba despre Ernesto Errera, condamnat anterior de Tribunalul din Cosenza pentru tâlhărie cu mână armată, de mai mult timp fugar, dat în urmărire generală. Ultimele zvonuri legate de acesta îl localizau la Brindisi, unde de la un timp începuse să se implice în operațiuni de imigrație clandestină, în strâns contact cu rețelele infracționale albaneze.

Și cu asta basta. Nu tu o semnătură, nu tu o notă explicativă. Analiză ștampila poștei: era de Cosenza. Bine, da' ce mama naibii putea pentru ca să-

nsemne asta? O explicație poate că totuși exista: o posibilă formă de răzbunare internă. Era foarte probabil ca Vattiato, colegul de la Cosenza, să fi povestit în stânga și-n dreapta despre figura de toată snoava pe care-o făcuse comisarul Montalbano, cel care-l anunțase că tocmai l-a descoperit pe unu' care în realitate era mort și- ngropat demult. Iar vreunul dintre cei ce-l auziseră, care în mod evident nu-l avea la ficiți pe Vattiato, îi trimisese în secret lui Montalbano articolul decupat. Pentru că acele rânduri, citite dintr-o anumită perspectivă, dădeau peste cap certitudinile lui Vattiato. În realitate, necunoscutul de-i trimisese tăietura din ziar punea o singură și foarte simplă întrebare: de vreme ce 168 mortul ferfeniț de tren fusese recunoscut drept Ernesto Errera după actele de identitate și verigheta de pe deget, de unde certitudinea absolută că acele rămășițe umane erau chiar ale lui Errera? Și, în consecință: n-ar fi fost oare cu puțință ca însuși Errera să-l fi ucis pe unu' de semăna vag cu el, punându-i

propriul portofel în buzunar și propria verighetă pe
deget,
lăsându-l apoi pe calea ferată, în așa fel încât trenul,
trecând
peste el, să-l facă de nerecunoscut. Bine-bine, dar de
ce să fi
făcut una ca asta? Aici răspunsul era evident: pentru
ca Poliția
și Carabinierii să înceteze să-l mai caute, iar el să-și
poată
vedea în bună pace de afacerile lui de la Brindisi.
Punând toate
cap la cap, povestea i se păru brusc prea de roman
polițist.
Îl chemă pe Augello. Mimi își făcu apariția cu o față
sumbră.
-Te simți rău?
-Lasă-mă-ntr-ale mele, Salvo. N-am dormit toată
noaptea, am avut grijă de Beba. Sarcina asta a ei îi
grea tare,
zău așa. Zi-i, ce voi ai?
-Un sfat. întâi și-ntâi însă, stai să auzi o treabă.
Catarella!
—Comandați, dom'le!
—Catere, te rog să-i repeți și domnului Augello ipoteza
pe care mi-ai spus-o mie despre Errera.
Catarella își luă mutra cu care-și dădea importanță, -ii
zisei lu' domnu'-domnicu' așa, că poate-poate era
posibil ca mortantu' să fi adevănit vivanț, ca pe urmă
să fi

murit iarăși-din nou, adevinând natant.
-Mulțumesc, Catare. Poți pleca.
Mimi se zgâia la el cu gura căscată.
—Deci? îi ceru părerea Montalbano.
—Uite care-i treaba, Salvo. Până adineaori eram sincer
convins că ar fi o tragedie pentru noi toți să-ți dai
demisia, dar
acum, luând act de starea ta mentală, cred că cu cât
pleci mai
repede, cu atât ne faci tuturor un bine. Apăi, cum îi
posibil, zău
așa? Dăduși în mintea lu' alde Catarella, cu toate
prostiile de-i
trec ăluia prin țeastă? Vivanți, mortanți, natanți?
Fără să rostească niciun cuvânt, Montalbano îi întinse
țâietura din ziar.
Mimi citi articolul de două ori. Apoi îl lăsă pe birou. —
După părerea ta, ce poate-nsemna asta? întrebă. -Că
oareșicine a vrut să mă atenționeze că există
posibilitatea - vagă, de acord - ca rămășițele îngropate
la
Cosenza să nu fie cele ale lui Ernesto Errera, zise
Montalbano. -Articolul de mi-l dăduși să-l citesc,
comentă Mimi, a
fost scris la două sau trei zile după descoperirea
rămășițelor. Și
nu menționează dacă nu cumva colegii noștri de la
Cosenza au
făcut cercetări mai ample, mai complexe, pentru a
ajunge la o

identificare certă. Eu zic că în mod sigur le-au făcut.
Iar dacă tu
mergi mai departe, dacă te hazardezi să scormonești
mai adânc
în toată povestea asta, riști să cazi în capcana care
tocmai ți s-a
pregătit.
—Ce tot spui acolo?
—Ai idee cine ți-a expediat articolul de ziar? -Probabil
că vreunu' de la chestura din Cosenza care,

auzindu-l pe Vattiato făcându-mă în fel și chip, a vrut
să-miofere...
-Salvo, tu îl cunoști pe Vattiato?
—Nu prea bine. E un individ cam al dracului care...
—Eu am lucrat cu el înainte să vin încoa'. Om mai hain
la suflet n-am văzut, ascultă ce-ți zic.
—Bine, dar de ce să-mi fi trimis el articolul?
-Ca să te stârnească, curios cum te știe, să
scormonești
pe mai departe toată povestea asta și să te arunci să-
ntrebi în
stânga și-n dreapta despre Errera. În felul ăsta, toată
chestura
de la Cosenza o să rădă pe seama ta.
Montalbano se ridică pe jumătate de pe scaun, caută o
vreme printre hârtoagele împrăștiate de pe birou și în
cele din
urmă găsi fișa de semnalmente a lui Errera și
fotografiile. -Mai uită-te o dată la astea, Mimi.
Ținând în stânga fișa cu fotografia lui Errera,
Augello
luă cu dreapta, unul câte unul portretele-robot ale
mortului,
confruntându-le pe îndelete cu modelul. La sfârșit,
scutură din
cap.
-Regret, Salvo, dar rămân la părerea mea: e vorba de
două persoane diferite, deși recunosc că seamănă
destul de
bine. Mai ai ceva să-mi zici?
-Nu, făcu brusc comisarul. Augello se zbârli.
—Salvo, eu mi-s gata nervos de la problemele mele,
nu-mi veni și tu cu-ale tale! —Fii mai explicit.

-Mai explicit vrei? Atunci, ia de-aici: ți-a sărit muștarul
pen' că nu mi-am schimbat părerea și susțin mai
departe că mortu' tău nu-i Errera. Apăi știi că ești
chiar culmea? Adică- 171
telea ce, tre' să zic da, e una și-aceeași persoană,
numa' că să-ți
fac ție voia?
Și ieși trântind ușa în urma lui.
Care ușă, după nici cinci minute, se deschise
atât de violent, încât, izbindu-se de perete, din recul
se închise înapoi la loc.
-Să-mi fie cu pardonanță, dom'le, se auzi din
spatele
ușii vocea lui Catarella.
Apoi ușa prinse a se crăpa încet-încet, cât să-i
lase lui
Catarella un spațiu minim ca să se strecoare înăuntru.
-Dom'le, v-adusei ce-mi dădu Torrisi să v-aduc,
de zise
că vă-nterezează personalmente-n persoană.
Era o imagine foarte mult mărită a unui detaliu
din
colonada de stânci de sub vila cu terasă de la
Spigonella. -Dom'le, să știți că mai bine de-atât
nu iese. —Mulțumesc, ai făcut treabă bună.
Dintr-o singură privire înțelese că văzuse bine
ce văzuse, între cele două stânci ce formau o
gură strâmtă de acces
către minusculul port natural, se zărea o linie dreaptă
și întunecată, la maximum trei centimetri deasupra
apei, unde resacul valurilor se întrerupea. Probabil că
era o bară de fier ce putea fi manevrată din interiorul
vilei, cu rol de a împiedica accesul în port, cu orice
mijloc plutitor; al musafirilor nepoftiți. Putea să nu-

nsemne nimic suspect, cel mult că vizitele neașteptate dinspre mare nu erau bine-venite. Cercetând mai atent stâncile, observă la circa un metru deasupra apei un alt lucru care-i stârni curiozitatea. își apropie mai mult fotografia de ochi, apoi 172

Înc-o dată, și-nc-o dată, până când ochii începură să-l doară. -Catarella! —Comandați, dom'le! —Du-te și cere o lupă de la Torretta. -Acușica, dom'le. Nimerise în plin: Catarella se întoarse imediat și-i întinse comisarului o lupă.

—Mulțumesc, poți pleca. Și trage ușa după tine. Nu i-ar fi plăcut ca Mimi sau Fazio să-l surprindă făcând-o pe Sherlock Holmes.

Cu ajutorul lupei reuși să-și dea seama despre ce era vorba: două mici faruri care, pe întuneric sau în caz de vizibilitate redusă pe mare, delimitau cu precizie gura de acces în port, ferindu-i astfel pe cei ce voiau să intre să se lovească de stânci. Cu siguranță că instalația fusese comandată de primul proprietar, contrabandistul american, căruia toate dotările acelea trebuie să-i fi fost foarte utile, însă probabil că și locatarii următori o menținuseră în stare de funcționare. Rămase să mediteze îndelung, punând lucrurile cap la cap. Încet-încet, în mintea sa își făcea loc gândul că, poate, exista necesitatea să se ducă până acolo și să arunce o privire de- aproape, eventual venind dinspre mare. Și, mai ales, să se ducă

fără tam-tam, fără să spună ni ci cui.
Se uită la ceas: Ingrid trebuia să ajungă dintr-o clipă
într-alta. își scoase portofelul din buzunar, ca să
verifice dacă
avea bani suficienți pentru cină. Chiar atunci,
Caterella apăru
în prag, gâfâind:

—Iha, dom'le! Afară-i donșoara Inghirighid, v-așteaptă.
173 Ingrid îi cere să se urce în mașina ei.
—Cu a ta mi-e teamă că n-o să ajungem în veci. Și
avem
ceva de mers, nu glumă.
—Dar unde ai de gând să mă duci?
—O să vezi. Din când în când e bine să mai întrerupem
monotonia ospetelor tale cu pește, nu crezi?
Fie pentru că vorbiră pe drum de una, de alta, fie
pentru
că șvedeza apăsa accelerația la maxim, ca de obicei,
lui
Montalbano nu-i păru că merseseră prea mult când,
deodată,
mașina frână în fața unei căsoaie aflate în plin câmp.
Să fi fost
acela un restaurant sau să fi greșit Ingrid adresa?
Prezența unei
duzine de autoturisme parcate în preajmă îl mai liniști.
De cum
trecură pragul, șvedeza salută în stânga și-n dreapta,
răspunzân-
du-i-se pe măsură: era de-a casei. Proprietarul se
repezi să-i
întâmpine.
—Salvo, ce zici, comanzi ce-mi comand și eu?
Așa se făcu că, în seara aceea, comisarul se desfată cu

o porție de paste *ditalini* cu *ricotta* proaspătă și sărată
exact
cât trebuie, cu adaos de caș *pecorino* și piper negru. O
rețetă
care-și cere în gura mare obolul de vin. La felul doi,
dădu gata
o porție mare de *costi 'mbriachi*, coaste de porc
îmecate în vin
și-ntr-un strat gros de sos de roșii. Când să plătească
nota,
comisarul îngălbeni pe loc: își uitase portofelul pe
birou. Plăti
Ingrid. Pe drumul de întoarcere, i se păru că mașina
făcea din
când în când câte o piruetă de vals. în fața
comisariatului,
Montalbano o rugă pe Ingrid să oprească mașina, ca
să-și 174
recupereze portofelul.
-Vin și eu cu tine, făcu șvedeza, nu ți-am văzut
niciodată locul de muncă.
Intrară în birou. Comisarul se apropie de masa
de lucru,
urmat de Ingrid. Montalbano înșfacă portofelul, însă
șvedeza rămase să privească lung fotografiile de pe
birou. Apoi luă una în mână.

-De ce ții pe birou fotografii cu Nini? îl iscodi ea. **12**

Totul în jur se opri preț de o clipă în loc, și tot preț de o clipă fundalul sonor confuz al Universului se volatiliză. Chiar și o muscă ce-și luase hotărâtă avânt către nasul comisarului paraliză pe loc, rămânând așa, cu aripile larg deschise, suspendată într-un punct fix, în aer. Neprimind niciun răspuns la întrebare, Ingrid își înălță privirea către el. Montalbano părea mai curând o statuie: cu mâna pe portofelul vârât doar pe jumătate în buzunar, se zgâia la ea cu gura larg deschisă.

—De ce ai pe birou toate fotografiile astea cu Nini? îl iscodi din nou șvedeza, luând în mână alte câteva portrete-robot de pe birou.

Între timp, în cerevelu' comisarului ce nu părea încă să-și revină, un soi de crivăț furios mătura cu viteză totul în cale. Adicăte! Cum venea asta? Scormoniseră în stânga și-n dreapta, dăduseră telefoane tocmai pe la Cosenza, luaseră la

puricat arhivele, interogaseră martori posibili și
imposibili, organizaseră expediții pe uscat și pe mare
la Spigonella, toate astea pentru a reuși să-i dea
mortului un nume, iar acu', hodoronc-tronc, venea
mamzel Ingrid cu mutrișoara ei nevinovată și, nu doar
că-l identifica pe loc, ci uite că-l chema și pe
numele lui de alint!

—*La... co... co...?*

Montalbano se străduia din răspuțeri să
articuleze o

întrebare exclamativă: „*Lo conosci?!⁸*”. însă Ingrid îi
interpretă greșit eforturile și-l întrerupse:

-Lococo, exact, zise. îmi pare că ți-am povestit
deja
despre el.

într-adevăr. îi pomenise numele în seara aceea
petrecută

pe verandă, când dăduseră gata în doi o sticlă de
whisky. îi

spusese că avusese o relație cu acest Lococo, însă se
despărți seră pentru că... pentru că... -De ce v-ați
despărțit?

-Eu l-am părăsit. Era ceva la el care mă
neliniștea, mă
simțeam mereu încordată, în gardă... nu reușeam să
mă

8 „il cunoști?” (lb. it. în orig.) (n. tr.).
176

relaxe... deși, sincer vorbind, nu mi-a dat niciun
motiv... -Avea pretenții... mai speciale? —în pat,
zici? -Da.
Ingrid ridică din umeri.
-Nu, nu mai speciale decât ale oricărui alt
bărbat. Hm, oare de ce, auzindu-i vorbe, simțise o
împunsătură de gelozie?
—Și atunci, ce altceva ar fi putut fi?

-Cum să-ți spun, Salvo, era un sentiment pe care nureșesc să-l explic în cuvinte...
-Ce ocupație ți-a spus că are?
—Fusesse comandant de petrolier... Apoi primise o moștenire... Beh, în esență nu prea se ocupa cu nimic.
—Cum v-ați cunoscut? Ingrid râse.
-Întâmplător. La o stație de benzină. Așteptam la rând. Și am intrat în vorbă.
-Unde vă întâlneați? —La Spigonella. Știi unde e? — Da, știu locația.
-Scuză-mă că te întreb, Salvo, dar ce faci acum? Mă interoghezi?
-Aș zice că da. -De ce?
—Îți explic mai târziu.
-Te deranjează dacă mergem în altă parte?
-Nu-ți place aici?
—Nu. Aici înăuntru, și în timp ce-mi pui toate aceste întrebări, îmi pari un altul. —Cum așa, un altul?
—Exact. Un străin, cineva pe care nu-l cunosc.
Mergem la tine acasă?
-Cum vrei. Dar fără whisky. Sau, nu înainte să terminăm cu povestea asta.
—Am înțeles, să trăiți, domnule comisar.
Porniră spre Marinella, fiecare cu mașina sa, și bineînțeles că șvedeza ajunse cu mult timp înaintea lui.
Montalbano se duse să deschidă ușa de sticlă dinpre verandă.
Noaptea era de o dulceață aparte, poate chiar nițel cam 177
mieroasă, cu mireasmă de nisip și mentă sălbatică.
Comisarul

trase adânc aer în piept, simțind cum plămâni i se curăță. -Megem pe verandă? propuse Ingrid. — Nu, mai bine aici, înăuntru.

Se așezară unul în fața celuilalt, la masa din sala de prânz. Șvedeza îl privea cu un aer perplex.

—Pot ști și eu de ce tot acest interes din partea ta pentru Nini?

-Nu.

Montalbano înțelese din zbor că șvedeza se supărase.

—Dacă ți-aș spune, foarte probabil că ți-aș influența răspunsurile. Carevasăzică îl chemai Nini după numele mic.

Diminutiv de la Antonio? —Nu. De la Ernesto.

Hait! Să fi fost o simplă coincidență? În general, ai deși schimbă identitatea își păstrează inițialele numelui și prenumelui. Totuși, faptul că Lococo și Errera se numeau amândoi Ernesto putea însemna oare că erau una și aceeași persoană?

Mai bine să fie precaut, să înainteze tiptil, pas cu pas.

—Era sicilian?

—Nu, nu mi-a spus de unde era de loc. O singură dată însă mi-a povestit că se însurase cu o fată din Catanzaro, care însă a murit la doi ani după nuntă.

—Catanzaro? Ești sigură că așa a zis?

Cu vârful limbii ițindu-i-se printre buze, Ingrid păru să ezite.

-Sau poate Cosenza?

Pe frunte i se materializară câteva riduri adorabile. — Da, m-am înșelat. Cosenza, chiar așa a zis. Doi-zero! Carevasăzică defunctul domn Ernesto Lococo

acumula în continuare puncte, constând în elemente de

asemănare cu la fel de defunctul domn Ernesto

Errera. Sărind

brusc de pe scaun, Montalbano se duse s-o sărute pe

Ingrid

drept pe colțul buzelor. Ea îl privi ironică.

-La fel faci cu toți anchetații care îți dau răspunsul dorit?

-Da, mai ales dacă-s masculi. Zi-mi altceva acum: Nini

ăsta al tău șchiopăta?

-Nu întotdeauna. Când era vreme rea. Dar aproape că

nici nu se observa.

Carevasăzică doctorul Pasquano avusese ochi bun.

Atât

doar, că nu se știa dacă și Errera șchiopta sau nu. —

Cât a durat povestea asta a voastră? — Foarte

puțin, o lună și jumătate, poate ceva-ceva mai

mult. Numai că...

—Numai că? -A fost foarte intensă.

Tac! O altă împunsătură nemotivată de gelozie. —Și

când s-a terminat? —Cu circa două luni în urmă.

Prin urmare, cu puțin înainte să-i fi făcut felul cine știe

cine.

-Spune-mi exact cum te-ai despărțit de el.

-L-am sunat într-o dimineată pe mobil ca să-l anunț că

în seara aceea urma să-i fac o vizită la Spigonella. —

întotdeauna vă întâlneți seara? —Seara târziu,

da.

-Nu ieșeați nicăieri, știu și eu, la un restaurant

sau altceva?

-Nu. Nu ne-am întâlnit niciodată altundeva decât la

vila de la Spigonella. Părea că nu dorește să fie văzut

în public,

nici în compania mea, nici singur. ăsta era un alt

aspect al

relației care mă tulbura. -Continuă.

-Așadar, l-am sunat ca să-i spun că seara urma să trec

pe la el. El însă mi-a răspuns că nu ne puteam întâlni.
Avea în
vizită pe cineva cu care avea de discutat. Nu era
prima dată, se
mai întâmplase de două ori. Am stabilit să ne vedem în
seara
următoare. Numai că eu în seara următoare nu m-am
mai dus
nicăieri. Din proprie inițiativă.
-Ingrid, ca să fiu sincer, mi-e greu să accept că tu,
hodoronc-tronc, n-ai mai...
-Uite, Salvo, încerc să fiu mai explicită. De obicei, eu
ajungeam cu mașina mea la vilă, unde găseam primul
rând de
porți deschise. Parcurgeam aleea privată către vilă. Și
al doilea
rând de porți le găseam tot deschise. Lăsam mașina în
garaaj, în
timp ce Nini, pe întuneric, se ducea să închidă porțile.
Urcam
amândoi scara...
—Care scară?
-Păi, o vilă are două niveluri, parter și etaj, nu-i
așa? La etaj, unde locuia Nini cu chirie, se ajungea pe
o scară laterală externă.
-Să înțeleg că nu închiriasse toată vila? -Nu, doar
etajul.

—Iar între etaj și parter nu exista cale de comunicare?
—Ba da. Cel puțin așa mi-a spus Nini: exista o ușă
care
dădea către o scară interioară. Însă cheia de la ușă o
avea
proprietarul vilei.
-Carevasăzică, tu din vilă ai văzut doar primul etaj? -
Exact. Cum îți spuneam: urcam scara și ne duceam
direct în dormitor. Nini avea o obsesie: de fiecare dată
când
aprindeam lumina într-o cameră, se asigura să nu
răzbată în
exterior nicio rază. Nu trăgea doar obloanele, ci și
draperiile
grele din dreptul ferestrelor. -Continuă.
-Ne dezbrăcăm și începeam să facem dragoste.
îndelung, pe îndelete.
Țaaaaaac! Asta nu mai fusese împunsătură, ci lovitură
de pumnal de-a dreptul.
-N-aș putea spune motivul, însă atunci, după ce mi-a
spus că nu ne putem întâlni, am început să reflectez la
relația
noastră. Primul lucru pe care l-am remarcat a fost că
niciodată,
dar niciodată nu-mi dorisem să rămân să dorm acolo,
să-mi
petrec noaptea cu Nini. Fumam obișnuita țigară de
după, în
timp ce eu priveam în tavan, la fel ca și el. Nu
discutam, n-

aveam nimic să ne spunem. Gratiile acelea de la ferestre... -Ferestrele au gratii?
-Toate. Inclusiv cele de la parter. Ei bine, gratiile acelea, pe care le simțeam fără să le văd de dincolo de draperii, îmi dădeau sentimentul că mă aflu într-un fel de carceră...
Uneori, el se ridica și se ducea să vorbească la stația radio... -Stai, ce tot spui acolo? Stație radio? —
Era radioamator, așa îmi spusese. Mi-a explicat că, pe vremea când naviga, radioul i-a fost tovarăș de nădejde, iar de atunci... în sfârșit, avea o instalație impozantă în sufragerie. —Auzeai ce spune?
-Da, dar nu puteam înțelege... Adesea vorbea în arabă
sau ceva asemănător. În plus, în scurt timp mă îmbrăcam și
plecam. Cum spuneam, în ziua aceea am început să-mi pun
întrebări, ajungând la concluzia că relația asta n-avea niciun
sens și că, oricum, durase prea mult. Și nu m-am mai dus să mă
întâlnesc cu el.
—El avea numărul tău de mobil? -Da.
-Te suna?
—Desigur. În general, ca să-mi spună să vin mai târziu
sau, dimpotrivă, ceva mai devreme decât de obicei.
—Și nu te-a mirat faptul că nu te-a căutat după ce nu te-ai mai dus la întâlnire?

—Ba, ca să fiu sinceră, da. Văzând însă că trec zilele și nu mă sună, mi-am zis că era mai bine așa.

—Uite ce te rog, încearcă să-ți amintești exact: cât timp erai acasă la el, n-ai auzit niciodată zgomote în restul casei?

-Ce înțelege prin restul casei? în celelalte camere, vrei să zici?

-Nu, mă refeream la parter. -Ce fel de zgomote?

—Pfui, ce știu eu: voci, sunete... mașini care sosesc...

—Nu, parterul era nelocuit.

-Primea des telefoane?

-Când eram împreună își închidea celularele.

—Avea mai multe?

—Două. Unul, satelitar. De fiecare dată când le deschidea la loc, era sunat aproape imediat.

-Tot în arabă - sau ce limbă o fi fost - vorbea și la

telefon? Uneori și în italiană. Numai că atunci se retrăgea în altă cameră. De parcă mi-ar fi păsat vreun pic ce vorbea el acolo. -Bine, dar ce explicații îți dădea? —în legătură cu ce?

—Cu toate telefoanele acelea pe care le primea. -Păi, de ce să-mi fi dat explicații, mă rog frumos? Mda, adevărat grăise.

—Știi cumva dacă avea ceva prieteni prin părțile astea? -N-am văzut niciunul. Și nu, nu cred că avea. Se simțea mai în largul lui fără tovărășii. -De ce?

-Într-una din puținele ocazii când mi-a vorbit despre el, mi-a povestit că ultimul voiaj pe mare se încheiase cu o

catastrofa ecologică produsă de petrolierul pe care îl comanda.

Exista un proces pe rol, iar firma armatoare îl sfătuisese să se dea

la fund pentru o vreme. Iar asta explica totul - faptul că-și

petrecea timpul mai mult acasă, vila solitară etcetera.

Hm, nici dac-aș lua de bună tot ce a povestit Ingrid - reflectă atunci comisarul - nu se justifică sfârșitul de care a

avut parte Lococo-Errera. Să fi ordonat oare armatorul lui să

fie ucis, ca să nu depună mărturie? Ei, pe naiba!

Desigur, crima

aceea avea în spate rațiuni necurate, iar felul în care îl descria

Ingrid lăsa să se înțeleagă că bărbatul avea multe de ascuns,

numai că rațiunile necurate trebuiau căutate altundeva.

-Cred că mi-am câștigat dreptul la o măsură de whisky, nu-i așa, domnule comisar? întrebă dintr-odată Ingrid. Montalbano se ridică și se duse să deschidă dulăpio

rul-bar. Din fericire, Adelinei îi trecuse prin minte să
facă 183reaprovizionarea: descoperi o sticlă
nou-nouță, neîncepută. Se
duse în bucătărie să aducă două pahare, se întoarse,
se așeză
din nou pe scaun, umplu paharele pe jumătate.
Amândoi
preferau whisky sec. Ingrid își luă paharul, îl ridică și
îl privi pe
comisar fix în ochi.
—E mort, nu-i așa? -Da.
-Asasinat. Altminteri nu te-ai ocupa tu de caz.
Montalbano încuviință din cap. —Când s-a întâmplat?
-Eu cred așa: când ai hotărât să nu-l mai întâlnești, el
nu te-a sunat pentru că pur și simplu nu se mai afla în
ipostaza
de a o putea face.
-Adică era deja mort?
-Nu știu dacă a fost omorât imediat sau dacă mai întâi
a fost ținut o vreme prizonier. —Și... cum a...? -L-au
înecat. -Tu cum l-ai descoperit? -El s-a lăsat
descoperit de mine. —Nu înțeleg.
—Îți amintești când m-ai văzut dezbrăcat la televizor?
Mi-ai spus-o chiar tu. -Da.
-Mortul cu care m-am intersectat în timp ce înotam
era chiar el.
Abia atunci își duse Ingrid paharul la buze, de care nu-
l mai dezlipi până când nu sorbi și ultima picătură de
whisky. Apoi se ridică, se duse către verandă și ieși.
Montalbano luă o înghițitură din pahar și-și aprinse o

țigară. Șvedeza intră înapoi, 184 ducându-se direct spre baie. Se întoarce cu obrajii încă umezi, se așază pe locul ei și-și umplu din nou paharul. -Mai ai și alte întrebări?

—Câteva, doar. Acolo, în vila de la Spigonella, se găsește ceva de-al tău?

—Nu, nu înțeleg.

—Vreau să spun: ai lăsat acolo vreun lucru de-al tău?

-Adică ce să fi lăsat?

-Ce știu eu? Lenjerie de schimb...

-Chiloți?

-Păi...

-Nu, n-a rămas nimic de-al meu acolo. Ți-am spus doar că nu m-a încercat niciodată dorința să-mi petrec noaptea la el.

De ce mă întrebi?

-Pentru că mai devreme sau mai târziu va trebui să percheziționăm vila.

-Fă-o liniștit. Alte întrebări? Știi, mă simt cam obosită.

Montalbano scoase pe masă plicul cu portretele-robot, întinzându-i-le lui Ingrid.

—Care seamănă cel mai bine cu el? —Păi, nu sunt fotografiile lui?

-Sunt portrete reconstituite pe calculator. Fața cada-
vrului era foarte degradată, de nerecunoscut.

Șvedeza le analiză, apoi o alege pe cea în care subiectul purta mustață.

-Asta. însă... —însă...

—Două amănunte nu sunt întocmai. Mustățile le purta mult mai lungi și aveau altă formă, cam ca tătarii, dacă nu greșesc...

—Și al doilea?

-Nasul. Avea nările mai alungite.

Montalbano scoase din plic și fișa de
semnalmente.
—Ca în fotografia asta?
—În asta e chiar el, zise Ingrid. Chiar dacă nu
purta mustață...
Carevasăzică acum nu mai era niciun dubiu:
Lococo și
Errera erau una și aceeași persoană. Teoria
nebunească a lui
Catarella se dovedise perfect adevărată.
Montalbano se ridică, întinse o mână către
Ingrid,
ajutând-o și pe ea să se ridice. Când șvedeza se ținu
drept pe
picioare, o îmbrățișă. —Mulțumesc.
Ingrid își înalță privirea spre el. —Asta a fost tot?
—Hai să luăm sticla și paharele cu noi pe
verandă, zise comisarul. A sosit recreația.
Se așezară pe bancă, foarte aproape unul de
celălalt.
Noaptea împrăștia acum miresme de nisip, mentă
uscată,
whisky și caise - căci lui Ingrid așa îi mirosea pielea, a
caise.
Una peste alta, o mixtură pe care nici chiar un
parfumier
pursânge n-ar fi putut-o inventa.
Nu-și spuseră nimic, erau mulțumiți să stea
astfel. Al
treilea pahar șvedeza îl bău doar pe jumătate.

-Îmi dai voie să mă întind în patul tău? întrebă
ea,
murmurat.
-Nu vrei să te întorci acasă?
-Nu mă simt în stare să conduc.
—Te duc cu mașina mea. Pe urmă, mâine...

—Nu vreau să mă întorc acasă. Totuși, dacă chiar nu-
țipică bine să rămân peste noapte, lasă-mă să
mă întind măcar
câteva minute. Pe urmă plec. De acord? -De acord.

Ingrid se ridică, îl sărută pe frunte și intră în
casă. *Nu vreau să mă întorc acasă* - așa spusese. Ce
însemna oare pentru Ingrid casa aceea a ei și soțului
său? Cumva un pat la fel de străin, dacă nu chiar și
mai străin, decât cel în care tocmai se întinsese acum?
Dacă însă ar fi avut un copil? Oare casa nu i-ar fi părut
atunci altfel, mai caldă, mai primitoare? Biata fatucă!
Câtă melancolie, câtă singurătate putea ea ascunde în
spatele poștei de viață pe care o afișa la suprafață!
Simți atunci cum înlăuntrul lui creștea un simțământ
nou față de Ingrid, un sentiment de sfredelitoare
duioșie. Mai luă câteva înghițituri de whisky, apoi, cum
începea să cam muște frigul, luă sticla și paharele și
intră în casă. Aruncă o privire discretă către dormitor.
Ingrid ațipise îmbrăcată, scoțându-și doar pantofii. Se
așeză iarăși la masă: voia să-i mai îngăduie șvedezei
vreo zece
minute de somn.

„Până una-alta, să facem un scurt rezumat al
episoadelor de până acum”, își spuse.

Ernesto Errera fusese, așadar, un infractor de
meserie,

născut probabil la Cosenza sau, în orice caz, un
obișnuit al
locului. Avea un curriculum vitae de toată frumusețea,
începând de la furt calificat la tâlhărie cu mână
armată. Dat în
urmărire generală, rămâne fugar. Una peste alta, până
aici
nimic diferit față de sute și sute de alți delincvenți de
teapa lui. 187
La un moment dat, Errera reappare la Brindisi.
Pare-se să aibă relații excelente cu rețelele mafiot
albaneze, fiind implicat în activitatea de imigrație
clandestină.
Cum? în ce calitate? Asta nu, nu se știe.
Cu mai bine de un an în urmă, în dimineața zilei de
11 martie, un cioban de prin părțile Cosenzei
descoperă pe calea ferată trupul sfartecat al unui
bărbat. Un accident nefericit, bietul necunoscut a
alunecat și nu s-a mai putut feri de trenul care tocmai
trecea prin locul acela. Cadavrul este atât de mutilat,
încât poate fi identificat numai după actele din
portofel și după verighetă. Soția îl înmormântează în
cimitirul din Cosenza. Câteva luni mai târziu, Errera
apare din nou, de data asta la Spigonella, în Sicilia.
Numai că acum se numește Ernesto Lococo, văduv, ex-
comandant de petrolier. Duce o viață aparent solitară,

dar are frecvente contacte telefonice sau, nici mai mult nici mai puțin, prin intermediul unei stații radio, într-o zi cu ghinion, cineva îl omoară prin înec, apoi îl ține la fezandat. Mai târziu, îi dă drumul să navigheze pe valuri. Iar el navighează ce navighează, până se intersectează taman cu Montalbano.

întrebarea numărul unu: ce mama naibii venise să facă la Spigonella musiu Errera după ce își aranjase în așa fel apele

încât să treacă oficial drept mort? întrebarea numărul doi: cine

și de ce îl adusese la condiția - de data asta nu oficială, ci concretă - de cadavru?

Era vremea s-o trezească pe Ingrid. Se duse în dormitor. 188

între timp, șvedeza se dezbrăcase și se vârase sub pătură. Dormea dusă. Montalbano se înduioșă iar.

Trecu mai întâi prin baie, apoi se strecură și el tiptil sub așternut. Simți imediat cum mireasma ca de caise a pielii lui Ingrid îi gădilă nările, atât de intens, încât îl luă puțin cu amețală. închise ochii. În somn, Ingrid se răsuci, întinse un picior, apoi își depuse pulpa pe cea a lui Montalbano. După un timp, șvedezei îi veni chef să-și caute o poziție mai comodă: acum își aburcase tot piciorul peste el, înferecându-l sub ea. Brusc, îi

reveniră în minte niște cuvinte, cuvinte pe care,
adolescent fiind, le rostise într-o piesă de teatru
școlar: *Au ieșit... niște caise o frumusețe... le rupi în
jumătate,
le apeși cu două degete în lung... ca pe două buze
umede...*⁹

Lac de sudoare, comisarul numără până la zece
după
care, cu o serie de mișcări aproape imperceptibile, se
eliberă, se dădu jos din pat și, suduind printre dinți, se
duse să se culce pe canapea.

Apăi futu-i și iar futu-i, ce altceva să fi făcut? Că
nici chiar pe sfântu' Anton în persoană nu l-ar fi ținut
hățurile!

13

9 Fragment din *Omul cu floarea în gură*, trad. Constanța Trifu, în: Luigi Pirandello, *Teatru*, Editura pentru Literatură Universală, 1967 (n. tr.). 189

Se trezi tot o durere: de la o vreme, dormitul pe canapea
însemna ca dimineața să-și simtă oasele frânte-n bucăți. Pe
masa din sala de prânz descoperi un bilet de la
Ingrid.Dormi ca un îngerăș. Ca să nu te trezesc, mă duc să
fac duș acasă la mine. Te sărut, Ingrid. Sună-mă.
Dădu să intre în baie când, deodată, auzi telefonul. Se
uită la ceas: nu se făcuse încă nici măcar de ora opt.
—Dom' comisar, tre' să vorbesc cu 'mneavoastră.
Nu recunosc vocea.
-Cine-i acolo?
-Marzilla, dom'le.
—Te aștept la secție.
—Nu-să-trăiți, nu la secție. Mă poate vedea cineva.
Trec
pe la 'mneavoastră, dacă tot sunteți singurel acu'.
Da' de unde știa Marzilla, mă rog frumos, că mai de-
vreme avea companie, iar acum era singur? Te
pomenești că
stătea pitulat undeva, prin vecini? -Păi, unde ești?
-La Marinella, dom'le. Lângă ușa casei 'mneavoastră.
O văzui pe doamna ieșind și v-am dat telefon.
-Acu' lasă-mi un minut, pe urmă îți dau voie să intri.
Se spălă sumar pe față, apoi se duse să deschidă.
Marzilla
stătea lipit de tăblia ușii, ca și cum s-ar fi adăpostit de
o ploaie
inexistentă; intră dându-l pe comisar într-o parte, în
trecere, un
damf de sudoare răncedă îl izbi pe Montalbano în plin.
Oprindu-se în poziție de drepti în mijlocul camerei,
Marzilla

gâfaia ca la finalul unei curse îndelungate de cros, cu
fața încă
și mai galbenă ca data trecută, cu ochenele ieșite din
găvane și
părul sculat în vârful capului. -Mor de frică, dom'le. -
Se pregătește o debarcare? —Mai multe, în
același timp.

190

-Când.
-Poimăine noapte. -Unde.
—Nu mi-au spus. M-or lăsată ră însă să înțeleg c-
o să fie
treabă groasă, care însă nu mă privește.
-Ș-apăi? Pen'ce ești așa spăimît? Nu-i treaba ta. -Ba
sunt, pen' că persoana de care v-am pomenit și
care-mi spuse de încărcătura asta îmi mai spuse așa,
că eu
trebuie să mă dau bolnav azi, să-i stau la dispoziție. -
Ți-a zis ce vrea?
—Da-să-trăiți. La zece și jumătate diseară, cu o
mașină
de viteză pe care o s-o găsesc în fața casei, trebuie să
ajung
într-un loc de pe lângă capul Russello, să încarc câțiva
oameni
și să-i duc unde-o să-mi spună unu' din ei.
-Carevasăzică, acum nu știi unde trebuie să-i duci. —
Nu-să-trăiți, o să-mi spună unu' din ei după ce urcă-n
mașină.
—La ce oră ți-a dat telefon?
-Azi de dimineață, înainte de ora șase. Dom'le,
trebuie să mă credeți, am încercat să spun nu. I-am
explicat că, atâta vreme cât era vorba de mers de colo-
colo cu salvarea... Da' nu, n-a fost chip. Mi-a zis și

chiar mi-a repetat că dacă nu fac întocmai ce-mi zice,
ori dacă afacerea nu iese ca la carte, trimite
să mă lichideze.

Și izbucni în plâns, prăbușindu-se pe un scaun.

Un

plâns care lui Montalbano îi păru obscen, de
nesuportat.

Bărbatul din fața lui era un mare rahat. Un rahat cu
tremurici,

ca o gelatină. Se încordă să-și țină-n frâu pornirea de a
sări pe el, de a-i face mutra chisăliță, transformându-i-
o într-un terci

însângerat de piele, carne și oase.

-Ce să mă fac, dom'le? Ce să mă fac?

Spaima îi transformase vocea într-un soi de cotcodăcit
strangulat, ca al unui cocoșel.

—Faci ce ți s-a spus să faci și cu asta basta. Numai că
în

clipa când îți apare mașina în fața casei, mă anunți
culoarea,

marca și, dacă-i posibil, ce număr de înmatriculare
are. Acu',

hai, fa pași din fața mea. Cu cât piși ochii mai tare, cu
atât mă

trece mai tare cheful să-ți fac dinții ferfeniță.

Nu, niciodată, nici să-l fi văzut dându-și duhul în fața

lui, nu l-ar fi iertat pentru injecția pe care i-o aplicase
țângăului
cel negru în ambulanță. Îngrozit, Marzilla sări în
picioare și se
repezi către ușă.
-Așteaptă. Spune-mi mai întâi locul exact al întâlnirii.
Marzilla îi explică. Montalbano nu înțelese prea bine,
dar, cum Catarella-i spusese că un frate de-al său
locuia prin
părțile acelea, își promise în gând să apeleze la el.
Apoi,
Marzilla spuse:
-Și 'mneavoastră ce intenționați să faceți?
—Eu? Păi, ce intenții ar trebui să am eu? Tu ești al
care,
la noapte, după ce termini, mă suni și-mi spui unde i-ai
dus pe
oamenii aceia și cum arată.
Cât timp se bărbieri, hotărî că n-avea să informeze pe
nimeni din comisariat despre cele spuse de Marzilla.
La urma
urmelor, uciderea țângăului cel negru era o anchetă
sută la sută
personală, o datorie deschisă de care cu multă
greutate - asta 192
era deja o convingere - ar fi putut vreodată să se
achite. Mda,

și totuși de o mână de ajutor tot ar fi avut nevoie.
Printre altele,
Marzilla îi spusese că avea să-i fie adusă o mașină
rapidă în
fața casei. Prin urmare, ceea ce ar fi urmat nu era
treabă de
nasul lui, al lui Montalbano. Date fiind slabele sale
abilități
într-ale șofatului, n-ar fi reușit nicicum să-i țină urma
lui
Marzilla, care în mod cert avea s-o țină tot într-o cursă
de
raliuri. îl trecu brusc un gând, pe care însă îl alungă
imediat.
îndărătnic, gândul i se întoarse, numai că el,
învârtoșându-se pe
măsură, îl alungă din nou. Gândul se prezentă la apel
pentru a
treia oară în timp ce Montalbano își bea ultima cafea
înainte să
iasă din casă. Iar de data asta, comisarul cedă. —
Brondo? Gine-i agolo săvorbejde? - Comisarul
Montalbano mi-s eu. Doamna este? —Du
ajdebat la tine, eu văzud la mine. —Salvo! Ce s-
a întâmplat? —Am din nou nevoie de tine.
-O, dar ești de-a dreptul nesățul, zău așa! Toată
noaptea

trecută nu ți-a ajuns? comentă malițios Ingrid. -Nu.
—Atunci, dacă chiar nu poți rezista, uite, vin imediat.
—Nu, nu trebuie să vii acum. Ai putea însă trece pe
aici,
pe la Marinella, diseară, înjur de ora nouă? în caz că
nu ai alte
obligații, desigur, —în regulă.
-Ascultă, poți face rost de o altă mașină?
-Aș putea s-o iau pe cea a soțului meu. De ce?
—A ta sare prea tare-n ochi. Mașina cealaltă e
suficient

de rapidă? - Da.

- Atunci, de vedem diseară. Mulțumesc. — Așteaptă. În ce calitate? — Nu, nu înțeleg.

- Aseară am venit în calitate de martor. Diseară, în schimb? - În calitate de ajutor de șerif. O să-ți dau o stea.

— Dom'le, să trăiți, Marzilla nu dădu încă tilifon! raportă

Catarella sărind în picioare.

- Mulțumesc, Catare. Te rog însă să fii în continuare pe fază. Acum însă, trime-i la mine pe domnul Augello și pe Fazio. Așa cum hotărâse mai devreme, avea să le relateze doar

noutățile survenite în ancheta mortului natant. Primul intră Mimi. - Cum se simte Beba?

- Mai bine. Am putut și noi să dormim olecuță azi-noapte. Imediat apăru și Fazio.

- Trebuie să vă spun că, absolut întâmplător - sublinie comisarul -, am izbutit să-l identific pe mortul înecat.

Tu, Fazio,

meriți felicitat pentru investigații: în ultima vreme

fusesse în

tr-adevăr văzut la Spigonella. Acolo locuia, de altfel.

închiriasse

vila cu terasă largă de pe țărmul mării. Ți-o amintești, Fazio? — Desigur.

- Se recomanda drept comandant de petrolier și-și luase

numele de Ernesto - Nini pentru prieteni - Lococo.

- Păi, de-adevăratalea cum îl chema? iscodi Augello. — Ernesto Errera.

— Măiculiță sfântă! exclamă Fazio.

— Ca pe al de la Cosenza? iscodi iarăși Mimi.

- Întocmai. Erau una și aceeași persoană. Îmi pare rău pentru tine, Mimi, dar Catarella a avut dreptate.

-Eu aş vrea să ştiu cum ai făcut s-ajungi la această concluzie? porni la contraatac Augello, ridicând tonul, în mod evident, târâşenia nu-i pica bine. —Nu-i meritul meu, ci al prietenei mele Ingrid. Şi le spuse întreaga poveste. Când termină de vorbit, Mimi îşi prinse capul cu palmele, scuturându-şi-l când şi când. —Iisuse mare, Iisuse mare, murmură între timp, cu voce stinsă.

—De ce te minunezi atât, Mimi?

-Nu de poveste în sine mă minunez, ci de faptul că, în vreme ce noi ne dădeam aici de ceasul morţii, Catarella ajunsese de mult la aceeaşi, identică, concluzie la care ai ajuns tu abia acum.

-Înseamnă că n-ai înţeles nici până azi cine-i Catarella

al nostru! exclamă comisarul. —Nu, cine-i?

—Catarella-i un *picciliddro*, un țăngău cu caş la gură în corp de om mare. De aia, când gândeşte, el gândeşte cu mintea unui băieţandru de nici şapte ani. —Aşa, şi?

—Şi cu asta vreau să spun ca el, Catarella, are fantezia, sclipirile de geniu, inventivitatea unui băieţandru. Şi fiind el un băieţandru, spune ce-i trece prin minte, fără reţineri. Iar de multe ori nimereşte în plin. Pentru că, vezi tu, realitatea văzută prin ochii noştri e una, în vreme ce realitatea unui băieţandru e cu totul alta.

—În concluzie, cum procedăm acum? interveni Fazio.

—Exact asta vream să vă întreb eu pe voi, spuse Montalbano.

—Dom'le, aş lua eu cuvântul, dacă-mi permite dom'
195Augello. Vreau să zic așa, că nu-i deloc un caz
simplu. Acu', la
moment, mortu' ăsta omorât - Lococo sau Errera, nici
nu mai
contează - nu apare pe nicăierea în mod oficial drept
mort
omorât, adicătelea nici la Poliție, nici la Parchet. Lor le
rezultă,
în schimb, c-ar exista unu' care s-a înecat accidental.
Prin
urmare, vin eu și-ntreb: în ce bază deschidem noi un
dosar nou
și începem ancheta?
Comisarul rămase o vreme pe gânduri.
—Recurgem la soluția telefonului anonim,
anunță el
brusc rezolvarea problemei.
Augello și Fazio îl priviră întrebător.
—Funcționează întotdeauna. Am procedat așa și
altă
dată, fiți pe pace.
Extrase din plic portretul-robot în care Errera
era înfa-
țîșat cu mustață și i-l întinse lui Fazio.
—Du-l chiar acum la Retelibera și asigură-te că
i-l înmânezi lui Nicolo Zito și nimănui altcuiva.
Transmite-i din partea mea că am nevoie de un apel
urgent în buletinul de știri din dimineața asta. Trebuie

să spună pe post că rudele lui Ernesto Lococo sunt
disperate, căci nu mai au nicio veste despre el de
mai bine de două luni. Hai, mai ești încă aici?

Fără să zică nici păs, Fazio se ridică și ieși.

Montalbano

se-ntoarse către Mimi, măsurându-l cu atenție din
priviri, ca și

cum abia atunci îi observase prezența. Augello, care
cunoștea
bine căutătura aceea, începu să se agite stânjenit pe
scaun.

—Salvo, ce, Doamne iartă-mă, îți mai trece prin minte?

—Cum se simte Beba? Mimi se uită la el îngrozit.

196

—M-ai mai întrebat asta o dată, Salvo. Se simte mai
bine. —Carevasăzică ar fi în măsură să dea un telefon,
nu-i așa? —Desigur. Cui?

—Procurorului districtual, domnul Tommaseo. —Și ce
trebuie să-i zică?

—Trebuie să joace un pic de teatru. La jumătate
de oră după ce Zito va fi difuzat fotografia la televizor,

Beba trebuie să de un telefon anonim domnului

Tommaseo și, cu voce isterică, să-i spună că ea l-a

văzut bine pe bărbatul acela, că l-a

recunoscut sută la sută, că în mod cert nu se înșeală.

—Cum? Unde? întrebă iritat Mimi, căruia nu-i

pica

deloc bine s-o amestece pe Beba.

-Păi, uite, ar trebui să-i relateze că acum vreo două luni, stând ea în mașină undeva, pe lângă Spigonella, l-a văzut pe bărbatul cu pricina, pe care doi indivizi îl loveau cu bestialitate. Și că, la un moment dat, bărbatul a izbutit să se elibereze de cei doi și s-a apropiat de mașina în care stătea Beba, numai că aialaltă doi l-au ajuns din urmă și l-au dus de acolo.

—Bine, dar ce căuta Beba cu mașina acolo? -își făcea de cap cu un bărbat.

-Hai, las-o-ncolo, zău așa! Beba n-o să spună în veci una ca asta! Ca să nu spun că miroase de la o poștă a scorneală.

—Ei bine, nu! Dimpotrivă, e absolut necesar să procedeze astfel! Știi foarte bine din ce aluat e făcut Tommaseo, nu-i așa? Omu' pur și simplu se hrănește cu povești dintr-astea sexuale. E momeala perfectă pentru el. Ai să vezi că mușcă. Iar dacă Beba ar putea inventa niște amănunte scabroase, atunci chiar că...

-Alooo, o luași razna de tot?

-O trebușoară mititică, acolo...

—Salvo, tu ești dus rău cu capul, zău așa!

—Nu înțeleg, de ce te enervezi așa? Eu mă gândeam să trântescă o balivernă oarecare, cum ar fi că și ea, și bărbatul cu care stătea în mașină erau dezbrăcați și n-au putut interveni... —Bine-bine. Și pe urmă? -Pe urmă, când o să te sune Tommaseo... -Stop. De ce zici că Tommaseo mă va suna pe mine, și nu pe tine?

—Pentru că eu n-o să fiu după-amiază aici. Carevasă-
zică, trebuie să-i spui așa, că noi avem deja niște
indicii, pentru
că am primit deja plângerea privind dispariția de
persoană,
numai că avem nevoie de un mandat de percheziție în
alb. -în alb?
—Da-să-trăiți. Pentru că da, oi ști eu unde se află vila
cu
pricina de la Spigonella, numai că nu știu cui îi
aparține și dacă
mai locuiește cineva acolo. Mă făcui înțeles?
—La perfecție, răspunse Mimi, prost-dispus.
—A, și încă ceva: cere-i și o autorizație de interceptare
telefonică pe numele Marzilla Gaetano, din Montelusa,
via
Francesco Crispi nr. 18. Cu cât îl pun mai repede sub
ascultare,
cu atât mai bine.
—Da' ce amestec are Marzilla ăsta în toată târășenia?
-Mimi, omu' n-are niciun amestec în ancheta asta, dar

îmi poate fi de folos pentru o trebușoară pe care o pun eu la cale. Uite, îți voi răspunde la întrebare printr-o expresie prefabricată care o să te facă fericit: vreau să prind doi iepuri dintr-o lovitură.-Bine, dar...

-Mimi, dacă mai continui, eu îmi retrag lovitura pregătită pentru iepuri și ți-o...

—Am înțeles, am înțeles.

Fazio se întoarse la bază peste nici o juma' de oră. -Am rezolvat. Zito va difuza fotografia și apelul rudelor la știrile de la ora paisprezece. Și dădu să se retragă. —Așteaptă.

Fazio se opri, convins că șeful său avea să continue, spunându-i ceva. În realitate însă, Montalbano nu zise nimic. Se limită să-l privească. Fazio, care-l cunoștea, se așeză. Comisarul continua să-l fixeze cu privirea. Însă Fazio știa bine că, de fapt, bărbatul din fața lui nu-l cerceta cu privirea, ba chiar poate că nu-l vedea deloc, fiind cu mintea cu totul altundeva. Și, într-adevăr, Montalbano se întreba dacă nu cumva era cazul să-i ceară lui Fazio o mână de ajutor. Bine-bine, însă cum avea să reacționeze oare Fazio dacă i-ar relata toată povestea cu țângăul cel negru? Nu cumva i-ar răspunde că, în opinia sa, la mijloc era doar o fantezie a comisarului, lipsită de orice fundament? Poate însă că, spunându-i adevărul doar pe jumătate, reușea totuși să obțină câteva informații fără a se expune prea mult.

—Ascultă, Fazio, tu știi cumva dacă aici, prin
părțile
noastre, există extracomunitari clandestini, care
muncesc la
negru?
Fazio nu păru deloc mirat de întrebare.

199-Oho, sunt destui, dom'le. Numai că aici-aici, chiar prin părțile noastre, nu. -Atunci, unde?

—Acolo pe unde se găesc sere, podgorii, culturi de roșii, livezi de portocale... în nord sunt preluați în industrie, dar aici, la noi, unde n-avem industrie, își câștigă pâinea în agricultură. Povestea virase spre informațiile de ordin general. Montalbano se hotărî să restrângă aria de investigații. —în ce localități din provincia noastră ar putea campa imigranți clandestini?

—Dom'le ca să fiu sincer, nu-s în măsură să vă fac acu' o listă completă. De ce vă interesează?

Hait, întrebarea de care se temuse.

-A, păi... uite-așa... să am și eu idee...

Fazio se ridică, se duse până la ușă, o închise cu cheia și se întoarse să se așeze la loc.

-Auziți, dom'le, făcu el, vreți să fiți atât de bun și să-mi povestiți tot, de la cap?

Iar Montalbano cedă, povestindu-i tot-tot, începând cu seara aceea blestemată în care se nimerise pe cheiul din port până la ultima întâlnire cu Marzilla.

—La Montechiaro sunt mai multe sere, în care muncesc mai bine de o sută de clandestini. Se poate ca țângăul să fi fugit

de acolo. Locul în care a fost făcut terci de mașină se
află la

maximum cinci kilometri.

—Poți obține mai multe informații? se hazardă
comisarul. Dar știi, fără să zici nici păs aici, în
comisariat. —Aș putea încerca, zise Fazio.

200

-Ai vreo idee de unde să-ncepi?

-Apăi, știi eu? Aș putea încerca să fac o listă cu ăi de
dau cu chirie case... auzi, case!... care case, mă rog
frumos?...

cel mult grajdurile, beciurile sau fosele septice,
imigranților

clandestini. îi stivuiesc câte zece-ntr-o cămăruță, fără
batâr o

ferestre! Le închiriază la negru și cer milioane și
milioane la

schimb. Mă gândesc c-aș putea rezolva totuși ceva.

Când am

lista gata, mă informez dacă vreunui din
extracomunitarii ăștia

i-a venit de curând și nevasta aici... N-o să fie treabă
ușoară

deloc, de la-nceput vă spui.

—Știu. Și-ți mulțumesc.

Însă Fazio nu se dădu dus de pe scaun.

—Și diseară? îl auzi iscodindu-l.

Comisarul pricepu perfect rostul întrebării, însă
 întoarse
 către celălalt o față de îngeraș nevinovat. —Nu, n-am
 înțeles.
 —De unde se duce Marzilla să-l ia pe individ, la ora
 zece jumate?
 Montalbano îi spuse.
 -Și 'mneavoastră ce faceți?
 -Eu? Ce-ai vrea să fac? Ni'ca.
 —Auziți, nu cumva vă trecu vreo sclipire de geniu
 prin cap?
 —A, nu, fii pe pace!
 -Hm! făcu Fazio, ridicându-se
 Lângă ușă se opri din nou, răsucindu-se spre îndărăt.
 —Dom'le, să știți că, dacă aveți nevoie, eu diseară mi-s
 liber și...
 —Iha, da' cât târâboi, zău așa! Făcuși fixație sau ce? —
 Mda, de parcă nu v-aș cunoaște, murmură Fazio,
 descuind ușa și ieșind.
 —Deschide televizorul, îi porunci lui Enzo de
 cum trecu
 pragul ospătari ei.
 Celălalt îl privi descumpănit.
 -D-apăi cum așa? Pân-acu' mă puneai să-l sting
 de
 fiecare dată când îl găseai aprins, iar acu' îl vreți
 aprins? -Poți să-i scoți sonorul, se înduplecă
 Montalbano. Nicolo Zito se ținu de promisiune.
 La un moment dat, în
 timpul derulării știrilor (două TIR-uri intrate unu-ntr-
 altul, o
 casă prăvălită la pământ, un bărbat cu capul crăpat
 despre care
 nu se înțelegea ce pățise, o mașină care luase foc, un
 cărucior

de copil răsturnat în mijlocul străzii, o muiere care-și
smulgea
părul din cap, un muncitor căzut de pe schelă, un
individ
împușcat într-un bar), pe ecran își făcu apariția
portretul-robot
cu mustață al lui Errera. Asta însemna cale liberă
pentru
sceneta pe care ar fi trebuit s-o recite Beba. însă
efectul tuturor
imaginilor de-i trecuseră prin fața ochilor fu că-și
strică
foamea. înainte să se întoarcă la secție, făcu o
plimbare de
consolare până sub farul de pe promontoriu.
Ușa lovită de perete, tencuială căzută,
Montalbano săltând în sus de pe scaun, Catarella
ițindu-se. Procedură îndeplinită.
—Apăi futu-i și iar futu-i! într-o bună zi o să ne
cadă
clădirea-n cap!
—Cer compresiune și pardonanță, domnicule,
da' cum să

vă spui, când ajung de mă găsesc față-n față cu ușa
'mnea- 202voastră-nchisă, mă mișc și-mi
luncă mână.

-Da' ce te emoționează așa tare, mă rog frumos?

—Tot ce are treabă cu 'mneavoastră, domnicule.

—Acum ce vrei?

—Pilat din Pontiu îi aicișă.

—Zi-i să între. Și nu-mi da pe nimeni la telefon.

—Nici pe domnu' chestoriu?

-Nici.

—Nici pe domnița Livia?

-Catăre, nu-s aici pentru nimeni, ești în stare să
pricepi

asta sau vrei să te fac eu s-o pricepi? —Pricepui,
domnicule.

14

Montalbano se ridică să-l întâmpine pe ziarist, însă-și
curmă mișcarea la jumătate. Rămase ca paralizat când
în prag

apăru ceea ce la început îi apăru drept un buchet gros
și

umblător de stânjenei, în realitate era însă vorba
despre un

bărbat la vreo cincizeci de ani, gătit din cap până-n
picioare în

diverse nuanțe de bleu-violaceu, un soi de cuțulan
rotund - față

rotundă, burtică rotundă, ochelari rotunzi, zâmbet
rotund.

Singură gura nu-i era rotundă, cu buzele-i într-atât
roșii și
groase, că apăreau ca pictate, false. Cu siguranță că,
în
ambientul unui circ ecvestru ar fi avut un succes uriaș
în rol de
clown. Înaintă cu repeziciunea unei șopârle, întinzând
mâna
către comisar. Care, ca să i-o strângă, se văzu nevoit
să se
întindă până-și simți burta lipindu-i-se de tăblia mesei.
-Luați loc.
Bucetul de stânjenei se așeză. Lui Montalbano nu-i
203
veni să-și creadă nărilor: până și de mirosit, bărbatul
mirosea
tot a stânjenei. Blestemându-se-n gând, comisarul se
pregăti
pentru o oră de timp pierdută. Sau poate mai puțin,
dacă găsea
o scuză oarecare ca să scape de el. De fapt, își spuse
el, era mai
bine să-și pregătească terenul de la bun început. —Mă
veți scuza, domnule Pilat... —Melato.
Blestemat să fii, Catarella.

--...Melato, dar ai nimerit într-una din zilele
acelea cu totul și cu totul imposibile. Am foarte puțin
timp la dispoziție pentru...
Ziaristul ridică o mână de care comisarul se
miră că
nu era violacee, ci rozulie.
—Înțeleg perfect. O să vă răpesc doar câteva
minute.
Voiam să încep cu o întrebare...
—Nu, dacă-mi permiteți, prima întrebare o pun
eu: de ce
și despre ce vreți să vorbiți cu mine?
—Ei bine, domnule comisar, cu câteva seri în
urmă mă
aflam pe cheiul din port în momentul în care două
vedete ale Marinei aduseseră la țărniță în sfârșit, v-am
zărit și pe dumneavoastră acolo.
—Ah, asta era motivul?
—Da. Și m-am întrebat atunci dacă nu cumva un
investigator cu faima dumneavoastră...
Pornise cu stângul. La auzul fie și al celui mai
mic elogiu sau compliment la adresa sa, lui
Montalbano îi sărea
muștarul. Închis în el ca un arici, devenea o minge cu
țepi.
—Uitați ce e, mă aflam acolo din întâmplare. O
chestiune legată de niște ochelari.
—Ochelari? se arătă uimit celălalt, în secunda
următoare însă, schiță un surâs ștrengăresc. —Am
înțeles. Vreți să mă îndreptați către o pistă falsă.
Montalbano se ridică.

-V-am spus adevărul, însă iată că nu m-ați crezut. Cred așadar că o continuare a discuției noastre ar fi o pierdere de vreme atât pentru mine, cât și pentru dumneavoastră. Bună ziua. Ofilit brusc, buchetul gros de stânjenei se ridică. Mănușa lui o apucă moale pe cea a comisarului, întinsă către el. -Bună ziua, răsuflă el, târându-se către ușă. În momentul acela, lui Montalbano i se făcu milă. —Dacă sunteți interesat de problema legată de debarcările extracomunitarilor, îi pot solicita unui coleg să vă primească și să... —Cine, domnul Riguccio? Mulțumesc, dar am discutat deja cu dumnealui. Din păcate, el nu vede decât problematica principală, cea a valurilor de imigranți clandestini. —Adicăte! Ce, ar exista și o problemă secundară, adiacentă celei principale? -La o adică, da. -Și care ar fi aia, mă rog frumos? —Comerțul cu copii extracomunitari, rosti Melato Sozio, deschizând ușa și ieșind.

Așa cum se mai vede uneori în filmele de desene animate, dar precis, identic în același mod, cele două cuvinte pe care ziaristul abia de le rostise - „comerț” și „copii” - deveniră solide, materializate cu litere de tipar negre în aer; pentru că odaia nu, nu mai era acolo, totul din jur fusese înghițit de un

soi de lumină lăptoasă, atotînvăluitoare; după nici o
millionime
de secundă, cele două cuvinte tăşniră în aer, se
încolăciră unul
în jurul altuia, ca doi şerpi luptându-se pe viaţă şi pe
moarte, se
contopiră unul într-altul, schimbându-şi culoarea şi
transfor-
mându-se apoi într-un glob incandescent, de unde
porni un
fulger care-l trăsni pe Montalbano drept între ochi.
—Măiculiţă sfântă! reuşi să îngaime el o invocaţie,
prin-
zându-se de marginea biroului ca să nu cadă.
în mai puţin de o secundă, piesele marelui puzzle,
împăştiate care-ncotro prin cotloanele cerevelului,
dădură toate
deodată fuga să se alinieze fiecare la locul ei,
îmbinându-se
perfect. După care totul în jur reveni la normal,
recăpătând
formă şi culoare, singurul care nu-şi revenea fiind
chiar el,
Montalbano: nu, nu era-n stare de nicio mişcare, iar
gura refuza

cu îndărătnicie să se deschidă ca să-l cheme înapoi pe
ziarist.
Într-un târziu, izbuti cu greu săînșface receptorul
telefonului.
-Reține-l pe ziarist! îi porunci, cu voce răgușită, lui
Catarella.
În timp ce se reaseza pe scaun și-și ștergea sudoarea
care-i scălda fruntea, de afară îi ajunse la urechi sunet
de zarvă,
un haraiman pe cînste. Cîneva (probabil Caterella)
urla cît îl
țineau bojocii:
-Pilat din Pontiu, stai pe loc!
Un altul (probabil ziaristul) țipa pe măsură:
—Dar ce am făcut? Dați-mi drumul!

Un al treilea (în mod cert o cornută-ncornorată, aflat
întrecere) profita de situație: -Huo! Jos poliția!
Finalmente, ușa biroului se dădu în lături cu o
bufnitură
care îl îngrozi vizibil pe ziaristul care se ivise în prag
reluctant,
îmbrâncit din spate de Catarella. —Îl reținui, dom'le!
—Dar ce se întâmplă? Nu înțeleg de ce...
—Mii de scuze, domnule Melato. Un echivoc nefericit.
Dar vă rog, poftiți, luați loc,
în timp ce Melato, mai curând confuz decât convins,
intră să se așeze, comisarul îi porunci lui Catarella,
aproape
bruscându-l:
-Dă-i drumul de-aici și trage ușa după tine. Buchetul
gros de stânjenei aștepta veșted pe scaun,
vizibil pleoștit: comisarul se gândi dacă nu cumva ar fi
fost
bine să-l stropească cu un pic de apă, ca să mai prindă
puțină
viață. Totuși, cel mai bine era, probabil, să se
comporte ca și
cum nimic nu se-ntâmplase și să-i permită celui alt să
vorbească despre subiectul care-l interesa.
-Începuserăți să-mi vorbiți despre un anumit tip de
comerț...
Heri dicebamus. Metoda funcționase perfect. Lui
Melato nu-i trecu nici măcar prin antecamera
cerevelului să
ceară explicații pentru tratamentul absurd la care
tocmai fusese
supus. Brusc reînflorit, începu să vorbească.

—Adică vreți să-mi spuneți că nu știți nimic?
-Nu, nimic, vă asigur. Și v-aș rămâne recunoscător
dacă...
—Numai în cursul anului trecut - și mă refer acum la
207
datele oficiale, rețineți - au fost identificați în Italia
aproape cincisprezece mii de minori care nu se află în
grija niciunuia din părinți.
-Vreți să-mi spuneți că au ajuns aici singuri, de
capul lor?
-Așa s-ar părea. Dar chiar și dacă din acest total
lăsăm
jumătate deoparte... -De ce?
—Pentru că mulți au devenit între timp majori.
Revenind: avem aproape patru mii - un procent
frumuseț, nu-i așa? - proveniți din Albania, în timp ce
ceilalți au ajuns aici din România, Iugoslavia sau
Moldova. La numărătoare mai trebuie puși o mie cinci
sute din Maroc, apoi cei veniți din Algeria,
Turcia, Iraq, Bangladesh și alte țări. Până aici, tabloul
e clar? -Cristal. Vârsta? —Vă spun imediat.
Trase din buzunar o hârtie, o parcursă în grabă,
apoi o
împături și o vârf la loc.
-200 între 0 și 6 ani, 1316 între 7 și 14 ani, 995
în
vârsta de 15 ani, 2018 de 16 ani și 3924 de 17 ani,
recită el. Se uită lung către comisar, apoi răsuflă
adânc. -Iar acestea sunt doar datele de care
avem cunoștință.
Ce știm sigur este că, odată ajunși pe teritoriul nostru,
sute și

sute dintre acești copii pur și simplu dispar. -Ce se
întâmplă cu ei?
—Domnule comisar, există organizații criminale
care se
ocupă în mod special de aducerea lor aici. Pentru că
acești

copii valorează foarte mult. Au devenit chiar marfa de export. —Pentru ce? Melato Sozio părea să nu-și creadă urechilor.

-Zău așa, pe mine veniți să mă-ntrebați? Iată, recent, un procuror districtual din Trieste a strâns o colecție impresionantă de interceptări telefonice în care se vorbea despre comerțul cu copii extracomunitari în scopul prelevării de organe. După cum știți, cererea de transplanturi este în continuă creștere. Alți minori sunt puși la dispoziția rețelelor de pedofilie. Vă aduc la cunoștință că asupra unui astfel de copii, fără părinți, fără nimeni pe lume, se poate exercita, contra unor prețuri exorbitante, desigur, un anumit gen de pedofilie extremă.

—Adică? băigui comisarul, care-și simțea cerul gurii ars. —E vorba de acte ce presupun tortura și apoi moartea violentă a victimei, având drept rezultat un nivel mai ridicat de plăcere pe care și-o procură pedofilul. -Ah.

-Există apoi rețelele care controlează cerșetoria. Cei care-i exploatează pe bieții copii obligați să cerșească dau

dovadă de multă fantezie, ştiaţi asta? De exemplu, am
discutat
cu un băieţel albanez care fusese răpit şi pe care tatăl
său a
reuşit să-l recupereze. Între timp devenise şchiop,
pentru că
rackeţii îi zdrobiseră genunchiul, lăsând apoi rana să
se
infecteze, ca să-i impresioneze mai tare pe trecători.
Altuia i s-a
retezat un braţ, în vreme ce un al treilea a fost...
—Vă rog să mă scuzaţi câteva clipe. Mi-am amintit
că aveam ceva important de făcut, îl întrerupse
comisarul,
ridicându-se.
În clipa în care auzi uşa închizându-se în urma sa,
tăşni 209
ca din puşcă. Înărmurit, Catarella zări trecându-i
fulgerător
prin faţă un comisar care fugea ca un sprinter olimpic,
cu
coatele ridicate la nivelul pieptului, cu fuleu amplu şi
hotărât.
Câteva secunde mai târziu, Montalbano era deja în
cârciuma de
lângă secţie, pustie acum, cocoţat la bar. —Dă-mi un
whisky triplu, sec.

Barmanul nici nu clipi: îl servi pe loc. Comisarul dădu whisky-ul peste cap din două înghițituri, plăti și plecă. Îl găsi pe Catarella proțăpît în fața ușii de la biroul său. —Ce faci aici?

—Apăi, dom'le, mă pusei de strajă pentru așa-zisu' de dincolo, răspunse Catrella făcând semn cu capul către birou. În caz că lu' alde așa-zisu' îi trece prin cerevel să scape iarăși din nou.

—În regulă, poți pleca acum.

Intră în birou. Ziaristul nu se clintise de la locul său. Montalbano se duse să se așeze în spatele mesei. Acum se simțea ceva mai bine, putea găsi forța să ia cunoștință despre alte orori.

—Vă întrebam dacă acești copii se îmbarcă spre noi singuri sau dacă...

—Domnule comisar, după cum vă spuneam adineauri, în spatele lor există o puternică organizație criminală.

Unii da, vin aici singuri, însă sunt o minoritate. Ceilalți însă vin însoțiți. —De cine?

-De persoane care se pretind părinții lor. -Complici?

—Eh, n-aș folosi un termen atât de explicit. Vedeți dumneavoastră, costul unui loc pe aceste șalupe e foarte ridicat. 210

Imigranții clandestini fac sacrificii uriașe ca să facă rost de suficienți bani pentru traversarea mării. Iar aceste costuri se diminuează în cazul cuiva care, pe lângă propriii copii, introduce în țară și un minor din afara familiei. Însă în afara acestor însoțitori

ocazionali, să le spunem așa, mai există și însoțitori uzuali, în scop de profit personal. Persoane care sunt membri efectivi ai acestor vaste rețele infracționale. Și să nu credeți că introducerea în țară a minorilor se face doar prin această metodă, a camuflării printre ceilalți imigranți clandestini. Sunt și alte căi. Iată, vă dau un exemplu: acum câteva luni, într-o zi de weekend, în portul Ancona trage la chei un feribot dintre acelea care transportă regulat mărfuri și persoane pe relația cu Durres, în Albania. Printre călători, și o doamnă de cetățenie albaneză abia trecută de treizeci de ani, Giulietta Petalli. Permisul său de rezidență are atașată și fotografia unui băiat, fiul ei, pe care de altfel îl ține de mână. După un timp, doamna ajunge la locuința sa din Pescara, unde de altfel și lucrează, numai că ajunge singură, fără copil, care între timp a dispărut. Ca să fiu cât mai scurt: poliția din Pescara a descoperit că drăgălașa noastră Giulietta, împreună cu soțul dumneaei și un complice, introduseseră în Italia cincizeci și șase de copii. Cu toții dispăruți în neant. Ce se întâmplă, domnule comisar, vă simțiți rău? Un flash, asta fusese. Însoțit de o crampă care-i sfâșiasse stomacul, secvența îl înfațișase preț de o secundă pe el însuși,

ținând de mână un țângău negru, pe care i-l dădea în primire 211celei pe care o credea maică-sa... Ah, și privirea aceea, ochii lui zgâuriți în găvane pe care n-avea să-i poată uita niciodată!

-De ce? îl iscodi el pe bărbatul din fața lui, prefacându-se indiferent.

-Vați albit la față.

—Eh, când și când mi se mai întâmplă, ceva probleme cu circulația, nu vă faceți probleme. Spuneți-mi mai degrabă

altceva: de ce ați venit aici, la noi, de vreme ce traficul acesta

murdar se desfășoară în special pe Marea Adriatică?

—Simplu. Pentru că negustorii de sclavi s-au văzut, cum-necum, obligați să schimbe ruta. Cea pe care o urmaseră ani și ani la rând devenise mult prea cunoscută, se strânsese șurubul, iar interceptările se făceau mult mai ușor. Ați reținut, cred, ce v-am spus mai devreme, cum că numai anul trecut au sosit de pe relația Maroc o mie trei sute cincizeci și opt de minori. Avem, prin urmare, de-a face, cu o redimensionare a rutelor, deja existente, din Mediterana. Iar acest lucru s-a întâmplat din momentul în care la conducerea rețelei a ajuns un

tunisian pe nume Baddar Gafsa.

—Scuze, n-am reținut. Cum ați spus că-l cheamă? — Baddar Gafsa. Un personaj de roman-foileton, credeți-

mă pe cuvânt. Printre altele, e supranumit „față-spintecată”,
dacă vă puteți imagina. În cuvinte mai elevate, ar putea fi definit drept un personaj tenebros. Un uriaș căruia-i place să se împodobească cu inele, coliere, și brățări, îmbrăcat întotdeauna cu o haină de piele. În vârstă de ceva mai mult de treizeci de ani, are sub comandă o adevărată armată de asasini, în frunte cu cei trei locotenenți ai săi - Samir, Jamil și Ouled. Pitite printre limanurile tainice dinspre capul Bon, deține o flotă de traulere și pescadorean pe care în mod sigur nu le folosește pentru pescuit, avându-i la comandă pe Ghamun și Ridha, doi destoinici căpitani de vas care cunosc canalul Siciliei ca pe chiuveta de-acasă. Dat de mult timp în urmărire generală, n-a reușit încă nimeni să pună mâna pe el. Se spune că în refugiile sale secrete sunt expuse zeci de cadavre ale dușmanilor, pe care i-ar fi omorât chiar cu mâna lui. Gafsa îi ține o vreme la vedere, fie ca să-i descurajeze pe posibili trădători, fie ca să-și hrănească propriile sale ambiții de mărire și invincibilitate. Trofee de vânătoare, ca să fie mai explicit. Printre altele, călătorește destul de mult, fie

pentru a tranșa în stil propriu disputele dintre diverși colaboratori de-ai săi, fie pentru a-i pedepsi exemplar pe cei care nu i se supun orbește. Așa se face că trofee sale cresc an de an la număr.

Montalbano avea sentimentul că Melato îi povestea scenariul unui film totuși prea aventuros și plin de fantezie,

dintre acelea cărora li se mai spunea și

„americănisme”.

-Totuși cum se face de aveți cunoștință de toate astea? Îmi pareți foarte bine informat.

—Înainte să ajung la Vigâta, am stat aproape o lună în Tunisia, pe traseul Sfax-Sousse și până mai departe, în sus, la

El Haouaria. Aveam recomandări potrivite. Și să știți
că amsuficientă experiență ca să pot face
distincție între legendele
metropolitane și realitate.
-Totuși nu m-ați lămurit încă de ce ați venit
taman la
noi, la Vigăta. Ați aflat ceva acolo, în Tunisia, care v-a
determinat să veniți încoace?

Zâmbind, gura deja mare a lui Melato Sozio se
multiplică brusc de vreo patru ori.

-Într-adevăr, domnule comisar, sunteți foarte
inteligent,
exact așa cum mi-ați fost descris. Am aflat - și n-o să
vă spun
cum anume, pentru că ar fi prea complicat, dar
credeți-mă că
sursa e foarte sigură - că Baddar Gafsa a fost văzut pe
insula
Lampedusa, pe drumul de întoarcere de la Vigăta. -
Când?
-Cu ceva mai mult de două luni în urmă.
—Vi s-a spus și ce anume venise să facă aici?
—Vag. Cel mai important pentru dumneavoastră
este să
știți că Gafsa are aici o bază importantă de triere. -La
Vigăta?
-Aici sau prin apropiere.
—Și ce înseamnă, mă rog frumos, bază de
triere?
—Un loc în care Gafsa îi selecționează pe acei
imigranți
clandestini valoroși sau importanți pentru... -Adică?

-Minori, cum v-am pomenit adineauri, teroriști sau informatori care urmează să fie infiltrați aici, sau chiar persoane declarate indezirabile. îi ține aici până găsește ocazia să-i trimită către destinațiile lor finale. —Am înțeles.

-Înainte ca Gafsa să devină șeful rețelei, această bază

214

de triere era controlată de un italian. Tunisianul l-a mai lăsat o vreme la conducerea bazei, până când italianul a început să ia decizii pe cont propriu. Atunci, Gafsa a venit încoace și l-a lichidat.

—Știți cumva și cu cine l-a înlocuit?

-Cu nimeni, din câte se pare.

—Să înțeleg atunci că baza a fost dezafectată?

—Nu, nici vorbă. Să zicem, mai curând, că nu are un șef

local, ci că se află în grija unor responsabili de sector, aceștia fiind avertizați din timp despre sosirea unor noi loturi de imigranți. Când se pune la cale o operațiune de anvergură, vine încoace Jamil Zarzis în persoană - unul din cei trei locotenenți. Face încontinuu tur-retur între Sicilia și laguna Korba, pe țărmul Tunisiei, unde Gafsa își are cartierul general.

—Mi-ați înșirat o mulțime de nume de tunisieni, însă nu mi-ați spus cum îl chema pe italianul pe care l-a lichidat Gafsa.

-Nu-l știu, n-am reușit să aflu. Știu însă cum îl
supranumeau oamenii lui Gafsa. În sfârșit, e o poreclă
fără o
semnificație aparte... -Și anume?
—îi spuneau Mortul. I se spunea așa deși el era
viu. Nu
vi se pare absurd?
Absurd? Ca împins de un resort, Montalbano
sări în
picioare, își înălță capul spre tavan și trase un
nechezat. Un
nechezat sonor, precis și identic ălui de-l scoate un
armăsar
frecat la icre. Numai că pe comisar nu-l freca nimeni
la icre, ba

dimpotrivă. Totul îi devenise dintr-odată limpede-n
cap, paralelele sfârşiseră prin a converge. între
timp, buchetul gros
de stânjenei sărise îngrozit de pe scaun şi acum căuta
drumul
spre uşă. Montalbano îi tăie calea, placându-l. -
încotro?

-Mă duceam să chem pe cineva, vă simţiţi rău,
răspunseră stânjeneii, bâlbâindu-se.
Comisarul afişă un zâmbet larg şi liniştitor.
—A, nu, a, nu, n-am nimic, doar că manifest
când şi
când unele mici disfuncţii, cum a fost şi paloarea de
adineauri,
de exemplu... Le am de multă vreme, nu-i nimic grav.
—Aţi putea deschide uşa, vă rog? Parcă-mi cam
lipseşte aerul.
Era doar o scuză: în mod limpede, ziaristul voia
să-şi
asigure o cale de fugă.
-în regulă, v-o las deschisă.
Oarecum asigurat, Melato Sozio se întoarse să
se așeze
pe scaun. Se vedea însă că era încă nervos. Stătea pe
marginea
din faţă, pregătit s-o ia la fugă în caz de nevoie. Fără
doar şi
poate se întreba dacă nimerise într-adevăr la
comisariatul din

Vigăta sau la ospiciul regional. Totuși, nimic nu-l
neliniște
mai mult ca zâmbetul drăgăstos pe care i-l lansa
Montalbano în
timp ce-l fixa cu privirea. Pentru că da, comisarul
arăta ca
plutind pe un val, un val de gratitudine îndreptată
către bărbatul
din fața sa, care poate c-o fi semănat el cu un clovn,
dar numai
un caraghios nu era. Oare cum să se revanșeze?
-Domnule Melato, n-am înțeles prea bine unde
și când
veniți sau plecați. Să nu-mi spuneți că ați bătut drumul
până 216
aici, la Vigăta, doar ca să discutați cu mine!
-Ba da. Din păcate, trebuie să mă întorc de
îndată la
Trieste. Mama nu stă deloc bine cu sănătatea și-mi
simte lipsa.
Suntem... Ihâm, avem o legătură foarte strânsă.
-N-ați putea totuși să mai zăboviți pe la noi
două,
maximum trei zile? -De ce?
—Cred c-o să vă pot furniza unele informații
interesante.
Știți, în exclusivitate, la prima mână.

Melato Sozio îl măsură de sus până jos
îndelung, cu
ochisorii lui rotunzi mijiti aproape de tot în spatele
pleoapelor
coborâte. În cele din urmă îi făcu concesia să
vorbească.
—Mi-ați spus la începutul discuției noastre că
nu știți
nimic despre toată povestea asta. -Da, așa e.
-Păi, dacă nu știți nimic, cu ce obraz veniți
acum să-mi spuneți că sunteți în măsură ca, într-un
răstimp atât de scurt, să...
-Nu v-am mințit, credeți-mă pe cuvânt. Mi-ați
adus la cunoștință elemente pe care nu le știam, dar
care iată, am sentimentul
că au pus pe calea cea dreaptă o investigație la care
lucram.
-Păi, ce să vă spun... Eu m-am cazat la hotelul
Regina
din Montelusa. Cred că două zile aș mai putea sta.
-Perfect. Acum spuneți-mi, mi l-ați putea descrie
pe
locotenentul lui Gafsa, cel care vine mai des încoace...
Cum
ziceați că-l cheamă?
-Jamil Zarzis. E un individ de talie joasă,
îndesat...

mă rog, așa mi s-a spus... a, da, și nu mai are aproape
niciun 217dinte în gură.
-Mda... Cu alte cuvinte, dacă-ntre timp a trecut pe la
dentist, am belit-o, comentă comisarul.
Melato Sozio își desfăcu brățucele, lăsând să se-nte-
leagă că mai mult de-atât nu știa ce să zică despre
Jamil Zarzis. -Auziți, spuneți adineauri că Gafsa se
ocupă personal de
eliminarea celor pe care-i consideră dușmani. Am
reținut bine? —Da, așa e.
-Cum? O rafală de kalașnikov și pa, sau...?
-A, nu, tipul e sadic. Găsește mereu modalități dintre
cele mai diferite. Mi s-a spus, de exemplu, că pe unul
l-a ținut
atârnat cu capul în jos până a murit, pe altul pur și
simplu l-a
fript lent pe jărat, pe un al treilea l-a legat cu sârmă
de
încheieturi și de glezne, înecându-l încetul cu încetul
în lagună,
al patrulea a fost...
Comisarul se ridică brusc, în timp ce Melato Sozio
amuți, îngrijorat.
-Ce e? făcu el, gata să sară de pe scaun și s-o ia la
sănătoasa, -îmi permiteți să mai nechez o dată? îl
întrebă politicos
Montalbano.

15

—Cine-i individul? Il iscodi Mimi, arătând în urma lui

Melato Sozio, care se îndepărta pe coridor. -Un înger,
răspunse Montalbano. —Ei, hai, zău așa!
îmbrăcat în felul ăsta? —Adicăte! Ce, după
părerea ta toți îngerii trebuie să se
îmbrace precum ai zugrăviți de Melozzo din Forlì? N-
ai văzut
niciodată filmul acela al lui Frank Capra, cu titlul...
așteaptă o 218
clipă...

—Hai, las-o baltă, făcu Mimi, vizibil nervos. Am
venit să te informez că a sunat Tommaseo; i-am spus
că ne ocupăm de caz, numa' că 'mnealui n-a vrut să ne
dea autorizație nici să percheziționăm vila, nici să-i
punem lui Marzilla telefonul sub supraveghere.
Carevasăzică, toată sceneta inventată de tine
ne-a ieșit pe nas, n-a folosit la ni'ca.
—Ni ci o pagubă, ne descurcăm și singuri. Îmi
spui,
totuși, de ce ești așa prost-dispus?

—Chiar vrei să știi? pufni Augello. Pentru că am
asistat

la convorbirea telefonică pe care Beba a avut-o cu
domnul procuror districtual Tommaseo și am auzit ce
fel de întrebări îi pune porcul ăla bătrân. Stăteam
amândoi cu urechea lipită de receptor. Când ea a
terminat de povestit ce văzuse, el a început s-o
iscodească, cam așa: „erați singură în mașină?”. Iar
Beba, ușor încurcată: „nu, cu iubitul meu.”. Iar el: „și
ce faceați?”. Iar Beba, prefacându-se și mai încurcată:

„eh, știți și dumneavoastră...”. Iar porcalăul: „faceați dragoste?”. Beba, cu voce voce stinsă: „Da...”. Iar el: „Raport complet?”. Aici, Beba a avut o clipă de ezitare, iar porcalăul-porcalăilor i-a explicat cum că, chipurile, acelea erau date necesare pentru a putea clarifica tabloul situației. Ei bine, din clipa aia, 'mneaei nu i-a mai tăcut gurița. A-nceput să-i placă. Și-apăi să te ții, câte măscări a știut să scoată pe gură 'mneaei, doamna Beba! Și cu cât mai de iznoavă le zicea, cu atât se-nfierbânta porcu' mai dihai! Voia, auzi la el, ca Beba să se ducă personal la procuratură! Voia să știe cum o cheamă și cum arată. Ca s-o scurtez, îți zic atât: când a pus receptoru'-n furcă, mai-mai să ne luăm de păr. Adicătelea, vin eu ca să-ntreb, de unde până unde-mi știe 'mneaei anumite trebușoare, aud?

—Ei hai, Mimi, nu fi copil, zău așa! Ce se-ntâmplă, te făcuși gelos?

Mimi îl privi lung. -Da, zise. Și ieși.

—Trimite-mi-l pe Catarella! strigă în urma lui comisarul. -Comandați, dom'le! făcu Catarella, materializându-se instantaneu.

-Parcă-mi amintesc că mi-ai zis odată de frate-tu, cum că are casă pe lângă capul Russello și că-l mai vizitezi uneori. -Da, dom'le, în cătunu' Lampisa. —

Foarte bine. Îmi explici, te rog, cum se ajunge?

—Apăi, domnicule, ce nevointă aveți să vă explic? Vă fac acompaniere eu personalmente.

—Mulțumesc, numa' că-i o trebușoară pe care tre' s-o fac
singur, nu-ți fie cu supărare. Carevasăzică, îmi explici
au ba?
-Da-să-trăiți. Apucați drumu' de Montereale și treceți
după. O țineți în față un trei kilometri maxim, după
care vedeți
pe mâna stângă o săgeată unde stă scris capul
Russello. -O iau pe acolo, deci?
-Nu-să-trăiți. O țineți în față. Tot pe mâna stângă o să
videți pe urmă o săgeată unde stă scris Punta rossa. -
Întru?
—Nu-să-trăiți. O țineți în față. Vine pe urmă o săgeată
unde stă scris Lampisa. Apăi pe asta da, o țineți.

220-în regulă, mulțumesc.
 -Dom'le, apăi săgeata de zice Lampisa îi zice
 Lampisa
 numa' așa, ca să zică ceva. Că de ajuns la Lampisa,
 nici vorbă,
 dacă-i să vă țineți numa' după ce stă scris pe săgeată.
 -Apăi atunci, ce tre' să mai fac? —Când ați
 apucatără drumu' de Lampisa, după un o sută
 cincizeci de metri maxim ar trebui pentru ca să dați de
 niște
 porți mari din fier bătut, care pe vremuri iereau acolo,
 da' acu
 nu mai suntără deloc.
 —Și eu cum fac să văd niște porți care nu mai
 există? —Facilissim, dom'le. Pen' că de unde iereau
 odată porțile pleacă acu' două șiraguri de stejari.
 Ierea acolea proprietate de-a lu' baronetele Vella, acu'
 îi proprietate de-a lu' nimenea. Când se ajunge în
 fund, da' chiar în fund de tot la alea asta, unde se
 vede și dărăpănătura de conac a baronetelui Vella, vă-
 ntoarceți roată-toată la ultimul stejar pe mâna stângă.
 Și-apăi
 la un trei su' de metri maxim se vede cătunu' Lampisa.
 -Și ăsta zici că-i singurul drum de-ajuns? —
 îndepline. —Depinde de ce?
 -Dacă tre' pentru ca s-ajungeți la picior sau în mașină,
 —în mașină.
 —Apăi atunci numa' aista-i singurul, dom'le.
 —Marea-i departe?
 —Un o su' de metri maxim, dom'le.

A mânca sau a nu mânca? Aceasta era întrebarea: să fi fost oare mai înțelept să îndure-n tăcere stricnelile de lihneală care-l păleau parcă-n moalele capului sau, dimpotrivă, să i se rupă-n paișpe de tot și de toate, și să se ducă să-și umple burdihanu' la Enzo? Dilema asta șecspiriană i se iți-n tărtăcuță în clipa în care, uitându-se la ceas, constată că se făcuse aproape ora opt. Dacă ceda lihnелii, n-ar fi putut dedica cinei nici măcar o oră întreagă, ceea ce ar fi însemnat să imprime mișcărilor sale într-ale mâncatului un ritm demn de Charlot în *Timpuri noi*. Una peste alta, de un lucru pe lume era convins mie-n sută: mâncatul pe fugă nu era mâncat, maxim-maximorum era o formă de nutriție. O diferență substanțială, de altfel, dat fiind că el nu simțea în clipa aceea nevoia să se nutrească precum o dihanie sau un copac din pădure. Lui îi plăcea să mănânce giugiulind mâncarea îmbucătură cu îmbucătură, luându-și zălog tot timpul din lume, dacă era nevoie. Nu, n-avea niciun rost. Și, ca să nu cadă în ispită, odată ajuns acasă, la Marinella, se învărtosă să nu deschidă nici cuptorul, nici frigiderul. Se dezbracă și se vâri sub duș. își trase apoi pe el o pereche de blugi și o cămașă ca de vânător canadian de urși. Nu-și putea da seama cum aveau să evolueze lucrurile, prin urmare i se năzări un

alt dubiu: a-și lua pistolul sau a nu-și lua pistolul?
Mda, probabil că era mai bine să și-l ia. își trase pe el o geacă din piele maro cu un buzunar interior foarte încăpător. N-ar fi vrut s-o sperie pe Ingrid cotrobăind după pistol de față cu ea, așa că era mai bine să se înarmeze acum, pe loc. Ieși din casă, se duse la mașină, deschise torpedoul, înșfacă pistolul, și-l strecură în buzunarul gecii, se aplecă să închidă torpedoul la loc, arma îi alunecă din buzunar, căzu pe podeaua mașinii, Montalbano sudui printre dinți, se puse-n genunchi, pentru că pistolul căzuse sub scaun, îl recuperează, trânti portiera, intră înapoi în casă. Cu geaca îi era cam cald, și-o scoase și o lăsă pe masa din bucătărie. Se gândi că i-ar prinde bine s-o sune pe Livia. Ridică receptorul, formă numărul, auzi primul țârăit în cască, în același timp cu zbârnăitul soneriei de la ușă. A deschide sau a nu deschide? Lăsă receptorul înapoi în furcă și se duse să deschidă. Era Ingrid, sosită ceva mai devreme. Și mai frumoasă ca de obicei, dacă așa ceva era posibil. A o săruta sau a nu o săruta? Dilema o rezolvă șvedeza însăși, care-l sărută. -Ce faci?
-Mă simt olecuță hamletian. —Nu înțeleg.
-Las-o baltă. Ai venit cu mașina soțului tău? -Da.
-Ce marcă?
întrebare de doctorat, de altfel: Montalbano n-avea nici

cea mai vagă idee despre mărcile de mașini. Și nici despre motoare.

-E un BMW 320. —Ce culoare?

În schimb, întrebarea asta nu era deloc fără rost: știind cât de nătăntol era bărbatul lui Ingrid, nu s-ar fi mirat să afle că individul își vopsise caroseria în dungi roșii, verzi și galbene, cu picățele albastre. —Gri-închis.

Așa mai mergea: aveau încă șanse să nu fie reparați imediat și împușcați pe loc.

-Ai mâncat de seară? îl iscodi șvedeza. -Nu. Tu?

—Nici eu. Dacă ne rămâne timp, am putea pe urmă să...

A, apropo, ce avem de făcut? —îți explic pe drum.

Sună telefonul. Era Marzilla.

-Dom' comisar, mașina pe care mi-au adus-o e un Jaguar. În cinci minute ies din casă, îl anunță bărbatul cu vocea tremurândă.

Și închise.

—Dacă ești pregătită, putem merge, spuse Montalbano. Cu un gest dezinvolt, agăță din zbor geaca, fără să-și dea seama că, de fapt, o apucase de poale. Bineînțeles că pistolul îi alunecă din buzunar, căzând pe pardoseală. Speriată,

Ingrid făcu un salt înapoi.

—E treabă serioasă, nu-i așa? zise.

Urmând întocmai instrucțiunile lui Catarella, nu ratară nici măcar un viraj. La o jumătate de oră de la plecare - jumătate de oră în care Montalbano o instrui

pe Ingrid ce avea de făcut - ajunseră în dreptul aleii
mărginite de stejari. O parcurseră până în capăt, unde
zărură în lumina farurilor ruinele
unui conac mare.
—Mergi înainte, nu urma drumul și nici nu vira
la stânga.
O să dosim mașina în spatele conacului, zise
Montalbano.
Ingrid procedă întocmai. Dincolo de conac se
deschideau priveliște dezolantă, de câmp deschis.
Șvedea stinse farurile și coboră amândoi din
mașină. Luna lumina ca în plină zi, de jur-împrejur o
liniște de te lua cu fiori, nici un lătrat de câine măcar.
—Și acum? întrebă Ingrid.
—Acum o să lăsăm mașina aici, iar noi căutăm un
loc de unde putem supraveghea aleea, ca să vedem ce
mașini trec pe acolo.
—Ha, da' de unde atâtea mașini? Pe aici nici
măcar
greierii nu trec.
Se urniră din loc.
—În orice caz, am putea proceda ca în filme,
comentă șvedea.
—Și cum se procedează în filme, mă rog
frumos?
—Ei hai, Salvo, zău așa, chiar nu știi? Când doi
poliști, un
el și o ea, execută o pândă, se prefac a fi doi
îndrăgostiți. Stau îmbrățișați, se sărută, dar între timp
supraveghează ce au de supravegheat.

Se aflau acum în fața conacului părăsit, la un treij' de metri maxim de stejarul pe lângă care drumul vira către cătunul Lampisa. Se așezară pe ce mai rămăsese dintr-un zid, iar Montalbano își aprinse o țigară. Nu avu însă timp s-o fumeze până la capăt. O mașină se încadraseră pe alee și înainta lent, ca și cum cel de la volan n-ar fi știut drumul. Dintr-un salt, Ingrid ajunse lângă comisar, îl prinse de mână și-l trase către ea, su- focându-l într-o îmbrățișare strânsă. Mașina înainta acum parcă și mai lent. Montalbano se simțea ca și cum s-ar fi vârat cu totul înăuntrul unui cais: parfumul îl buimăci, răscolindu-i tot 225 ce era de răscolit. Ingrid îl ținea strâns-strâns. La un moment dat, o auzi murmurându-i în ureche: -Simt ceva care se mișcă. —Unde? întrebă Montalbano, cu barba înfiptă în umărul femeii și cu fața înecată în părul ei. —în partea de jos, între tine și mine, răspunse Ingrid. Montalbano simți că roșește, dădu să-și tragă bazinul înapoi, dar șvedeza îl apăsă cu palmele, ținându-l lipit de ea. —Nu fi copil. Preț de o clipă, farurile mașinii îi prinseră în plin, după care virară la stânga pe lângă ultimul stejar și dispărură. -Era mașina noastră, un Jaguar, zise Ingrid. Montalbano îi mulțumi în gând Âlui de Sus că-l îndrumase pe Marzilla s-ajungă la timp. N-ar mai fi rezistat nici un minut în plus. Cu răsuflarea groasă, se dezlipi de șvedeză.

Nu avu loc nicio urmărire, pentru simplul fapt că Marzilla și ceilalți doi pasageri din Jaguar nu avură nicio secundă senzația că erau urmăriți. Cu calitățile ei de șofer excepțional și ajutată de clarul lunii, Ingrid conduse cu farurile stinse până când se încadrasă pe șoseaua regională către Vigăta, unde se putea amesteca cu ușurință în trafic. Deși conducea sprinten, Marzilla nu rula cu viteză prea mare, ceea ce le ușura observarea. Pentru că la urma urmelor, cam asta și făceau ei acum, o observare motorizată. Jaguarul lui Marzilla se încadra pe sensul către Montelusa.

-Am sentimentul că domnii se rezumă la o plictisitoare

plimbare, comentă
Ingrid

.Montalbano nu-i răspunse.
-De ce ai luat pistolul cu tine? insistă șvedeza. Nu pare să-ți folosească cine știe ce.
—Ești dezamăgită, să înțeleg? o iscodi comisarul. —
Da, mă așteptam la ceva mai excitant. -Ei bine, nu deznădăjdui, nu-i încă timpul pierdut. Trecând de Montelusa, Jaguarul se încadră pe șoseaua către Montechiaro.
Ingrid trase un căscat.
—Pfui! Mai-mai că-mi vine să le atrag atenția că-i urmăresc.
—De ce ai face asta, mă rog frumos?
-Ca să mai dezmorțesc nițel scenariul.
-Hai, nu te da în stambă, te rog frumos!
Jaguarul trecu de Montechiaro și se încadră pe drumul care ducea spre țarm.
—Hai, mai condu și tu nițel, făcu Ingrid. Eu m-am plictisit de tot. -Nu.
-Păi, de ce nu?
-Întâi și-ntâi, pentru că în scurt timp drumul va deveni pustiu, n-o să mai fie alte mașini, așa că va trebui să stingi
farurile ca să nu fim observați. Iar eu nu sunt în stare să conduc
la lumina lunii.
-Și-n al doilea rând?
-În al doilea rând, tu cunoști mult mai bine ca mine drumul ăsta, mai ales noaptea.
Ingrid se întoarse scurt către el, privindu-l. —Vrei să spui că tu știi unde se duc? -Da. -Unde?
—La vila ex-ului tău, ăl de-și spunea Nini Lococo. 227 '
BMW-ul se balansa violent într-o parte, gata-gata să

eșueze în câmp deschis, însă într-o secundă Ingrid redeveni stăpână pe situație. Nu mai spuse nimic. Ajunși însă la Spigo-
nella, în loc s-o apuce pe drumul pe care comisarul îl știa deja, Ingrid viră la dreapta. —Nu pe-aici e...
-Știu asta prea bine, îl întrerupse Ingrid. Numai că de aici nu mai putem merge în spatele Jaguarului. Există un singur drum către promontoriu și, implicit, către vilă. Am fi descoperiți cu ușurință.
-Și atunci?
-Te duc într-un loc de unde se poate vedea bine fațada vilei. Ca să nu mai spun că vom ajunge înaintea lor. Ingrid opri BMW-ul drept în buza surupiștei, în spatele unui fel de bungalow în stil maur.
-Putem coborî. Ei n-au cum să ne vadă mașina, însă noi o să vedem ca-n palmă ce fac ei acolo.
Dădură roată bungalow-ului. În stânga, aveau câmp vizual perfect asupra promontoriului și a drumului privat de acces către vilă. După nici un minut, zăriră sosind Jaguarul, care opri în fața porților închise. Se auziră două claxoane

scurte, urmate de unul lung. Uşa de intrare de la
parter se
deschise, iar în penumbră zăriră silueta unui bărbat
care se
ducea să deschidă larg porţile.
-Hai să plecăm de aici, zise deodată
Montalbano. Nu
mai e nimic de văzut din locul ăsta. Se urcă din nou
în maşină.

—Pornește motorul, îi spuse comisarul, și mergi cu tot
228cu farurile stinse către... Îți amintești de vila
cu etaj în alb și
roșu de la intrarea în Spigonella? -Da.
—Ei bine, o să ne postăm acolo. Ca să se-ntoarcă la
Montechiaro trebuie mort-copt să ne treacă prin față.
—Cine anume? —Jaguarul.
Ingrid abia apucă să frâneze în fața vilișoarei în alb și
roșu, că din urmă sosi mîncînd pămîntul Jaguarul,
trecînd mai
departe ca un fulger, ținînd cu greu axul drumului.
Carevasăzică Marzilla se grăbea să pună o distanță cât
mai mare între el și bărbații pe care îi însoțise - gîndi
Montalbano.
-Ce fac? îl iscodi Ingrid.
-Aici să-ți văd puterea¹⁰, răspunse Montalbano.
—Nu, n-am înțeles. Vrei să repeți?
—Ține-te după el. Dă-i claxoane, orbește-l cu farurile,
ține-te lipită de el, prefa-te că vrei să-l scoți de pe
drum. -Las' pe mine, făcu Ingrid.
O vreme, rulă cu farurile stinse și la o distanță
suficientă încât să nu fie văzută, apoi, imediat ce
Jaguarul
dispăru după o curbă, acceleră brusc, aprinse toate
farurile
posibile și imposibile și, trecînd curba, începu să
claxoneze
continuu, asurzitor.
Văzându-se ajuns din urmă de o torpilă apărută de

10 în orig. (it.): *Qui siparrà la tua nobilitate...*, citat din
Dante, *Infernul*, în *Divina comedie*, trad. Eta Boeriu, Ed.
Paralela 45, 2002 (n. tr.).
229

niciunde, probabil că pe Marzilla îl cuprinsese groaza. Mai întâi, Jaguarul făcu câteva mișcări în zig-zag, apoi, crezând că mașina din spate vrea să-l depășească, se năpusti drept înainte, ieșind când și când de pe drum. Însă Ingrid nu voia să-l depășească. Aproape lipită de mașina din față, aprindea și stingea farurile și claxona încontinuu. Cuprins de deznădejde, Marzilla încercă să accelereze, însă drumul accidentat nu-i permitea să se îndepărteze. Iar din spate Ingrid nu-l slăbea deloc, BMW-ul ei semăna mai curând cu un dulău furios.

—Și acum?

—Când îți vine mai bine, îl depășești, execuți o întoarcere în U și te proptești în mijlocul drumului, cu farurile aprinse.

—Aș putea s-o fac chiar acum. Pune-ți centura. BMW-ul făcu un salt, lătră gros, depăși, trecu mult în fața celui alt, blocă frânele, derapă controlat cu roțile din spate

și se răsuci în jurul propriei axe, calculându-și alunecarea.

Jaguarul frână scrâșnit la doi-trei metri distanță, luminat în plin

de farurile celeilalte mașini. Montalbano scoase pe fereastră

mâna în care ținea pistolul și trase un foc în aer.

—Stinge farurile și ieși cu mâinile sus! strigă, deschizând portiera doar pe jumătate.

Farurile Jaguarului se stinseră, după care din
mașină se
scurse afară Marzilla, cu mâinile deasupra capului.
Montalbano
nu se mișcă de pe locul său. Marzilla abia se ținea pe
picioare,
părea un copac pe care vântul îl bătea dintr-o parte. —
 Ăsta face pipi pe el, observă Ingrid. Montalbano
 rămase nemișcat. Pe fața brancardierului
 prinseră a se scurge, lent, câteva lacrimi groase. Mai
 mult
târându-și piciorul, izbuti să facă un pas în față. —*Pi
carità!*
Montalbano nu zise nici păs.
—*Pi carità, don Pepe! Chi vuoi di mia? Iu fici
chiddru
ca vossia vulia!*”
Montalbano nici gând să se clintească. Marzilla
căzu în
genunchi, cu mâinile împreunate a rugăciune.
—*Nun m'ammazzassi! Nun m'ammazzassi,* ¹¹,
domnu'!
Aguglia!

Carele vasăzică zaraful, ăl de-l suna ca să-i dea
ordine, era Pepe Aguglia, cunoscut afacerist în
construcții civile. Iată, își zise comisarul, nu avusese
nevoie de interceptări telefonice ca să afle. Acum,
Marzilla se rășchirase pe jos, cu fruntea-n țărână și
mâinile împreunate la ceafa. În cele din urmă, Montal-
bano se hotărî să coboare, cu mișcări lente, din

11. „Nu mă omorâți! Nu mă omorâți!” (dial. sic.) (n. tr.).
231

mașină. Auzind că se apropia de el, brancardierul păru
 să se răstignească și mai
 mult în țărână, hohotind.
 —Uită-te-ncoa', *strunzo!* —Nu, nu!
 —Uită-te-ncoa'! repetă Montalbano, izbindu-l cu
 piciorul în coaste cu atâta forță, încât corpul lui
 Marzilla se
 ridică în aer, recăzând la pământ cu fața în sus. Ochii
 însă
 continua să și-i țină strâns închiși.
 —Montalbano mi-s. Uită-te-ncoa'! Mai trecu o
 bucată de timp până când Marzilla să realizeze că al
 de stătea în picioare în deasupra lui nu era don Pepe
 Aguglia, ci comisarul din Vigata. Se ridică pe
 jumătate, rezemat încă într-un braț. Probabil că și
 mușcase limba, căci pe la colțul buzelor i se prelingea
 un firicel de sânge. Putea. Nu doar că se pișase pe el,
 da' se vedea treaba că-l trecuse și căcarea.
 —Ah... 'mneavoastră sunterăți? Apăi de ce m-ați
 fugări-
 tără? îl iscodi Marzilla, mirat.
 —Cine, eu? făcu Montalbano, candid precum un
 mieluşel de Paști. A, o neînțelegere, nimic mai mult.
 Eu voiam
 doar să te opresc, numa' că tu te-ai pus pe dat pedală.
 Și-atunci
 mă gândii că ai intenții necurate. —Ce... ce vreți de la
 mine?
 —Să-mi zici în ce limbă vorbeau ai de i-ai dus la vilă. -
 Arabă, îmi pare că.
 —Ți-a arătat vreunul drumul pe care să mergi și locul în
 care să ajungeți?
 —Unu' din ei, da.

—Arăta ca și cum mai fusese prin părțile astea?
-Da-să-trăiți.
-Mi-i poți descrie?
-Numa' pe unu', ăl de vorbea. N-avea deloc dinți în gură. Carevasăzică Jamil Zarzis, locotenentul lui Gafsa, venise-ncoa'.
—Telefon mobil ai?
-Da-să-trăiți. Pe scaun, în mașină.
—Ai fost sunat sau ai sunat tu pe careva după ce i-ai lăsat pe cei doi?
—Nu-să-trăiți.
Montalbano se apropie de Jaguar, luă telefonul mobil și
și—1 puse în buzunar. Marzilla nu schiță niciun gest. -
Acu' urcă-napoi în mașină și marș acasă.
Marzilla dădu să se ridice, însă nu reuși. —Te ajut eu, zise comisarul.
în urletele de durere ale bărbatului, îl înșfacă de
păr și-l trase cu putere, punându-l pe picioare. Apoi,
cu o lovitură de picior bine ținută în rinichi, îl expedie
drept pe scaunul Jaguarului. Ca să pornească, Marzilla
avu nevoie de încă vreo cinci minute bune, pe ceas,
într-atât îi tremurau mâinile. Montalbano așteptă până
când luminile roșii de poziție ale Jaguarului
dispărură în noapte apoi se întoarse să se așeze lângă
Ingrid. —Nu te știam în stare de atâta... atâta...,
făcu Ingrid. -Atâta?...
-Nu știu cum să-i spun. De... atâta răutate.
—Nici eu.
—Cu ce ți-a greșit?
—A făcut... i-a făcut o injecție unui copilăș care
nu voia

injecție, nu găsi el altceva mai bun să răspundă. Ingrid
îl privi înmărmurită.

-Să-nțeleg că te-ai răzbunat pe el pentru că-ți
era frică
de injecții când erai mic?

Adicăteleva trecuseră pe psihanaliză acu' sau ce?

Apăi,

dacă tot venise vorba: Ingrid n-avea de unde să știe,

dar

adevărul era că, schingiindu-l pe Marzilla, voia în

realitate să

se schingiuiască pe sine însuși.

-Ia hai, învârtte cheia aia în contact și să plecăm
de-aici,

**zise comisarul. Du-mă
înapoi, la Marinella. Mă
sint obosit. 1**

60 *farfantaria*, o iznoavă, asta cu oboseala: dimpotrivă, ardea de nerăbdare să dea curs unui gând care tocmai îi trecuse prin minte. Trebuia însă să scape cât mai repede de Ingrid, nu-și permitea să irosească nici măcar un minut. O expedie pe șvedeză fără să-și trădeze nerăbdarea și graba, cu multe mulțumiri și sărutări de mânușițe, promițându-i o nouă întâlnire pentru sâmbăta următoare. De îndată ce rămase singur în casa sa de la Marinella, comisarul se transformă subit într-un soi de erou dintr-un film comic ce rulează pe repede-înainte, un fel de țâști-băști alergând în zig-zag din cameră în cameră, căutând ceva cu disperare: unde mama naibii dosise oare costumul de scafandru pe care ultima oară îl purtase cu vreo doi ani în urmă, când căutase pe fundul mării mașina lui *ragionier* Gargano¹²? Întoarse casa cu susul în jos, dar în cele din urmă îl descoperi în fundul unui sertar din armoarul cel mare, împachetat regulamentar în celofan. De înfuriat însă, îl înfurie cu adevărat operațiunea de căutare a unui toc special de pistol, practic niciodată folosit, despre care știa sigur că-l are pe undeva, prin casă. Și într-adevăr,

12 V. Andrea Camilleri, *Mireasma nopții*, ed. Nemira, 2015 (n. tr.).
234

îi dădu de urmă în scarpiera din baie, sub o pereche de papuci de casă pe care niciodată nu-i trecuse prin minte să-i poarte. Alegerea locului de depozitare fusese, desigur, rezultatul unei tresăriri de geniu a Adelinei. Acum, întreaga casă arăta ca și cum fusese percheziționată de o șleahță de vardiști chercheliți. Însă ar fi făcut bine ca de dimineață să nu dea ochii cu Adelina, menajera, care avea să fie cam neagră de umoare, de vreme ce trebuia să pună totul la loc cum era.

Se dezbracă, își trase costumul de scafandru, își petrecu gaica tocului de pistol de-a lungul centurii, și puse pe deasupra doar blugii și geaca. Îi veni chef să se ducă la oglindă ca să se admire: întâi și-ntâi îl pufni râsul, apoi însă i se făcu rușine de el însuși - părea costumat și machiat ca pentru un film. D-apăi ce, se ducea la carnaval sau cum venea treaba asta?

—Numele meu este Bond. James Bond, se prezentă el propriei reflecții.

Se consolă la gândul că la ora aceea avea șanse minime

să se-ntâlnească cu vreun cunoscut. Puse ibricul pe foc și, odată cafeaua făcută, bău trei cești una după alta. Înainte să iasă se uită la ceas. După calculele lui,

pe la ora două din noapte avea să fie din nou la Spigonella.

Într-atât de lucid și de hotărât era, încât nimeri din prima drumul pe unde Ingrid îl dusesese să vadă de la distanță fațada vilei. Cu toată frica pe care-o avea că s-ar putea prăvăli cu mașina în mare, ultima sută de metri o parcurse cu farurile stinse. Odată ajuns în spatele bungalow-ului în stil maur care se găsea drept pe buza surupistei în mare, opri, își luă binoclul și coborî din mașină. Se aplecă în față, cercetând vila. Prin ferestre nu filtra lumină, clădirea părea mai curând nelocuită.

235

Și totuși, înăuntru se aflau cel puțin trei bărbați. Precaut, tatonând terenul cu piciorul așa cum fac nevăzătorii, înaintă până pe buza surupistei și privi în jos. De văzut, nu se vedea nimic, însă putea auzi marea, cam involburată, din câte se părea. Cu binoclul, se sforță să înțeleagă dacă se vedea vreo mișcare cât de mică în minusculul port de sub vilă, numai că abia-abia dacă se distingea colonada întunecată de stânci.

La vreo zece metri de el, în dreapta, pornea în jos o

înşiruire de trepte strâmte şi abrupte săpate direct în stâncă: o încercare grea pentru alpinişti chiar şi pe lumină, aşa că nici pomeneală să le poată coborî unul ca el noaptea, pe întuneric! Însă n-avea de ales, altă cale să ajungă pe ţărm nu se întrezărea. Se întoarse lângă maşină, se dezbracă de bluşi şi de geacă, din buzunarul căreia scoase pistolul, deschise portiera, îşi lăsă hainele pe banchetă, înşfacă lanterna acvatică, îşi luă cheile din torpedou, închise fără zgomot portiera şi ascunse cheile maşinii, îndesându-le sub roata dreaptă din spate. Pistolul şi-l puse în tocul de la curea, binoclul şi-l atârână de gâr, iar lanterna hotărî s-o ţină în mână. Se opri în faţa primei trepte, încercând să distingă traseul scării. Aprinse lanterna preţ de o secundă şi privi în jos. Simţi cum asudă instantaneu sub costumul de scafandru: treptele mai-mai că se prăvăleau în jos, aproape verticale.

Tot aprinzând scurt şi stingând lanterna, ca să

înţeleagă 236

dacă punea piciorul pe teren solid sau, dimpotrivă, în neant, tot suduind, şovăind, clătinându-se, alunecând şi prinzându-se de

câte-o rădăcină care se ițea din perete, tot plângându-se că nu-1
făcuse mă-sa capră neagră, căprioară sau batâr
șopârlă, cu voia
Ălui de Sus simți la un moment dat sub tălpi nisipul
moale și
răcoros al plajei. Reușise.
Respirând gros, se lăsă să cadă cu fața-n sus și rămase
o
vreme să se uite la stele, până când foalele de fierărie
pe care le
avea în loc de plămâni își domoliră ritmul. Atunci sări
în
picioare. Privind prin binoclu, i se păru că zărește, la
vreo
cincizeci de metri distanță, colonada de stânci care
întrerupea
plaja, adăpostind portul minuscul al vilei. Păși precaut
în
direcția aceea, aplecat de spate și aproape lipit de
peretele de
stâncă. Când și când se oprea, cu urechile ciulite și
cercetând
locul de jur-împrejur, cu ochii ieșiți din orbite. Nimic,
liniște

absolută, totul înjur părea oprit în loc, cu excepția mării.

Ajuns lângă colonada de stânci, își înălță privirea: pe fondul boitei înstelate, din vilă nu se vedea decât un fel de

grilaj metalic, mai exact partea cea mai avansată spre mare a

terasei largi. Lăsă binoclul pe nisip, își agăță lanterna acvatică

de curea și, înaintând un pas, se pomeni deodată prăvălindu-se

în apă. Nu se aștepta să fie așa adâncă - până la piept - acolo,

atât de aproape de mal. Își spuse că n-avea cum să fie așa de la

natură, în mod sigur nisipul fusese excavat, obținându-se un soi

de șanț inundat, în așa fel încât să apară un nou obstacol în fața

237

unuia care, venind dinspre plajă, i-ar fi trecut prin minte să se cațere pe stânci. Nevoit să urmeze prin apă curbura brațului care delimita micul port interior, se hotărî să înoate broșteasca, precum muierile, ca să nu facă nici cel mai mic zgomot: apa era rece, iar pe

măsură ce se apropia de gura de intrare, valurile câpătau tot mai multă forță, riscând să-l trântască de vreun colț de stâncă. Acum, chiar și să fi făcut zgomot, era acoperit de tumultul mării, așa că, nemaifiind nevoit să înoate broșteasca, ajunse din patru lovituri zdravene de braț la ultima stâncă, cea care delimita gura de intrare în micul port. Tocmai se prinsese de stâncă cu brațul stâng, ca să-și mai tragă răsuflarea, când un val mai puternic decât celelalte îi împinse picioarele către o minusculă platformă subacvatică, naturală. Se urcă pe ea, ținându-se cu amândouă mâinile de stâncă. Cu fiecare val risca să alunece, tras de resac. Poziția era periculoasă, într-adevăr, dar înainte să meargă mai departe, trebuia să analizeze mai bine situația din teren.

Din câte-și amintea din imaginile înregistrării video, a doua stâncă ce delimita intrarea spre ochiul interior de apă era ceva mai retrasă către țărm, întrucât al doilea perete al portului avea forma unui uriaș semn de întrebare, a cărui buclă superioară se încheia exact în stînga cu pricina. Inclînându-și capul în lateral, îi văzu umbra. Rămase o vreme cercetând locul cu privirea, ca să se asigure că de cealaltă parte nu stătea nimeni

de strajă. Încredințat că nu-l paște niciun pericol, își mișcă 238' tălpile centimetru cu centimetru către marginea minusculei platforme și, orbecăind cu degetele pe întuneric, se întinse cât putu de mult, căutând un obiect metalic despre care știa că se află undeva, pe acolo. Trecură mai mult de cinci minute până să găsească micul far pe care-l întrezărise în cadrul mărit pe calculator: era plasat ceva mai sus decât i se păruse în fotografie. Prudent, își flutură de câteva ori mâna prin fața lui. Nu auzi nicio alarmă sunând în depărtare, prin urmare nu, nu era o celulă fotoelectrică, ci un simplu far de dimensiuni mici, pe moment stins. Mai așteaptă preț de câteva secunde bune o eventuală reacție, apoi, cum nu se întâmpla absolut nimic, porni din nou înot. Calculă că dăduse ocol cam pe jumătate stâncii, când, deodată, atinse cu mâna bariera de fier care împiedica descinderile-surpriză în port. Continuând să pipăie locul, înțelese că bariera culisa de-a lungul unui ghidaj metalic vertical și că întreaga instalație era, probabil, comandată electric din interiorul vilei. Acum nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să treacă

înspre interior. Se prinse de partea de sus a barierei de fier, cu gând să se aburce peste ea și să treacă dincolo. Își trecuse deja piciorul stâng peste marginea de fier când, deodată, ceva-ul se-ntâmplă. Ceva-ul, pentru că Montalbano nu se putea dumiri despre ce era vorba. Picneala din piept fusese atât de neașteptată, sfâșietoare, dureroasă și prelungă, încât comisarul, căzând

îndărăt pe spate de pe barieră, avu certitudinea că cineva ²³⁹trăsese în el cu o pușcă subacvatică, nimerindu-l în plin. Totuși, concomitent cu acest gând, era convins că nu era vorba despre nimic din toate astea. Își mușcă buzele până la sânge, doar-doar ca să nu dea drumul urlului de disperare sufocat în gâtlee care, probabil, i-ar fi adus cât de cât ușurare. În clipa următoare își dădu seama că junghietura nu venea din afară, așa cum într- un mod neclar știa deja, ci din interior, dinlăuntrul corpului său unde ceva tocmai crăpase sau, poate, ajunsese pe punctul de a crăpa. Abia dacă putea trage un fir de aer printre buzele crispate, ferecate de durere. Brusc însă, așa cum venise, junghietura dispăru, lăsând-l învăluit într-un nor vag de durere și destul de buimac, însă deloc speriat. Se vedea treaba că atacul fusese prea surprizător ca să mai aibă timp de spaime. Se lăsă să alunece de-a lungul barierei de fier până ajunse să se sprijine cu spatele de stâncă. Acum își găsisese o poziție ceva mai echilibrată și-și putea permite să zăbovească o vreme, cât să se mai întremeze după izbitura incredibil de dureroasă de mai devreme. Însă nici timpul, nici norocul nu erau de partea lui: a doua lovitură sosi implacabilă, mai feroce decât prima. Încercă să-și controleze reacțiile, însă nu reuși. Și atunci, se chirci

și se puse pe plâns: un plâns cu ochii închiși, un plâns de durere și melancolie, în care nu mai distingea dacă gustul sărat din gură provenea de la lacrimi sau de la picăturile de apă de mare ce-i șiroiau din păr; și, în timp ce durerea din piept începea să semene cu un fel de rotopercutor fierbinte care săpa în carne vie, începu să-și repete în gând o litanie: —*Patre mio, patre mio, patre mio...* Il invoca pe tătâne-su trecut în lumea ălor drepti, căruia-i cerea fără cuvinte grația ca, de pe terasa vilei, cineva să-și dea în sfârșit seama de prezența lui și să-l miluiască creștinește cu o rafală de mitralieră. Tătâne-su nu-i ascultă însă rugăciunea, așa că Montalbano rămase acolo să plângă încetșor până când, din nou, durerea dispăru, de data asta însă foarte lent, ca și cum i-ar fi părut rău că trebuie să plece. Nu izbuti decât foarte târziu să-și miște o mână sau un picior: pur și simplu membrele refuzau să dea ascultare ordinelor trimise de creier. Nici măcar nu era în stare să înțeleagă dacă-și ținea ochii închiși sau deschiși. Să se fi făcut oare și mai beznă decât înainte sau pur și simplu i se întunecase privirea de durere?

Se resemnă. Trebuia să ia lucrurile așa cum erau. O

făcuse de oaie când hotărâse să investigheze
locul de unul singur: ceva-ceva nu mersese conform
planului, iar acum se vedea nevoit să plătească
consecințele propriei bravade. Singura soluție era să
profite de intervalele de liniște pe care i le îngăduiau
junghiurile ca să se lase înapoi în apă, să ocolească
stânca și să înoate încet-încet către țărm. Nu, nu-i
stătea în putință să meargă mai departe, singura
soluție era să facă imediat cale-ntoarsă, să se lase din
nou în apă, să vireze pe lângă
geamandură...Geamandură? De ce oare-i venise să
spună geamandură, și nu stâncă? În clipa aceea, în
mintea sa se recompuse scena văzută la televizor, refuzul
plin de orgoliu al velierului de curse care, în loc să
execute manevra de girație la geamandura de control
și să se-ntoarcă spre țărm, se-nvârtoșase să țină calea
dreaptă, zdrumicându-se în pupa șalupei comisarilor
de concurs... înțelese atunci că aluatul din care era
făcut el, Montai -
bano, nu-i lăsa de ales. El, unul, nu putea face cale-
ntoarsă.

Agățat de stâncă, rămase nemișcat preț de încă
o jumătate de oră, ascultându-și parcă propriul corp,
în așteptarea fie și a celui mai firav semnal că avea să
urmeze altă junghietură. Însă nu mai urmă nimic. Mai

mult de-atât nu putea aștepta. Se lăsă în apă dincolo de bariera de fier și începu din nou să înoate broșteasca, pentru că aici apa era calmă și valurile nu mai aveau forță, spărgându-se în fața intrării. Orbecăind în căutarea malului, reuși să-și dea seama că nimerise într-un soi de canal îndiguit cu ciment, lat de cel puțin șase metri. Și într-adevăr, după un timp, deși nu atingea încă fundul, reuși să distingă în dreapta sa, la nivelul capului, albeața nisipului de plajă. Se prinse cu mâinile de marginea din ciment și se ridică, sprijinindu-se în brațe.

Privind în față, pe direcția sa de înaintare, înmărmuri.

Canalul nu se termina acolo, pe plajă, ci continua tăind-o practic în două, ducându-se să se împlânte drept în gura unei peșteri naturale, cu totul invizibilă cuiva care trecea prin fața 242 micului port sau care privea de sus, de pe buza surupistei. O peșteră! La câțiva metri de intrare, pe mâna dreaptă, pornea în sus o scară săpată în perete, identică celei pe care coborâse el mai devreme, dar care vrena la un moment dat blocată de un grilaj. Cu pași ghemuiți, se apropie de intrarea în peșteră și rămase în ascultare. Nu, niciun zgomot, cu excepția

plescăitului apei ce mângâia pereții grotiei. Se aruncă la pământ, își scoase lanterna, o aprinse preț de o fracțiune de secundă, o stinse. Își întipări pe retină imaginea pe care blitz-ul îi permisesese s-o vadă, apoi repetă operațiunea, înmagazinând alte detalii prețioase. Iar după al treilea blitz știa deja totul despre câte se aflau în grotă.

În mijlocul canalului, de exemplu, se legăna o șalupă de cauciuc, probabil un Zodiac cu motor de putere mare. Pe malul drept al canalului se întindea un cheu îngust din ciment, puțin mai lat de un metru: la mijlocul acestui cheu se găsea o poartă metalică uriașă, acum închisă. Probabil că dincolo de ea stătea trasă șalupa atunci când nu era nevoie de ea, și de unde, foarte probabil, pleca o scară interioară care ducea până sus, la vilă.

Sau, cine știe, poate chiar un ascensor. Înțelese că peștera era

chiar și mai adâncă, însă șalupa îi masca câmpul vizual.
Bine-bine, și acum? Se oprea aici? Mergea mai departe? —Dacă-i bal, apăi bal să fie, își zise Montalbano. Se ridică și pătrunse în peșteră fără să aprindă lanterna.
Simți sub tălpi duritatea de ciment a cheiului și-și continuă drumul, până când brațul întins în față atinse fierul ruginit al 243
porții. își lipi urechea de tăblia metalică: nimic, liniște absolută. Lăsându-se cu toată greutatea pe una din margini, constată că poarta ceda destul de ușor, nefiind încuiată. O împinse cu multă precauție, atât cât să se întredeschidă câțiva centimetri. Se vedea treaba că țâțânile fuseseră bine unse. Bine-bine, dar dacă dincolo de de ușă îl aștepta vreunul cu kalașnikovul pus pe foc automat? Eh, nițică arăvdare - acu' ce alta mai avea de spus! Scoase pistolul și aprinse lanterna. Ha, nici tu un bună ziua măcar, ce să mai pomenim de kalașnikov-uri? Într-adevăr, acolo se afla cala de staționare a șalupei, acum plină cu canistre. în capătul sălii se zărea o arcadă săpată în stâncă, de la baza căreia porneau în sus câteva trepte. Așa cum presupusese, era scara ce ducea la vilă. Stinse lanterna și închise poarta grea după el. înaintă pe întuneric încă trei pași, apoi făcu din nou lumină. Cheul mai înainta câțiva metri, după care se

întrerupea brusc, transformându-se într-un fel de belvedere, întrucât partea din spate a grotei era în realitate o înșiruire de stânci de mărimi diferite, un dezordonat lanț muntos în miniatură, sub bolta neașteptat de înaltă. Stinse lanterna.

Și totuși, ce fel de stânci erau acelea? - se întreabă comisarul. Ceva îi apăruse straniu. Pe când încerca să-și dea seama în ce ar fi putut consta ciudățenia acelor stânci, din adâncul beznei tăcute percepu un sunet care-i îngheță sângele-n vine. În peșteră, acolo cu el, mai era cineva. Sau ceva viu, în orice caz.

Sunetul semăna mai curând cu un hârșăit continuu, pigmentat 244 cu pocnituri rapide și înfundate, ca al unor bucăți de lemn

lovite între ele. În minte, aerul pe care-l respira acum căpătă

culoare - un galben putrezit. Brusc neliniștit, aprinse din nou

lanterna preț de o secundă. Suficient însă ca să vadă că stâncile,

înverzite de urdori la nivelul apei, își schimbau treptat culoarea

către partea superioară, unde erau învelite într-un
strat gros,
format din sute, din mii de crabi de toate mărimile și
de toate
culorile, care mișunau încontinuu, fremătau, se
cățărau unii pe
alții, formând ciorchini sinistri, vii, care în cele din
urmă se
desprindeau din pricina greutății, prăbușindu-se în
apă. Un
spectacol dezgustător.
Montalbano mai observă că partea din spate a grotei
era
despărțită de cea din față printr-o plasă metalică ce se
înălța
cam cu un metru și jumătate deasupra suprafeței apei,
care
mergea de la capătul cheiului până la peretele de
vizavi. Oare
la ce să fi folosit? - se întreabă comisarul. Să nu intre
peștii mari
în bazin? Pfui, ce prostii îi mai treceau prin cap, zău
așa! Mai
logic era, eventual, invers, să împiedice ceva să iasă
de acolo...

Ce anume însă, de vreme ce în partea aceea de
peșteră nu se
găseau decât câteva stânci?
Deodată, totul îi deveni limpede. Oare ce-i spusese
dom' doctor Pasquano? Că leșul fusese mâncat de
crabi, vreo
doi i-i găsisese în fundul gâtului... Carevasăzică acela
era locul
unde fusese înecat Errera-Lococo, drept pedeapsă
pentru faptul
că-ncepuse să-și cam ia nasu' la purtare; era locul în
care
245
Baddar Gafsa îi pusese cadavrul la murat în apă de
mare, legat cu sârmă la încheieturi și la glezne,
lăsându-l hrană pentru sutele și miile de crabi, un
trofeu numai bun de arătat prietenilor și tuturor ălor
de-ar ar fi putut avea vreodată nefericita intenție să-l
trădeze. Apoi dăduse ordin să fie trimis în larg, în
puterea curenților mării. Iar cadavrul, tot navigând și
iar navigând,
ajunsese până în dreptul țărmlui de la Marinella.
Gata, de ajuns, nu mai era nimic de văzut acolo.
Refacu

drumul în sens invers, ieși din peșteră, se cufundă în
apă, prinse
să înoate, trecu peste bariera de fier, ocoli stânca și,
deodată, îl
cuprinse o sfârșeală ca de moarte, infinită. Iar de data
asta îl
cuprinse spaima. Nu mai avea forță nici măcar cât să-
și ridice
brațul și să lovească apa - pur și simplu i se
descărcaseră brusc
bateriile. Se vedea treaba că-l ținuse în picioare doar
tensiunea
nervoasă, iar acum, că terminase ce avea de făcut,
corpul nu
mai avea nimic înlăuntrul lui care să-i dea fie și un
impuls cât
de mic, o urmă de energie. N-avea de ales: se răsuci
pe spate și-
o făcu pe mortu' - mai devreme sau mai târziu
curentul avea
să-l poarte către țărni. La un moment dat, tresări, ca
trezit din
somn: se freca cu spinarea de ceva. Oare să fi
adormit? Era cu

putință una ca asta? Cu toate valurile furioase și în
starea în
care se afla, să se fi pus oare pe dormit ca și cum s-ar
fi aflat
acasă, în cada lui din baie? Nu mai conta, important
era că
ajunsesse la liman; numai că, iată, nu se putea ridica:
picioarele
nu-i susțineau greutatea. Se întoarse pe burtă și privi
de jur- 246 împrejur. Curentul se dovedise milostiv cu
el, aducându-l foarte
aproape de locul în care-și abandonase binoclul. Nu-l
putea
lăsa acolo. Cum să facă însă ca să ajungă până la el?
După
două sau trei încercări de a se ține pe picioare, se
resemnă să
înainteze în patru labe, ca dihăniile. Trebuia însă să se
oprească
din metru în metru, căci n-avea aer și transpira
întruna. Ajuns
în dreptul binoclului, nu izbuti să-l înșface, căci brațul
nu voia
să se-ntindă-ntr-acolo, refuzând să capete forță,
consistență, ci

părând mai curând o bucată tremurândă de jeleu. Se
resemnă.

Avea să mai aștepte un timp. Nu prea mult însă,
pentru că odată

cu primele raze de lumină cei din vilă l-ar fi zărit.
„Cinci minutele, atât”, își spuse în gând, închizând
ochii
și întorcându-se pe o parte, precum copiii.

Mai lipsea să-și mai vâre un deșt în gură! Nu
voia altceva decât să poată dormi olecuță și să să-și
recapte vlaga, căci în starea în care se afla oricum n-
ar fi reușit să urce teribilele trepte săpate în peretele
de stâncă. Nici nu-nchise bine ochii, că auzi zgomote
bruste foarte aproape de el, urmate de o lumină
violentă care-i perforă pleoapele, apoi se stinse.
Hait, fusese descoperit! Acum, de un lucru era mie-n
sută sigur: îi sunase ceasul. Însă era într-atât de sleit
de puteri,
într-atât de fericit că putea sta cu ochii închiși, încât
pur și
simplu refuză să aibă vreo reacție, nu se clinti din
poziția pe
care abia și-o găsisese, rupându-i-se-ntr-un mare paișpe
de ceea
ce, cu certitudine, avea să urmeze.
—Hai, împușcă-mă odată și pe urmă du-te-n mă-ta,
zise. 247

-D-apăi pen' ce să vă-mpuşc? se auzi, sufocată, vocea lui Fazi o.

Scara săpată în peretele de stâncă o urcă practic oprin- du-se la fiecare treaptă, cu toate că Fazio, rezemându-şi mâna pe umerii lui, îl împingea viguros de la spate. Cu numai cinci trepte înainte să ajungă sus, pe buza surupiştei, simţi brusc nevoia să se așeze - inima-i bătea cu detunături ca de artilerie grea și simțea că dintr-un moment într-altul avea să-i sară pe gură-afară. Se așeză și Fazio, în tăcere.

Montalbano nu-i putea

vedea fața, însă îl mirosi că era neliniștit, iritat.

—De când te ții după mine?

-De aseară. Iar când doamna Ingrid v-a condus înapoi acasă, la Marinella, am mai rămas olecuță s-aștept, n-am plecat imediat, parc-am simțit că vreați să plecați din nou. Așa și tăcurăți, de altfel. De ținut, am reușit să mă țin de 'mnea- voastră numa' până la intrarea în Spigonella, pe urmă v-am pierdut urma. Și când te gândești că aveam pretenția că știu zona ca pe propriile buzunare! O oră mi-a luat să dau iar de mașina 'mneavoastră.

Montalbano aruncă o privire în josul surupiştei: marea

se înfoiaze și mai mult, stârnită de vântul ce prevestea
ivirea zorilor. De n-ar fi fost Fazio, în mod cert ar fi
zăcut și acum pe plajă, pe jumătate leșinat. Fazio
fusese ăl de luase de pe jos blestematul de binoclu,
care-l ridicase pe picioare și-l mânase încet-încet la
drum, aproape aburcându-l în spinare. Într-un 248
cuvânt, cel care-l salvase. Trase aer adânc în piept. —
Mulțumesc. Fazio nu răspunse.
—Totuși, hai să stabilim clar o treabă: tu n-ai
fost
niciodată cu mine aici.
Nici de data asta Fazio nu zise nimic, -îmi dai cuvântul
tău? —Da. Da-l vreau și eu pe-al 'mneavoastră. —Pen'
ce?
-Că vă duceți să vă vadă un doctor. Când aveți
timp.
Montalbano înghiți amar.
—Ai cuvântul meu, zise ridicându-se.
De data asta, avea credința că-și va onora
promisiunea.
Nu neapărat pentru că ar fi fost îngrijorat pentru
sănătatea sa, ci
pentru că nu se poate să nu te ții de cuvântul dat
îngerului tău
păzitor. Și-și relua urcușul.
Conduse fără probleme deosebite pe drumurile
încă
pustii la ora aceea, talonat de mașina lui Fazio, pe
care nu

fusesse chip să-l convingă că se descurca și singur să
ajungă
acasă, la Marinella. Încet-încet, cerul se limpezea, iar
ziua se
anunța promițătoare. Intrară în casă.
—Măiculiță mare! Hoții! făcu Fazio zărind
camerele cu
susu-n jos.
—E vina mea, am căutat ceva. -Și ai găsit ce căutați? -
Da.
—Slavă Domnului, altminterea parcă văd că vă
puneați
pe bortelit pereții!

—Uite care-i treaba, Fazio. E aproape ora cinci dimineața. Ne vedem la secție cam după ora zece, de acord? 249-De acord, dom'le. Să v-odihniți bine, da? - A, și vreau să fie de față și domnul Augello.

După plecarea lui Fazio, îi scrisese un bilet

Adelinei, cu majuscule:

„ADELINA, NU TE SPERIA, N-AU FOST HOȚII.
SĂ FACI PUȚINĂ ORDINE, DAR FĂRĂ ZGOMOT,
PENTRU CĂ EU DORM. FĂ-MI DE MÂNCARE.”

Deschise ușa de la intrare și înfise bilețelul în tăblia de lemn, în așa fel încât menajera să-l zărească înainte să intre în casă. Scoase telefonul din priză, se duse în baie, intră sub duș, se șterse și se tologi în pat. Puseul de sfârșeală atroce dispăruse ca prin minune, ba chiar, ca s-o spună pe-a dreptă, nu se simțea mai obosit decât în mod obișnuit. Pe de altă parte, avusese parte de o noapte infernală, asta nu putea nega. își pipăi pieptul, ca și cum ar fi vrut să verifice dacă junghie- turile de mai devreme îi lăsaseră amintire vreun semn, vreo cicatrice. Nimic, nicio rană, nici deschisă, nici cicatrizată, înainte să adoarmă, îi trecu prin cerevel un ultim gând, dedicat ingerului său păzitor: oare chiar era o așa mare grabă să treacă pe la doctor? Nu - își răspunse tot el -, chiar nu era nicio grabă.

Se prezentă la comisariat pe la ora unsprezece,
tot
pomădat și la patru ace, și, dacă nu zâmbea cu gura
până la
urechi, măcar nu era ursuz cu umoarea. Cele câteva
ore de
somn mai-mai că-l întineriseră, căci își simțea toate
angrenajele
corpului funcționând la capacitate maximă. Cât despre
cele
două junghieturi atroce de peste noapte și sfârșeala
care le
urmase, nici cea mai mică urmă. În prag, mai-mai să
dea cap în
cap cu Fazio, care tocmai ieșea și care, văzându-l,
încrămeni și
rămase să-l privească lung.
-Ei, parc-aveți altă față în dimineața asta, dădu el
verdictul.
—Mi-am schimbat fondul de ten, replică Montalbano.
—A, nu, dom'le, eu cred altceva, că 'mneavoastră aveți
șapte vieți precum pisica. Revin imediat.
Comisarul se proțăpi în fața lui Catarella. -Cum arăt?
-Apăi cum vreți pentru ca să arătați, domnicule?
'Mnezăiește arătați, asta-i!
Hm, la urma urmelor, atât de mult criticatul cult
al personalității nu era chiar de lepădat.
Până și Mimi Augello arăta odihnit.

—Te-a lăsat Beba să dormi cum trebuie?
 -Da, am avut amândoi o noapte tihnită. Mai-mai să nu
 mă lase să vin azi la treabă, la comisariat. —De ce nu?
 —Ar fi vrut s-o scot la plimbare, de vreme ce avem o zi
 așa frumoasă. Aracan de ea, în ultima vreme n-a mai
 scos nasu' din casă.
 —Iată-mă-s, zise Fazio.
 -Închide ușa și hai să-ncepem.
 —Mai întâi voi face o recapitulare generală,
 începu
 Montalbano, chiar dacă unele din faptele pe care vi le
 voi
 prezenta le cunoașteți deja. Dacă-i ceva ce nu vă iese
 la
 socoteală, spuneți-mi, s-a înțeles?
 Vorbi preț de o jumătate de oră fără să fie
 întrerupt,
 explicându-le cum Ingrid îl recunoscuse pe Errera și
 cum
 investigația lui paralelă și de ordin personal asupra
 țângăului
 cel negru confluise încet-încet cu ancheta asupra
 înecatului fără
 nume. Ajuns în acest punct, le povesti ce aflase de la
 Melato,
 ziaristul. Se întrerupse însă singur, după episodul
 interceptării

lui Marzilla pe drumul de întoarcere de la vila unde-i
dusese pe
Jamil Zarzis și pe bărbatul necunoscut, —întrebări?
făcu el.
—Da, răspunse Augello, numai că mai întâi aș
vrea să-l
rog pe Fazio să iasă din birou, să numere rar până la
zece și pe
urmă să intre înapoi.
Fără să zică nici păs, Fazio se ridică, ieși și trase
ușa
după el.
—întrebarea mea-i asta, începu Augello. Ai de
gând să
încetezi odată sau o să fii toată viața un porc-de-căine?
—în ce sens?
—în toate sensurile, futu-i și iar futu-i! Auzi, da'
cine te crezi tu, mă rog frumos, justițiarul de la miezul
noptii? Lupul solitar? Ei bine, nu, tu-mi ești comisar de
poliție! Cumva ai uitat? Adicăte-lea-mi vii ca să
reproșezi Poliției că nu respectă regulile, dar în
realitate primul care nu le respectă ești chiar tu! Iar
peste toate astea, te repezi cu capul înainte într-o
incursiune plină de riscuri, dar nu ceri suport
vreunui dintre noi, nu!, ci pleci acompaniat de o
madamă șvedeză! Ca la nebuni, zău așa! Despre tot ce
ne-ai spus aici trebuia să-ți informezi superiorii sau,
cel puțin, să ne ții pe noi la curent, și nu s-o faci pe
vânătorul de recompense! —A, asta era? —Nu-i de-
ajuns?

-Nu-i de-ajuns, Mimi, pentru că de făcut, am făcut altele și mai rele. înspăimântat, Augello rămase cu gura căscată. -Mai rele?!

—Șiii... zece! făcu Fazio, ițindu-se în prag. -Să continuăm, zise Montalbano. Când Ingrid i-a blocat mașina lui Marzilla, omul nostru a crezut că fusese oprit de persoana de la care primea ordine, închipuindu-și că urma să fie lichidat pentru că acum știa prea multe. Pur și simplu făcea pe el în timp ce se ruga să nu fie omorât. Numele pe care l-a rostit, fără măcar să-și fi dat seama ce face, este cel al lui *don* Pepe Aguglia.

—Constructorul? sări Augello.
—Înclin să cred că da, confirmă Fazio. Umblă vorba prin sat că dă bani cu camătă.

—Ne ocupăm de el chiar mâine, totuși ar fi bine să-1 țină cineva sub supraveghere începând chiar de acum. N-aș

vrea să-mi scape.
—Mă ocup eu, zise Fazio. l-l pun pe urme pe Curreli, face treabă bună. Acum venise partea cea mai grea a poveștii, dar trebuia mort-copt să le mărturisească.

—După ce Ingrid m-a condus înapoi acasă, la Marinella,

mi-a venit ideea să mă întorc la Spigonella, ca să
arunc o
privire prin împrejurimile vilei.
—Bineînțeles că singur, comentă sardonice Mimi,
fățâin-
du-se pe scaun.
—Da, singur m-am dus, singur m-am întors.
De data asta, pe scaun se agită Fazio. Însă nu zise nici
păs.
-Adineauri, se întoarse Montalbano spre el, domnul
Augello te-a rugat să ieși din birou ca să nu-l auzi că
mă face
porc-de-căine. Vrei cumva să-mi spui și tu același
lucru? Hai,
dă-i drumul, poți compune un cor pe două voci, la o
adică! —Nu mi-ai permite în veci, dom'le. -Eh,
atunci, dacă nu vrei s-o spui cu voce tare, ești
autorizat s-o spui în gând.
Odată asigurat de tăcerea și complicitatea lui Fazio, le
descrise celor doi micul port al vilei și peștera, cu
poarta de fier și
scara interioară. Ba chiar le zugrăvi imaginea
coloniilor de crab
de stânci care se dedaseră la cărnosirea cadavrului lui
Errera.
-Asta e ceea ce știm, trase el concluzia. Acum însă
trebuie să hotărâm cum acționăm. Dacă informațiile
pe care le-am aflat de la Marzilla sunt corecte, la
noapte avem altă sesiune de debarcări, iar dacă Zarzis
s-a deranjat să vină încoace, înseamnă că sosește
marfa și pentru el. Așa că noi trebuie să

fin deja acolo.

—De acord, interveni Mimi, însă problema este că noi, spre deosebire de tine, nu știm absolut nimic nici despre vilă,

nici despre împrejurimile locului.

-Cereți filmarea făcută de mine dinspre largul mării. O are Torrisi.

-Nu e de ajuns. Mă duc până acolo, voi face personal o cercetare în teren, rezolvă problema Mimi.

—Nu mi se pare o idee prea bună, îndrăzni Fazio. —

Dacă ești văzut vei trezi suspiciuni și se duce totul de râpă, îi ținu isonul comisarul.

—Fiți pe pace. O iau cu mine pe Beba, că tot

voia plimbare pe țărmul mării. O s-o plimb până-i iese

pe nas, iar între timp eu văd ce-i de văzut. Nu cred să

între cineva la bănuieli zăbind un bărbat ieșit la

brațetă cu muiera lui borțoasă. Uite, pe la cinci după-

amiază, cel mai târziu, ne reîntâlnim aici. De acord?

—În regulă, spuse Montalbano. Apoi, întorcându-se

spre

Fazio: Atenție, vreau o echipă de elită. Oameni puțini,

dar de

încredere. Gallo, Galluzzo, Imbro, Germana și Grasso.

Augello

și cu tine veți prelua comanda.

-Cum așa, tu nu vii? se arără uluit Mimi.

—Ba da, vin. Numai că eu voi fi jos, în portul secret.

Dacă încearcă vreunul să scape, îi tai calea.

—La comanda echipei o să rămână domnul Augello,

pentru că eu vin cu 'mneavoastră, spuse pe un ton sec

Fazio. Mimi îl privi surprins. -Ba nu, răspunse

Montalbano. -Dom'le, să știți că... —Nu. E o

chestiune personală, Fazio. De data asta, Mimi se întoarce mirat către Montalbano, care se privea ochi în ochi cu Fazio, rămas ferm pe poziție.

Părea o scenă dintr-un film de Quentin Tarantino: în loc de pistoale, se duelau din priviri.

—Cum ordonați, cedă într-un final Fazio.
Ca să mai detensioneze atmosfera cam prea încordată pentru gustul lui, Mimi Augello ridică o nouă problemă:
—Cum facem să aflăm dacă la noapte avem sau nu debarcări de imigranți clandestini? Cine ne-ar putea spune?

—L-ați putea întreba pe dom' Riguccio, îi sugerează Fazio

comisarului. De obicei, înjur de ora șase seara se întocmește o situație relativ clară asupra situației de moment.

—Nu, i-am cerut deja prea multe lămuriri lui Riguccio.

Iar omu' e zbir pursânge, intră pe dată la bănuieli. S-ar putea totuși să existe altă cale. Căpitănia portului. Acolo se centralizează toate informațiile, atât de la Lampedusa, cât și de pe pes- cadoarele și vedetele pazei de coastă aflate pe mare, urmând ca de acolo să fie trimise la chestură. Atâtea câte sunt, desigur, pentru că de multe debarcări clandestine nu află

nimeni niciodată. Cunoașteți pe cineva la Căpitănie? -
Nu-să-trăiți, dom'le.

-Eu da, spuse Mimi. Până anul trecut
frecventam un sublocotenent de la Căpitănie.
Lucrează încă acolo, ne-am întâlnit duminica trecută.
întâmplător doar.
-în regulă. Când crezi că te poți duce să ai o
vorbă cu
acest sublocotenent?

-Această sublocotenent, îl corectă Mimi. Apoi
continuă: Hei, nu, ce vă trece prin cap? Doar am
încercat marea cu
degetul, numai că n-a ieșit nimic. Oricum, am rămas în
relații
amicale. Când mă întorc de la Spigonella, o las pe
Beba acasă
și îi fac o vizită.
—Dom'le, dar cum rămâne cu Marzilla? întrebă Fazio.
-îl servim la cină împreună cu Aguglia, dar după ce
terminăm cu afacerea de la Spigonella.

Deschizând frigiderul, avu o surpriză amară.
Nimic de zis, Adelina făcuse ordine în casă ca la carte,
însă în loc de mâncare îi lăsase o jumătate de pui fiert.
Apăi ce scârbăvnicie, Doamne iartă-mă, mai era și
asta? Mâncare de oameni bolnavi, asta era! Dacă nu
cumva de sfântu' maslu! Brusc îi încolți o bănuială:
oare nu cumva Fazio îi comunicase menajerei că nu se
simțise bine peste noapte și că trebuia să-l țină la
regim? Totuși, cum să-i fi comunicat, de vreme ce

telefonul era scos din priză? Cu vreun porumbel călător? Ei bine, nu, aici avea cu certitudine de-a face cu răzbunarea Adelinei, înfuriată de dezordinea pe care-o găsisese în casă. Pe masa din bucătărie era un bilet pe care nu-l observase când își făcuse cafeaua: „Odaia de dormit v-o dereticați singurel, dat fiind că acu' dormităriți.”

Se așeză pe verandă și îngurgită bucatile de pui fiert, ajutându-se de un borcan întreg de murături în oțet. Exact la ultima îmbucătură sună telefonul. Acu' îi era limpede că Adelina îl pusese la loc în priză. Era Livia.

-Salvo, în sfârșit. Eram atât de îngrijorată!

Aseară te-am sunat de vreo zece ori, până spre miezul nopții. Unde ai fost?

-Iartă-mă, însă organizasem o pândă și...

-Voiam să-ți dau o veste bună.

—Respectiv?

—Sosesc mâine.

-Zău?

-Da. Am dres-o cumva până la urmă și am

obținut trei zile libere.

Montalbano simți cum îl inundă un val de fericire. —

Eh, nu zici nimic? -La ce oră aterizezi? -La prânz, la Punta Rai si.

—Vin să te iau sau, dacă nu, trimit pe cineva.

Sunt...

sunt...

—Hai, curaj? E așa greu s-o spui? —Nu. Sunt fericit.

înainte să se culce - pentru că-i venise chef de-
un pui
de somn - se hotărî să facă ordine în dormitor.
Altminteri, o
știa deja, n-ar fi putut pune geană pe geană.
„Tu ești mai rău decât un simplu om de ordine”,
îi
spusese odată Livia, ofensată după ce el îi reproșase
că-și
împrăștie lucrurile prin casă. „Ești un om de ordine
ordonat.”
Când Mimi Augello se îndură să revină la secție,
era
demult trecut de ora șase seara. Imediat după el intră
și Fazio. —Ce ți-ai zis? „Măcar să-mi tihnească”, nu-i
așa, Mimi?
îi reproșă Montalbano.
—în schimb, vin cu tolba plină. -Adică?
-în primul rând, astea.
Și scoase din buzunar vreo zece fotografii
făcute cu un
polaroid. Din toate le zâmbea Beba, gravidă, însă în
spatele ei
fusesse surprinsă din toate unghiurile posibile și
imposibile vila
de la Spigonella. în două sau trei cadre, Beba stătea,
nici mai
mult, nici mai puțin, rezemată de poarta de fier foijat,
prinsă cu
lanț și încuiată cu un lacăt greu.

—I-ai spus și ei de ce v-ați dus acolo și cine stă
în vila
aceea?
—Nu. La ce bun să-i fi spus? A fost mai natural
așa.
—Niciun semn de viață dinspre vilă?
—Mă gândesc c-om fi fost supravegheați
dinăuntru, însă
pe afară n-a apărut nimeni. Vor să dea impresia că-i o
casă
nelocuită. Lacătul, de exemplu: îl vezi? E doar de
aparență pus
acolo, dacă-ți strecoți mâna printre gratii, poarta se
deschide cu
ușurință dinspre interior.
Alese altă fotografie și i-o întinse comisarului. —Asta e
latura din dreapta. Se văd scara externă care
duce la etaj și o ușă mare dedesubt, care probabil dă
în garaj.
Ingrid ți-a spus cumva dacă garajul comunică pe
interior cu
restul casei?

—Nu, nu comunică. Garajul nu are alte căi de acces decât poarta de intrare. Există însă o scară interioară între parter și etaj, pe care Ingrid n-a văzut-o niciodată, întrucât se ajunge la ea pe o ușa de la care Errera spunea că nu are cheie. Dar sunt convins că mai există și o altă scară, care leagă parterul de peștera de pe țârm.-La prima vedere, garajul poate adăposti lejer două mașini.

-Una se află cu siguranță acolo. Cea cu care a fost masacrat *picciliddro* cel negru. Apropo, să nu uităm: după ce-i

prindem pe toți, mașina aceea trebuie trimisă să fie analizată de

Criminalistică. Îmi pun scula la bătaie că are și acum urme din

sângele țângăului pe ea.

—Și totuși, după părerea 'mneavoastră, cum s-a ajuns la toată tărășenia asta?

—Simplu. *Picciliddro* înțelesese - n-aș putea spune cum - că urma să i se întâmple ceva îngozitor. Așa că a tot

încercat să fugă de cum a pus piciorul pe țârm. Prima dată n-a

reușit, și asta din cauza mea. Pe urmă a fost dus la Spigonella.

Probabil că acolo a descoperit scara interioară către peșteră și

a evadat pe acolo. Vreunul din cei de la vilă a
descoperit și a
dat alarma. În clipa aceea, Zarzis a luat mașina și l-a
căutat
până a dat de el.
—Bine-bine, dar Zarzis ăsta a sosit aici abia aseară!
comentă Augello.
—Din câte am înțeles, Zarzis e într-un continuu du-te-
vino. Semnează mereu condica aici când este marfa de
triat și
când are de încasat marafeții. Ca și acum. El este
responsabil în
fața șefului cu toate aceste operațiuni.

—Vreau să fac referire acum la debarcări, făcu Mimi.
—Îți acord cuvântul, îi replică acid Montalbano. -
Cunoștința mea de la Căpitănie mi-a spus că e o ade-
vărată stare de urgență. Vedetele noastre din larg au
interceptat 260patru ambarcațiuni, paradite din toate
încheieturile, însă ticsite de oameni, care se îndreaptă
către Seccagrande, Capobianco, Manfia și Fela. Se pot
scufunda dintr-o clipă într-alta, așa că autoritățile
noastre se roagă ca bărcile să ajungă cu bine la țărm;
nici vorbă, așadar, să se poată executa transbordări
sau să fie retrimise în larg. Ai noștri n-au ce face decât
să le escorteze, pregătiți să recupereze naufragiați în
caz că nenorocirea se
întâmplă totuși.
—Mda, am înțeles acu', zise gânditor
Montalbano.
—Ce ai înțeles, mă rog frumos? îl iscodi Mimi.
-Debarcările astea patru sunt de fapt o
diversiune. Seccagrande, Capobianco se află la vest de
zona Vigâta-Spigo- nella, în vreme ce Manfia și Fela
sunt poziționate la est. Prin urmare, întreg sectorul de
mare dintre Vigâta și Spigonella rămâne
nesupravegheat, la fel ca și zona coastieră, de altfel.
Iar un pescador care știe de existența acestui coridor
provizoriu poate

ajunge liniștit în zona noastră de coastă, fără să fie detectat.

—Și atunci?

—Și atunci, dragul meu Mimi, înseamnă că

Zarzis al nostru o să se urce în șalupa cu motor și o să-și preleve încărcătura din larg. Nu mai țin minte dacă v-am spus sau nu, dar întruna din încăperile de la etajul vilei există o stație profesională de emisie-recepție, prin intermediul căreia se poate întreține contactul permanent, stabilindu-se punctul exact de întâlnire. Ia

spune-mi, doamna asta sublocotenent a ta...

—Nu-i a mea.

—... te-a informat cumva în jurul cărei ore sunt pre-

261

conizate debarcărilor?

—Către miezul nopții.

—În cazul ăsta, voi cu echipa trebuie să fiți deja la

Spigonella cel mai târziu la ora zece seara. Să vă spun cum vor

proceda. Pe cele două colțuri de stâncă de la intrarea în portul

secret al vilei există două proiectoare. Acestea se vor aprinde în

momentul în care șalupa cu motor va ieși în larg, urmând să se

reaprendă apoi la întoarcere. Proiectoarele, la fel ca și
bariera
mobilă, sunt manevrate probabil de un al treilea om,
un fel de
paznic al vilei. Va trebui să acționați cu mânuși, adică
să-l
neutralizați pe paznic abia după - repet, după - ce a
aprins
proiectoarele, semnalizând calea de întoarcere a
șalupei în port.
Veți avea la dispoziție foarte puțin timp. Apoi,
așteptați până
când Zarzis și ajutorul său intră în casă și-i luați ca din
oală.
Fiți însă cu ochii în patru: ăia or să aibă cu ei copii și-s
în stare
de orice. În regulă, de aici înainte vă puneți de acord
voi doi.
Eu v-am salutat din mers.
-Păi, tu unde te duci?
-Trec puțin pe-acasă, pe la Marinella, pe urmă
vin și eu la Spigonella. Dar vă repet: voi vă vedeți de
treaba voastră, iar eu de-a mea.
Ieși din birou și, trecând pe lângă Catarella, îl întreabă:
—Auzi, știi cumva dacă Torretta are să-mi împrumute
o

foarfecă mare de tăiat sârma și o pereche de cizme de cauciuc înalte, dintr-alea de se prind pe coapsă? Da, avea. Și foarfecă de sârmă, și cizme de cauciuc înalte.

Acasă, la Marinella, își trase pe el un pulover negru la baza gâtului, își puse o pereche de pantaloni din velur, tot negri, peste care își trase gumarii înalți, prinși pe coapsă, apoi alege o șosetă de lână neagră, cu ciucuri, pe care și-o îndesă pe cap. îi mai lipsea luleaua șerpuită în colțul buzelor și ar fi fost leit-poleit precum lupii de mare din filmele americane de categoria a treia. Se duse să se admire în oglindă. Ce altceva să

facă decât să râdă?

—Acu' hai, să-i dăm bătaie, bătrân bucanier!

Către ora zece seara, ajunse în dreptul vilișoarei înalb și roșu de la Spigonella, însă în locul drumului spre bun-galow-ul de pe buza surupiștei se încadră pe cel parcurs prima dată, cu Fazio. Ultima parte o parcurse cu farurile stinse. Pe cer se îndesau nori groși, iar de jur-împrejur, o beznă de nu se vedea nici la doi pași în față. Coborî din mașină și cercetă locul. în dreapta, la mai bine de o sută de metri, silueta opacă a vilei. Cât despre oamenii lui - nimic, nici un oftat măcar. Fie nu ajunseseră încă, fie erau deja acolo, însă camuflați ca la carte. Cu foarfeca de sârmă într-o mână și cu

pistolul în buzunar, înaintă pe marginea falezei până zări ce căuta: scara săpată în stâncă pe care o zărise la prima cercetare a locului. Coborârea se dovedi mult mai puțin periculoasă decât cea din noaptea dinainte, de pe scara cealaltă - fie pentru că nu fusese săpată atât de perpendicular, fie pentru că îi dădea curaj gândul că oamenii săi se aflau în preajmă. Ajuns pe la jumătatea coborâșului, îi ajunse la urechi zgomot de motor. Cum zgomotul era amplificat de liniștea din jur și de peștera care ținea loc de cutie de rezonanță, înțelese imediat că era motorul șalupei care se pregătea să iasă în larg. Rămase neclintit pe locul unde se afla. Deodată, chiar în dreptul intrării în portul secret, suprafața mării se coloră în roșu. Din poziția în care se afla, Montalbano nu putea zări proiectoarele aprinse, mascate de un colț de stâncă, însă reflexia aceea roșie nu putea însemna altceva decât că se aprinseseră luminile de ghidaj. Iar în reflexia aceea roșie de pe apă distinse perfect silueta în mișcare a șalupei cu motor, fără însă să-și poată da seama câte persoane se aflau la bord. La scurt timp după aceea, reflexia dispăru, zgomotul de motor se îndepărtă, persistând apoi îndelung, precum bătăitul unui bărzăun, până când se stinse în beznă. Totul conform planului, carevasăzică! - își zise comisarul,

reluându-și coborârea; mai-mai că-i venea să se pună
pe cântat, atât de bucuros era că intuiise la perfecție
fiecare mișcare a celuilalt.
O bucurie care se curmă însă brusc atunci când
încercă
să înainteze pe nisipul uscat al plajei încălțat cu
gumarii înalți
prinși pe coapsă. O plimbare de numai zece metri ar fi
fost de
ajuns să-i rupă spinarea - își spuse el; pe de altă parte,
ar fi fost
prea periculos să înainteze pe nisipul ud și compact de
pe
marginea mării, căci s-ar fi expus vederii celor din
vilă. Se lăsă

4În șezut și încercă să-și scoată una din cizme. Care cizmă însă se lăsă să alunece de-a lungul coapsei, refuzând însă cu îndărătnicie să coboare mai jos de genunchi. Se ridică și repetă tentativa din picioare. Mai rău ca prima dată. Îi luă cu transpirație și începu să suduie. În cele din urmă, izbuti să-și încastreze călcăiul între două monturi care ieșeau din peretele de stâncă și se eliberă. Își reluă drumul desculț, ținând într-o mână foarfecele de tăiat sârma, iar în cealaltă gumarii. În bezna din jur, nu reuși să zărească la timp o tufa sălbatică toată numai ace și spini, drept pentru care călcă drept pe ea. Sute de ace i se înfipseră fericite în talpă. În scimb, el se întristă brusc. Ei bine, nu, era cazul să accepte o dată pentru totdeauna că așa aventuri nu mai erau de acum de nasul lui. Ajuns pe marginea șanțului inundat din fața colțului de stâncă ce delimita intrarea în portul vilei, se așeză și-și puse din nou gumarii, cuprins de sudoarea rece a durerii provocate de zecile de spini, deranjați acum de frecușul cauciucului cu piciorul.

Se lăsă să alunece încetul cu încetul în șanțul inundat, satisfăcut să constate că-i calculase adâncimea la milimetru:

apa îi ajungea până la jumătatea coapsei, la exact un
deget de
locul unde se încheia zona protejată de gumari. Iată-l
ajuns la
primul colț de stâncă ce străjuia intrarea în portul
secret, ieșit
practic din același perete. Își prinse cleștele de sârmă
la centură
și începu să pipăie stâncă în căutarea unor puncte de
sprijin. Se
ridică apoi folosindu-se de forța brațelor și dădu să se
cațere pe 265
pietroi, bazându-se pe cizmele de cauciuc, care făceau
priză bună. Alunecă o singură dată, însă izbuti să se
țină într-o mână. Agățându-se de stâncă asemenea
unui crab, reuși să ajungă la plasa metalică. Trase
cleștele de sârmă de la brâu și, începând din colțul din
dreapta-jos, reteză primul fir. „Țac”-ul sec, metalic
răsună în liniștea nopții ca un foc de revolver - sau cel
puțin așa i se păru. Încremeni, nemaîndrăznind să
facă nicio mișcare. Nu se întâmplă însă nimic, nimeni
nu prinse să strige, nu zări pe nimeni sosind în fugă.
Așa că, „țac” după „țac”, și lăsând prevăzător între
„țac”-uri o pauză suficientă, izbuti într-o jumătate de
oră să taie toate capetele de sârmă prinse de stâlpul

de fier care, la rândul lui, era cimentat în perete. O lăsa prinsă numai în capetele de sus - un capăt în dreapta, celălalt în stânga -, ca să dea impresia că plasa era încă intactă. Avea să le reteze și pe acelea la momentul potrivit. Acum însă era timpul s-o șteargă de acolo. Lăsa foarfeca de sârmă acolo, sub plasă, și, agățat cu ambele mâini de partea de sus a stâncii, se întinse din toate încheieturile, căutând un reazem pentru picioare. I se păru că a găsit o ieșitură în stâncă, pe care-și sprijini vârful cizmei, slăbind apoi priza mâinilor. O greșeală fatală. Ieșitura nu era suficient de solidă și nu-i susținu greutatea corpului. Așa că alunecă, scurgându-se de-a lungul stâncii, zgâriind piatra cu unghiile, în încercarea disperată de a-și atenua căderea. Probabil că semăna cu motanul Silvester, într-unui dintre cele mai bune momente comice ale sale. Cu palmele zdrelite, se prăbuși înapoi în șanțul inundat. Hei, dar de ce nu funcționa principiul lui Aristotel, sau al lui Arhimede, cum l-o fi chemând? Principiul zicea așa, că un corp scufundat într-un lichid primește o brâncă de jos în sus, pe măsura cantității de lichid dizlocate. Ți zicea sau nu așa? Ei, uite că el nu primise niciun fel de brâncă-n sus, în schimb primise din belșug apă; apă care, din impact, sărise în sus, împrôscându-l apoi în cădere pe

cap, îmbibându-i puloverul și trecându-i cu voioșie prin chiloți, ba chiar penetrând mai departe, prin cizmele de cauciuc. Colac peste pupăză, avu senzația că făcuse mai mult zgomot decât o balenă eșuând pe uscat. Ciuli urechile: nici de data asta nimic, niciun strigăt de alarmă, niciun zgomot. Cum marea începuse să fie cam agitată, probabil că paznicul vilei și- o fi spus că stâncile de la intrarea în port fuseseră lovite de un val mai mare. Traversă șanțul inundat înapoi către plajă.

Bine-bine, și acum? Ce-i rămânea de făcut? Să numerepână la un miliard? Să recite în gând toate poeziile pe care le știa? Să-și amintească toate rețetele posibile și imposibile de gătit barbunii? Să clocească justificările pe care aveau, desigur, să i le ceară chestorul și procurorul districtual pentru faptul că inițiasă o anchetă secretă, pe propria răspundere, fără „permisiunea organelor superioare”? Brusc, îi veni să strănute violent, încercă să se țină, nu reuși, dar blocă totuși țăfneala zgomotoasă ținându-se de nas. Probabil că avea câte juma' de litru de 267 apă în fiecare cizmă - își zise. Cu toată sminteala în care intrase, exact asta-i mai trebuia, o răceală ca la carte! Mai rău era că începea să-i fie frig. Se ridică și merse pe drumul

pe care venise, ghemuit pe lângă peretele de stâncă
(dureri de spate-i mai trebuiau și era tot tacâmul!).
După o sută de pași făcu cale- ntoarsă. Ajuns iarăși în
dreptul șanțului inundat, făcu stânga- mprejur și o luă
de la capăt. Merse înainte și înapoi de vreo zece ori,
până când... Care frig? Acum îi era cald și-l luase cu
transpirație! Hotărî că era timpul să se odihnească
olecuță, așa că se așeză pe nisip. Apoi se întinse pur și
simplu. După vreo jumătate de oră, începu să-l încerce
o enervantă stare de somnolență. Închise ochii, apoi îi
deschise la loc - n-ar fi putut
spune după cât timp! -, iritat de bâzâitul unui bărzăun.
Un bărzăun? Nici vorbă, acela era zgomot de motor,
era
șalupa care se întorcea la țarm. Se rostogoli în grabă
către
șanțul inundat, intră cu picioarele în apă și se aplecă
de spate,
până la nivelul apei. Bâzâitul se amplifică, devenind
duduit,
pentru a se transforma apoi într-o huruială asurzitoare
când
șalupa ajunse în dreptul intrării în port. Apoi,
vacarmul încetă

brusc - în mod limpede, șalupa se folosea de forța
inertiei că să
parcurgă micul canal și să pătrundă în grotă. De data
aceasta,
Montalbano se urcă pe stâncă fără probleme -
căpătase
probabil forță și luciditate la gândul că în scurt timp
va trăi în
sfârșit satisfacția atât de mult dorită. Ridicându-și
capul până la
nivelul plasei de sârmă, zări un fascicul puternic de
lumină 268
ieșind pe gura peșterii. Auzi limpede două voci
furioase de bărbat, urmat de plânsete și scâncete de
copii, care pe de o parte îi înmuie inima, iar pe de alta
îi întoarse stomacul pe dos. Cu palmele asudate și
tremurânde - nu de încordare, cât de furie -. rămase în
așteptare până când nu mai percepu nicio voce, niciun
zgomot cât de mic provenind dinspre peșteră; apoi se
stinse și fasciculul de lumină, chiar în clipa în care se
pregătea să reteze și ultimele două capete în care
stătea prinsă plasa de sârmă. Semn bun, își zise,
însemna că în peșteră nu mai era acum nimeni. Fără
să-și mai ia măsuri de precauție, reteză capetele de
sârmă unul după altul, apoi lăsă plasa pătrată de

sârmă să alunece de-a lungul stâncii până în șanțul inundat. Trecu printre stâlpii de fier și, pe întuneric, sări de pe colțul de stâncă direct pe malul cu nisip care zăgăzuia micul port al vilei. Un salt de vreo trei metri, însă Al de Sus se milostivi de el și-l încheie cu bine. Doar atât, că acele câteva clipe i se părură lungi cât un deceniu și mai bine. Scoase pistolul, îi trase pie-dica vârând un glonț pe țeavă și pătrunse în peșteră. Beznă groasă și tăcere. Înaintă pe cheiul îngust până când dădu cu mâna de poarta de fier, acum pe jumătate deschisă. Intră în cala-depoziț, parcurse cu pași iuți drumul până la arcadă, pe care-l știa acum ca pe propriul buzunar, trecu mai departe, urcă prima treaptă a scării și acolo se opri. Cum se făcea oare că totul în jur era în continuare la fel de liniștit ca mai devreme?

Cumva pentru că oamenii lui nu-și făcuseră încă treaba pe care le-o dăduse el de făcut? Un gând negru îi traversă cerevelu', făcându-l să asude brusc: te pomenești că s-au încurcat pe drum și nu sosiseră încă! În cazul ăsta, el ce stătea să facă acolo, pe întuneric, cu pistolul în mână, împoponat în bucanier, ca un bou cu țâțe numa' bun de legat? Nu, zău așa, de ce nu declanșau odată atacul? Iisuse, apăi ne ținem de goange aici sau ce? Adicăte! musiu Zarzis și

pretenarii lui or să scape basma curată? Ei nu, aiasta
nu, fie și dac-ar trebui să suie de unu'
singur sus, în vilă și să facă zavera de pe lume!
Exact în clipa aceea îi ajunseră la urechi - deși
atenuate
de distanța mare - pocnete de pistol, urmate aproape
instantaneu
de rafale de mitralieră, totul amestecat cu larmă de
voci agitate,
care strigau cuvinte de neînțeles. Și acu' ce să facă?
Să aștepte
acolo sau să dea fuga în ajutorul alor săi? Deasupra,
schimbul de
focuri continua din ce în ce mai violent și parcă tot
mai aproape.
Deodată, o lumină orbitoare se aprinse în capul scării,
măturând
cala și trecând mai departe, către interiorul peșterii.
Carevasăzică
vreunu' își făcuse planul s-o șteargă pe-acolo! Auzi
limprede
pași grăbiți tropăind în jos pe trepte. Cu mișcări iuți,
comisarul
ieși de sub arcadă, dându-se după perete și lipindu-se
de zid. O

secundă mai târziu, un bărbat găfâind greu se năpusti
pe lângă
el, făcând un salt care lui Montalbano îi păru la fel,
identic și
precis, cu al unui șobolan sărind dintr-o hazna.
—Stai! Poliția! strigă Montalbano făcând un pas în
față.

27

0Fără să se oprească, bărbatul se răsuci ușor din
trunchi,
ridică brațul drept înarmat cu un pistol de calibru
mare și trase
un foc, aproape la întâmplare. Comisarul simți pe loc o
lovitură
violentă, ca de măciucă, în umărul stâng, atât de
violentă încât
tot trunchiul i se răsuci brusc spre stânga. Însă
picioarele nu,
rămaseră ferme, cu tălpile ținute pe pământ.
Bărbatul ajunsese
în dreptul porții depozitului când primul - și singurul -
glonț
tras de Montalbano îl ajunse din urmă, nimerindu-l
drept între
omoplați. Omul se blocă în aer, își desfăcu larg
brațele, lăsă
pistolul să-i cadă din mână și se prăbuși înainte, cu
fața-n jos.
Agale, pentru că de mers cu pași sprinteni nu se mai
simțea în
stare să meargă, se apropie de individ și cu vârful
cizmei îl
răsuci cu fața în sus.

Jamil Zarzis părea să-i zâmbească, și-ncă cu toată gura lui fără dinți.

Cineva îl întrebese odată dacă i s-a ntâmplat vreodată să

simtă bucurie când omorâse pe vreunu'. Iar el

răspunsese că

nu. Nici acum nu era bucuros, în schimb se simțea

răsplătit.

Da, răsplătit era cuvântul cel mai potrivit.

Se lăsă încet-încet în genunchi: își simțea genunchii ca

de brânză și-și dorea mai mult ca orice să doarmă. Din

rana de la umăr sângele țâșnea ca dintr-o cișmea,

îmbibându-i puloverul. Probabil că glonțul îi făcuse o

gaură de toată frumusețea. —Dom' comisar! Oh,

Doamne, dom' comisar! Chem în

clipa asta ambulanța!

Cu ochii strâns închiși, îl recunosc pe Fazio după

voce.

271

—Nu, nicio ambulanță. De ce a durată atât?

—Am așteptat până l-a închis pe copii într-una

din odăi,

ca să ne putem mișca în voie. —Câți sunt?

—Șapte țângăi. Grădiniță cu program prelungit,

ce mai la deal, la vale! Toți întregi și sănătoși. Pe unul

din traficanți l-am datără gata noi, unul se dădu prins,

iar pe al treilea l-ați împușcatără 'mneavoastră. Ies

toți la numărătoare. Acu' îmi dați voie să chem pe

cineva în ajutor?

Când își recăpătă cunoștința, se afla într-o mașină condusă de Gallo. Fazio stătea cu el pe bancheta din spate, ținându-l strâns în brațe, ca să mai atenueze hurdăturile mașinii pe drumul plin de gropi. Îi scosese rășpulverul și-i executaseră un bandaj provizoriu. Nu, rana nu-l durea, poate însă că durerile aveau să-l ia mai târziu. Încercă să spună ceva, însă prima încercare o rată, simțindu-și buzele arse.

—Azi... la Punta Raisi.... la prânz... vine Livia.

—Fiți fără grijă, spuse Fazio. Unul din noi se duce mort-copt s-o ia.

—Unde... unde mă duceți?

—La spitalul din Montechiaro. E cel mai apropiat.

Și atunci se petrecu un lucru ce-i îngheță sângele în vine lui Fazio. Care înțelese că hârjăiala din gâtul lui Montalbano nu era tuse sau un fel de a-și drege vocea, ci un hohot de râs. Adicăteala ce găsea 'mnealui de hlizeală într-o situație ca aceea? -D-apăi de ce râdeți, dom'le? îl iscodi, îngrijorat. -Eu vream ca să-i trag clapa... înșgerului păzitor... și să nu mă duc la doctor... da' clapa mi-o trage el...

băgându-mă-n spital cu forța.

La un asemenea răspuns, Fazio se îngrozi. Se vedea treaba că dom' comisar începuse să delireze. însă se îngrozi și mai mult când îl auzi pe rănit urlând: -Stop!

Gallo frână, iar mașina aproape că ieși de pe drum.

—Acolo... în față... aia-i cumva... răscrucea?
 -Da-să-trăiți, dom'le.
 -Vără-te pe drumu' pentru Tricase.
 —Bine, dom'le, da'... interveni Fazio.
 —Am zis s-o luați spre Tricase și cu asta basta.
 Gallo reporni mașina, înaintând lent, când, după o
 curbă
 la dreapta, comisarul îi ordonă să oprească. -Stinge
 farurile.
 Gallo se execută, iar comisarul se aplecă pe fereastra
 deschisă a portierei, privind în față. Movila de pietriș
 nu mai
 era acolo, fusese folosită pentru nivelarea drumului.
 „Mai bine așa”, își spuse. Durerea din rană se
 făcu simțită brusc, sfâșietor. —Mergem la spital.
 O luară din nou din loc.
 -Ah, Fazio, încă ceva..., continuă cu greutate, trecân-
 du-și inutil limba uscată peste buzele arse, nu uita...
 nu uita să-l
 anunți... pe Pilat din Pontiu... stă la hotel Regina.
 Măiculiță sfântă, asta era chiar bună! De unde și până
 unde, Doamne iartă-mă, povestea asta cu Pilat din
 Pont? Fazio
 își luă un ton de om înțeleghător, așa cum se
 procedează cu ai de
 au mintea rătăcită.
 -Bine, bine, stați calm, îl anunțăm, e primul lucru pe
 care-l fac imediat ce ajungem.
 Prea complicat să deschidă gura, să-i explice. Așa că,
 pe
 jumătate leșinat, Montalbano se lăsă dus de val. Iar
 Fazio, lac

de sudoare de spaimă după toate grozăviile, pentru el
fără sens,

de le auzise, se aplecă în față și-i șuieră lui Gallo la
ureche:

-Dă-i pedală, pentru Dumnezeu, dă-i pedală! Tu nu

vezi că dom' comisar al nostru s-o zăluzit la cap?

Notă

Personajele acestui roman, numele lor și situațiile în
care ajung să se regăsească pe parcursul paginilor
sunt, desigur,
rodul invenției.

Apartin, în schimb, realității datele privind imigrația
clandestină a minorilor; prelevate din investigația realizată
de Carmelo Abbate și Paola Ciccioli și apărută în numărul
din 19 septembrie 2002 al revistei *Panorama*, precum și
informațiile despre șeful negustorilor de sclavi și despre
rețeaua acestuia, extrase dintr-un articol din cotidianul *La
Repubblica*, numărul din 26 septembrie 2002. De
asemenea, și povestea mortului substituit mi-a fost sugerată
de un fapt de cronică neagră (*Gazetta delSud*- numerele
din 17, 20 și 25 august 2002).¹¹ „Pentru numele
lui Dumnezeu, *don* Pepe! Ce vreți de la mine! Am făcut așa
cum ați vrut!” (dial. sic.) (n. tr.).